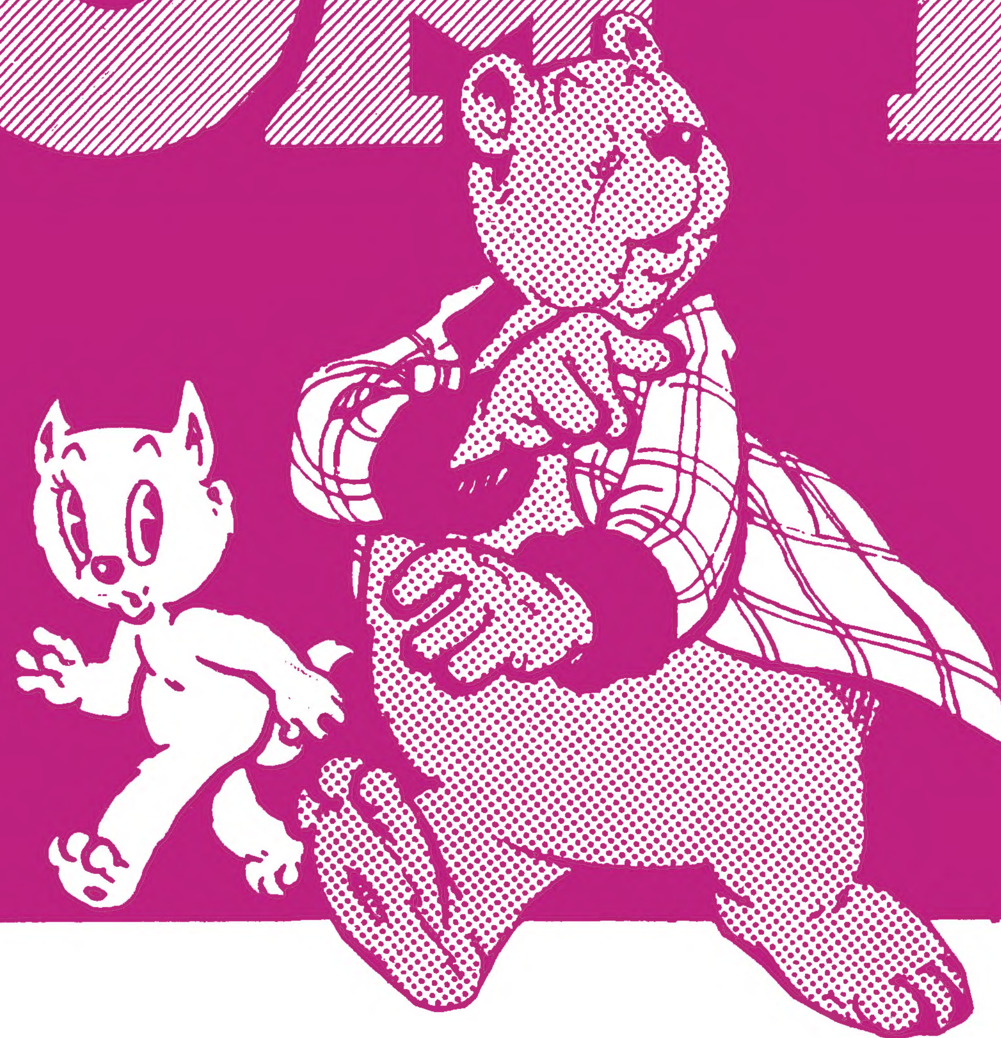
AVONTUREN VAN TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV 49 1610-1671 De Schoonschijners

AVONTUREN VAN
TOM POES

DOOR

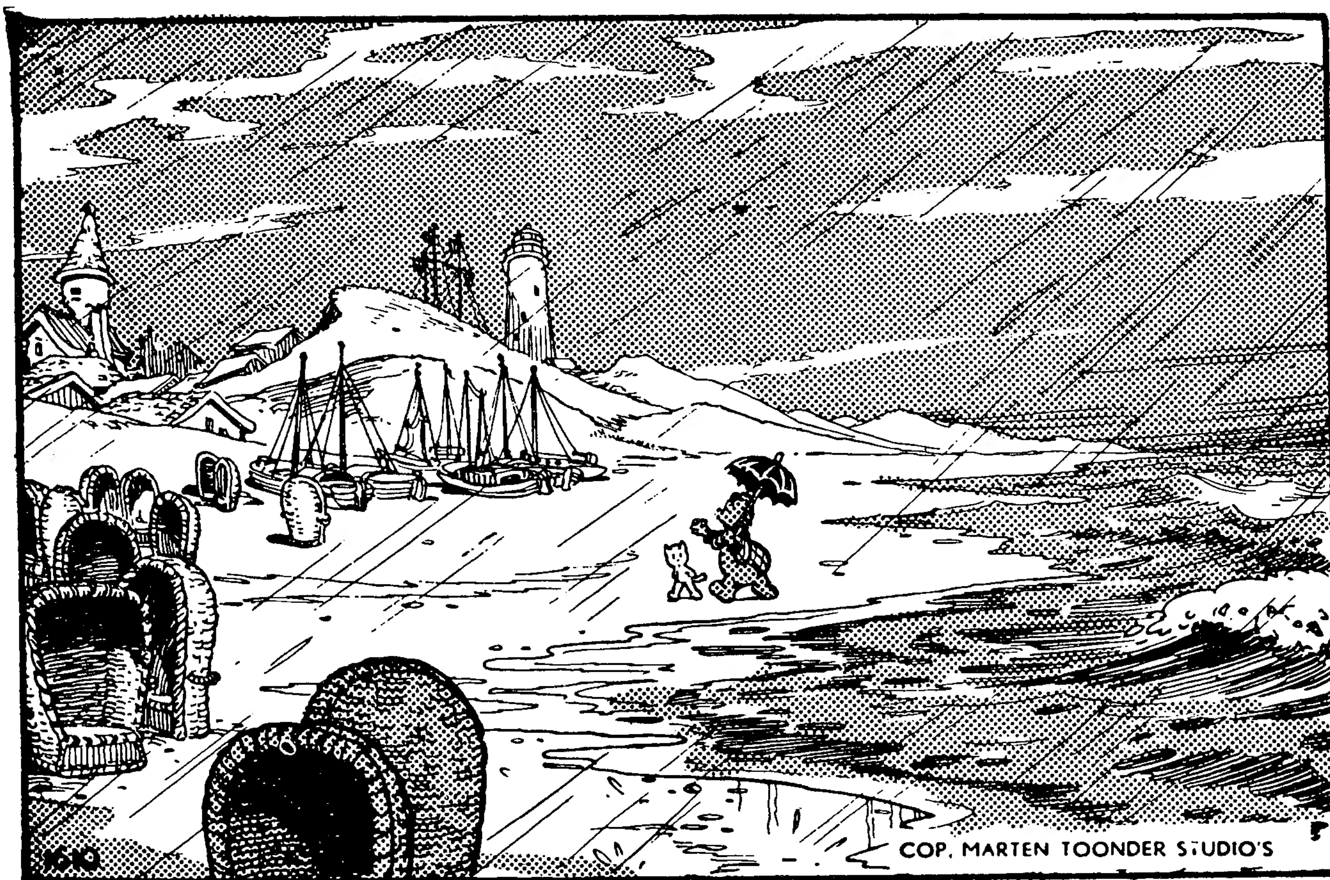
MARTEN TOONDER

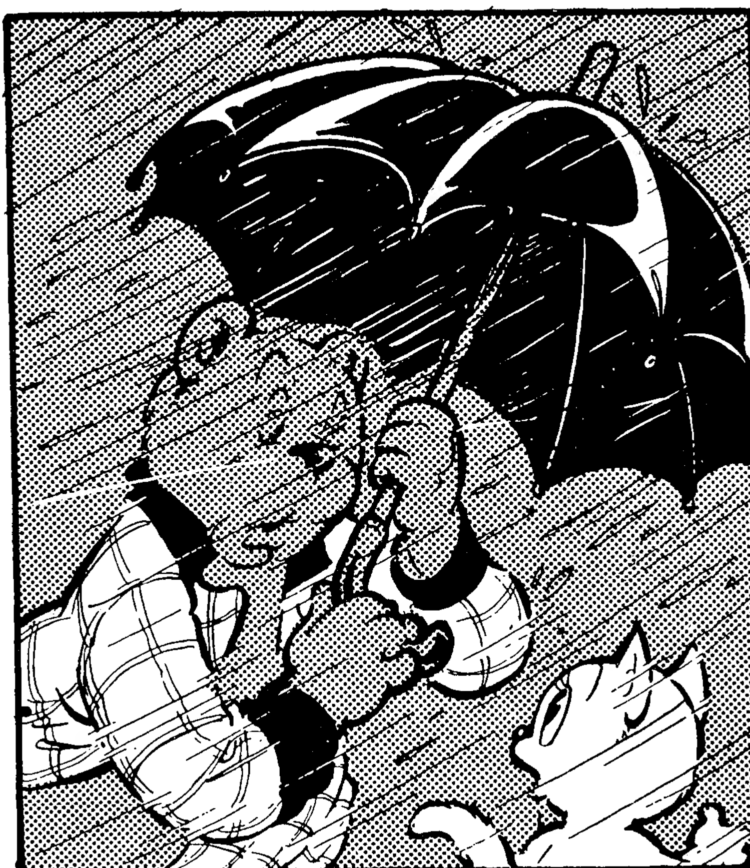
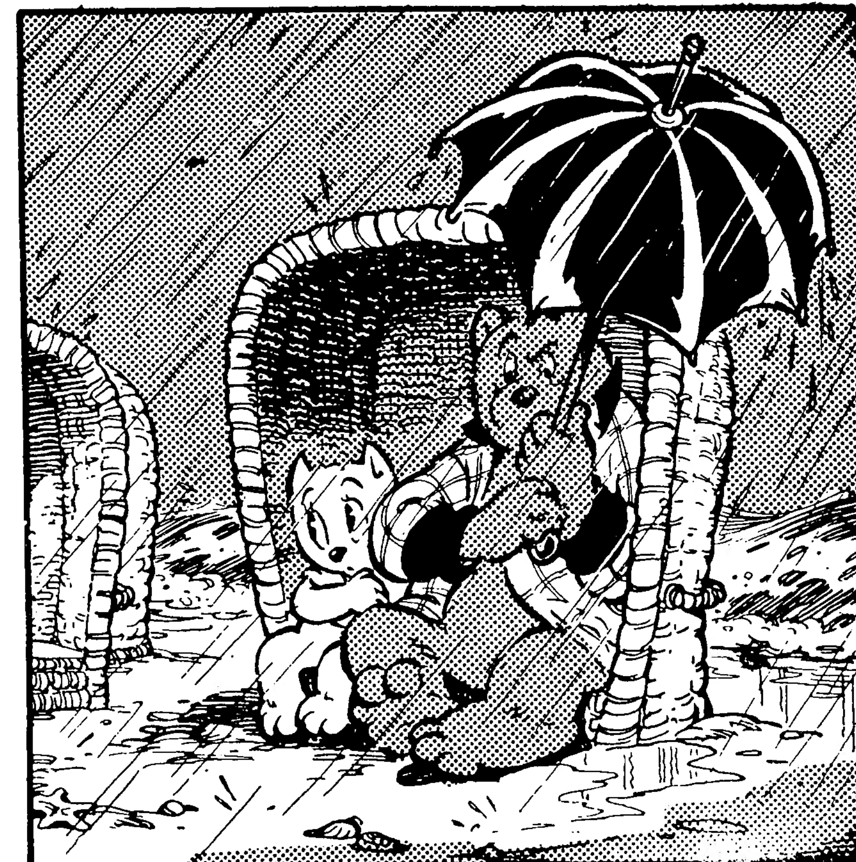
MV **49**	1610-1671	De Schoonschijners

1978 De Bezige Bij Amsterdam in samenwerking met Het Stripschap

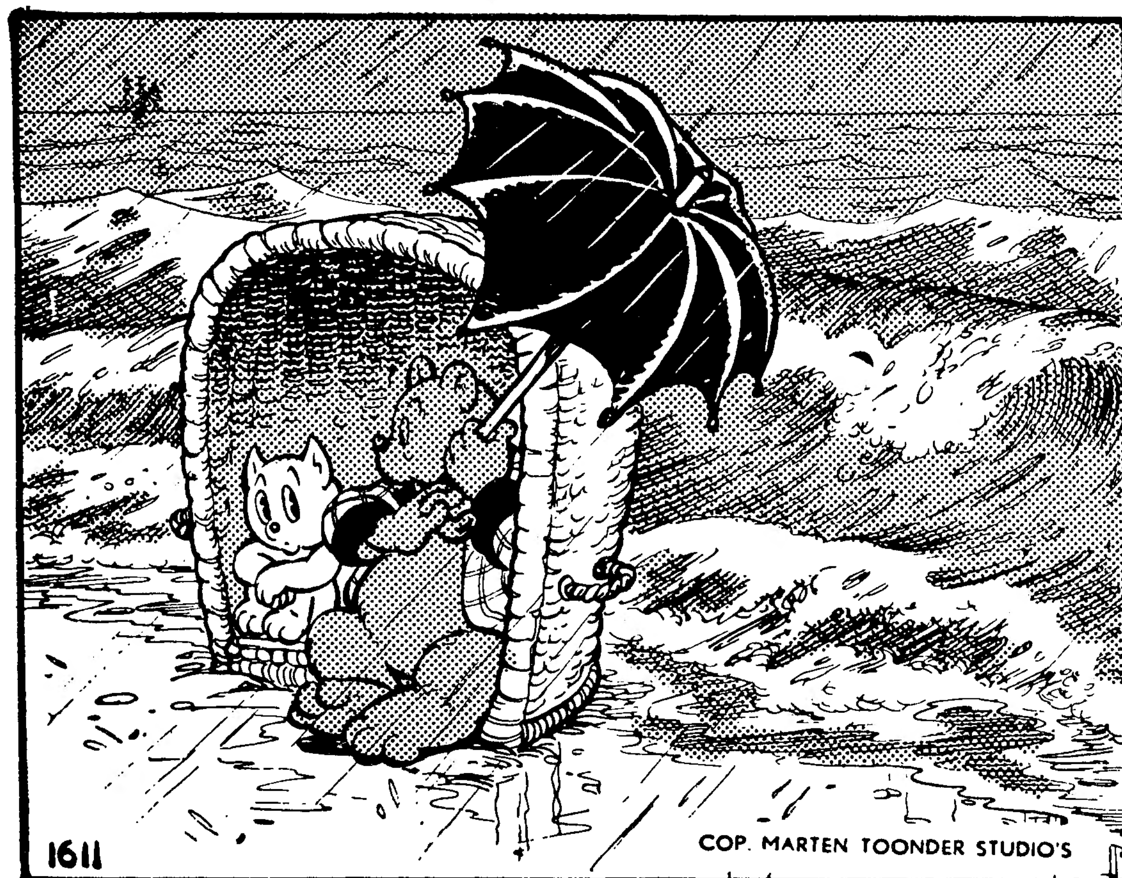
MV 49 De schoonschijners
1952 Eerste krantestrippublikatie, dagbladen NRC en de Volkskrant
1957 Boekuitgave, met minder en gewijzigde tekeningen,
De Bezige Bij, Amsterdam
1974 Krantestrip, stripfanzine Stripschrift

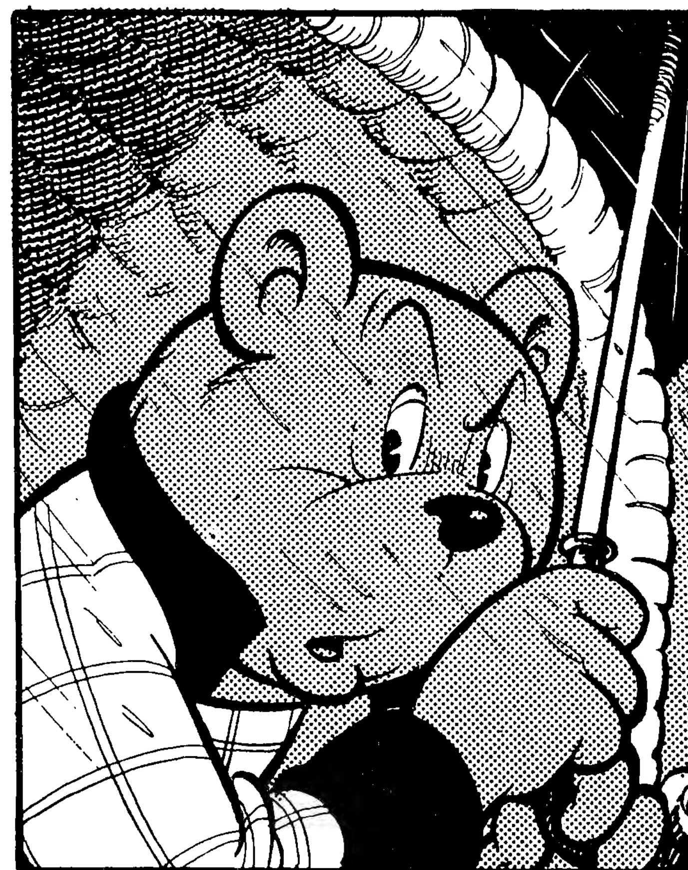
*No part of this book may be reproduced in any form by print,
photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.
Copyright © 1952, 1978 by Marten Toonder*
*Druk Van Boekhoven-Bosch bv, Utrecht
ISBN 90 234 5246 1
Delen 40 & 49 ISBN 90 234 5251 8*

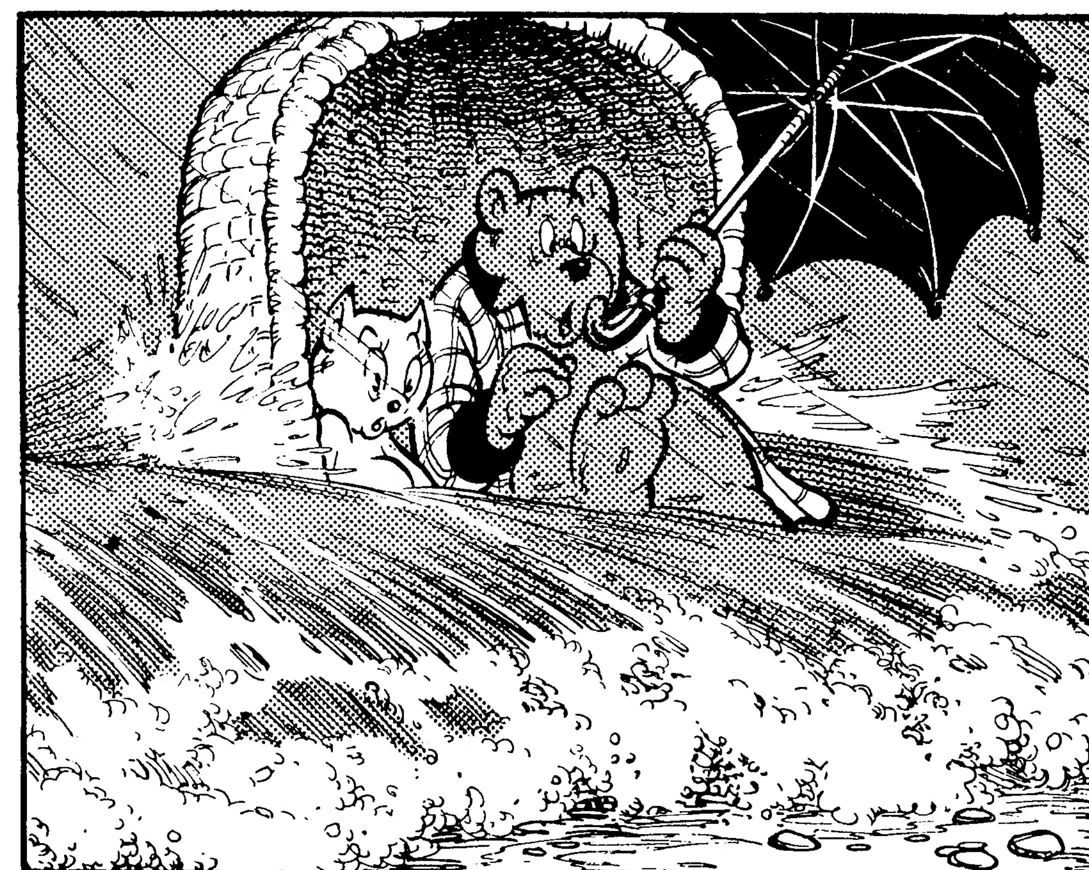

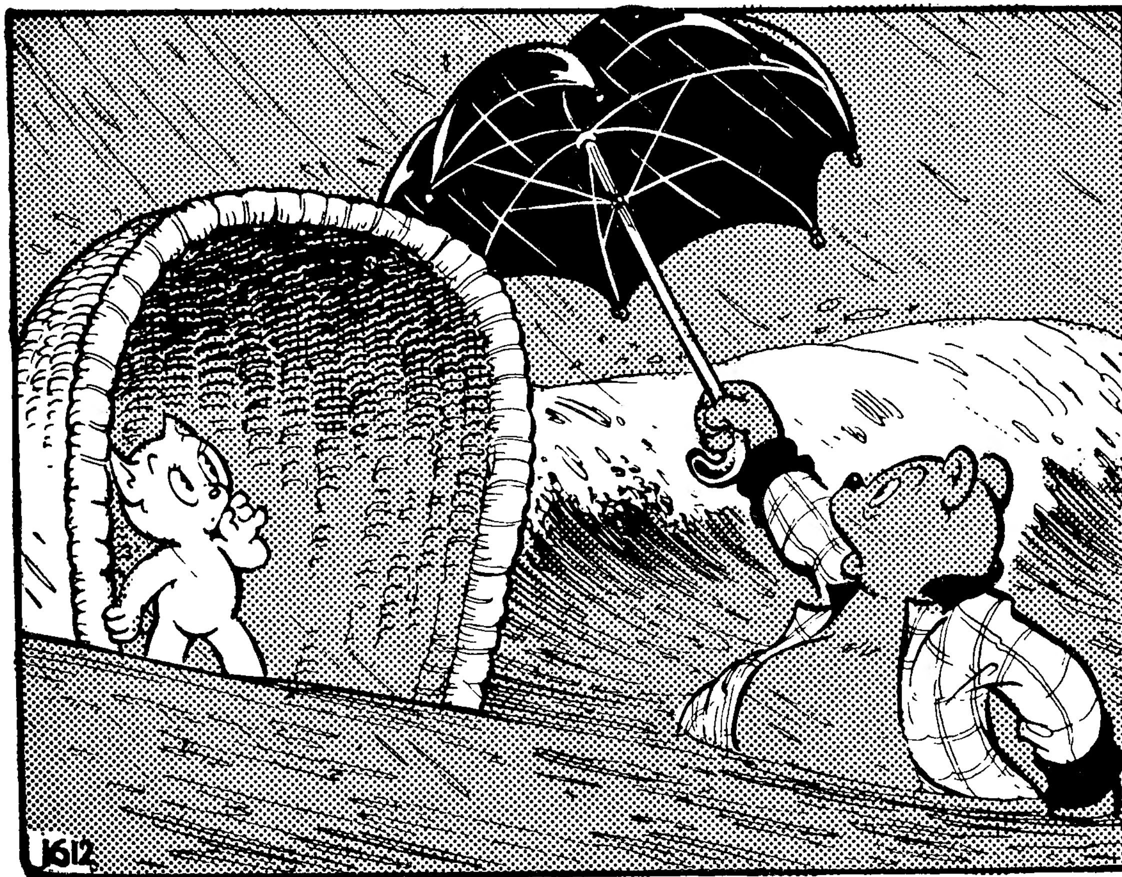
Heer Bommel had vacantie nodig. In de eerste plaats omdat het zomer was en in de tweede plaats omdat hij eens tot rust wilde komen.
'Een heer is nu eenmaal zo!' sprak hij, terwijl Joost zijn koffers pakte. 'Lieden van onze stand hebben zoals je weet, uiterst gevoelige zenuwen. Van tijd tot tijd moeten we ons terugtrekken in een rustige, fraaie omgeving om weer eens tot andere gedachten te komen, als je begrijpt wat ik bedoel!'
En zo was hij dus op reis gegaan naar Zwartsloot-aan-de-Zee, waar Tom Poes in een keurig hotel-pension op eerste stand enkele kamers had gehuurd. Want Tom Poes ging natuurlijk mee. Een Bommel wil tenslotte wel eens aanspraak hebben wanneer hij eenmaal tot een andere gedachte gekomen is.
Nu wilde het geval echter, dat het weer niet meewerkte. Het regende vierentwintig uren per dag en uit het Poolgebied blies een kille wind zwarte wolken langs het zwerk, zodat heer Ollie en Tom Poes kleumerig en nat onder een grote paraplu hun strandwandelingen ondernamen.
'Ik geloof niet, dat dit me goed doet, jonge vriend!' klaagde heer Bommel op een ochtend. Hij zette zich rillend in een ruime tweepersoons badstoel en monsterde de totaal verlaten zandvlakte.
De opkomende vloed brulde eentonig en de Poolwind floot door het vlechtwerk van zijn zetel.
'Mooie gedachten willen er maar niet komen,' hernam hij zuchtend. 'En bovendien krijg ik van dit weer scheuten en mijn knieschijf. Het eten is hier trouwens ook niet best – zelfs de koekjes knersen van het zand! Nee, het was geen goed idee van je om me hierheen te slepen, Tom Poes! Dit is geen omgeving voor een heer!'

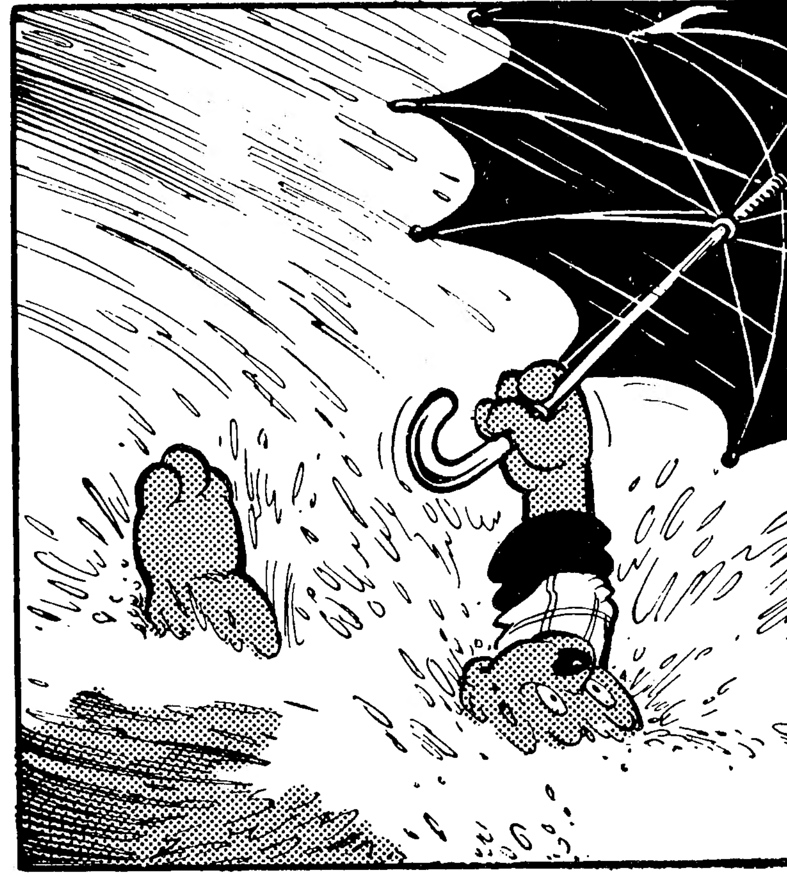

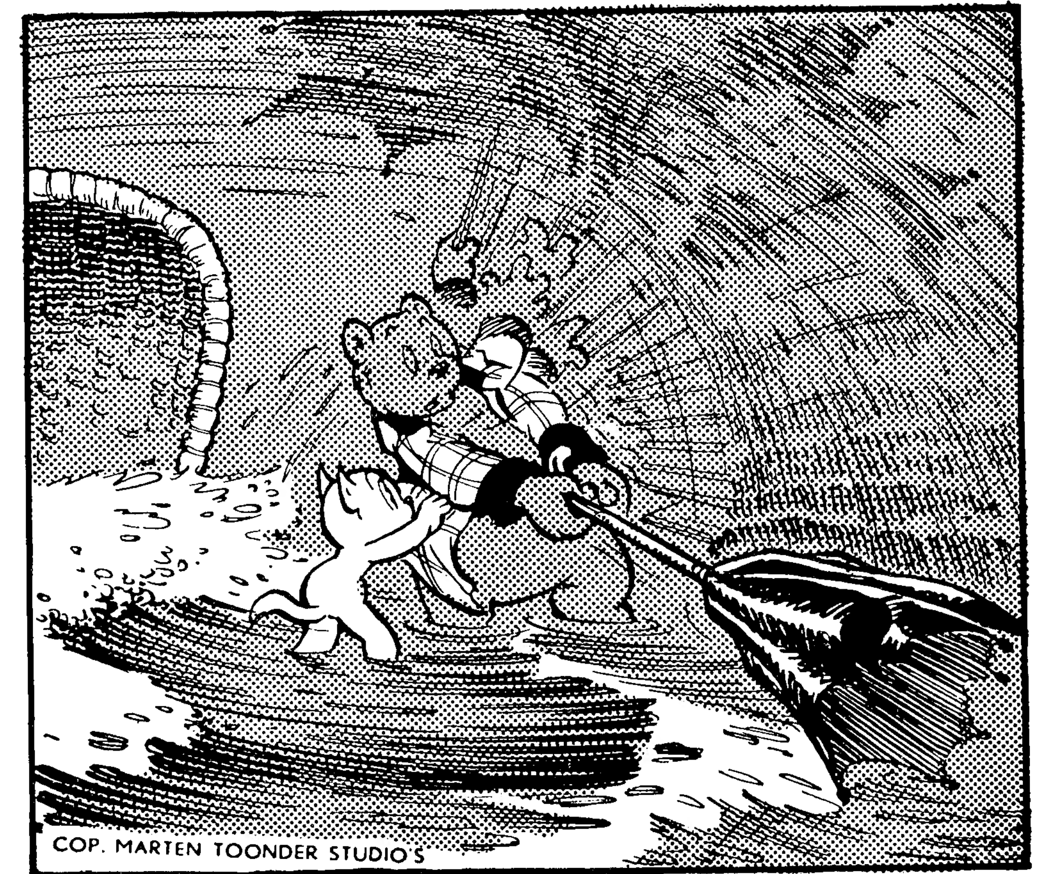

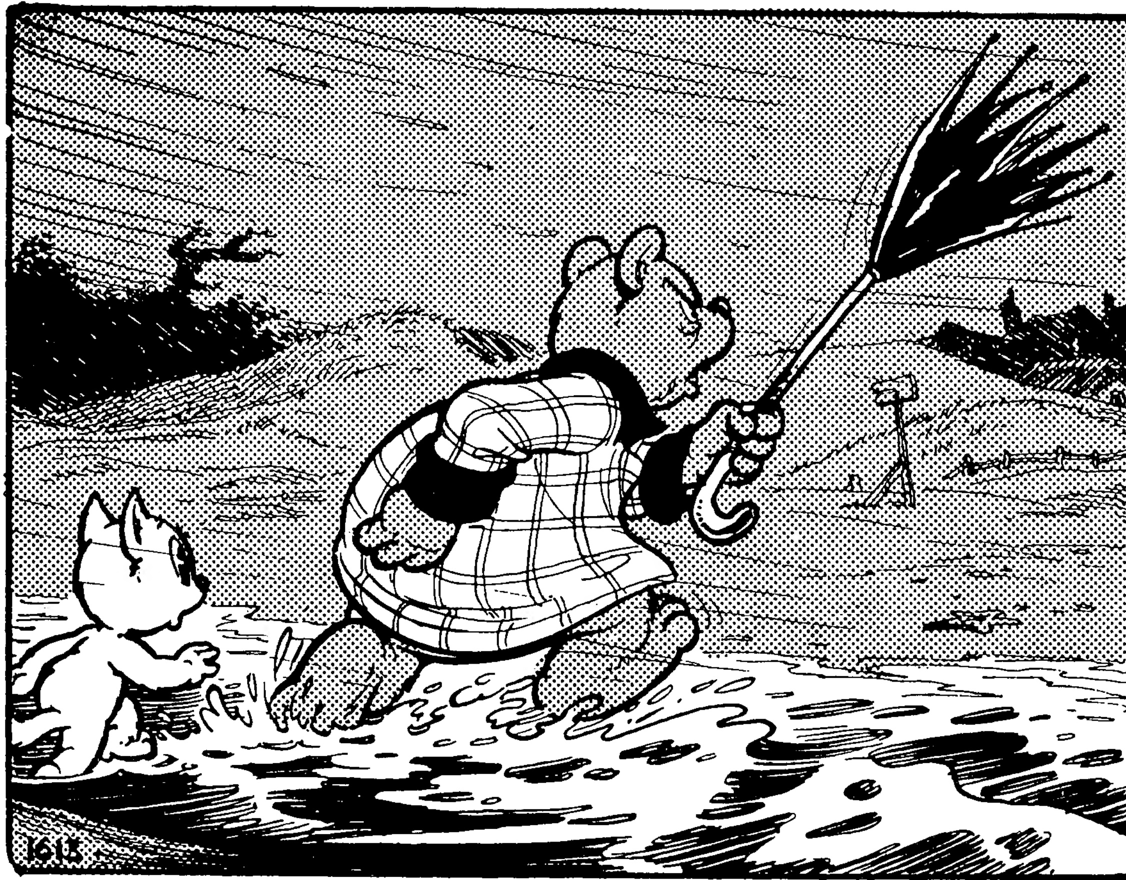
'Ik heb dit weer toch niet besteld!' zei Tom Poes een beetje verontwaardigd. 'Ik was trouwens net zo lief thuis gebleven. Maar u wilde met alle geweld naar de zee. Dat had u nodig, zei u!'
'Hm!' zei heer Bommel. 'Zei ik dat? Zo, nu, ja, natuurlijk heb ik van tijd tot tijd eens een vacantie nodig. Iemand, die zo'n bezet en slopend leven leidt als ik, moet er soms eens uit. Is dat zo gek? Nu dan!'
Zo sprekende draaide hij de strandstoel met de rug naar de opkomende vloed om minder last van de wind te hebben en trok zich toen de kraag wat steviger om de oren.
'Jij bent ook altijd zo kribbig!' hernam hij. 'Probeer liever om er het beste van te maken! Maak eens een grapje of ontwikkel eens een mooie gedachte! Neem eens een voorbeeld aan mij! Maar nee! Je klaagt maar en je scheldt maar op het weer, alsof ik het helpen kan! Kijk liever eens naar de grimmige schoonheid om je heen! Kijk eens, hoe fraai de wolken draaien en luister eens naar het sjilpen van de meeuwen!'
'Ze sjilpen niet,' zei Tom Poes. 'Het is meer een droevig soort gekrijs! En ik word duizelig van die wolken. Ik heb het trouwens koud.'
'Bah!' riep heer Ollie ontstemd. 'Jij hebt geen oog voor het schone. Zegt de zee je dan niets? De eeuwige beweging van al dat water moet toch zelfs de grootste lummel wel ontroeren!'
Op dat moment had de snel opkomende vloed de strandstoel bereikt en een forse roller omspoelde schuimend en bruisend de wankele zetel en de knieën van de inzittenden.
Heer Bommel slaakte een gil en had er plotseling genoeg van.
'Bah!' riep hij. 'Ik haat het! Ik wil weg! Snel! Vóór we verdrinken, Tom Poes!'

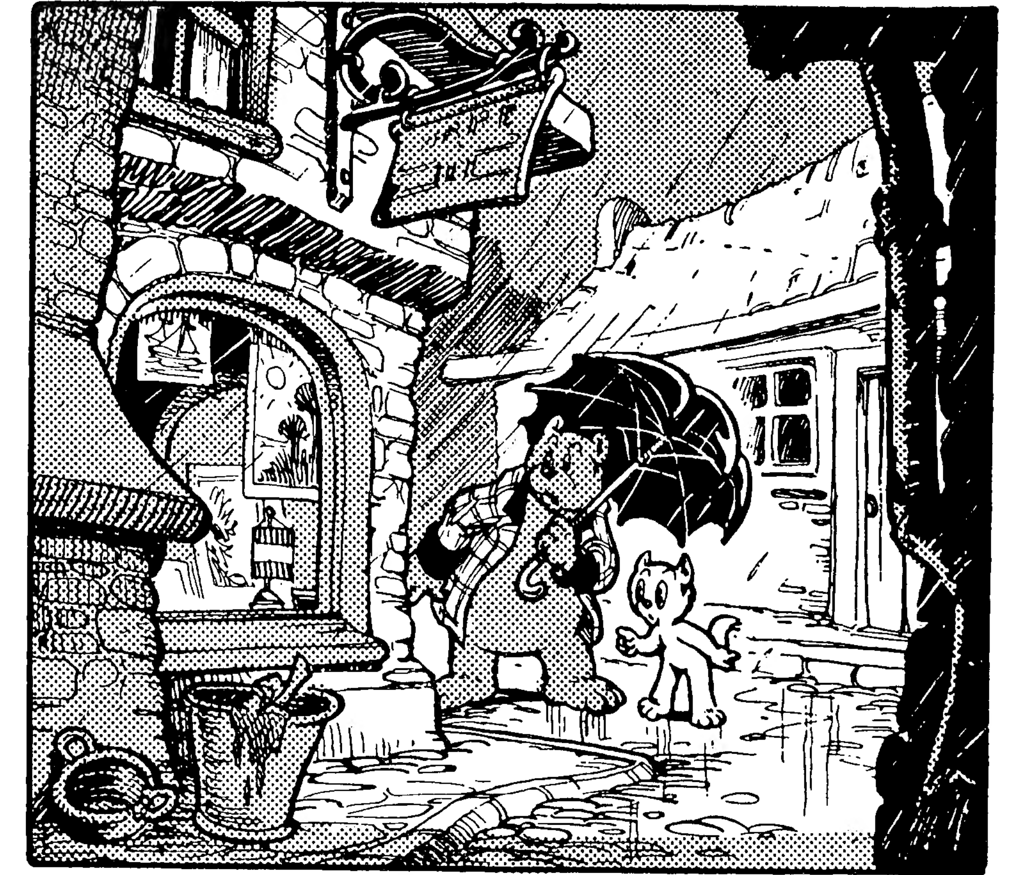

Heer Ollie sprong in de schuimende vloedgolf en trachtte de paraplu van de stoel los te rukken.
'Help!' riep hij. 'Help me dan toch, Tom Poes! We moeten hier onmiddellijk vandaan! Ik heb scheuten in mijn knieën en al die zee zal daar geen goed aan doen! En uit de lucht valt ook als maar water en zonder paraplu word ik aan beide einden kletsnat. Doe dan toch iets, jonge vriend! Jij zit daar maar en je laat mij maar werken. Haal dat lamme ding van die stoel af!'
Nu zullen de trouwe lezertjes weten, dat Tom Poes niet zo erg van water houdt en daaruit valt het dan ook te verklaren, dat hij rustig bleef zitten terwijl zijn vriend soppend en kletsend in de branding met zijn regenscherm worstelde. Op een gegeven moment schoot de verbinding echter los en daardoor raakte heer Ollie zijn evenwicht kwijt. Met opgestoken paraplu dook hij nu de golven in en verdween voor een ogenblik onder het kolkende schuim. Dit bracht Tom Poes dan eindelijk in actie. Hij stond op en hielp heer Bommel moeizaam op de been, terwijl het regenscherm door een ferme rukwind binnenste buiten gewaaid werd.
Een ogenblik was slechts het huilen van de wind en de zee en het geklapper van heer Ollie's tanden hoorbaar.
'Kom mee. U zult kou vatten!' zei Tom Poes zorgzaam.
'K-kou v-vatten?' herhaalde heer Bommel bitter. 'Dit k-kan m-mijn do-dood z-zijn! Ik moet hier w-weg. V-er w-weg! Dit land en d-dit kli-klimaat zijn voor mij te kil, als je begrijpt wat ik bedoel!'

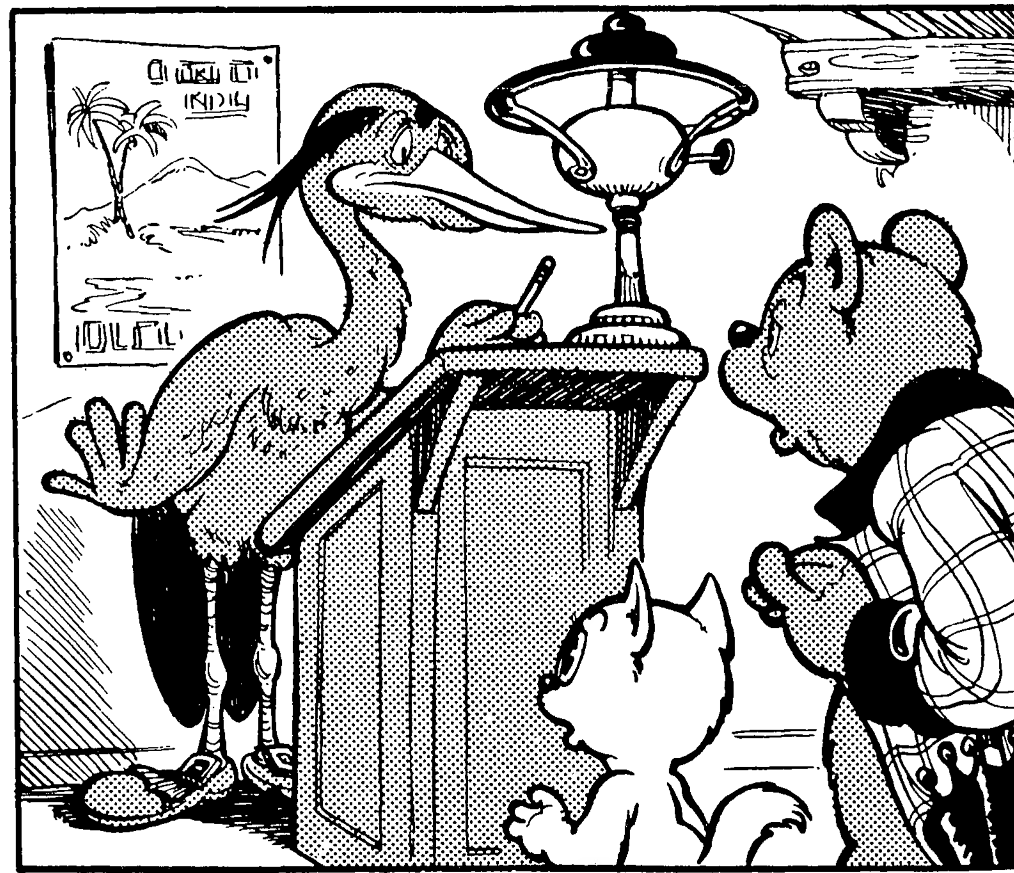

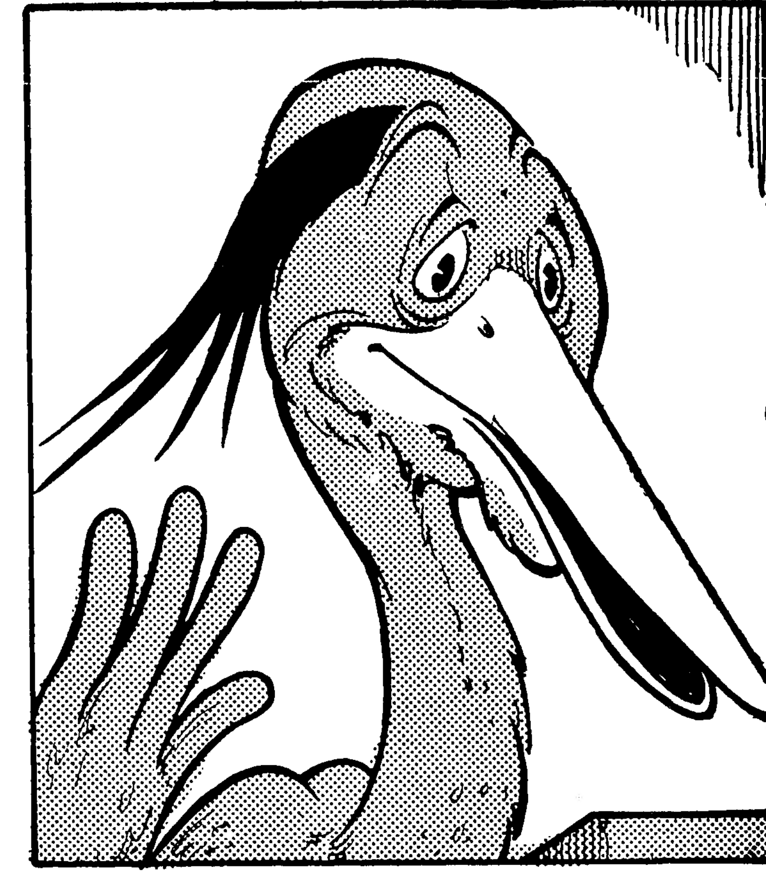

Heer Bommel stak zijn opgewaaide paraplu grimmig voor zich uit en stapte met grote passen door de opkomende vloed strandwaarts.
'Nu is het uit!' sprak hij kort. 'Nu moet het maar meteen helemaal afgelopen zijn. In dit klimaat kan een heer niet bloeien en zich ontwikkelen!'
'Wat wilt u dan?' vroeg Tom Poes, die zijn vriend moeizaam volgde. 'Gaat u terug naar Bommelstein?'
'Onzin!' riep heer Ollie. 'In deze tijd van het jaar houdt een heer vacantie. Dat moest jij weten, jonge vriend! Ik ga niet terug. Ik ga zoeken naar een vriendelijk oord, waar een Bommel tot volle ontplooiing kan komen!'
Zo sprekende hadden ze de vaste wal bereikt en nadat ze met enig getob weer wat fatsoen in het regenscherm hadden gebracht, liepen ze het dorp in.

De straten van het eenvoudige vissersplaatsje waren, met het oog op het weer, geheel verlaten. De gure wind floot droevig om de schoorstenen en de regen stroomde eentonig neer. Tom Poes schudde zich eens en rilde.
'Maar wáár gaan we heen?' drong hij aan. 'Dit lopen heeft geen zin, met dit weer kunnen we beter ergens binnen zitten!'
Heer Bommel keek hem geprikkeld aan en het was duidelijk, dat hem een scherpe terechtwijzing op de lippen lag. Doch toen viel zijn blik op een vervallen winkeltje, dat half weggezakt op de hoek van een donker straatje stond en zijn blik verhelderde.
'Hier moeten we zijn,' sprak hij. 'Deze eh... zaak zocht ik eigenlijk.'
En hij wees op een verregend papier, dat te kennen gaf, dat hier reizen werden georganiseerd...

Heer Bommel vouwde zijn regenscherm dicht en opende de deur van het reisbureautje. ‘Volg me, jonge vriend!’ sprak hij. ‘Dit is de poort tot een andere wereld, als je begrijpt wat ik bedoel. Van hieruit zullen we een betere vacantie organiseren!’

Het winkeltje dat ze binnentraden was donker. Er hing een muffe lucht van schimmel en de wanden vertoonden vreemde vochtplekken. ‘Hm, vreemd!’ zei Tom Poes, die staan bleef voor een grote reclameplaat, waarop vaag nog enige kleur zichtbaar was. Met grote verbleekte letters stond er op: ‘Bezoekt de Wereldtentoonstelling te Parijs in 1904 – dit evenement moogt u niet missen.’

‘Dat is toch al lang geleden!’ mompelde Tom Poes. ‘Dit reisbureau schijnt niet zo erg actief te zijn, heer Ollie!’

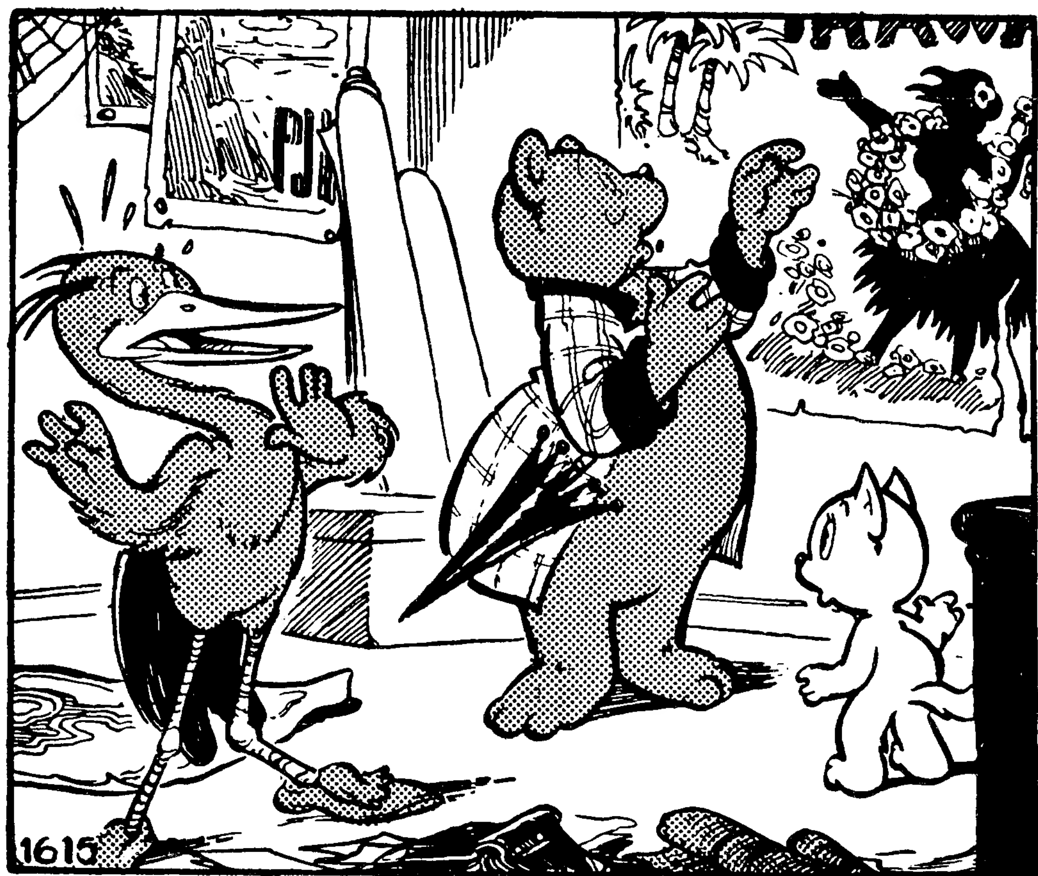
Maar heer Bommel had geen oog voor die kleinigheden. Met kloeke pas begaf hij zich naar een hoek, waar, achter een hoge lessenaar, een vervallen, magere gedaante stond.

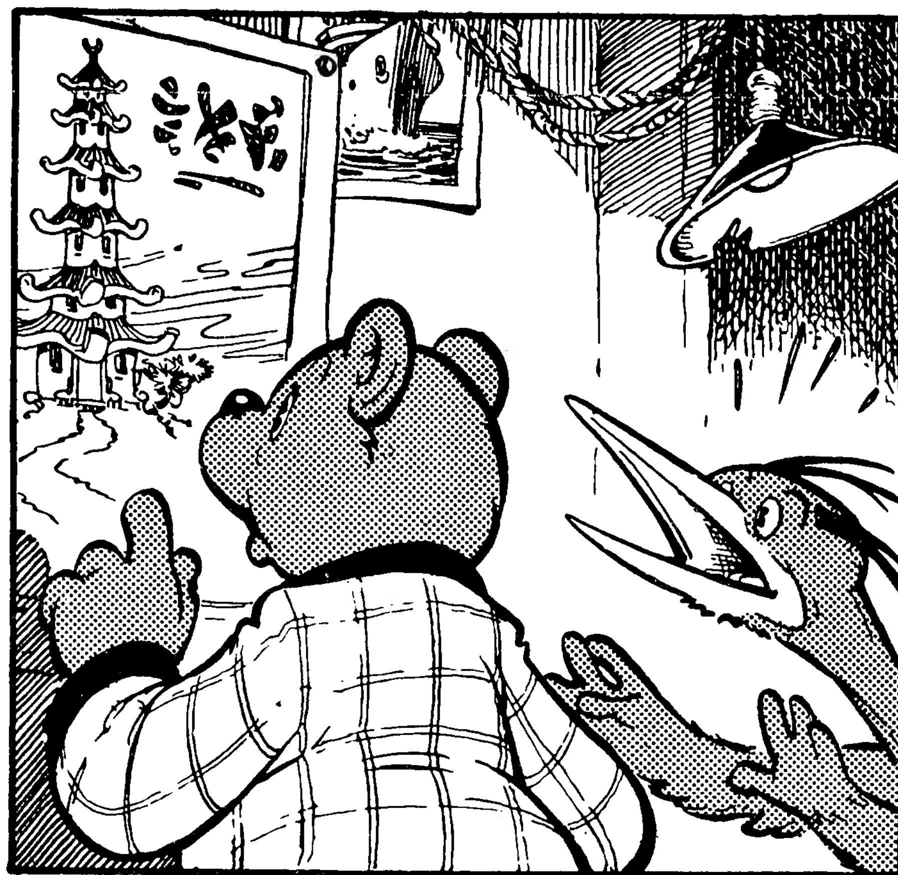
‘Goede morgen!’ wenste heer Ollie vriendelijk. ‘We komen eens praten over een aardige reis die we zouden willen maken. Iets met wat zon en enig gerief, zoals een heer dat prettig vindt. U begrijpt me wel!’

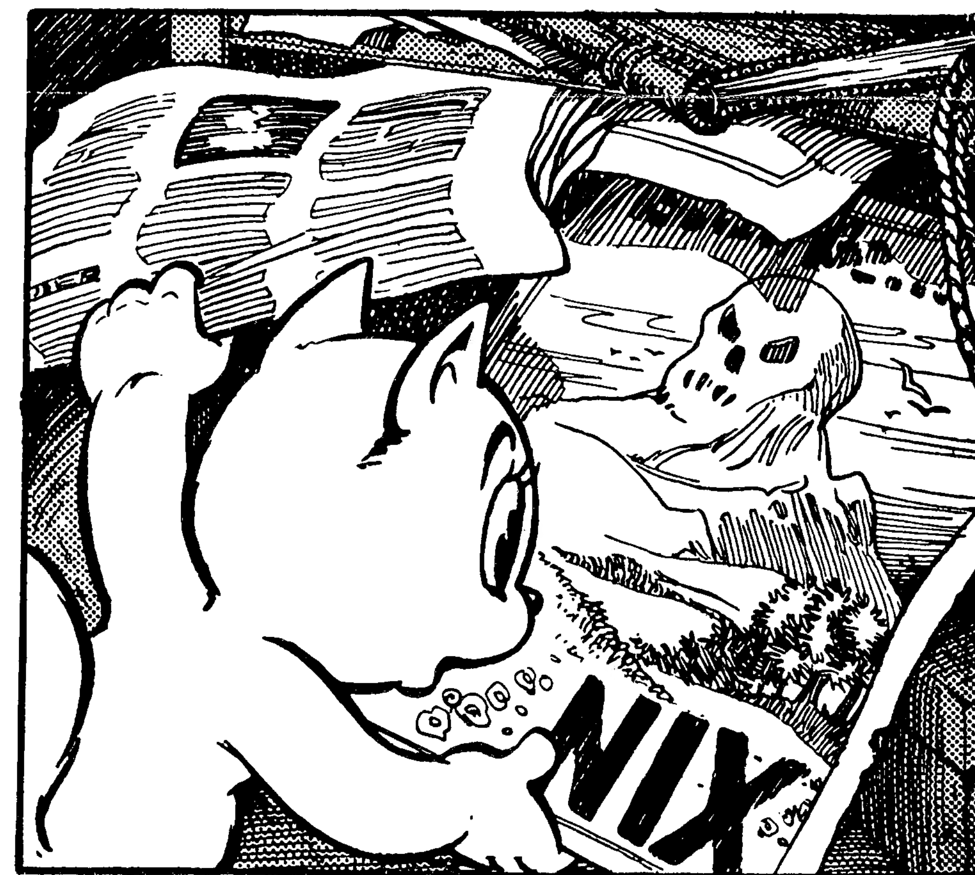
‘Nee!’ kraste de reizen-organisator. ‘Nee, dat begrijp ik niet. Al dat gereis is maar onzin! Allemaal nieuwerwetsigheid!’

‘Wat?’ vroeg heer Bommel onthutst. ‘Maar dit is toch een reisbureau?’

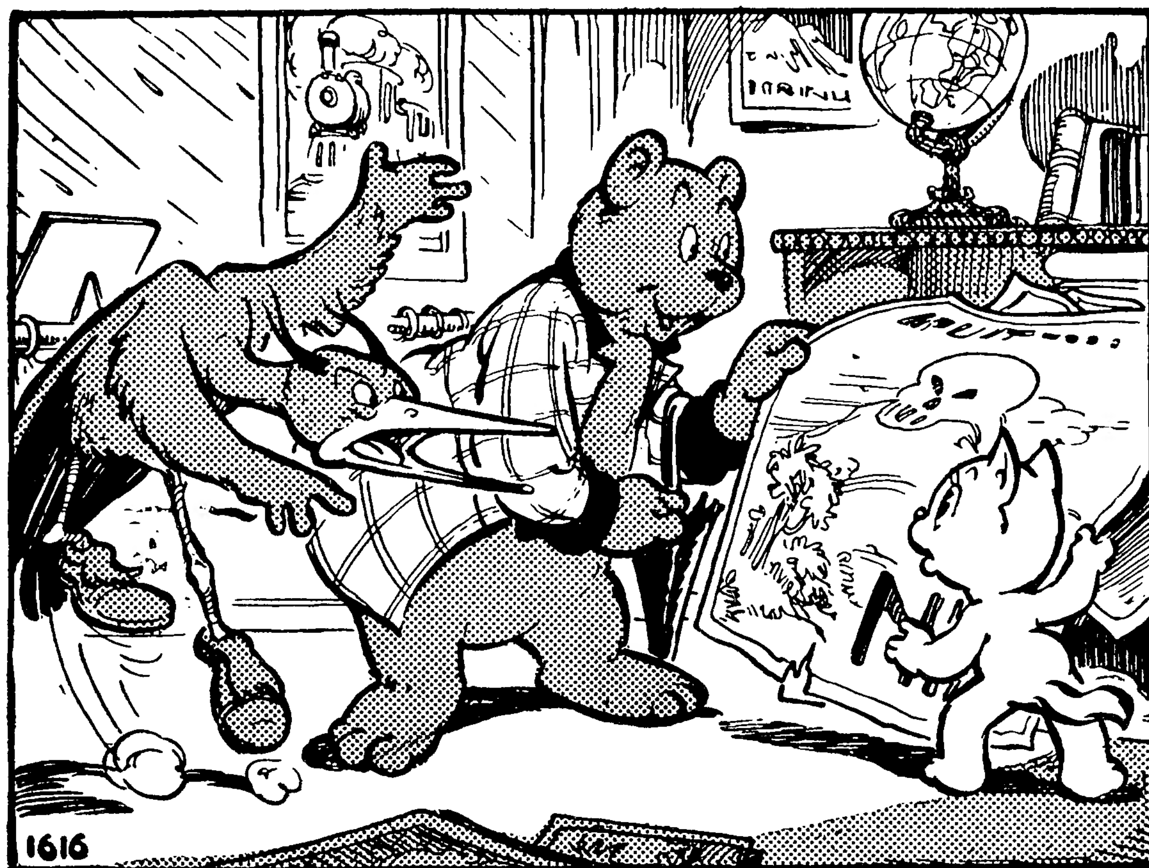
‘Zeker, zeker!’ riep de ander met schelle stem. ‘Ik heb deze zaak opgezet omdat ik weet, waar ik over praat, meneer! Op reis gaan heeft helemaal geen zin! Men neemt steeds zichzelf mee, dat is de ellende. Ik kan u niet genoeg waarschuwen!’

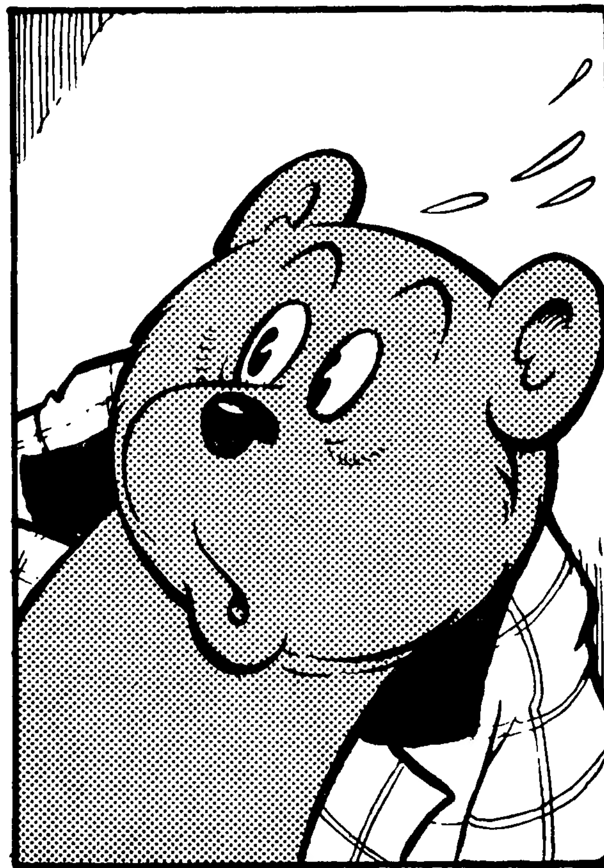
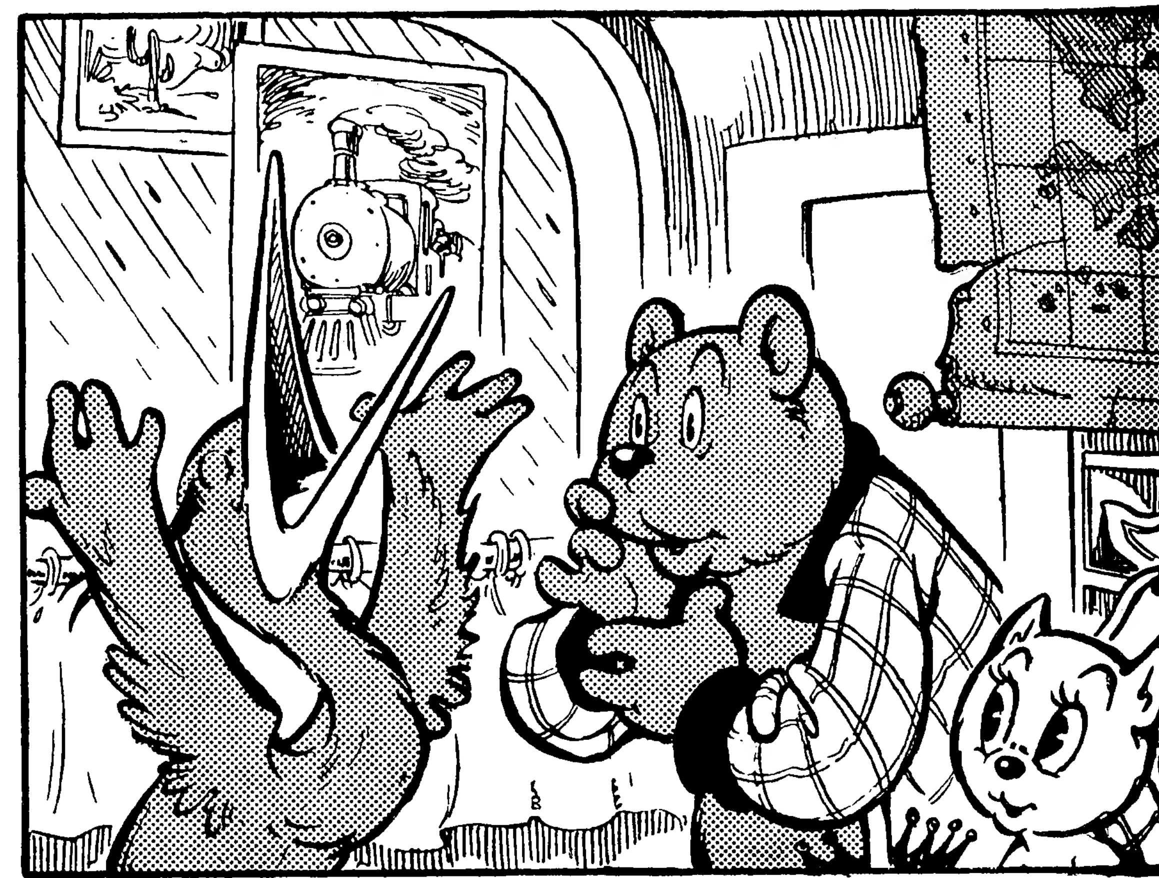

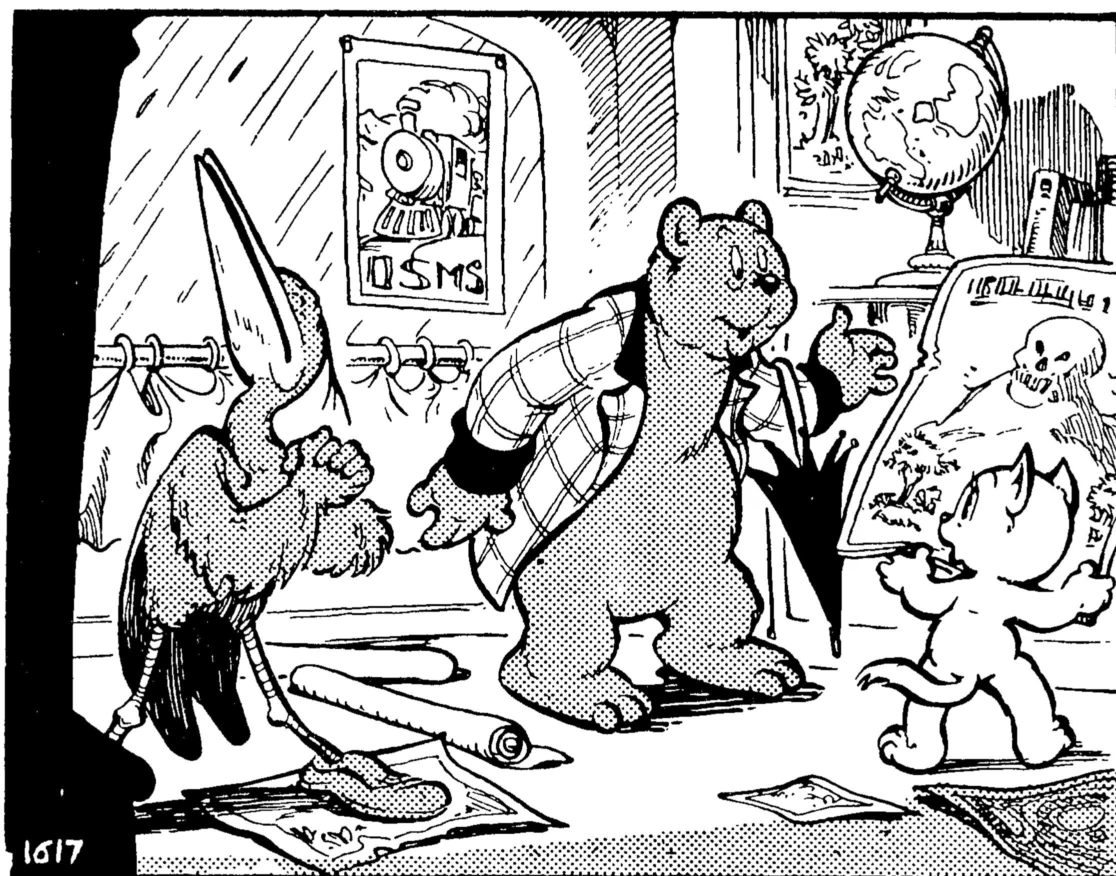

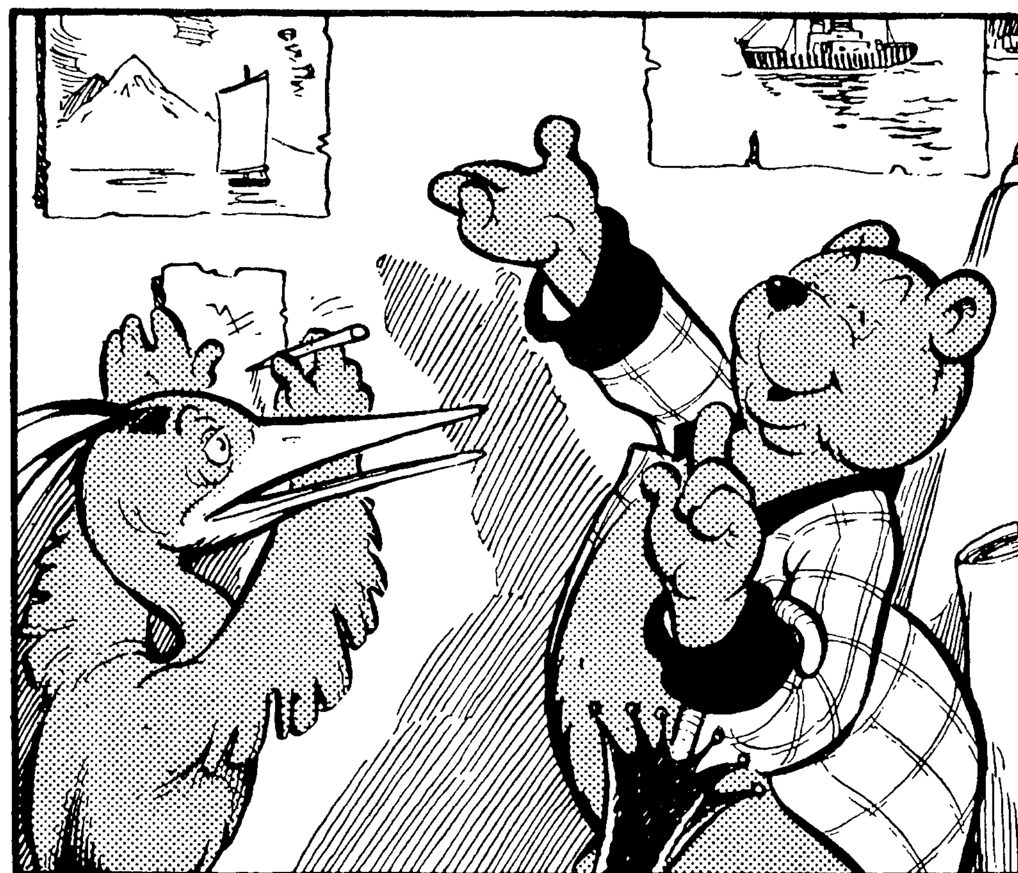
Heer Bommel nam de reisbureau-ondernemer wat achterdochtig op en besloot toen, dat het geen zin had om met deze grijsaard over de vacantie van een heer te redetwisten.
'Kijk!' hernam hij, naar een fris gekleurde plaat wijzend. 'Honoloeloe roept U! Dat is aardig gezegd! Kijk eens wat een aardige palmen daar staan. Een mooi schilderij, al is het dan ook wat verscheurd. Daar zou ik wel heen willen!'
'Niet doen!' riep de zonderlinge oude met krassende stem. 'Daar zijn elk ogenblik vulkaan-uitbarstingen. U moet die reclame niet allemaal geloven!'
'Hm!' zei heer Bommel wat bedrukt. Hij drentelde verder en wees naar een volgende afbeelding.
'Bezoekt het keizerrijk China – het rijk van het Midden! Is dat dan soms ook niets?'
'Nee, nee. Begin er niet aan!' kraste de vreemde gids hoofdschuddend. 'In dat land zijn bokseropstanden en – wie weet – misschien zal de Keizer zelfs wel weggejaagd worden! Wees toch verstandig!'
Heer Ollie begon kriegelig te worden en hij stond op het punt een scherpe terechtwijzing uit te delen toen een zwak gemompel van Tom Poes hem afleidde. Die had namelijk onder allerlei rommel een grote reclameplaat ontdekt, die zijn belangstelling opwekte. Het ding was erg verscheurd – alleen een wijd landschap was nog zichtbaar, met op de achtergrond een hoge berg in de vorm van een schedel. 'Zonneschijn in het land van Schoonschijn' stond er met beduimelde letters op. 'Kom naar Nix.'
Heer Ollie's gelaat verhelderde. 'Dat is aardig!' sprak hij. 'Zonneschijn, schoonschijn! Dat is iets voor een heer van mijn stand. Of heerst daar soms ook narigheid?'

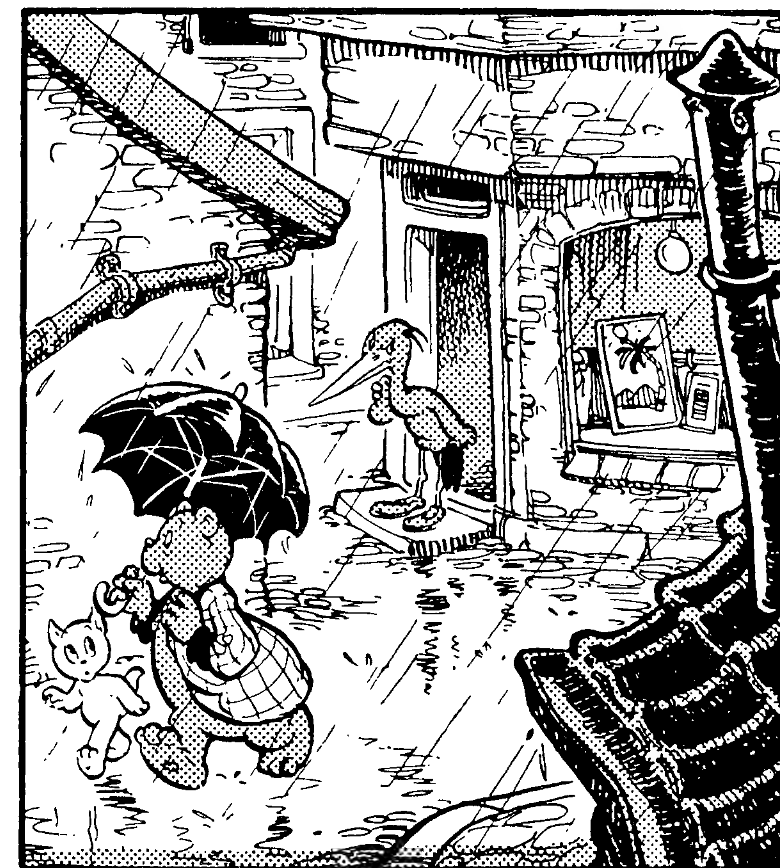

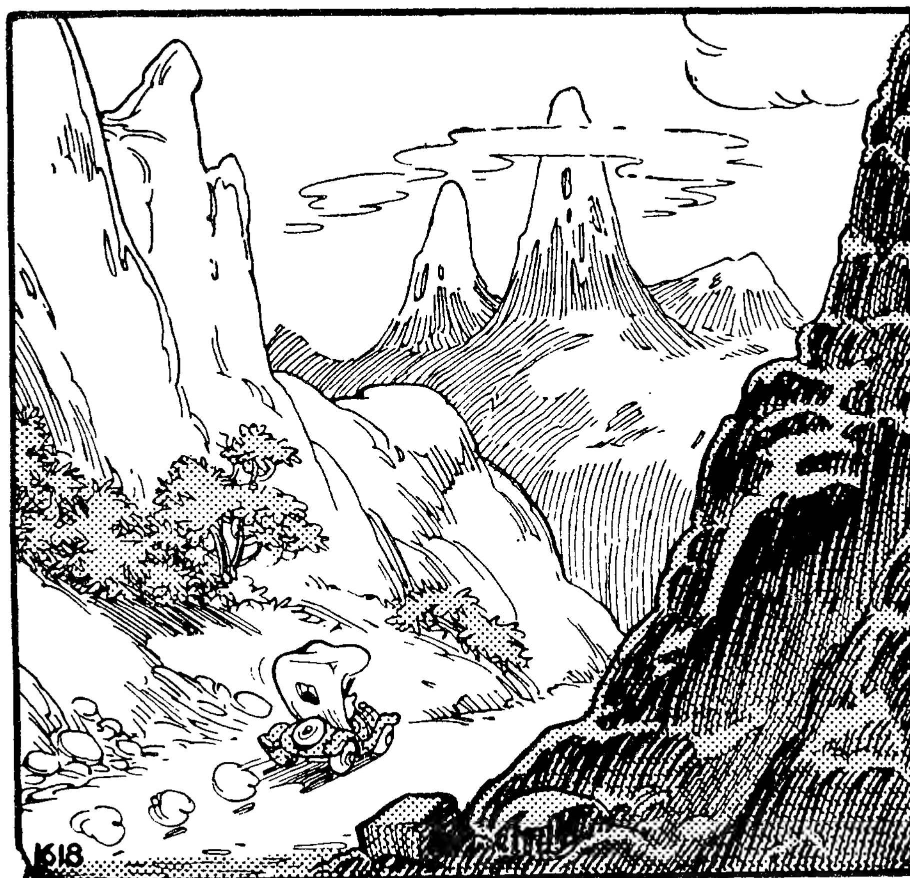
Heer Bommel trad nader en zwaaide een opgetogen wijsvinger naar de reclameplaat, die Tom Poes ontdekt had.
'Dat is iets voor een heer!' riep hij uit. 'Zonneschijn in schoonschijn. Een goed klimaat dus. En een propere, nijvere bevolking, zo te horen. Bovendien een eigenaardige bergformatie, die op een schedel lijkt. Daar zit avontuur in, wat jij, jonge vriend?'
'Het lijkt heel interessant!' gaf Tom Poes toe. Maar de oude reisbureau-ondernemer maakte bezwaren.
'Ga in géén geval naar dat land, heren!' mompelde hij zorglijk.
'Bah!' riep heer Ollie. 'Wat is daar dan weer op tegen? Besmettelijke ziektes, dan zeker? Of hongersnood, of wat?'
'Erger, veel erger!' zei de grijsaard huiverend.
'Nòg erger?' riep heer Bommel gespannen. 'Wat mag daar dan aan de hand zijn? Spreek vrij uit, goede vriend. U staat hier tegenover een volwassen heer met onderscheidingsvermogen! Ga even weg, Tom Poes – dit lijkt me geen gesprek voor jonge lieden!'
'De jonge heer kan wel blijven,' hernam de ander mat. 'Op zijn leeftijd begrijpt hij toch nog niet waar ik het over heb – hij zal er geen kwaad van opsteken!'
'Komaan, genoeg gepraat!' riep heer Ollie, die ongeduldig begon te worden. 'Zeg kort en goed, wat er in dat land niet deugt, dan kunnen we tot zaken komen. Zijn er soms verkiezingen aan de gang?'
'Het is nog veel erger!' prevelde de oude somber. 'In dat land zijn verdriet en ellende wettelijk afgeschaft!'
Een ogenblik stond heer Bommel sprakeloos, doch toen klaarde zijn gelaat op. 'Geen aardbevingen of vulkanen?' riep hij verheugd.
'Niets!' gromde de vreemde gids. 'Alleen maar welstand en vriendschap en goede omgangsvormen...'

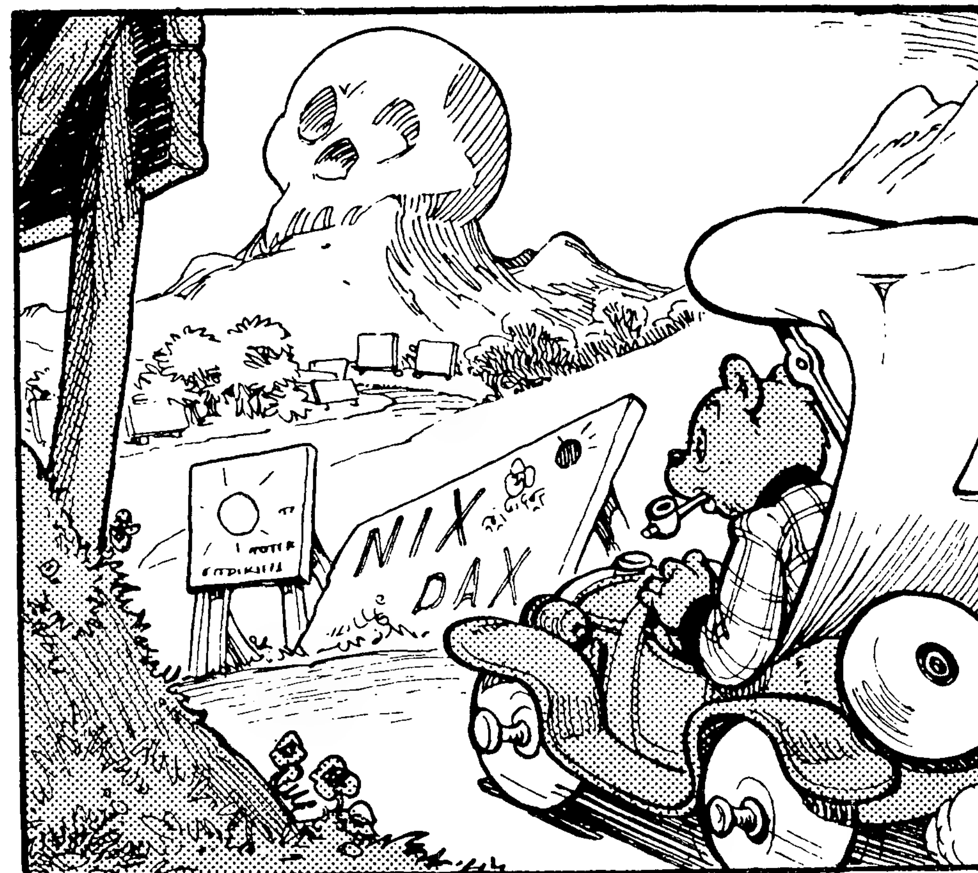

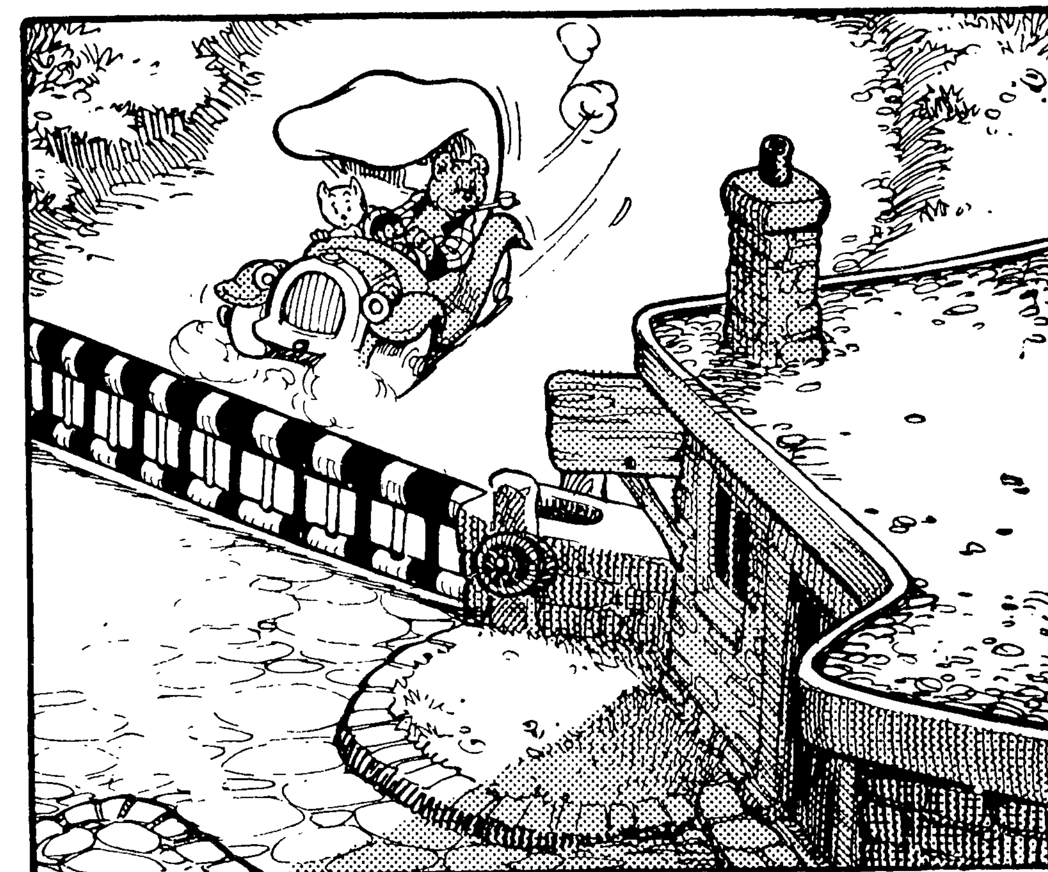

Heer Bommel geraakte in vuur.
'Stel je eens voor, Tom Poes!' riep hij. 'Een land waar alle ellende wettelijk is afgeschaft! Helemaal geen zorgen of verdriet meer! Dat moet wel heerlijk wezen!'
'Hm,' zei Tom Poes een beetje wantrouwig. 'We moeten oppassen, dat er niets achter zit, heer Bommel! Zou het geen communisme zijn?'
'Ik weet niet wat dat is!' zei de reisbureau-ondernemer grommend. 'Maar er zit niets achter, zover ik weet. Het is zo al erg genoeg. Gaat u daar toch niet naar toe, meneer! Neemt u liever Lololoeloe of China...'
'Daar net zei je nog, dat het daar niets gedaan was!' riep heer Ollie uit. 'Je hebt een vreemde manier om je zaken te drijven, goede vriend! Vertel me nu eens klaar en duidelijk, wat het gevaar in het land van Schoonschijn is, dan kan ik een besluit vatten!'
'Gevaar?' hernam de grijsaard peinzend. 'Dat zou ik zo één twee drie niet kunnen zeggen. U krijgt aan de grens een boekje, dat heet: 'Hoe het hoort.' Daar staat alles in en als u zich daar aan houdt, is er geen enkel gevaar. Er is vrijheid en vreugde en vertier. Maar ga daar toch niet naar toe, meneer! U weet niet, wat u begint!'
'Onzin!' riep heer Ollie vastbesloten. 'Wij gaan naar dat land van Schoonschijn! Wijs ons de kortste weg, goede vriend!'
'Als het dan moet zijn, dan moet het maar zijn!' sprak de knokige oude berustend. Hij greep een vodje papier en krabbelde daarop enige lijnen.
'Ziehier!' hernam hij. 'Het is zó, dat alle wegen goed zijn. Maar de kortste weg loopt van hier door de Zwarte Bergen. De brede weg aldoor volgen tot er geen weg meer is en dan nog verder! Vaarwel!'
'Vaarwel!' riep heer Ollie. En gevolgd door Tom Poes schreed hij het reisbureau uit om de bagage en de Oude Schicht te gaan halen.

Zo gingen heer Bommel en Tom Poes dus Zonneschijn zoeken in het land van Schoonschijn. De reis verliep vlot, zodat daar niets over te vertellen valt en na enkele dagen ratelde de Oude Schicht door een diepe kloof in de Zwarte Bergen dalwaarts. De hoge rotspartijen, die hen al die tijd hadden ingesloten hielden hier plotseling op, en het bonkerige steenpad ging over in een liefelijke landweg, die aan weerszijden met prachtige reclameborden was afgezet. De zon verdreef de sombere schaduwen van de bergmassieven en liet zijn stralen spelen over de fraaie kleuren van de affiches, zodat heer Bommel een zucht van verrukking slaakte.

'Wat een land, wat een land!' riep hij bewonderend uit. 'Wat een prachtig plaatwerk en wat een aardige teksten! 'Welkom in het land van Schoonschijn.' Vriendelijk niet? 'Vrede, Vrijheid, Vooruitgang.' Wat een verheven gedachte, hè? 'Schenkt Schoonschijn Uw vertrouwen!' Wat lief, vind je niet?'

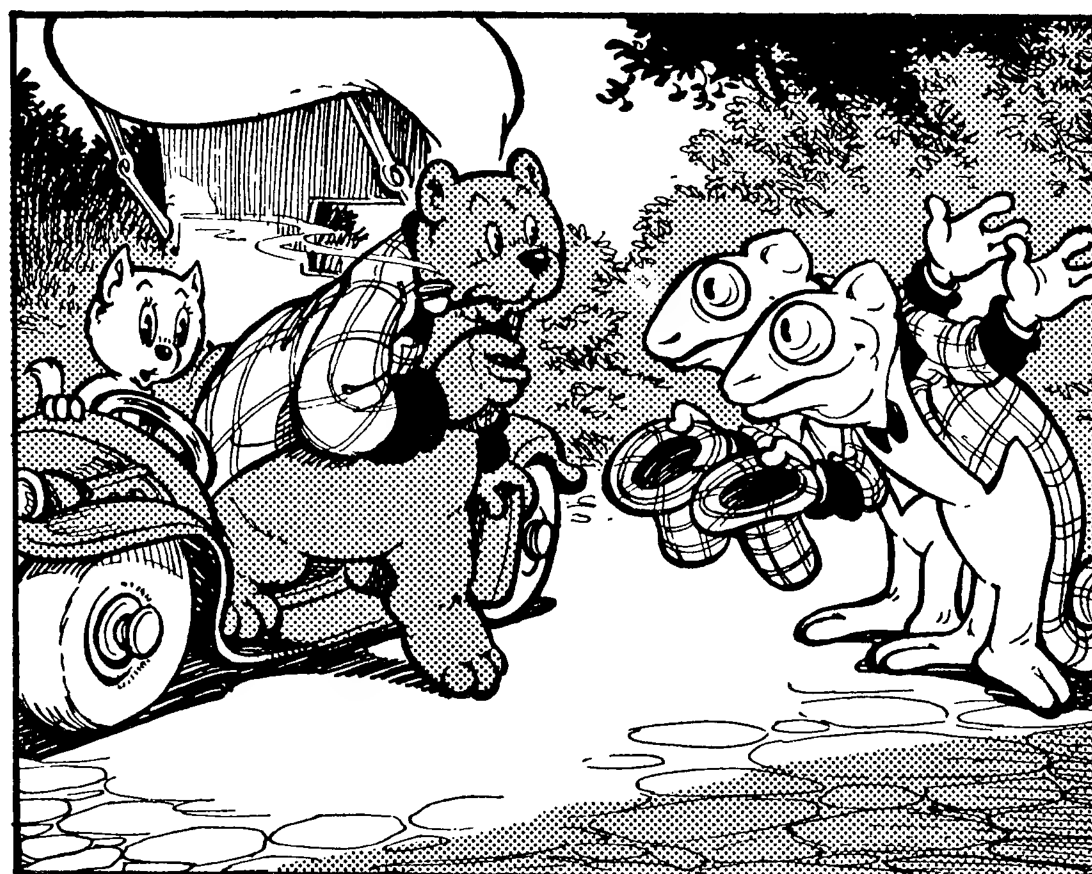
'Hm!' zei Tom Poes. 'Het zijn mooie borden, maar ik kan niet zien wat er achter ligt!'

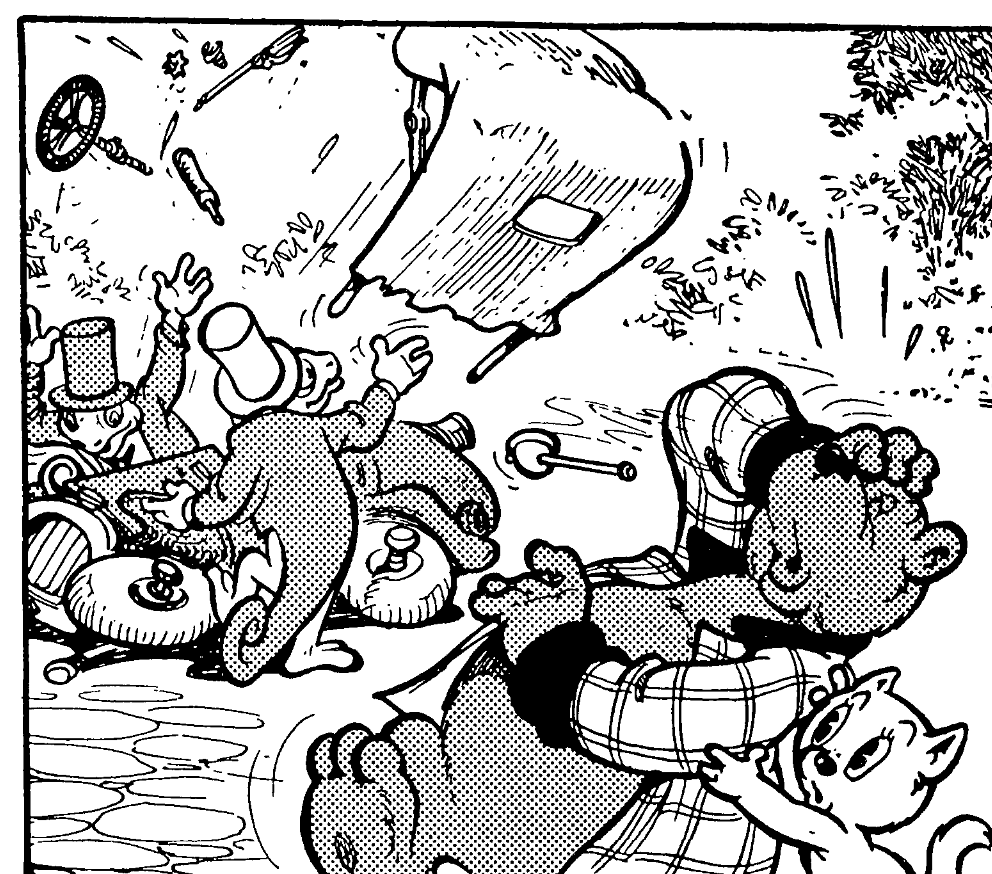
'Bah!' riep heer Bommel afkeurend uit. 'Jij hebt natuurlijk weer iets te mopperen. Het is toch duidelijk, dat dit het ideale land is voor een heer van mijn stand? Lees zelf maar! 'Vrolijkheid, vriendschap, vertrouwen.' Mooier kan het toch niet! En daar: 'Geen belemmeringen, geen grenzen! Schoonschijn ligt voor U open!' Ik zou wel...'

Op dat moment remde hij krachtig, want plotseling werd een zware afsluitboom zichtbaar, die de weg geheel versperde.

'De grens!' zei Tom Poes.

'De grens!' mompelde heer Bommel wat beteuterd. Doch toen klaarde zijn gelaat op. 'Natuurlijk! De grens!' riep hij uit. 'Stel je voor, dat jan en alleman zo maar dit prachtige land zouden kunnen binnenkomen. Dan zou het al heel gauw geen prachtig land meer zijn, als je begrijpt, wat ik bedoel. Nee, orde moet er zijn, jonge vriend.' En hij keerde zich met een welwillende glimlach naar de twee figuren, die op dat moment uit het douanehuisje traden.

'Het is in orde, goede vrienden!' riep hij joviaal. 'Ik ben een bekend heer van stand en dat is Tom Poes. En onze papieren zijn volkomen goed!'

'Dat is geweldig!' spraken de beide grensbeambten, gelijktijdig hun hoge hoeden lichtend. 'Welkom in Schoonschijn, vreemdelingen! Wilt u zo goed zijn om even uit uw limousine te komen, zodat we even kunnen kijken of alles in orde is?'

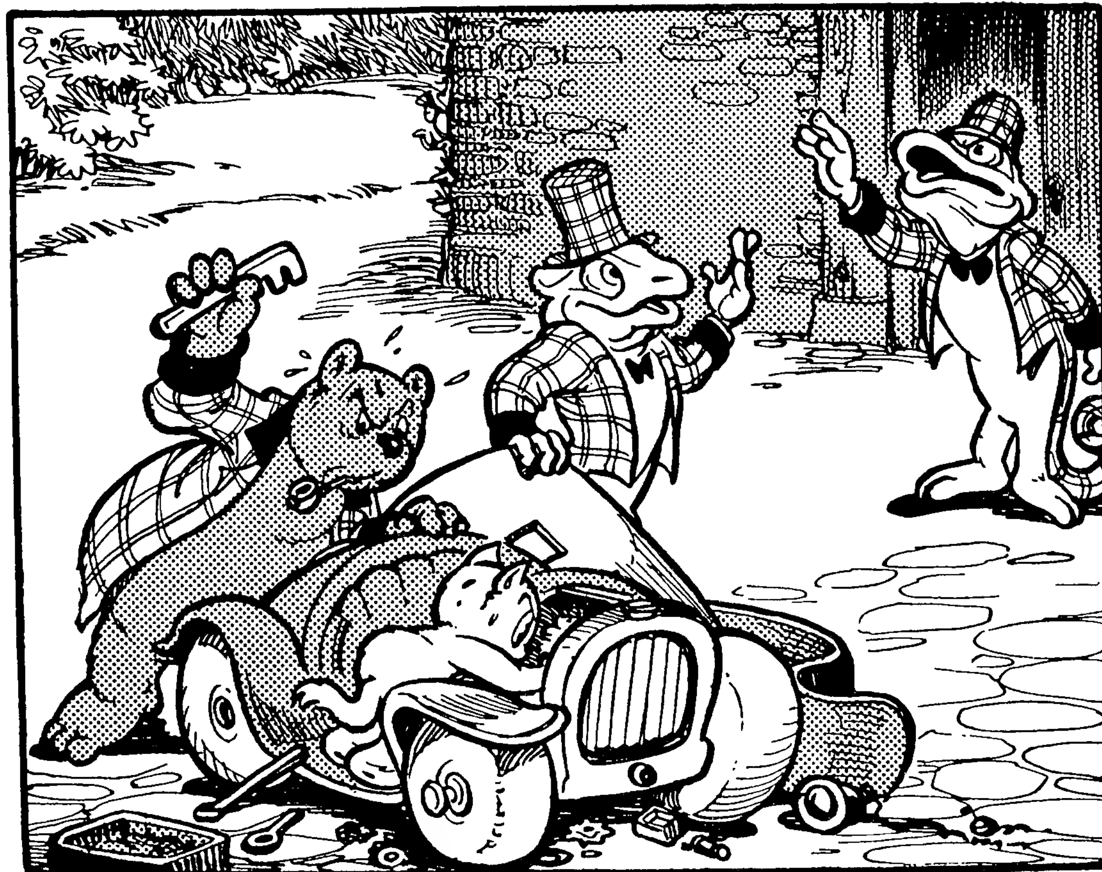
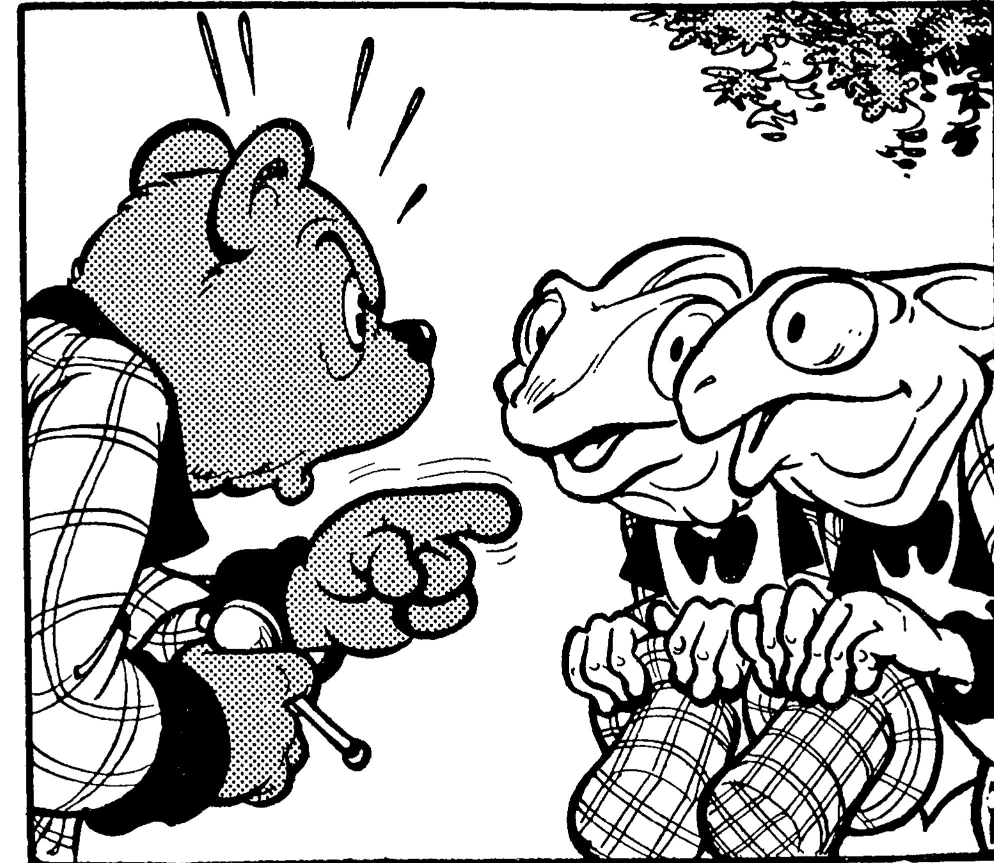
'Of alles in orde is?' vroeg heer Ollie enigszins bevreemd. 'De Oude Schicht is helemaal in orde, hoor. Ik onderhoud hem zelf, zodoende!'

'Juist, ja, natuurlijk!' riepen de douaniers. 'Het is alleen maar voor de smokkel, ziet u? Verboden boeken en zo. Alleen maar een formaliteit!'

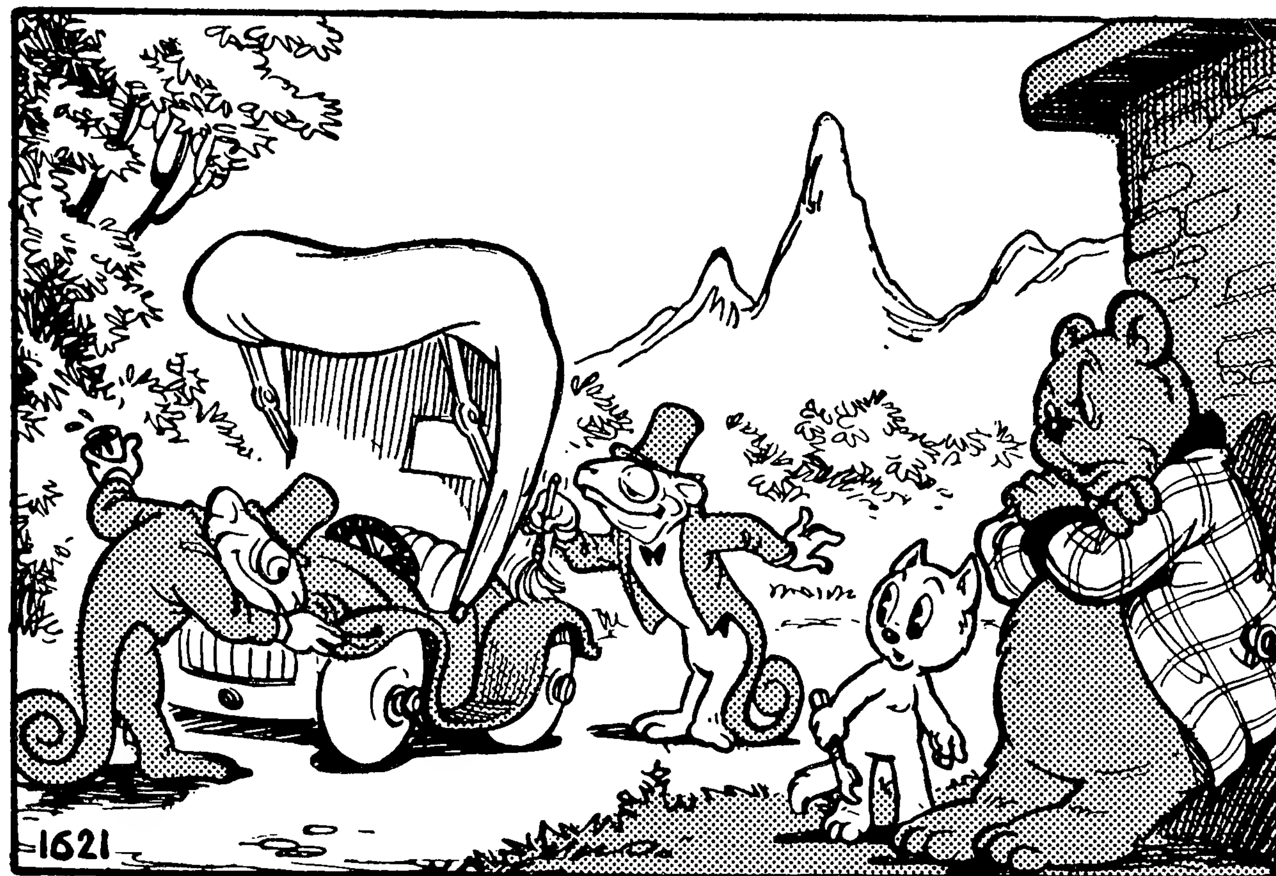
'Ach ja, natuurlijk!' zei heer Ollie uitstappend, 'alleen maar een formaliteit! Kom, Tom Poes, laten we ons even vertreden, terwijl deze heren hun plicht doen!'

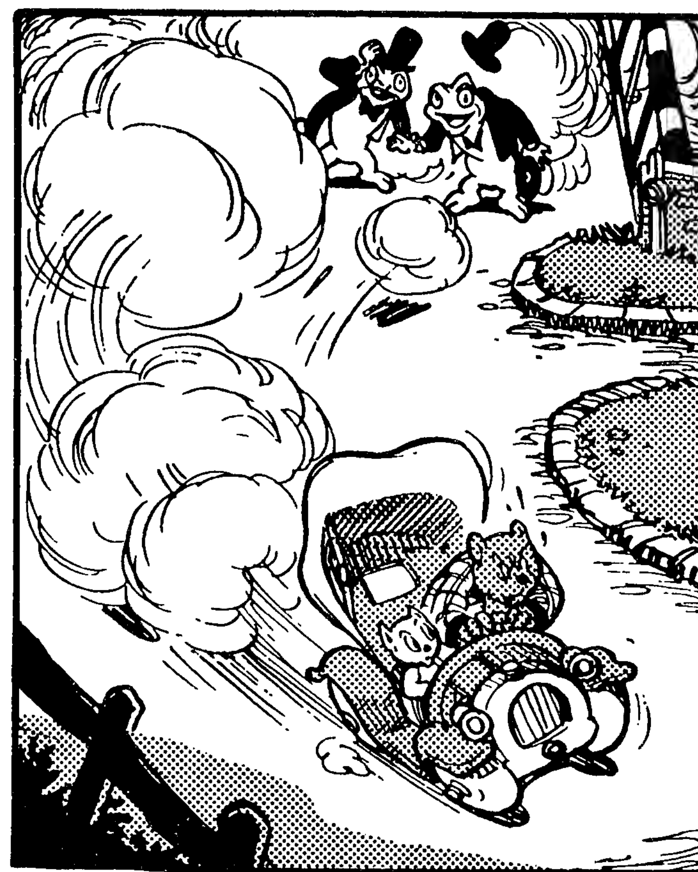
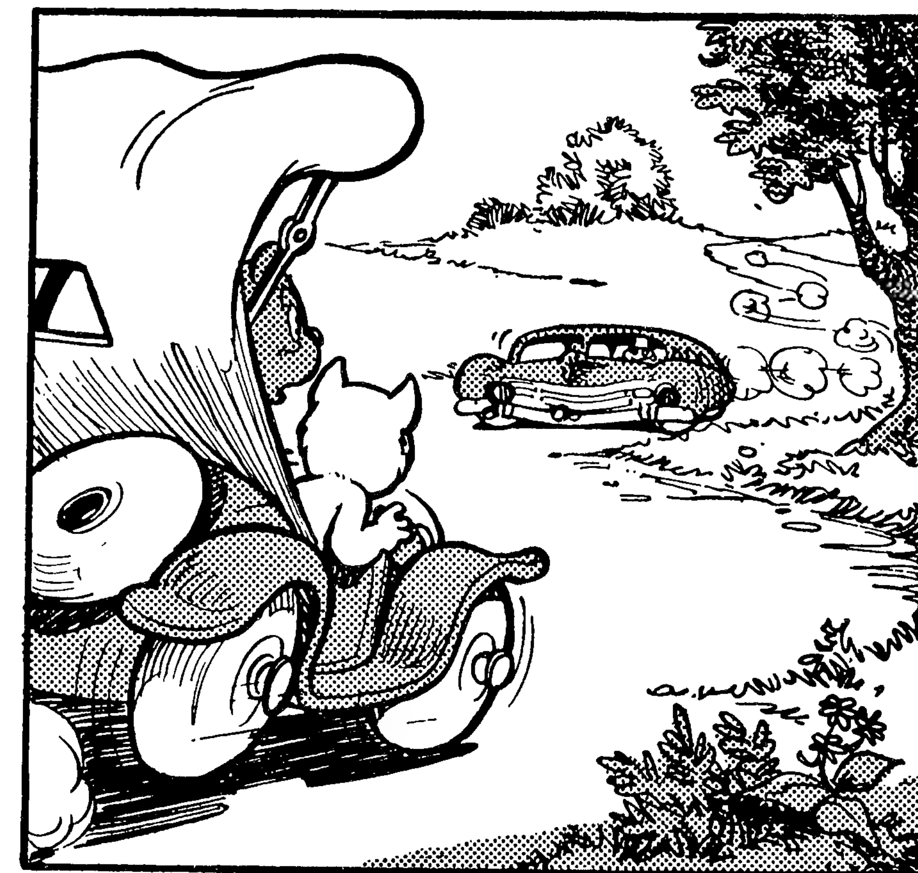
'Dank u zeer!' zeiden de ambtenaren, 'we zijn zó klaar!' En met deze woorden stortten ze zich op de automobiel en sloopten hem in een zéér snel tempo, zo dat het goede voertuig geheel uit elkaar lag. Heer Bommel zag dit met een verstarde blik aan en viel toen flauw in de armen van Tom Poes...

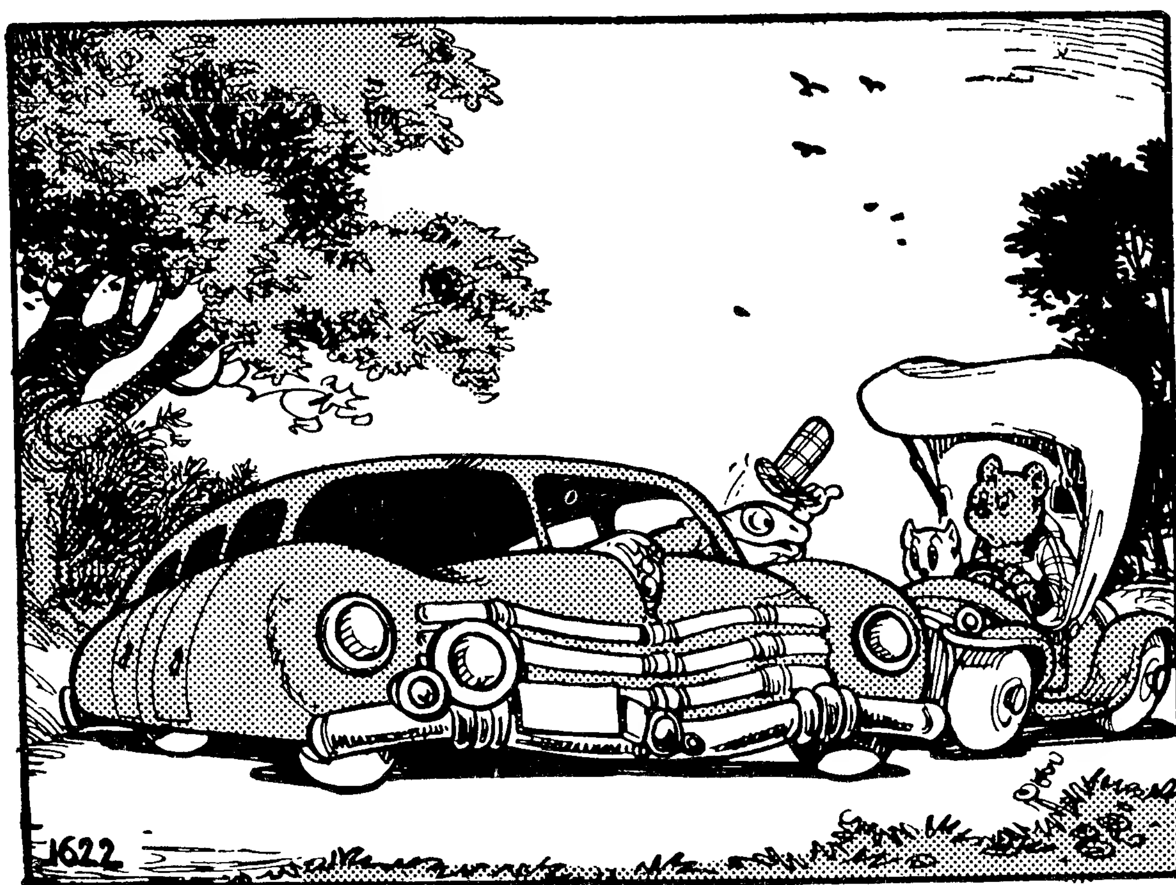

Heer Bommel herstelde zich gelukkig spoedig en begon grimmig de schade op te nemen.
'Dit is ongehoord!' riep hij uit. 'Dit is een schandaal! Wie heeft ooit meegemaakt, dat de auto van een heer gesloopt werd voor een eenvoudig grensonderzoek? Is dit soms de mooie sfeer van Schoonschijn, waarvan ik zoveel gehoord heb?'
De beide douane-beambten traden nader en namen beleefd hun hoge hoeden af.
'We doen slechts onze plicht!' zeiden ze vriendelijk. 'Maar we bedoelen niets onaardigs, hoor! We hebben niets tegen u. Helemaal niet. Maar zo staat het in het boekje waar alles in staat: 'Hoe het hoort'. Daar staat in, dat we alle auto's grondig moeten onderzoeken. Nu, zodoende.'
Het was duidelijk, dat de ambtenaren verder geen kwaad in de zin hadden. Ze bleven maar buigen en hun hoeden afnemen en Tom Poes merkte zelfs op, dat hun jassen van louter vriendelijkheid net zo geruit werden als die van heer Bommel. 'Dat hoort zo!' verklaarden de douaniers desgevraagd. 'Dat is beleefd!'
Nu had heer Ollie helemaal geen gevoel voor die beleefdheid. Briesend begon hij met de hulp van Tom Poes zijn Oude Schicht weer te monteren, terwijl hij luide schande sprak van dit soort grensbeambten. 'Help liever de schade te herstellen!' riep hij gramstorig uit. 'Schei uit met dat gespeel en gooi niet met mijn onderdelen!'
De ambtenaren, die elkaar schertsend moertjes en boutjes toewierpen, staakten verbaasd hun bezigheden.
'Maar we helpen toch?' vroegen ze. 'Het is vriendelijk elkander te helpen, subsidair net te doen alsof! Zo staat het in het boekje 'Hoe het hoort'! Zodoende!'

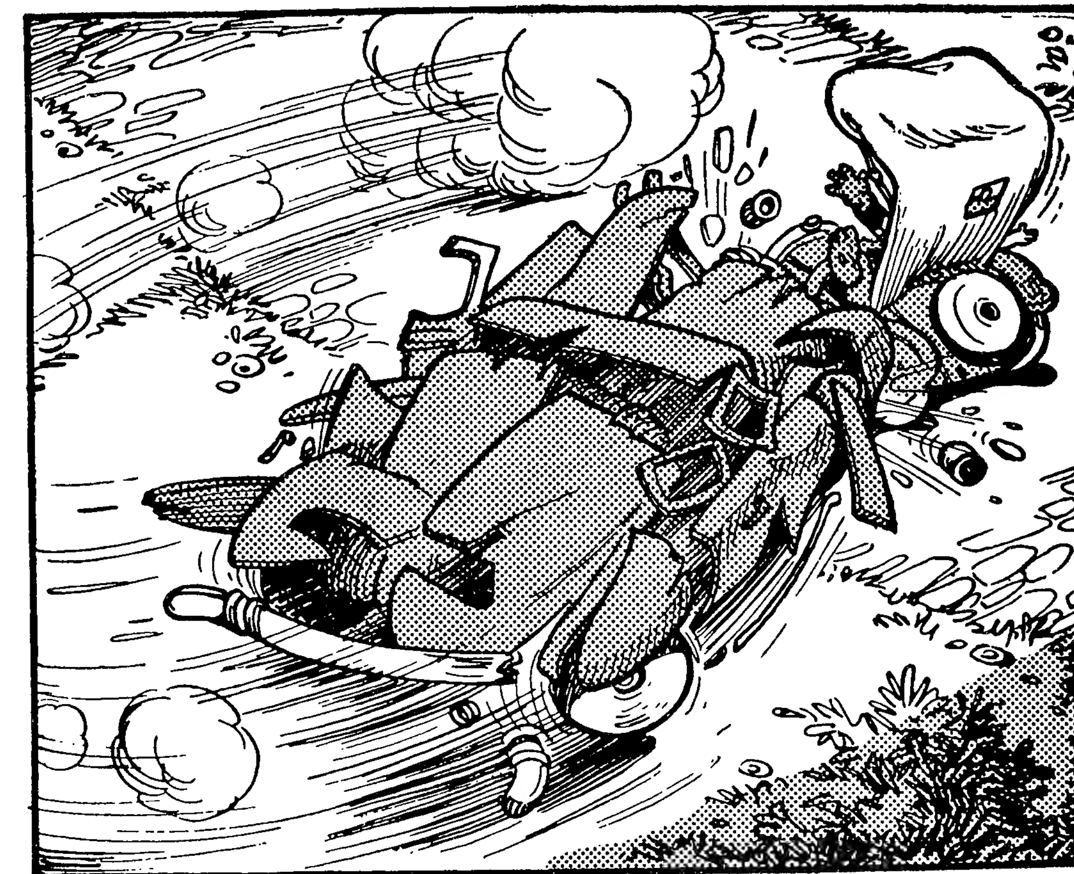

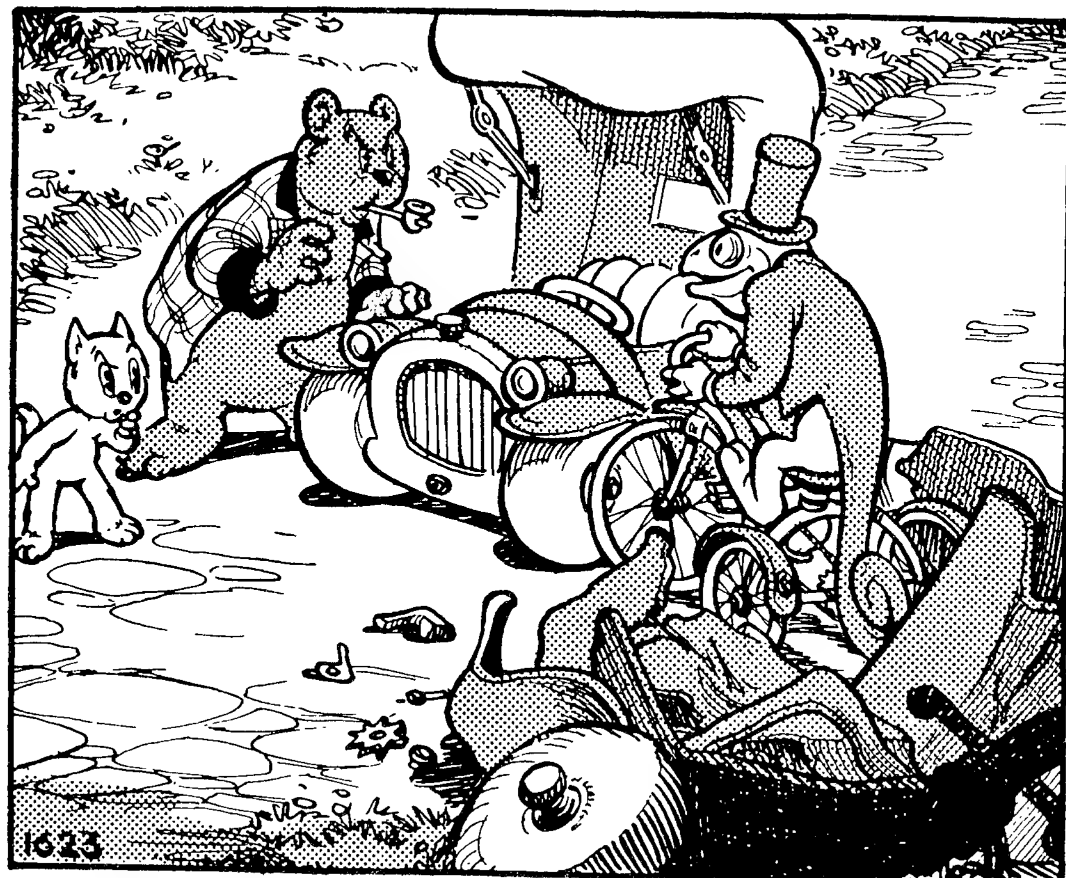
Ten slotte was heer Bommel er in geslaagd weer enig model in zijn Oude Schicht te krijgen en Tom Poes bond zo goed en zo kwaad als het ging de kap weer op het trouwe voertuig.
Nu huppelden de beide douane-ambtenaren weer nader. De ene veegde met een aardig plumeautje wat stofjes van het metaal en de andere tipte met een penseeltje een schrammetje aan.
'Zo zijn we hier in Schoonschijn!' verklaarde de eerste. 'Helpt elkander! is ons motto!'
'Juist!' riep de tweede, 'draagt elkanders lasten, zeggen we hier als er iemand in moeilijkheden zit!'
'Zo!' zei heer Bommel. 'Zo, zeggen jullie dat! Dit is het brutaalste staaltje, dat ik ooit heb meegemaakt! Eerst iemands automobiel vernietigen, dan toekijken, hoe die iemand de schade herstelt en dan net doen alsof je hem geholpen hebt! Het is een schande, als jullie begrijpen, wat ik bedoel!'
De douaniers verbleekten en hun jassen verloren de ruiten die ze van heer Ollie hadden overgenomen.
'Deze vreemdeling is grof!' fluisterde de eerste en de tweede mompelde: 'Hij kan het niet helpen! Hij heeft geen gevoel voor logica! Geef hem het boekje 'Hoe het hoort'!'
Doch heer Bommel wachtte niet. Hij startte zijn motor en schoot gramstorig heen, een dichte stofwolk achterlatend, die de ambtelijke jassen lichtgrijs maakte.
De Oude Schicht reed nu snel over de Schoonschijnse weg en het humeur van de inzittenden begon weer een klein beetje beter te worden, toen Tom Poes naar een naderende auto wees.
'Pas op, heer Ollie!' zei hij. 'Die wagen slingert vreselijk! Zo'n chauffeur kan ongelukken geven!'

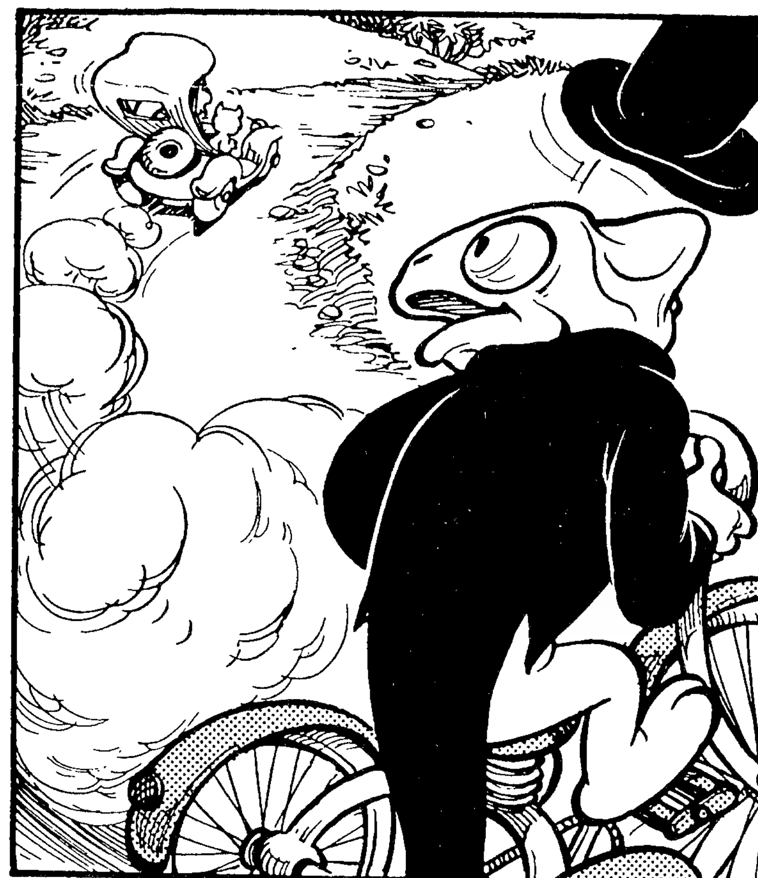
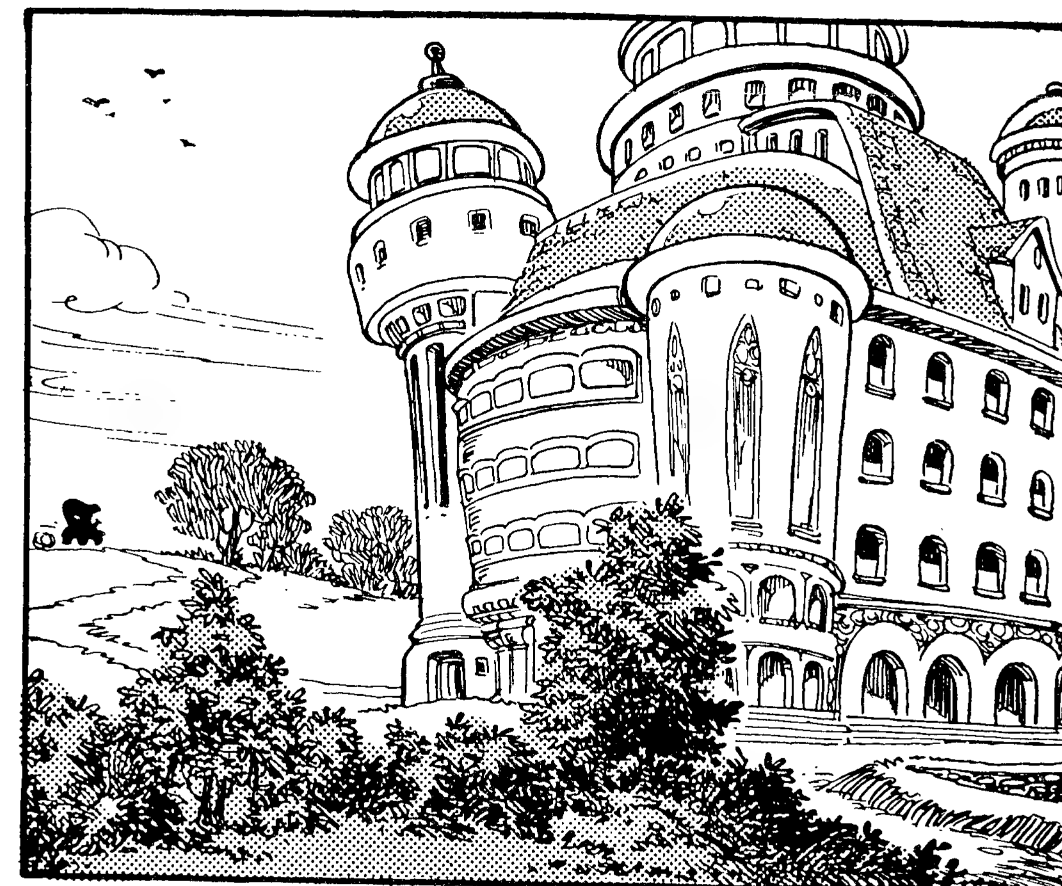

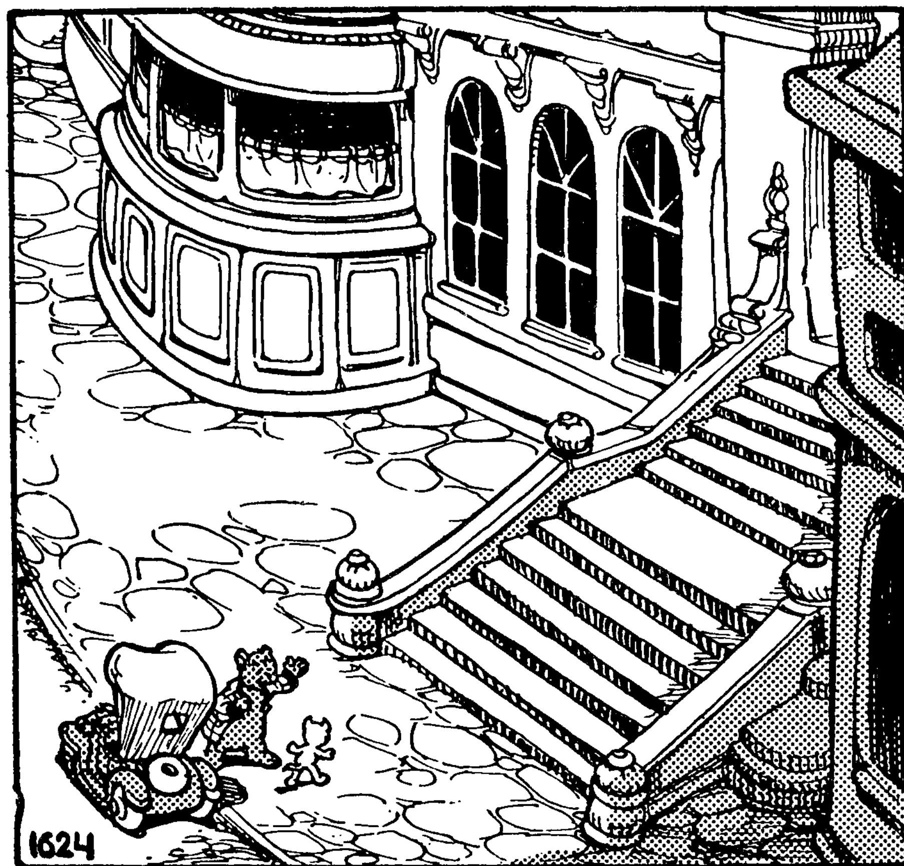

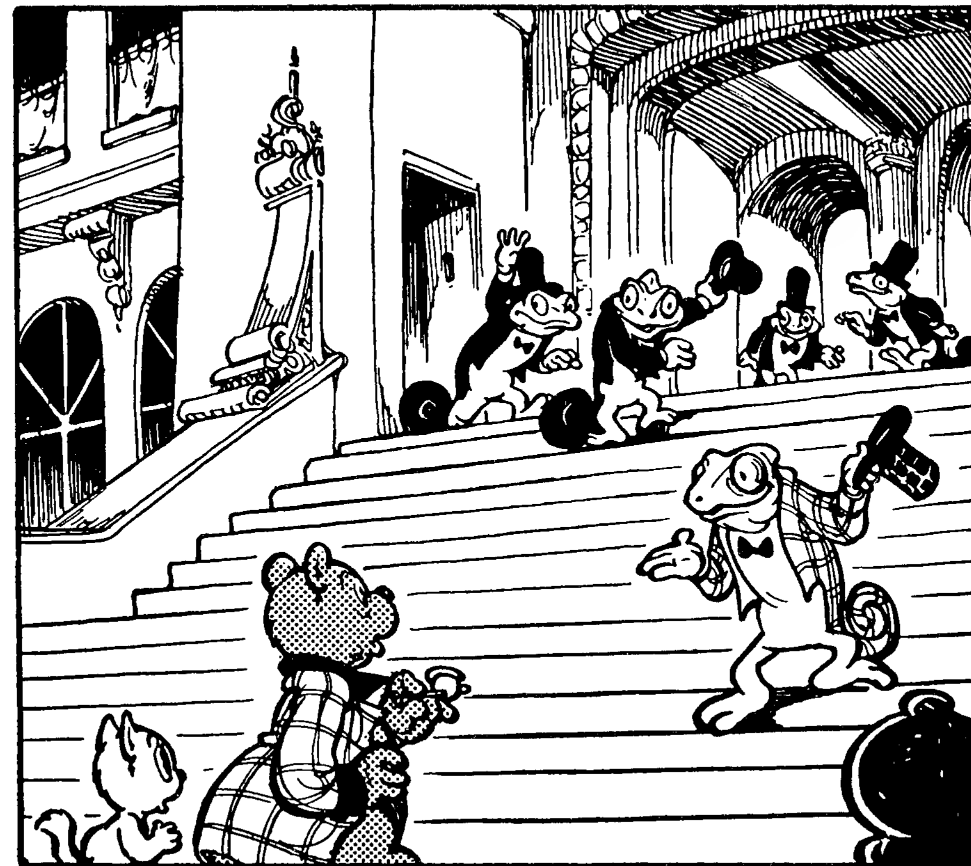
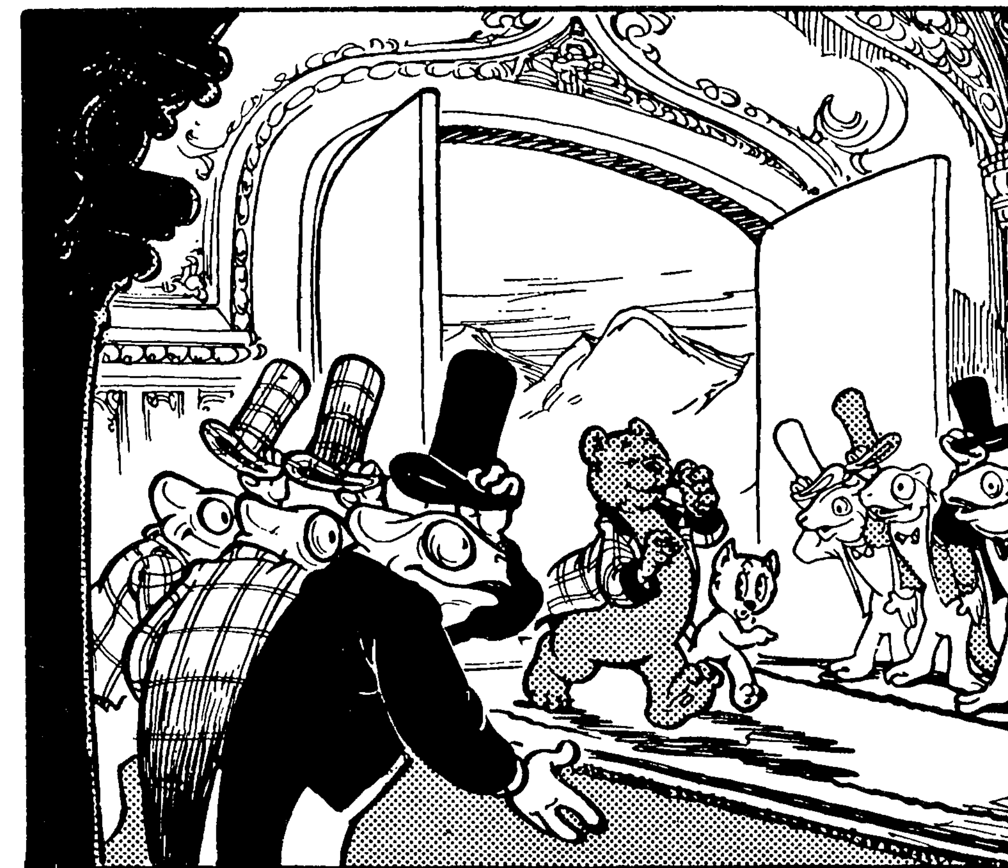
Heer Bommel keek wat bezorgd naar de onregelmatige rijwijze van zijn tegenligger en remde krachtig. 'Het is een schande!' sprak hij. 'Tegenwoordig geeft men ook maar aan iedereen een rijbewijs. Kijk dat geknoei nu toch eens aan!'
Op dat moment scheen de vreemde chauffeur de macht over zijn stuur geheel kwijt te raken. Hij maakte een vreemde schuiver en kwam ten slotte dwars voor de Oude Schicht tot stilstand. Glimlachend stak de rijder zijn hoofd door het raampje en nam zijn hoge hoed af.
'Een ogenblikje!' sprak hij opgewekt. 'Even bijdraaien – het is zó gebeurd!'
'U bent een gevaar voor de weg!' riep Ollie woedend. 'Wanneer ik niet met grote tegenwoordigheid van geest geremd had, zou er een vreselijk ongeluk gebeurd zijn. U kunt niet rijden!'
'Nee!' zei de vreemdeling, 'dat is waar. Rijden kan ik niet. Ik doe toch net alsof ik het wél kan?'
'Dit gaat te ver!' brieste heer Bommel. 'U hebt vast geen bewijs van rijvaardigheid! U bent een wegpiraat, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'Nee, dat begrijp ik niet!' riep de ander, zijn voertuig weer op gang brengend. 'Ik heb een rijbewijs, hoor! Ik weet precies hoe het hoort – dat heb ik uit een boekje geleerd. Maar daarom hoef ik toch nog niet te kunnen rijden?'
Zo sprekende stuurde hij zijn voertuig met grote zekerheid recht tegen de Oude Schicht aan. Er klonk een doffe klap en de fraaie limousine viel naar alle kanten uit elkaar. Het vreemde was echter, dat heer Bommel's wagen zelfs geen krasje vertoonde...

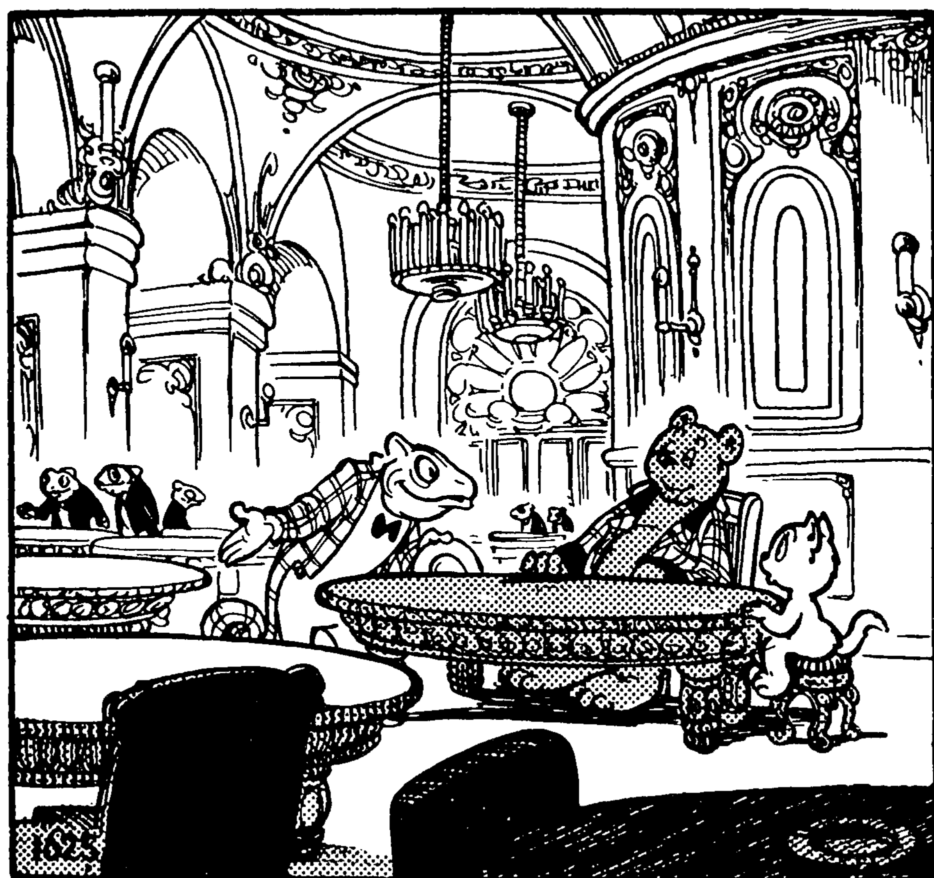

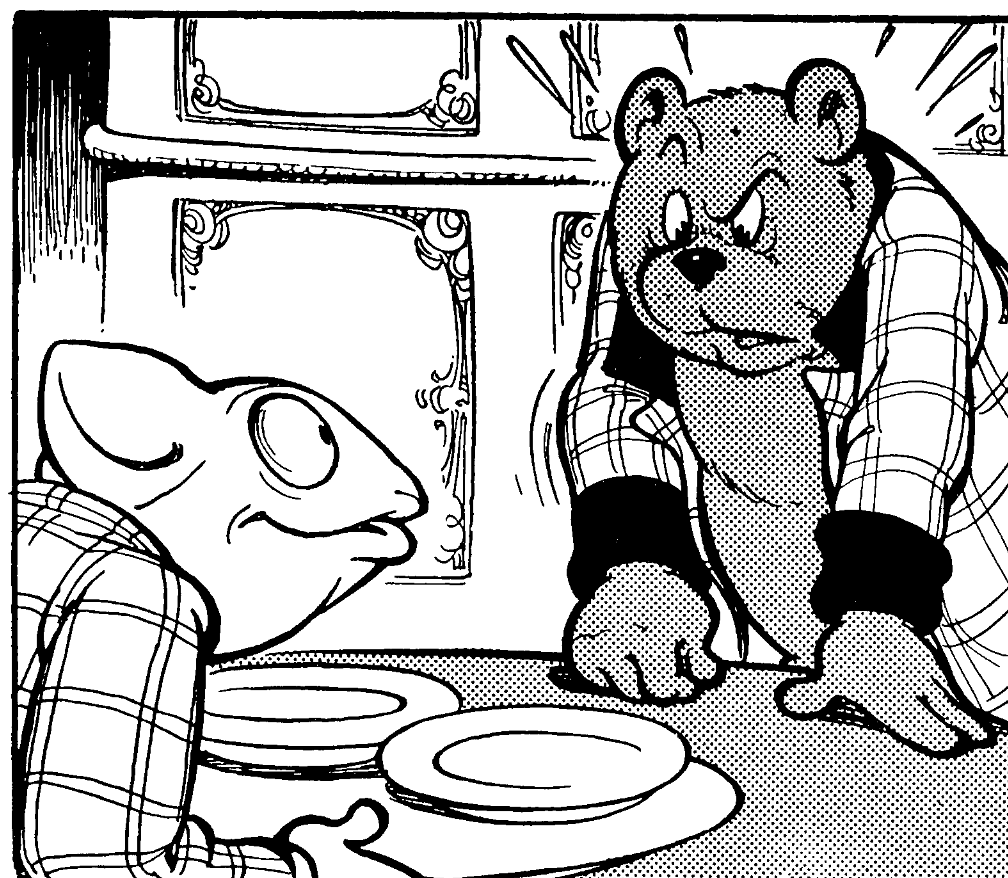
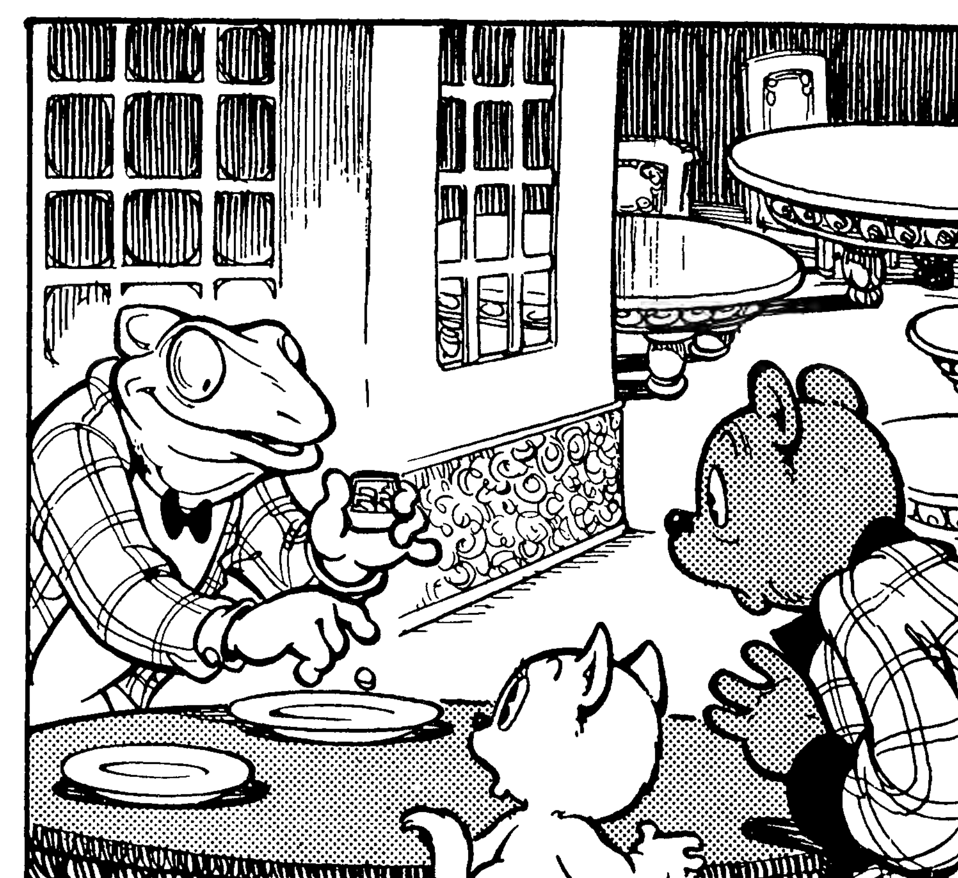
Heer Bommel en Tom Poes sprongen uit de Oude Schicht en snelden naar de chauffeur van de verongelukte wagen. Doch deze wenkte geruststellend. 'Er is niets aan de hand, hoor!' zei hij opgewekt. 'Een beetje kapot en zo, maar dat kan gemaakt worden. De motor is nog heel!' En hij wees trots naar de driewielige fiets waarop hij zat.
'Het was geen echte auto!' riep Tom Poes verbaasd. 'Kijk, heer Ollie, de carrosserie is van karton!'
'Wat bedoelt u met: geen echte auto?' vroeg de vreemde verbaasd. 'Hij zag er toch net uit als een echte? En karton is veel goedkoper, dan metaal – dat zult u met me eens zijn. In dit land is de leus: Iedereen zijn eigen auto! Maar ik zie wel, dat de heren hier vreemd zijn! Ik zou niet graag in dat oude wagentje rijden, dat u daar hebt! Het is geen gezicht!'
'Als u soms de Oude Schicht bedoelt,' zei heer Ollie koeltjes, 'dan zou ik u er op willen wijzen, dat die een èchte automobiel is! Geen krasje! IJzersterk metaal! Een onverwoestbare motor!'
'Nu, en wat zou dat?'' hernam de ander. 'Op de schijn komt het aan en het wagentje ziet er lachwekkend uit!'
Dat was te veel voor heer Bommel. Zonder antwoord te geven gaf hij gas en reed snel heen, de chauffeur op de driewieler verbaasd achterlatend.
'Ik weet niet, wat dit voor een land is,' sprak heer Ollie hoofdschuddend. 'Als heer zijnde zou men er zijn geduld bij verliezen. Maar het komt me toch voor, dat achter al deze dingen een diepe wijsheid schuilt. Ik moet eens nadenken!'
'Laten we dan stoppen bij dat hotel daar!' stelde Tom Poes voor en hij wees naar een machtig bouwwerk, dat fonkelend in het landschap stond. 'Daar kunnen we meteen wat eten!'

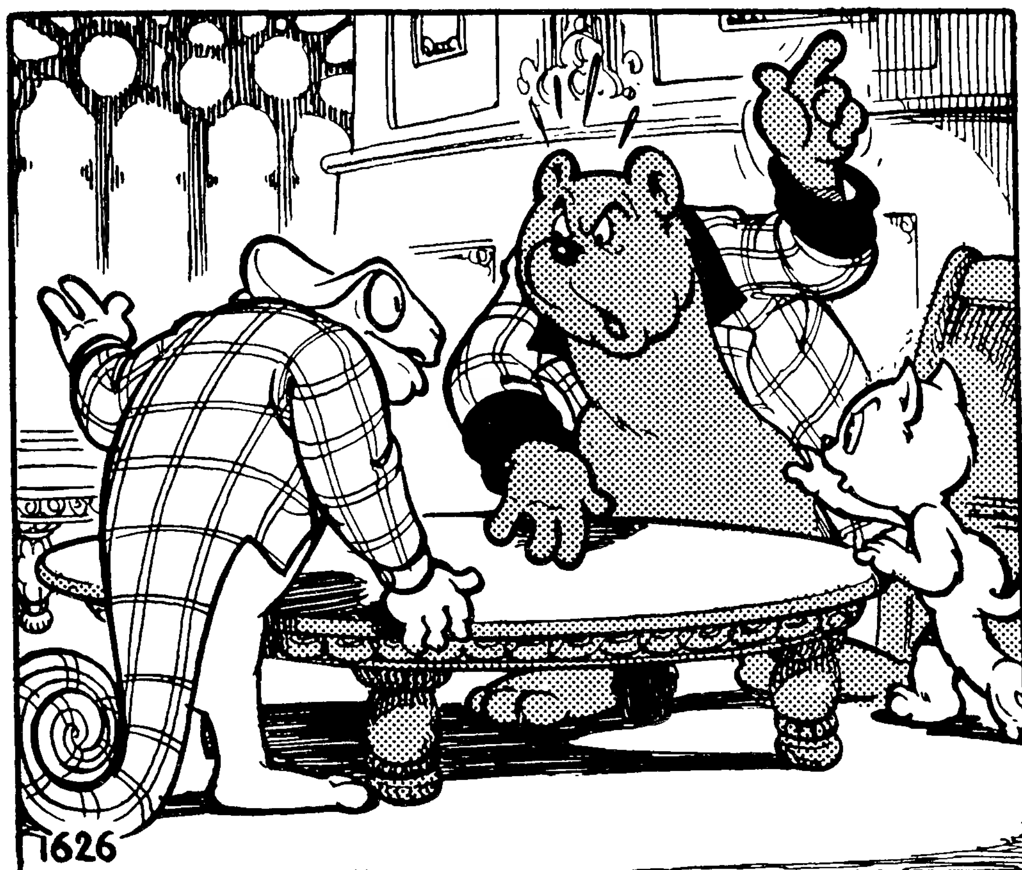

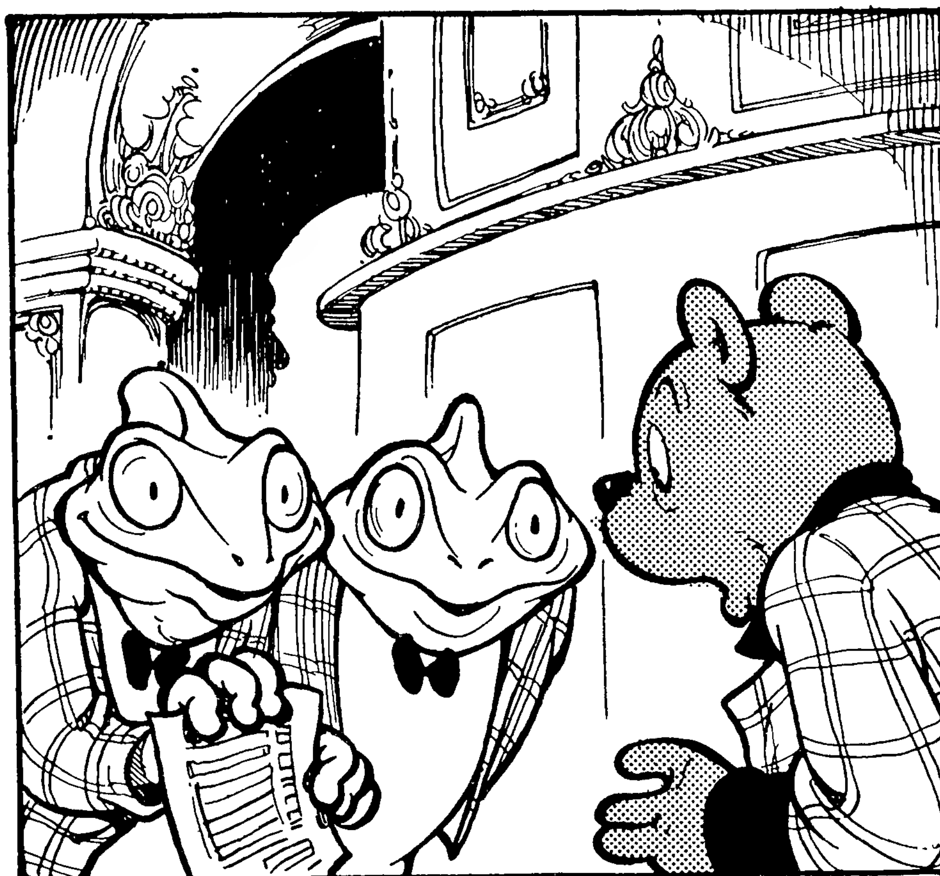
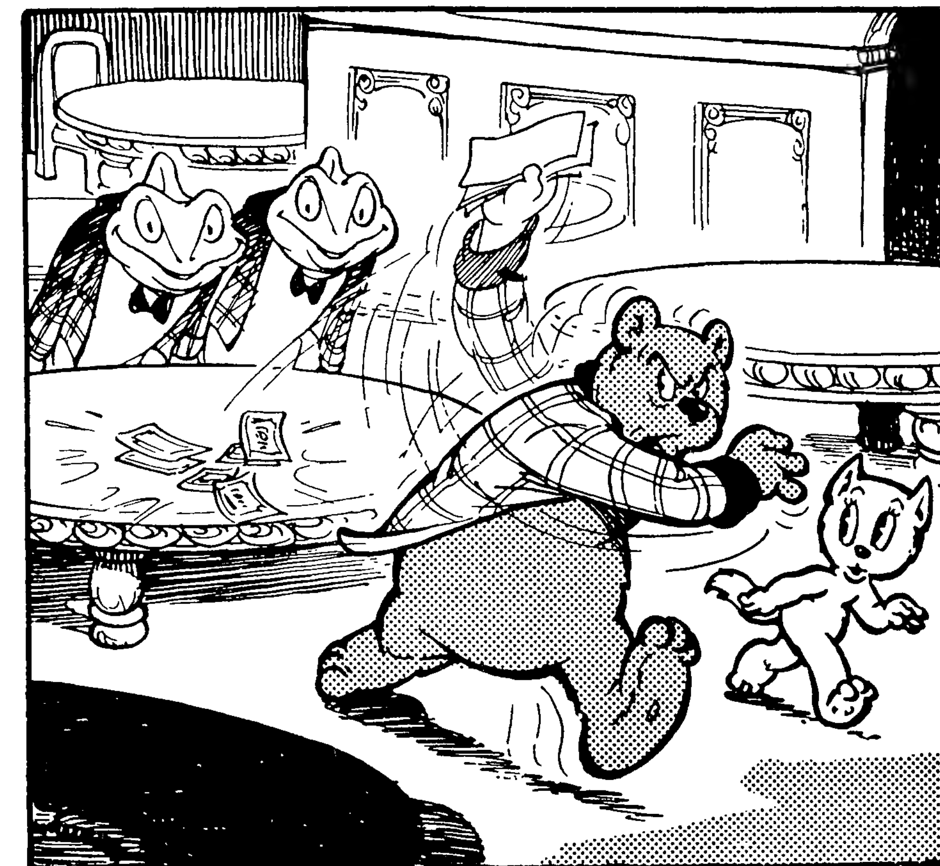
Heer Bommel bracht de Oude Schicht tot stilstand voor het machtige bouwwerk en stapte uit.
'Een mooi hotel!' sprak hij prijzend. 'Het ziet er uit, alsof het van goud is – het fonkelt helemaal, zie je wel?'
'Hm, ja!' zei Tom Poes. 'Net echt goud. Maar het is gewoon maar namaak, net als dit hele land!'
'Kom, kom!' zei heer Ollie, 'nu zie je het een beetje somber! Jij overdrijft altijd, jonge vriend! Ik maak me sterk, dat we hier een voortreffelijke maaltijd zullen krijgen – en dat is precies, wat we nodig hebben. Het zal ons tot betere gedachten brengen, als je begrijpt, wat ik bedoel!'
Inmiddels was er in het inwendige van het gebouw een kleine bedrijvigheid ontstaan. De deuren werden opengeworpen en enkele figuren snelden hen tegemoet onder het uiten van vriendelijke kreten, als: Welkom in hotel Schoonschijn! Deze kant op, heren! Denkt om het stoepje! Wilt u een warme maaltijd gebruiken of een koude? Bestelt, wat u wilt, heren! Alles is hier geheel gratis!'
'Dit is toch wel héél aardig!' zei heer Ollie tevreden. 'Wat een lieve ontvangst! En alles geheel gratis – dat noem ik pas gastvrijheid! En kijk eens, wat een smaakvol interieur!'
'Hm!' zei Tom Poes, wantrouwig een Gothische boog bekijkend, die op vernuftige wijze aan een eenvoudig latwerk bevestigd was. Doch de hotelbediende liet hem geen tijd.
'Deze kant op, heren!' riep hij, terwijl zijn jas van louter vriendelijkheid de ruiten van heer Bommel's colbert overnam. 'Ik heb een mooi plaatsje voor u vrij: Een echt zeventiende-eeuws eethoekje!'

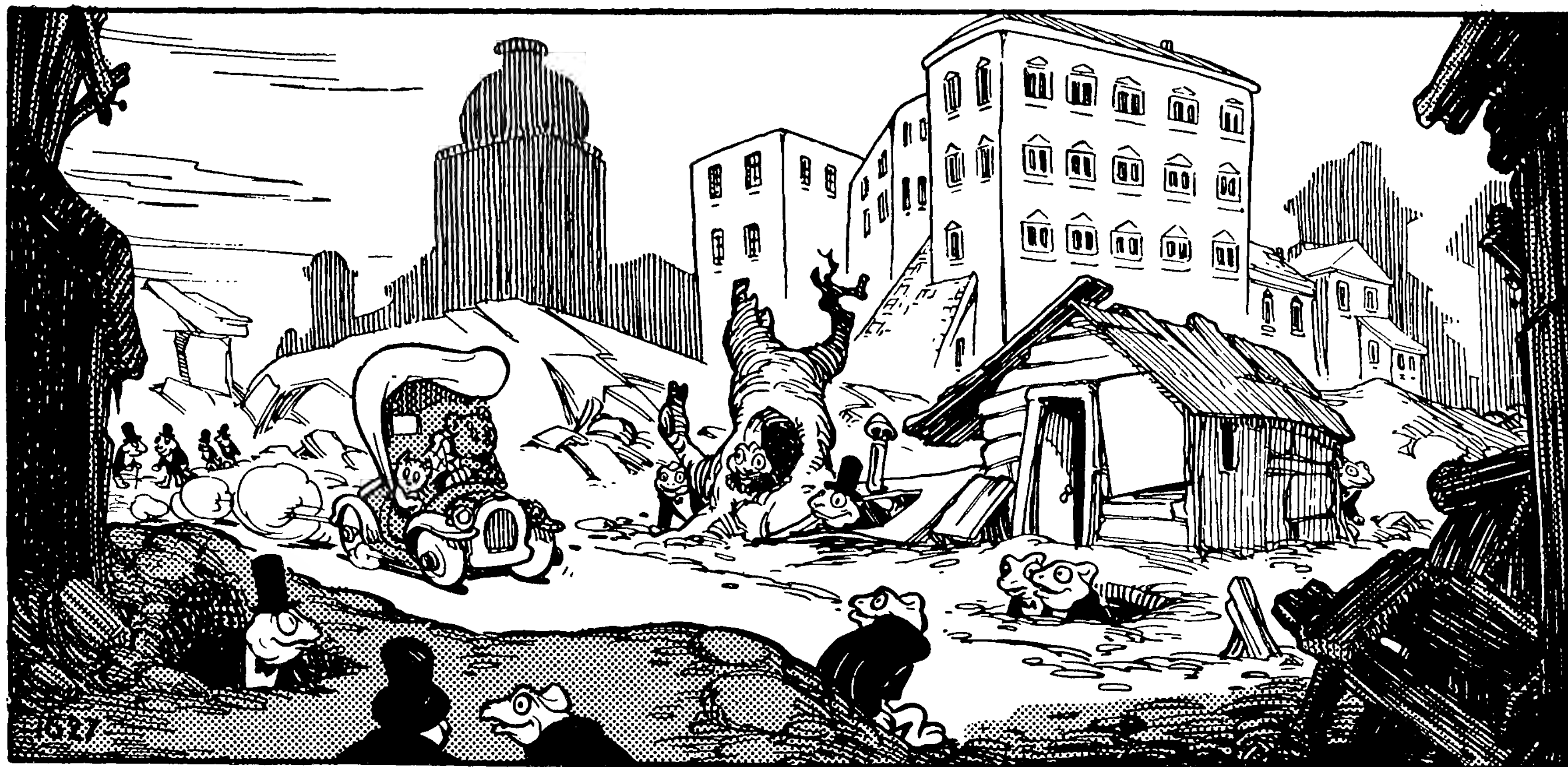

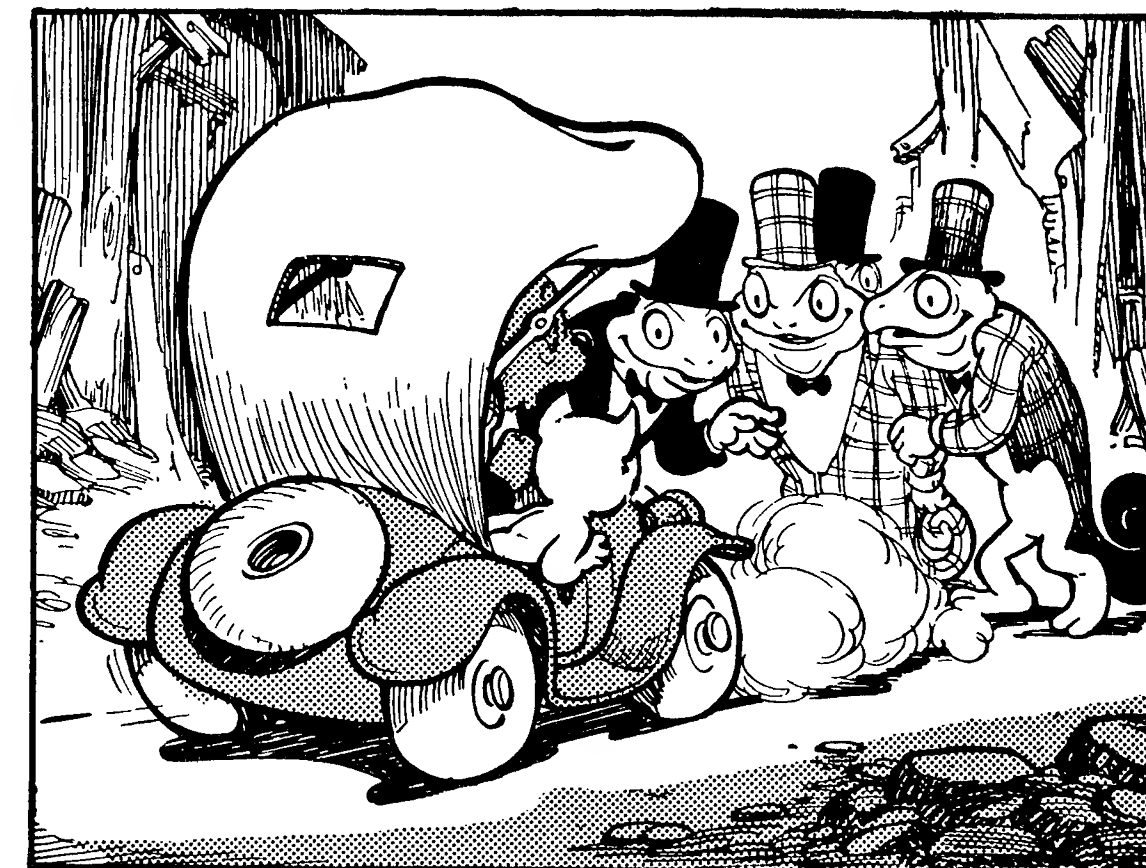
De hotel-bediende ging heer Bommel en Tom Poes bedrijvig voor naar een duistere hoek van het gebouw.
'Een mooie plaats om uw maaltijd te gebruiken!' sprak hij. 'Een zeventiende-eeuws eethoekjen! Neemt u plaats, heren! Eten bij kaarslicht!'
Zo sprekende knipte hij een electrisch peertje aan, dat op vernuftige wijze op een kandelaar gemonteerd was en rolde een lange spijskaart uit.
'Wat zal het zijn?' hernam hij. 'Alles wat hierop staat is voorradig, zoekt u dus rustig uit!'
Heer Bommel vatte met een tevreden gelaat de lijst aan en zette zich tot lezen. Doch toen bestierf zijn glimlach om plaats te maken voor een gramstorige uitdrukking.
'Wat betekent dat?' vroeg hij, wijzend op het woord 'Odeblokje', dat met koeien van letters de gehele ruimte op het papier in beslag nam.
'Dat is het nationale gerecht!' verklaarde de bediende trots. 'Een heerlijke, voedzame, geurige soep!'
'Bah!' zei heer Ollie. 'Als dat alles is wat jullie hebben, begrijp ik niet waarom je met zo'n grote spijslijst aankomt!'
'Dat staat beter!' legde de kellner uit, terwijl hij naar de keuken snelde om de bestelling op te geven.
'Een vreemd land!' begon heer Bommel hoofdschuddend. Maar voordat hij verder kon gaan, was de vlijtige bediende al weer terug met een blad waarop twee vliesdunne, blikken schaaltjes stonden. Daarin bevond zich een dampende vloeistof.
'Maar dat is gewoon warm water!' riep heer Ollie woedend.
De kellner maakte een kalmerend gebaar en haalde een rond, blikken doosje uit zijn vest. Hieruit vatte hij twee, op hygiënische wijze verpakte blokjes, pelde die uit hun papier en liet in ieder bord één neerglijden, zodat de heldere vloeistof zich bruin kleurde.
'Odeblokje!' sprak hij trots. 'Geurig, voedzaam, overheerlijk! Net èchte soep!'

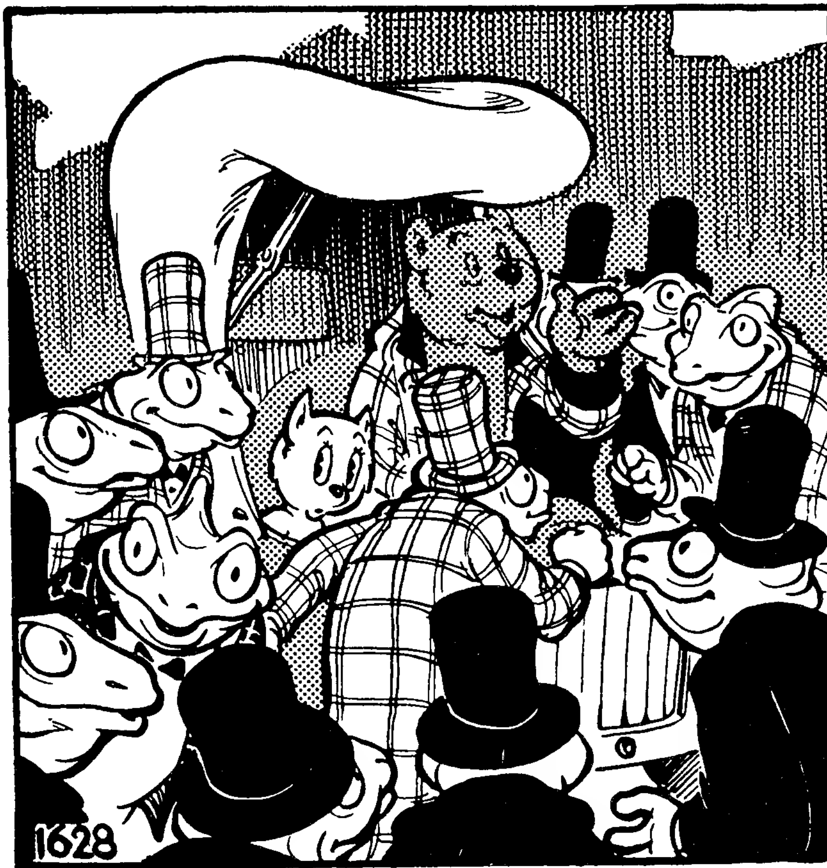
Heer Bommel staarde verbluft naar het dampende bord vóór hem waarin het water langzaam bruin gekleurd werd. Toen steeg de toorn hem naar de keel en met een onderdrukte kreet stond hij op, daarbij zó krachtig op de tafel slaande, dat de schaaltjes op de grond sprongen.
'Wat betekent dit?' riep hij. 'Water in blik? Ik eis een verklaring!' Op dit geweld snelde een hooggeplaatste hotelbediende nader.
'Ik ben de overkellner!' sprak deze op sussende toon. 'Is er iets niet naar meneers genoegen? Soms een haartje in de maaltijd?'
'Maaltijd?' brieste heer Ollie. 'Noemt u dit een maaltijd? Het is oplichting! Ik vertrek op staande voet! Kom mee, Tom Poes!'
'Pardon, u bent abuis!' bracht de eerste bediende in het midden. 'Het was geen oplichterij, het was odeblokje! De specialiteit van het huis! Vooral voor vreemdelingen!'
'Meneer is nog vreemd hier, ik zie het al!' hernam zijn chef, goedig lachend. Daarop trok hij een nota uit zijn zak en legde die heer Ollie voor.
'Dat is dan twee maal soep, twee zitplaatsen, een tafel, twee borden en twee lepels, met vijftien percent opslag voor de muziek...'
'Er is geen muziek!' riep Tom Poes verontwaardigd.
'Dat komt, omdat u vergeten hebt de radio aan te zetten,' voer de overkellner voort, 'vermeerdert met vijftien percent servies... dat is dan vijf-en-twintig florijnen inclusief, alstublieft – ik hoop, dat het u gesmaakt heeft, meneer!'
'Het is een schande!' tierde heer Bommel, enig geld op de tafel werpend. 'Het heeft niet gesmaakt en bij de ingang staat: alles gratis! Kom mee, jonge vriend! Dit is schurkerij!'
'Die vreemdeling toch!' mompelde de eerste bediende misprijzend. 'Die soep is toch net echt? Niets op aan te merken!'
'Hij moet nog veel leren!' beaamde de tweede. 'Hij begrijpt nog niet, dat gratis maar bij wijze van spreken is!'

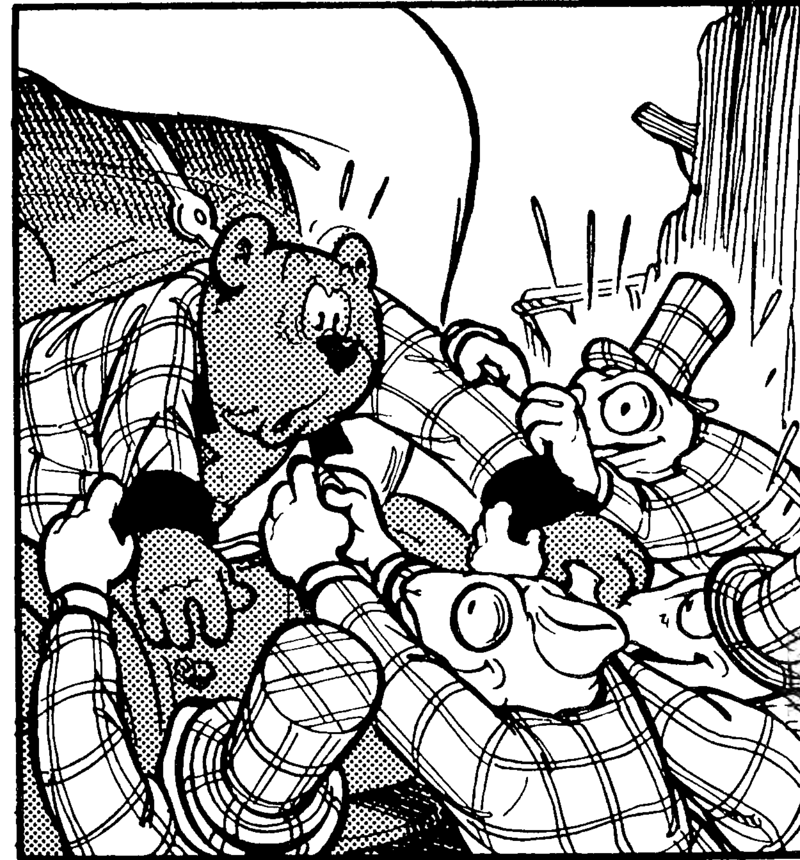
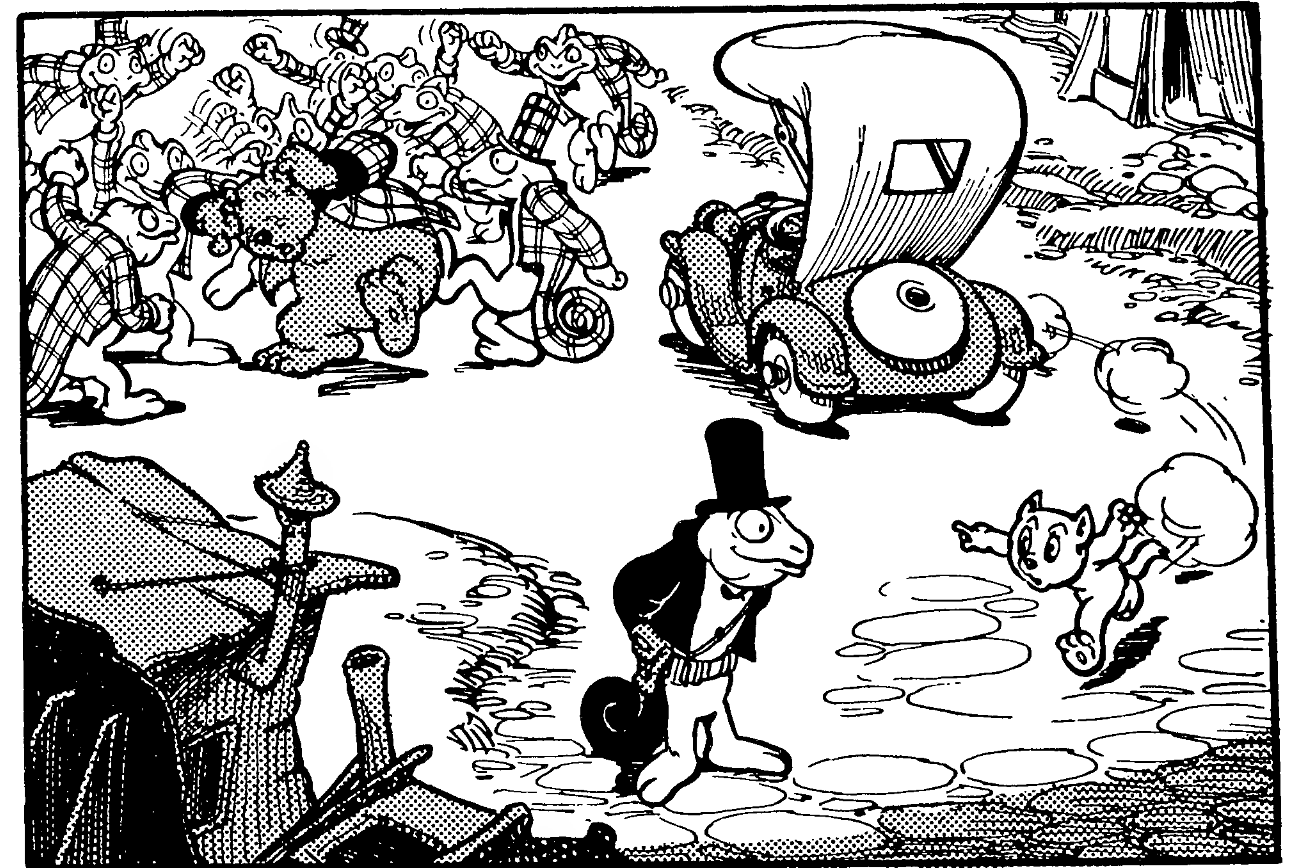

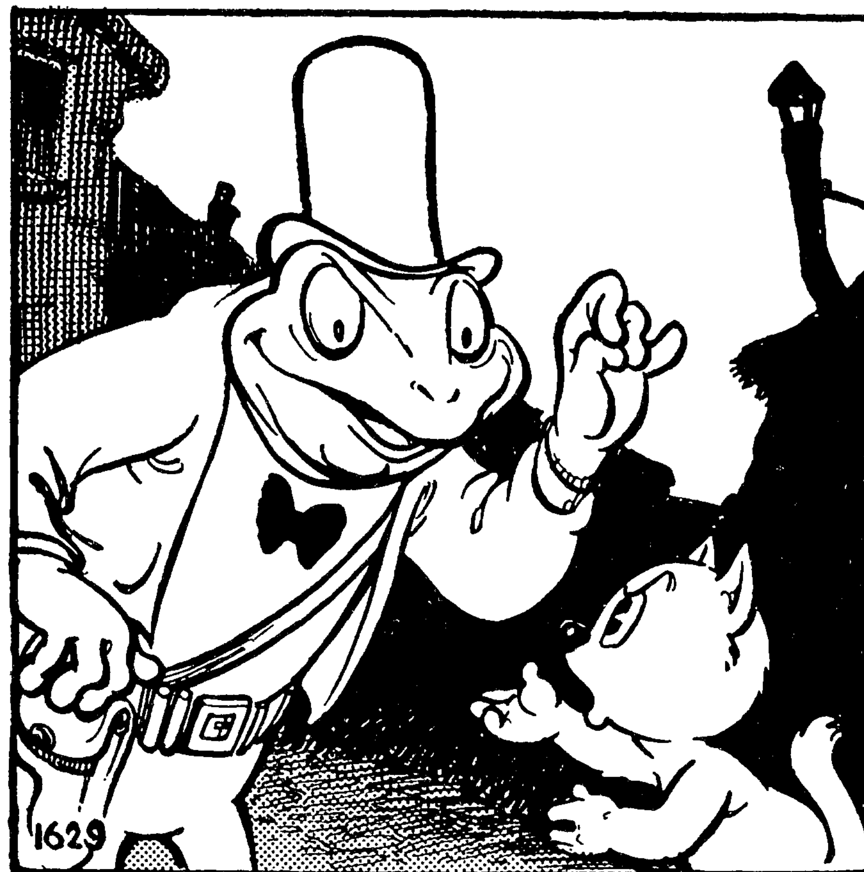
Enigszins hongerig en slecht geluimd zetten heer Bommel en Tom Poes de tocht voort.
'Een raar land!' sprak heer Ollie, na een lange tijd te hebben nagedacht. 'De lieden hier zijn erg vriendelijk, maar ze bedotten een heer waar hij bij staat!'
'Ja,' zei Tom Poes, 'vriendelijk zijn ze. Hebt u gezien, dat hun jassen de kleur aannemen van de uwe, gewoon maar uit vriendelijkheid?'
'Dat heb ik gezien!' zei heer Bommel, 'en ik vind het maar een misselijk gedoe! Stel je voor, dat ik mijn jas toestond om van kleur te veranderen! Denk je dat eens in! Nee, jonge vriend, houd je jas, zoals hij is, met wie je ook omgaat, leer dat van mij!'
'Ik heb geen jas!' zei Tom Poes.
'Hm!' zei heer Bommel, 'nee, nu je het zegt! Hm, dat is eigenlijk niet netjes! Iedereen moet een jas hebben, tegenwoordig!'

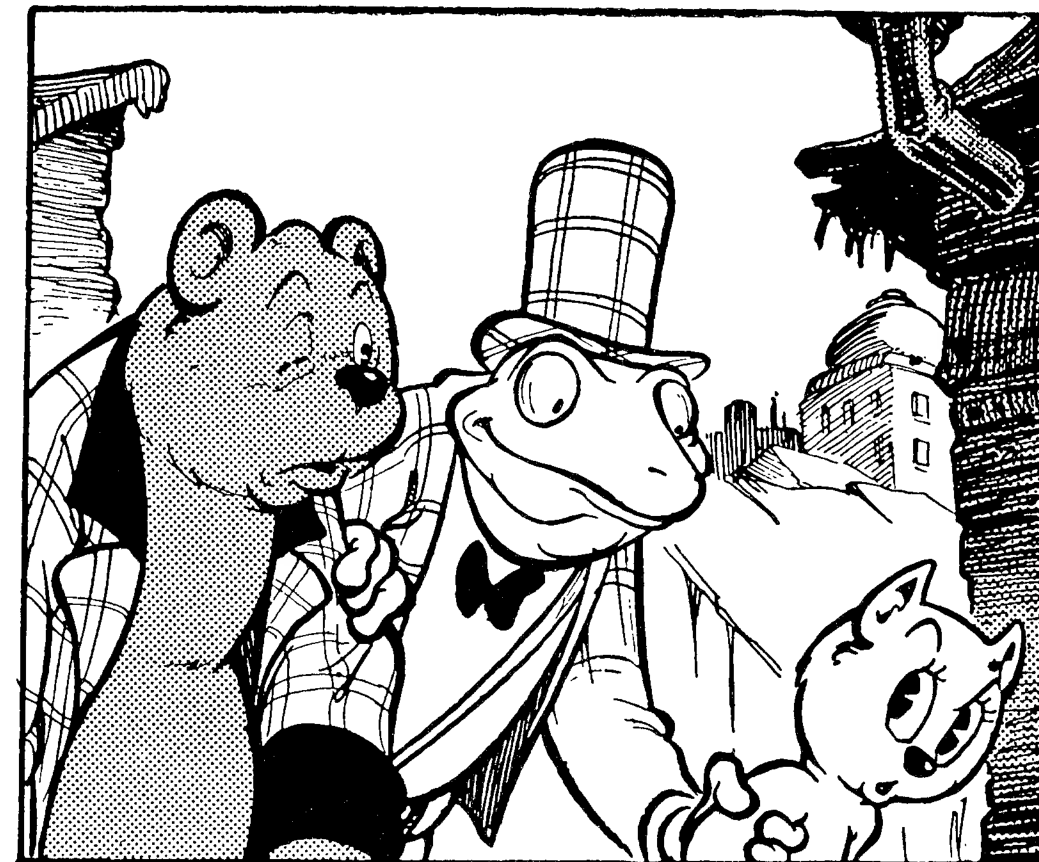
Onder deze gesprekken was de Oude Schicht een heuvel afgedaald en reed nu een soort stad binnen. Maar ach, wat zag die er uit! Tegen enkele grote gebouwen aan hingen schamele optrekjes, waarvan de meeste waren opgetrokken van pakkistenhout en lege vaten, en hier en daar bestond de hele woning slechts uit een gat in de grond, waaruit de bewoner het hoofd stak bij hun nadering.
'Wat een rommel! Wat een bende!' riep heer Ollie uit. Hij hield zijn voertuig wat in om een samenscholend groepje voetgangers gelegenheid te geven uit de weg te komen. Doch het groepje maakte daartoe geen aanstalten. Eén burger draaide fronsend het hoofd naar hem toe en monsterde de Oude Schicht. Toen hij zag, dat het hier buitenlanders betrof, kruiste hij de armen en riep fier: 'Iedere burger zijn eigen huis! Dat is ons motto!'

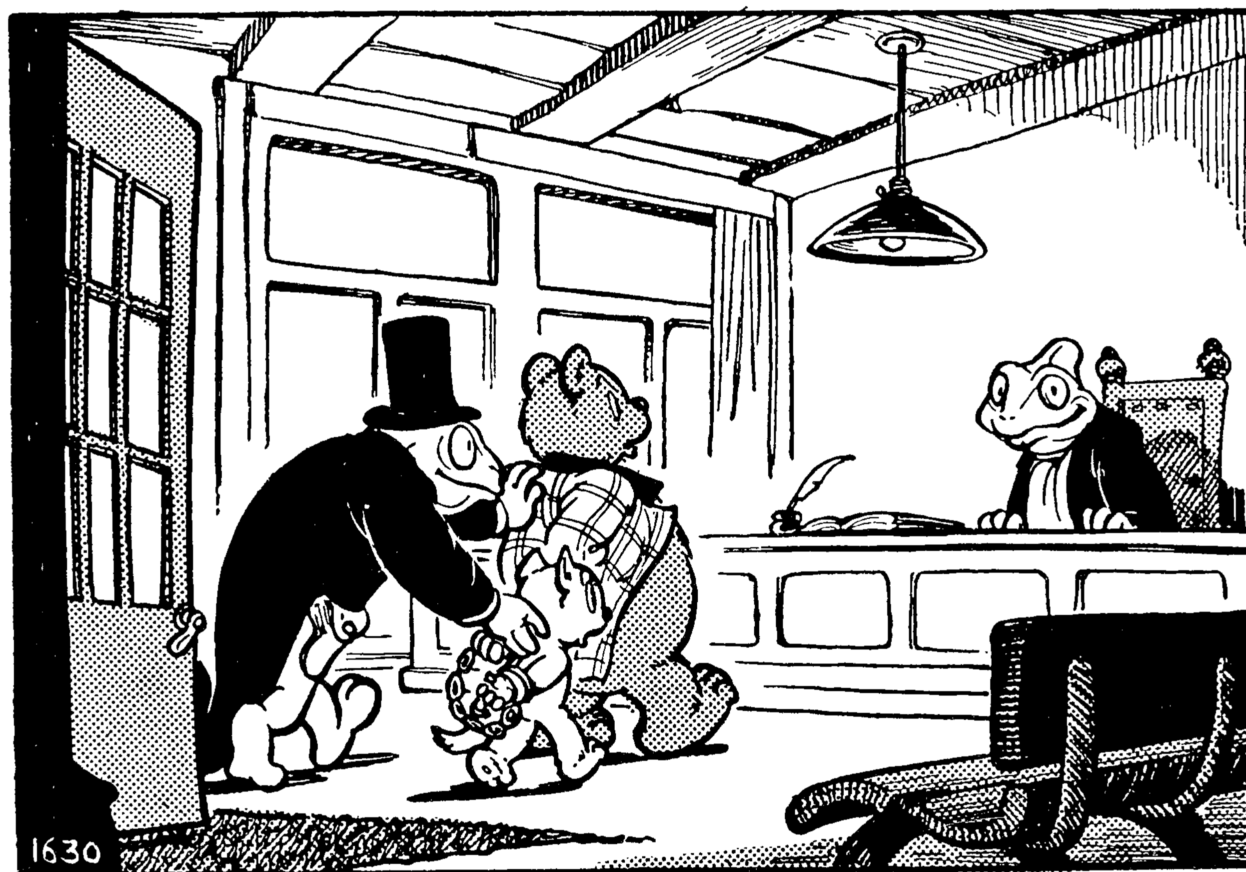
Heer Bommel remde krachtig voor het samenscholende groepje voetgangers en boog zich naar buiten.
'Neem me niet kwalijk!' riep hij, 'willen jullie een beetje opzij gaan? Dan kan ik doorrijden!'
Op het geluid van zijn stem kwamen van alle kanten voorbijgangers aanlopen, die zich bij het oploopje aansloten. 'We gaan al opzij!' riepen ze, 'eerst even oversteken!'
Een beetje verbluft staarde heer Ollie naar de snel aangroeiende menigte en wachtte tot deze gepasseerd zou zijn. Hiervan was echter geen sprake. Behalve enig heen en weer geloop zat er – zo te zeggen – geen beweging in de massa.
'We kunnen beter teruggaan en omrijden!' stelde Tom Poes voorzichtig voor. Maar daar wilde heer Bommel niet van horen. Hij stelde zijn toeter in werking en liet zijn motor een weinig razen.
'Opzij!' riep hij, naar buiten leunend, 'snelverkeer heeft altijd voorrang.'
Na deze woorden daalde een doodse stilte op de Schoonschijners neer. Ongelovig staarde men enige tijd naar de Oude Schicht en zijn inzittenden en stortte zich daarna eensgezind op heer Ollie.
'Die buitenlander kent zijn manieren niet!' riep men. 'Hij praat onvriendelijk! We zullen hem leren, dat men in dit land zachtmoedig en aardig tegen zijn naaste moet zijn!' En met deze en dergelijke uitroepen werd heer Bommel uit zijn voertuig getrokken. Hier kreeg hij een duw, en daar een stomp en het zag er niet best voor hem uit. Tom Poes sprong uit de auto en snelde naar een agent van politie toe, die niet ver van daar net stond te doen alsof er niets aan de hand was.
'Vlug!' riep Tom Poes, 'help mijn vriend, agent! We worden aangevallen!'

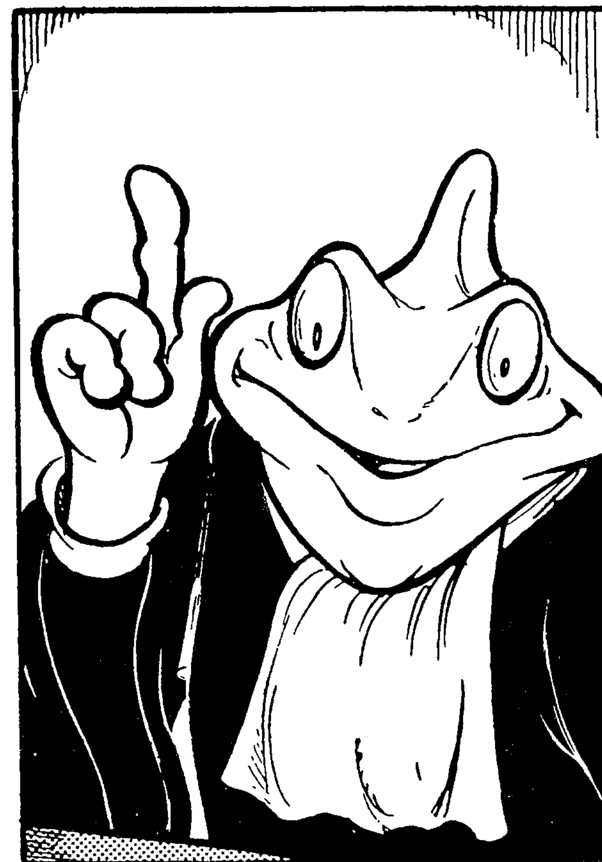
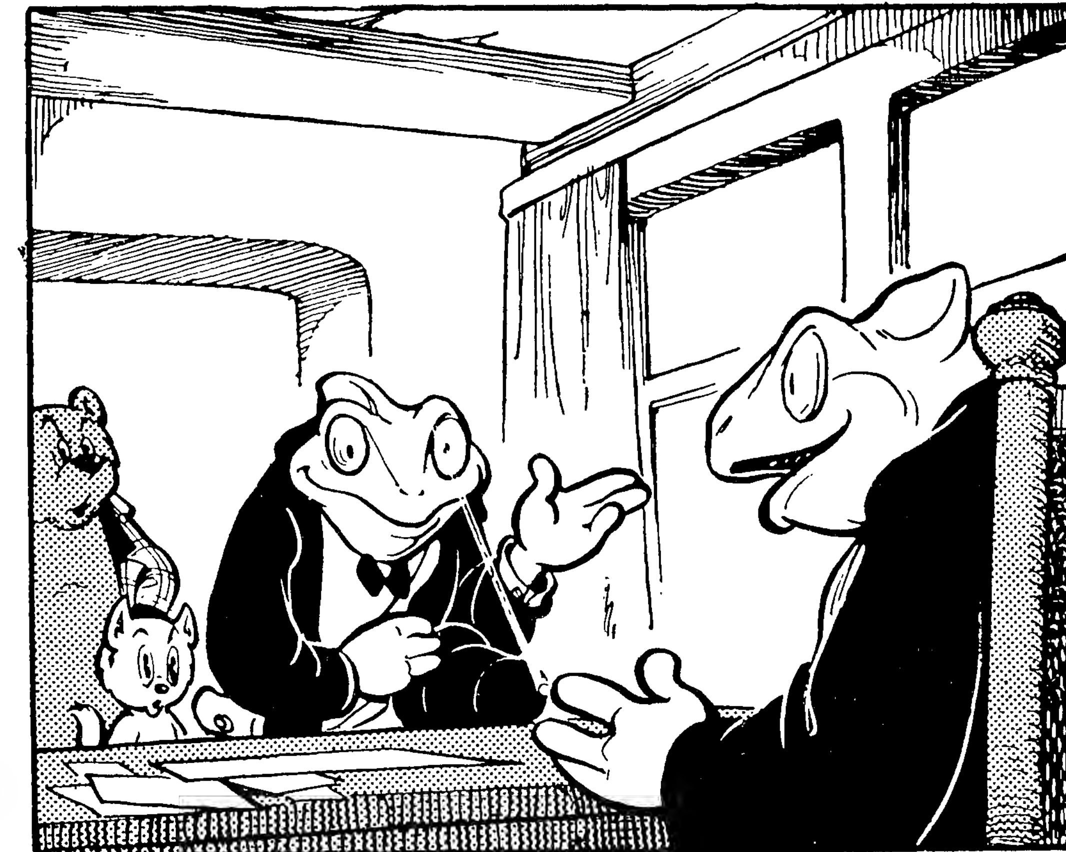

'Helpen?' vroeg de agent, peinzend naar de vechtpartij kijkend. 'Hm, een moeilijk geval! Bij dergelijke dingen weet men nooit waar het eigenlijk om gaat. Wij, van de politie, kunnen niet voorzichtig genoeg zijn. Tenslotte zijn we de dienaren van het publiek – dat staat zo in het boekje 'Hoe het hoort!' Ik zal met de uiterste tact op moeten treden!'
Met deze woorden trok de verstandige politie-ambtenaar zijn revolver uit de holster, blies even in de loop – 'dat is tegen de stofdeeltjes,' legde hij uit – en begon daarna in het wilde weg te schieten.
De knallen daverden door de bouwvallige straat en overstemden het rumoer dat de vechtenden maakten. Onmiddellijk bleek, hoe wijs deze maatregel van de ambtenaar was. Want voordat Tom Poes tot drie had kunnen tellen, was de gehele menigte verdwenen, heer Bommel versuft en gescheurd op de grond achterlatend.

'Ziedaar!' sprak de politie-beambte trots. 'Wij, Schoonschijners, zijn een ordelijk en vredelievend volkje. Hier wordt nooit een wanklank gehoord, en als politieagent zijnde, heeft men werkelijk een prettig, rustig leven!'
'Rustig?' vroeg Tom Poes verontwaardigd. 'En deze vechtpartij dan? Heer Bommel had niemand kwaad gedaan en ineens werd hij aangevallen! Noem dat maar een ordelijk volkje!'
'Hm!' hernam de ander, 'kalm maar, jonge heer! Ik verzeker u, dat de schuldigen gestraft zullen worden, daar sta ik borg voor!'
En met deze woorden trad hij op heer Ollie toe en trok hem fors overeind. Daarop greep hij hem in de kraag en Tom Poes bij het nekvel en sprak: 'Ik arresteer jullie wegens het veroorzaken van ongeregeldheden op de openbare weg!'

Voordat Tom Poes van zijn verbazing en heer Bommel van de klappen bekomen waren, duwde de ijverige politie-beambte hen reeds een van de grotere gebouwen binnen. Achter een lange tafel troonde een waardige figuur, die door zijn zwarte toga en bef als een rechter kenbaar was.

'Vrede!' riep de magistraat welwillend. 'Wie breng je me daar, agent?'

'Enkele vreemdelingen, edelachtbare!' sprak de ambtenaar verklarend. 'Ik moest ze tot mijn spijt arresteren omdat ze een oploop op de openbare weg veroorzaakten!'

'Het is een leugen!' riep heer Bommel woedend. 'Er was al een oploop! En die oploop heeft mij uit mijn auto getrokken!'

'Orde in het gerechtshof!' riep de rechter. 'Er wordt u niets gevraagd, verdachte! U gedraagt u niet, zoals het hoort!'

Heer Ollie brieste van toorn. 'Dat heeft nog nooit iemand ooit tegen me gezegd!' riep hij. 'Een Bommel kent zijn manieren, dat weet iedereen!'

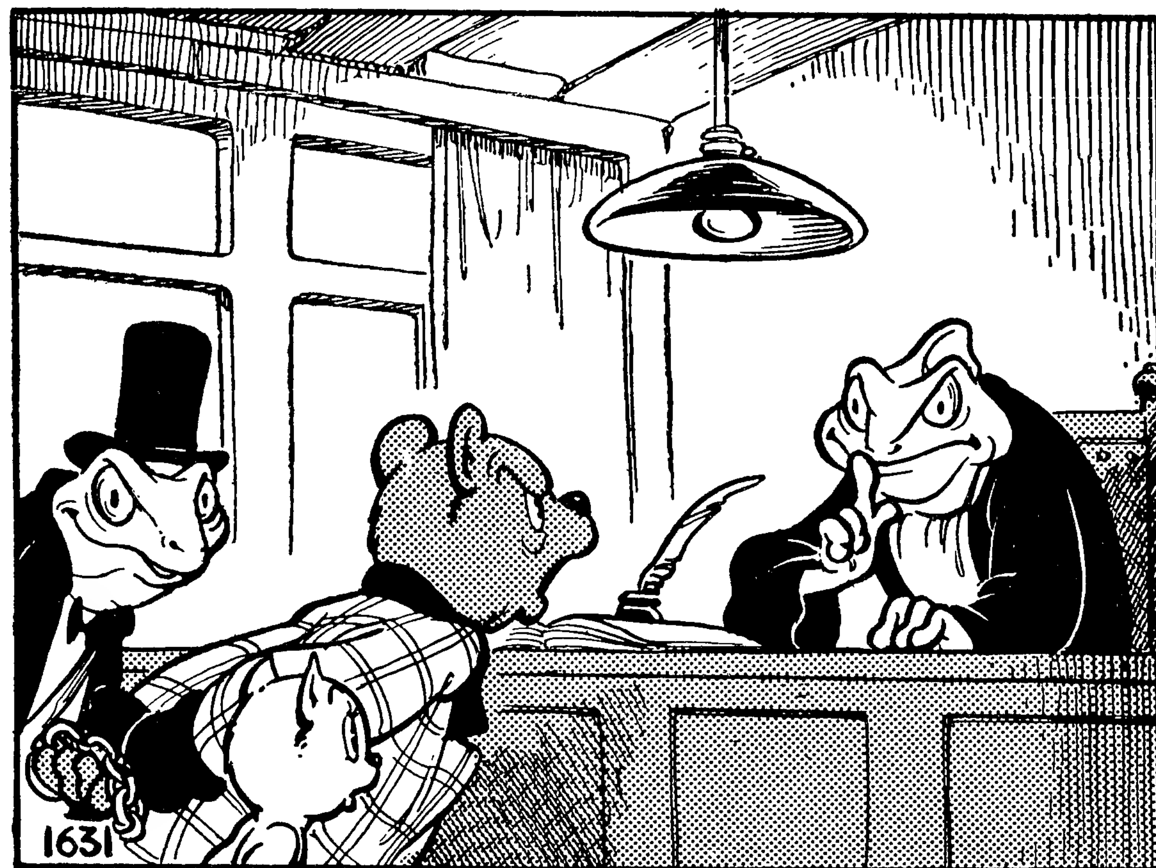
'Zo?' hernam de rechter, fijntjes glimlachend, 'waarom is uw jas dan nog steeds geruit, verdachte? Weet u soms niet, dat het de gewoonte is, om de vaste kleur van hoger geplaatsten over te nemen? Artikel zeventien van het boekje 'Hoe het hoort', verdachte! Het doet mij leed, dat ik u op zo iets vanzelfsprekends moet wijzen! Maar genoeg hierover, we gaan verder met de zaak. De verdachten veroorzaakten dus een oploop, agent?'

'Jawel, edelachtbare!' zei de politie-beambte beleefd.

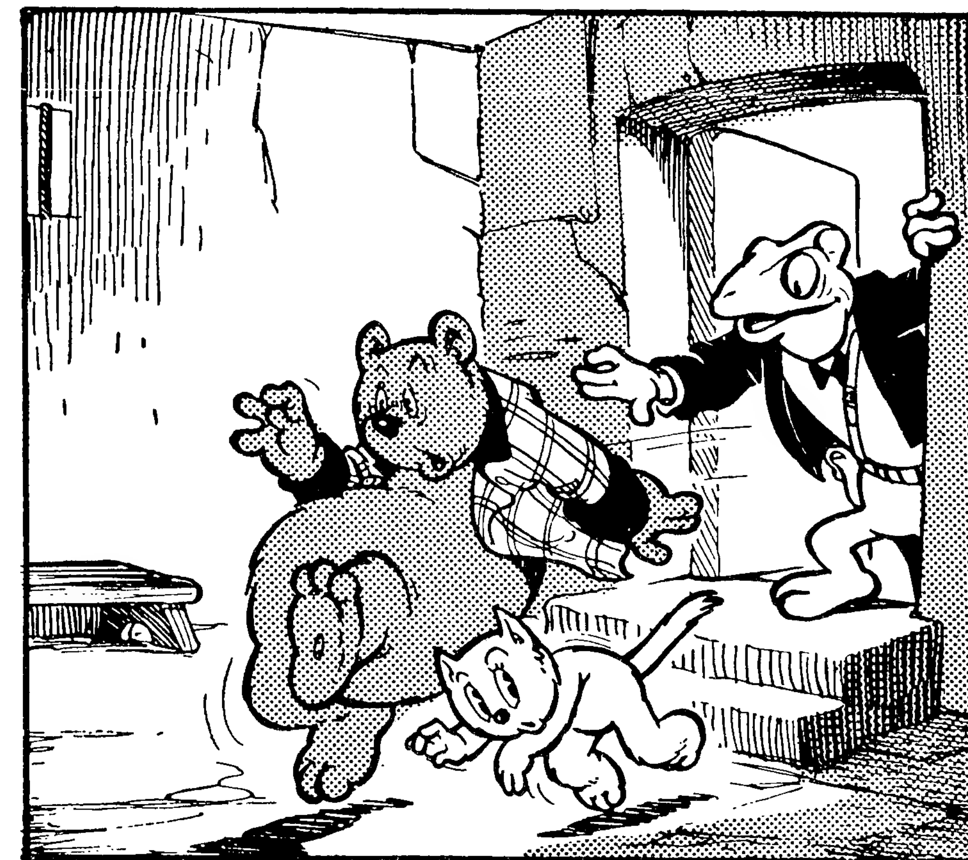
'U hebt geschoten, hoop ik?' voer de rechter voort.

'Ja, ja zeker!' zei de agent trots. 'Ik ken mijn manieren en mijn 'Hoe het hoort'.'

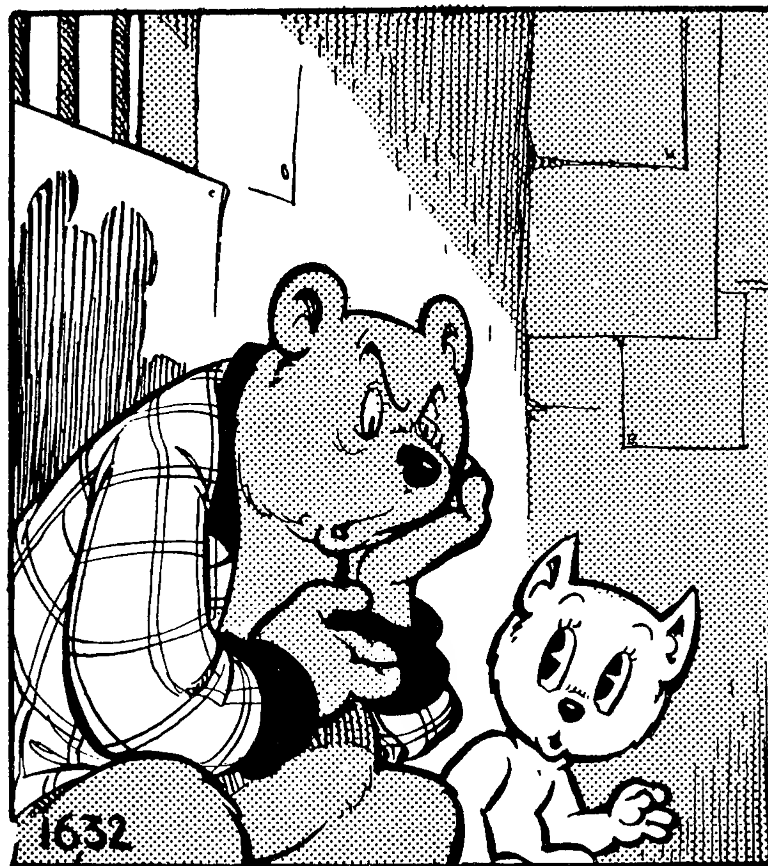
'Goed, zéér goed!' prees de magistraat. 'Dan zal ik nu mijn rechtvaardig vonnis vellen!'

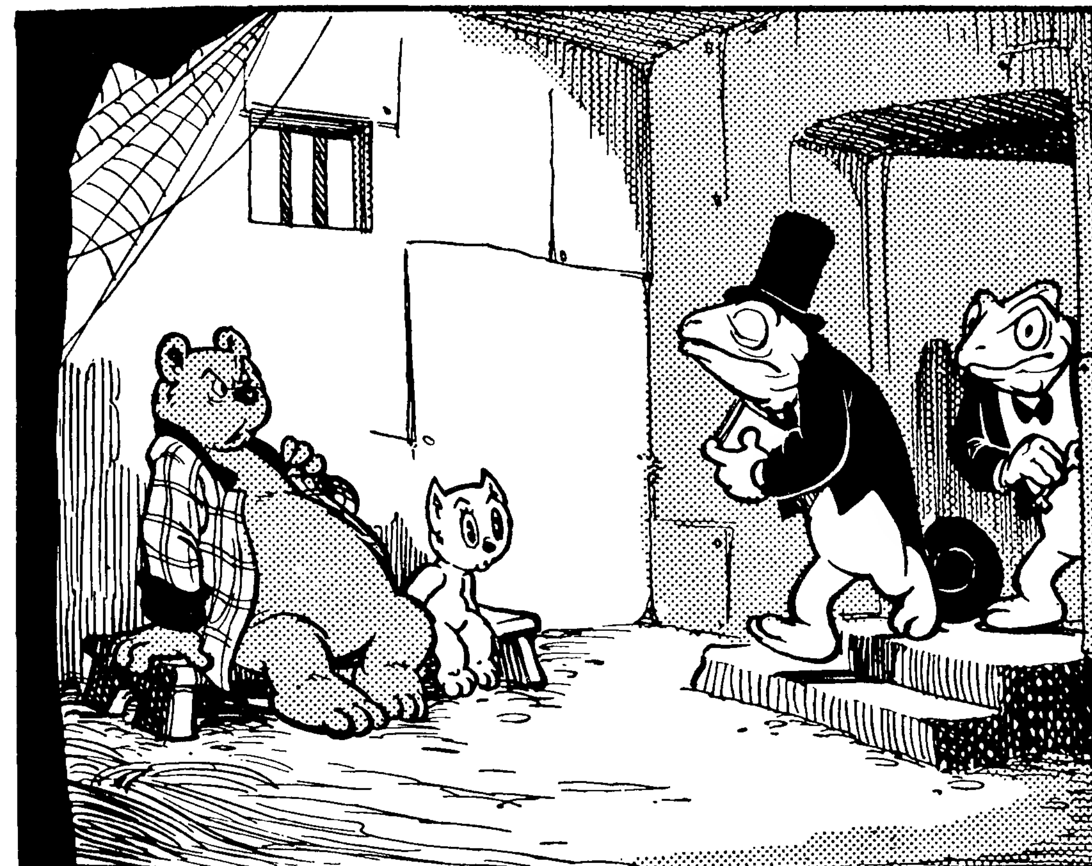
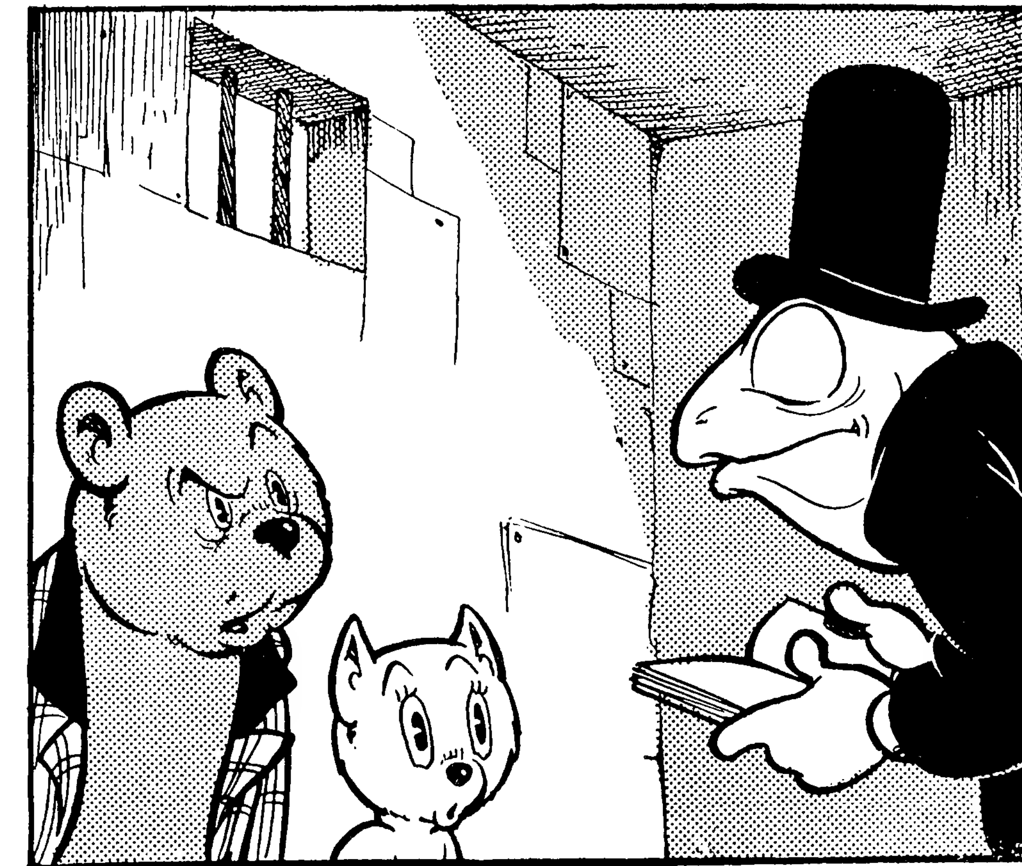

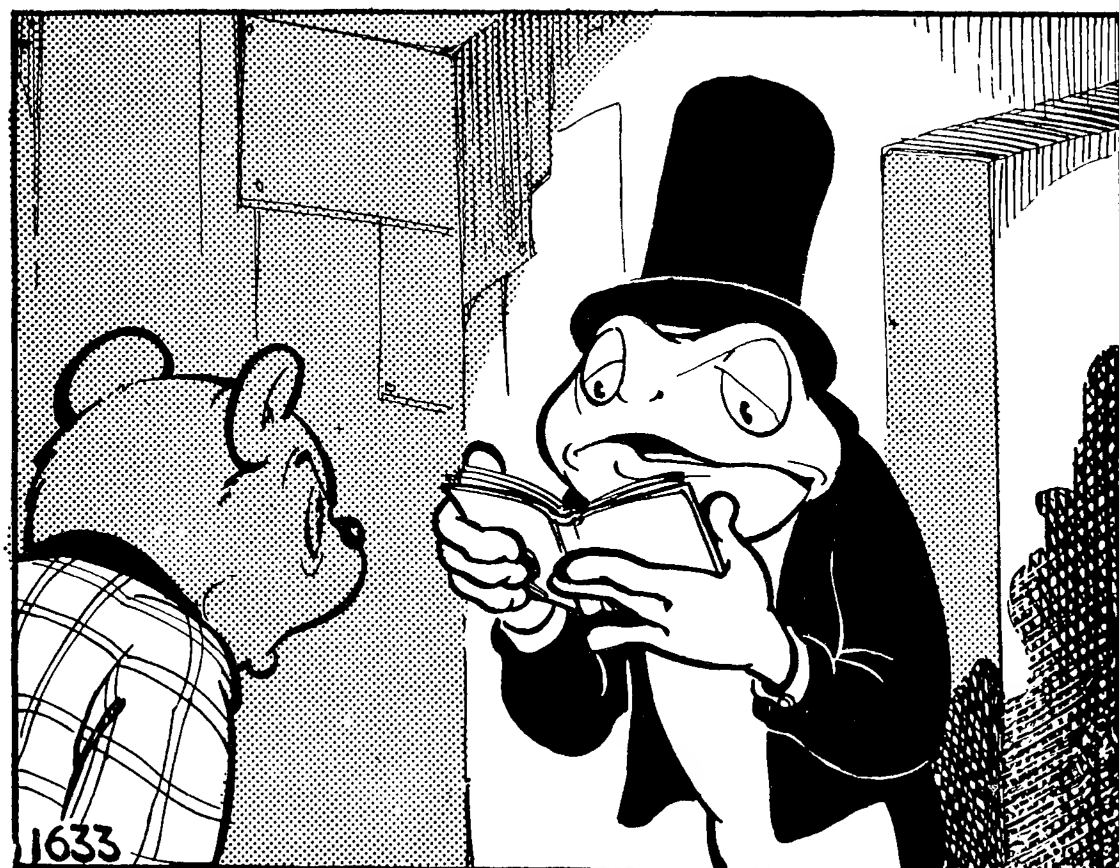

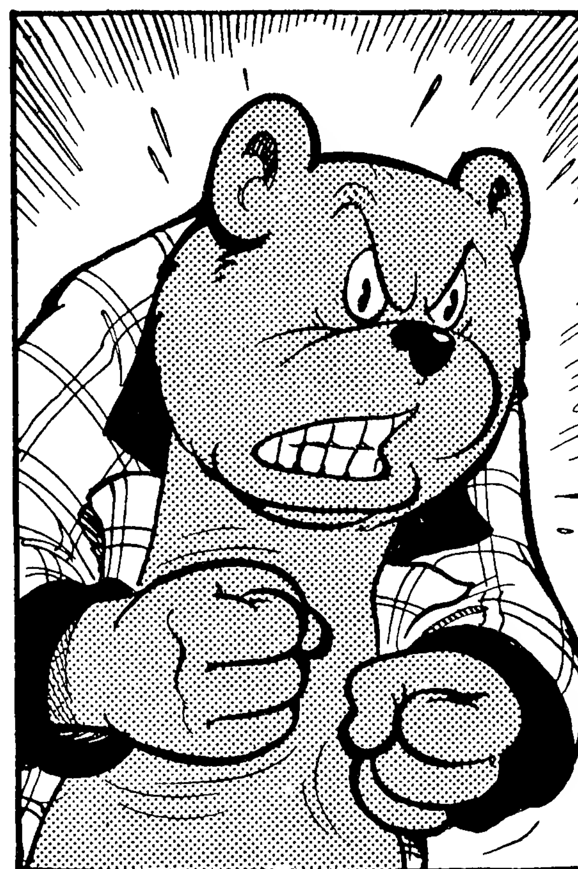
Heer Bommel wond zich hevig op, dat was duidelijk. 'Ik heb geen oploop veroorzaakt!' riep hij. 'Ik ben door een menigte aangevallen en ik heb zelfs klappen gekregen, terwijl ik niets kwaads gedaan had. Natuurlijk heb ik mij verdedigd als een leeuw, maar de overmacht was zo groot, dat zelfs mijn reuzenkracht niet toereikend was, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'Juist!' zei de rechter, 'u geeft dus toe, dat u geweld hebt gebruikt!'
'Ja!' zei heer Ollie, 'maar die anderen begonnen en...'
'Dat is niet zo mooi!' hernam de magistraat, 'vechten op de openbare weg is een lelijk iets!'
'Maar ik werd aangevallen!' piepte heer Bommel.
'Dat verandert niets aan de zaak!' sprak de rechter streng. 'Wij Schoonschijners blijven vriendelijk jegens degenen die ons kwaad doen! Sluit de verdachten op, agent!'
'Ik wil niet opgesloten worden!' schreeuwde heer Bommel. 'Ik wil een advocaat hebben! Ik wil de consul spreken! U kunt mij niet zo maar gevangenisstraf geven zonder een behoorlijke rechtszitting!'
'Hier is geen sprake van gevangenisstraf!' zei de rechter. 'Wij Schoonschijners leggen geen straffen op als het niet nodig is. Ik zou dit een eenvoudig geval van gijzeling willen noemen. U blijft opgesloten totdat uw jas de kleur van mijn toga aanneemt, zoals dat behoort! Breng ze weg, agent!'
De politie-beambte vatte heer Bommel en Tom Poes krachtig in de kraag en duwde ze een lange gang door, naar een cel, die zich aan het eind daarvan bevond.
'Eigen schuld!' sprak hij, hen naar binnen stotend en de deur achter hen afsluitend. 'Maar met vriendschap en zachtheid zijn ze misschien nog op het goede spoor te brengen!'

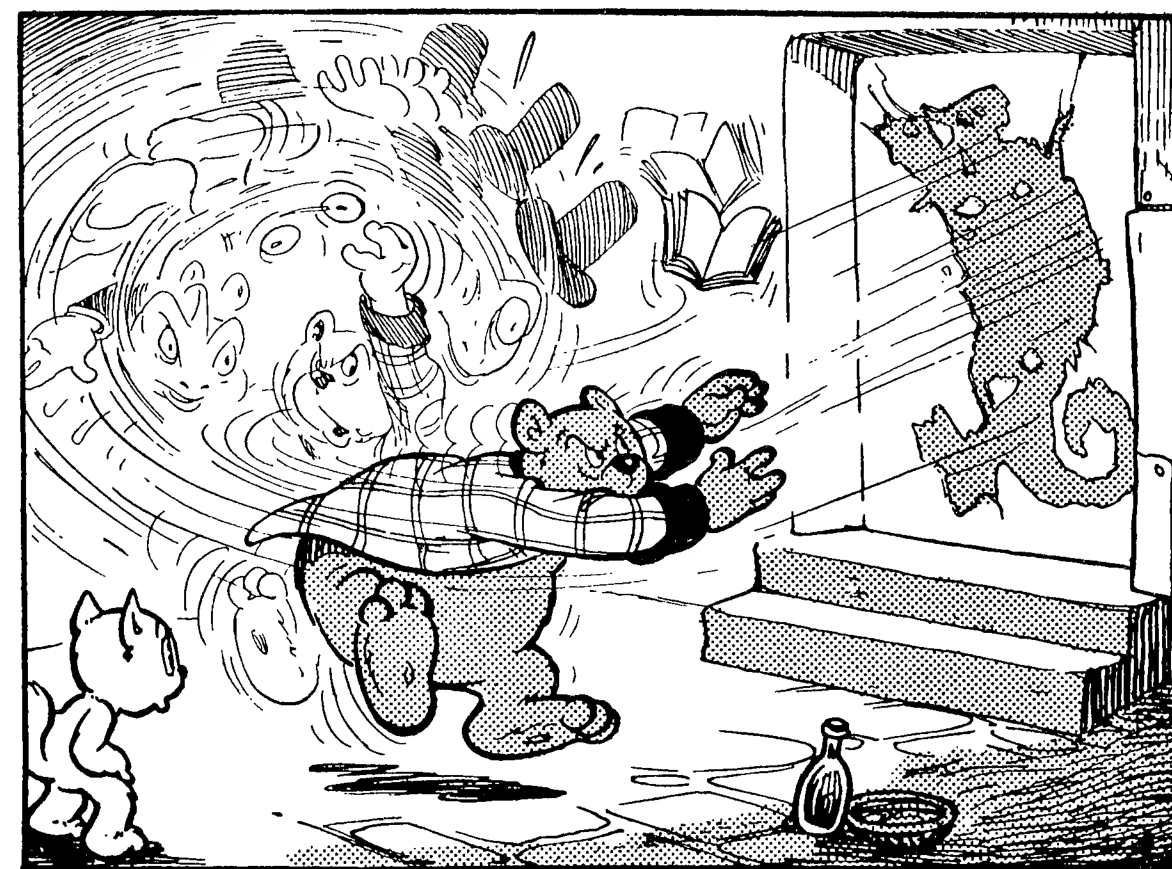

Heer Bommel keek verbitterd om zich heen en zuchtte diep en smartelijk.
'Daar zitten we dan weer!' sprak hij. 'In een cel. In een vreemd land. In een land waar ik heen ben gegaan om de rust en de vrede te vinden, die een heer eens per jaar zo dringend nodig heeft! En daar zitten we dan. Opgesloten als misdadigers. In een cel!'
'Ja, ja!' zei Tom Poes wat ongeduldig. 'Ik zie het. Maar de muren zijn van karton, heer Ollie. Het kan niet moeilijk zijn om hier uit te raken. Als u een zakmesje hebt, zal ik...'
Op dat moment werd de deur geopend en de cipier liet een vreemdeling binnen, zodat Tom Poes haastig zweeg.
'Goede dag!' wenste de binnenkomende. 'Ach, ach! Wat spijtig, dat ge hier zijt opgesloten! Het doet me leed, werkelijk!'
'Ja, mij ook!' zei heer Ollie droevig. 'Het is een vreselijke toestand voor een Bommel, als u begrijpt wat ik bedoel!'
'Het is erger voor mij dan voor u!' hernam de vreemde.
'Wel!' riep Tom Poes. 'Laat ons er dan uit, dan zijn we allemaal weer tevreden!'
'Helaas! Dat gaat niet!' sprak de ander met een matte glimlach. 'Orde moet er zijn en men kan onordelijke elementen niet zo maar los laten lopen. Doch ik kom tot u om te trachten u in uw ellende te troosten en u tot andere gedachten te brengen!'
'Wat?' riep heer Bommel. 'Mijn gedachten zijn best, jonge vriend! En niemand heeft mij nog ooit een onordelijk element durven noemen! Dat gaat te ver, wat jij, Tom Poes?'
'Laat de opstandigheid toch varen!' vermaande de Schoonschijner vriendelijk.
'Kijk, ik heb hier het boekje 'Hoe het hoort'. Luistert goed, dan zal ik u enkele behartenswaardige wenken geven!'

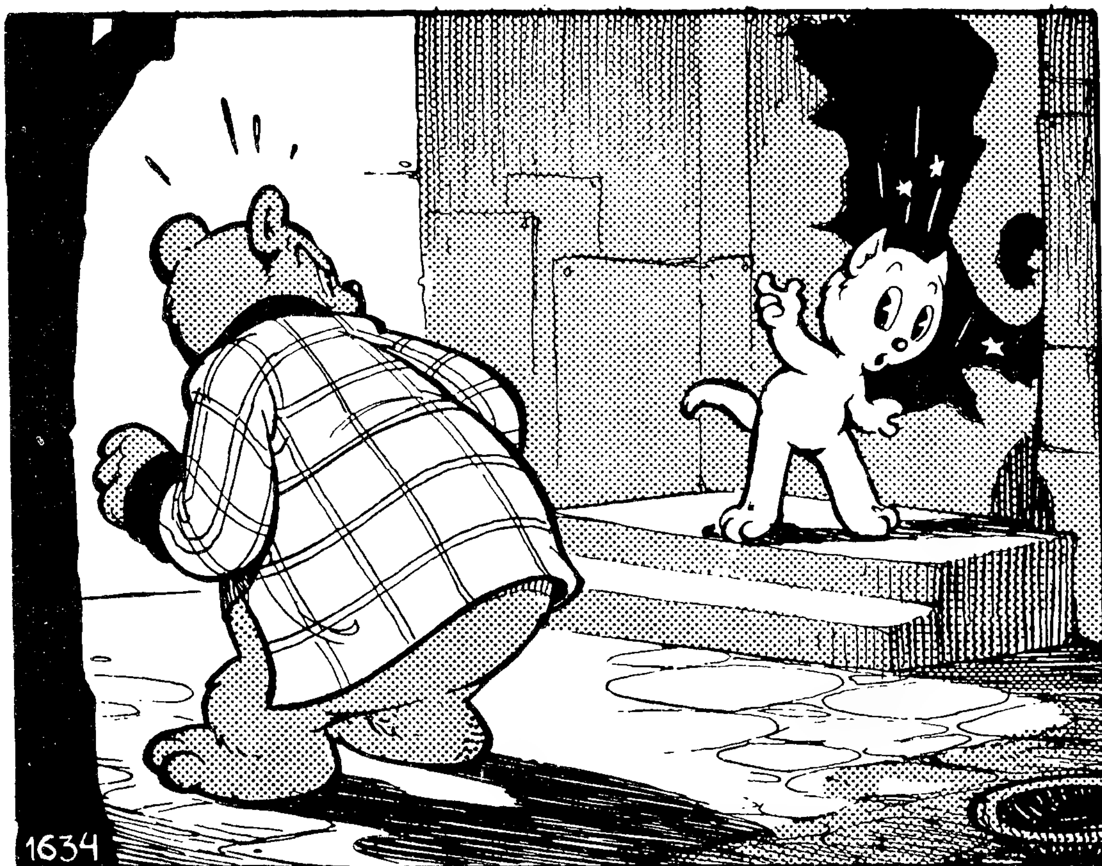

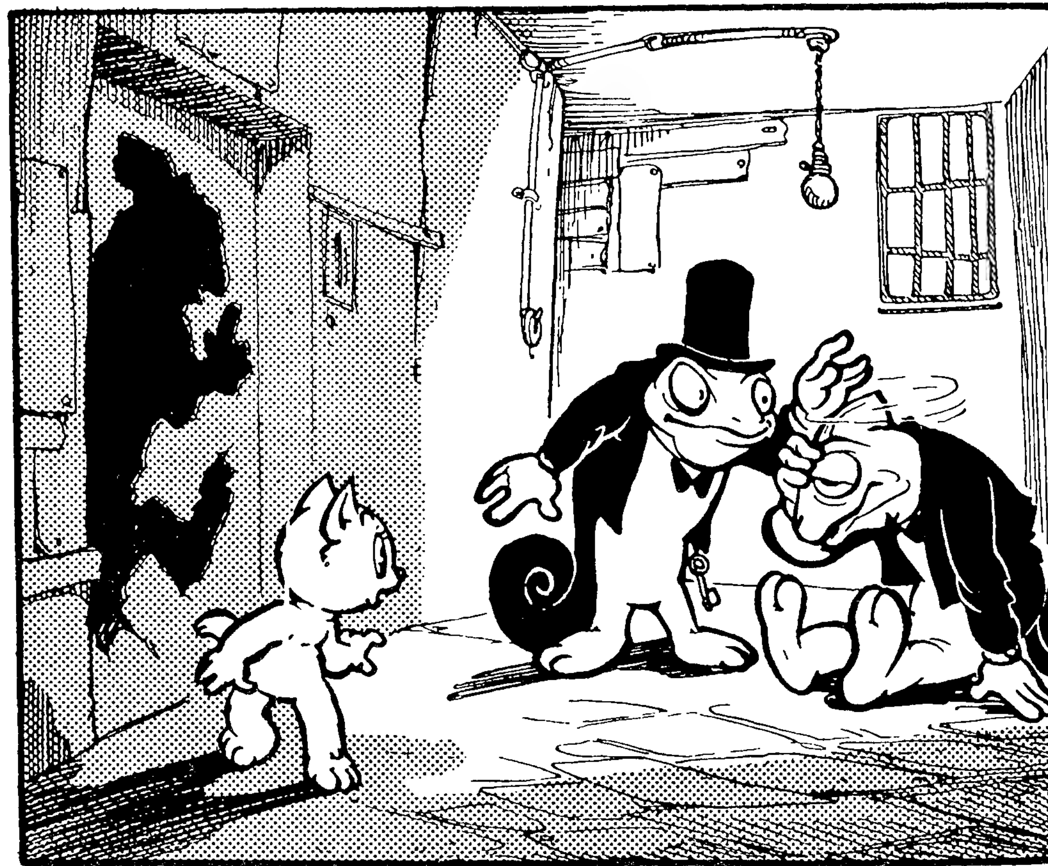

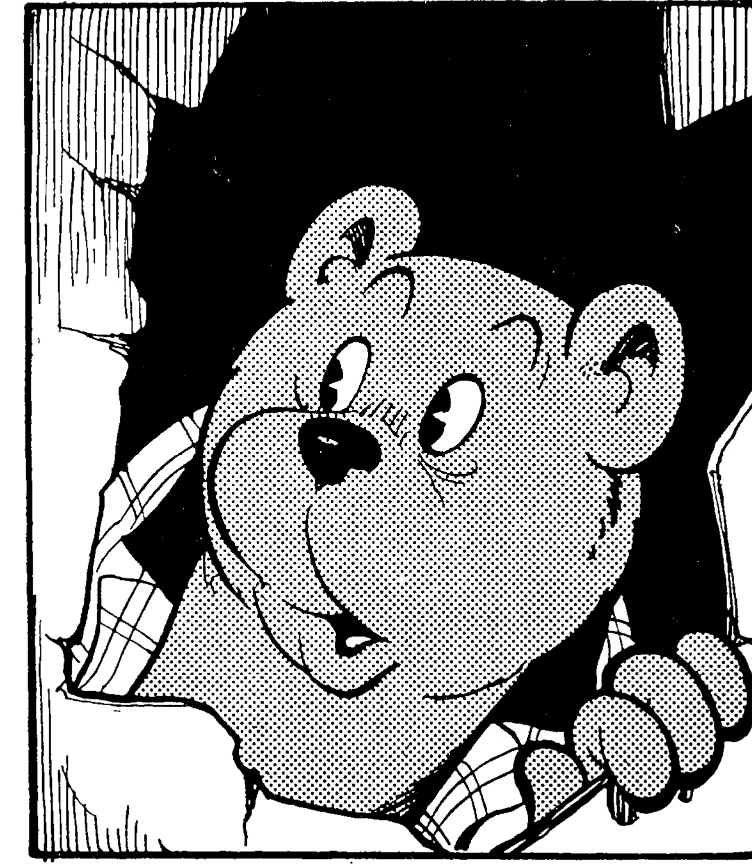

De Schoonschijner bladerde peinzend in zijn boekje en schraapte zich toen luidruchtig de keel.
'Paragraaf twee-en-negentig!' riep hij uit. 'Wees vriendelijk tegen uw naaste, als ze uw meerderen zijn! Laat uw jas ijverig verkleuren zodat ge een prettige indruk maakt op de boven u gestelden!'
'Onzin!' zei heer Ollie wrevelig. 'Ik heb nog nooit zulke wartaal gehoord, wat jij, Tom Poes?'
'Helaas!' mompelde de vreemde. 'Een verhard geval. Doch we gaan verder: Doe wat anderen doen en zeg, wat de meerderheid zegt, dan zal het u wèl gaan. Want de meerderheid heeft altijd gelijk!'
'Kletskoek!' riep heer Bommel driftig. 'De meerderheid haalde me uit mijn auto en begon mij te slaan! En ik had niets gedaan. Hoe kon die meerderheid dan gelijk hebben?'

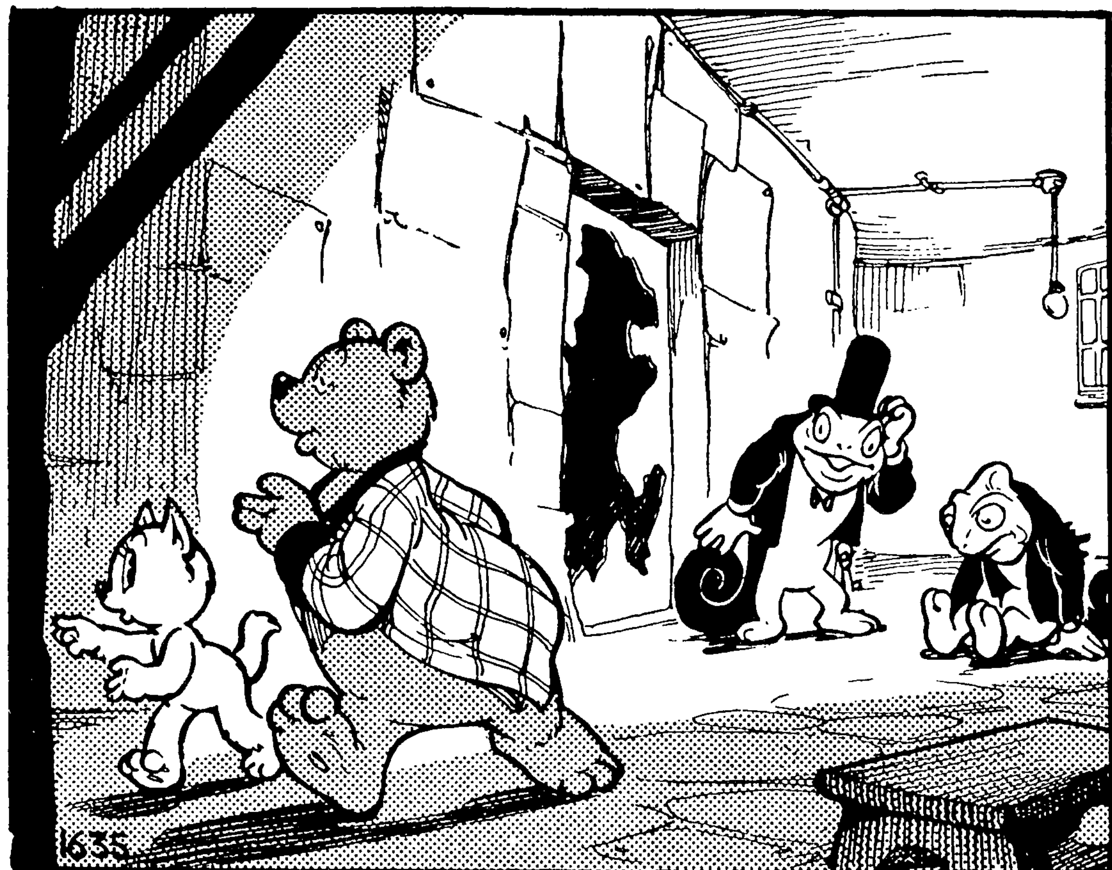
De Schoonschijner zuchtte. 'U voelt het niet aan!' klaagde hij. 'De meerderheid heeft gelijk omdat het de meerderheid is! Dat staat in dit boekje! Maar komaan, we gaan verder.'
'We gaan n i e t verder!' kreet heer Ollie. 'Ik heb nu lang genoeg naar deze wartaal geluisterd! Ik houd niet van dit soort gepraat in mijn avonturen! En daarom houd ik niet van dit land, waar alles namaak en bedrog is! Ik wil naar huis!'
'Oho! Dat zal niet gaan!' hernam de vreemde geschrokken. 'U moet heropgevoed worden! U praat gevaarlijk! Kom, zet u rustig neder en luister en tracht uw gemoed te verzachten!'
Dit was te veel voor heer Ollie. De zenuwen werden hem de baas en met een rauwe kreet vatte hij de ander in de kraag en wierp hem door het bordpapier van de celdeur...

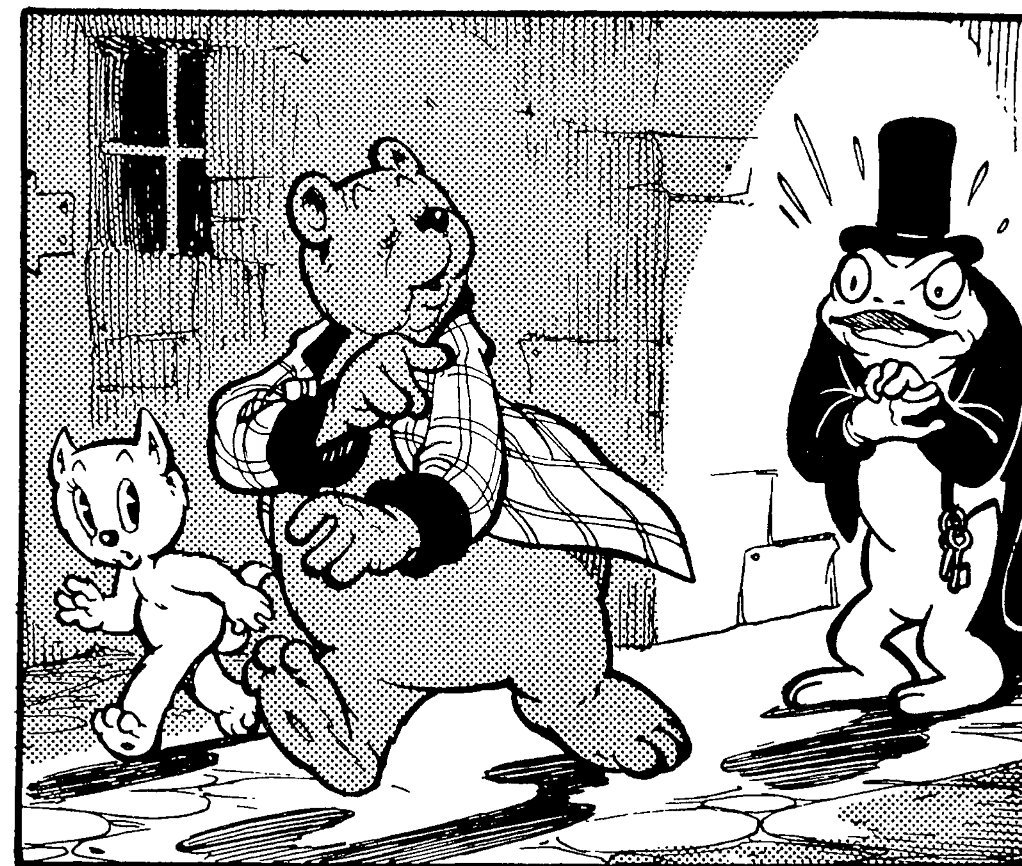

De bezoeker stortte dus met veel geraas door de dichte celdeur en verdween uit het gezicht; niets dan een groot gat achterlatend. Heer Ollie veegde zich de handen af en mompelde iets over de kracht van een Bommel, terwijl zijn grimmige trekken zich langzaam weer ontspanden. Maar Tom Poes sprong op het gat in de deur af en staarde naar buiten.
'Kom, heer Ollie!' zei hij, 'we kunnen hier uit, zelfs zonder uw zakmesje! Vlug, voordat er een bewaker komt!'
'Praat me niet over bewakers, jonge vriend!' sprak heer Bommel somber. 'Ik weet, dat het er hopeloos uit ziet, je hoeft me niet blij te maken! Mijn jong leven zal hier tussen de grauwe muren verkwijnen te midden van tralies en grendels en bewakers!'
Tom Poes had echter niet geluisterd. Zonder veel moeite klom hij door het gat in de deur en kwam nu in de gang terecht. Daar stond een cipier bezorgd over de uitgeworpene heen gebogen. Deze kreunde zachtjes en maakte een lusteloze indruk.
'Hebt u zich pijn gedaan?' vroeg de bewaker medelijdend. 'Bent u gevallen? Hoe komt dat nu zo? U weet toch, dat u hier niet te vlug moet lopen op die zachte vloeren?'
'Ik ben niet gevallen!' zei de ander smartelijk. 'Ik ben uit de cel gegooid! Dat heeft die geruite gedaan!'
'Er uit gegooid?' kreet de cipier. 'Wat verschrikkelijk! Wie heeft ooit zo iets gehoord? Bestaat er dan geen begrip voor gastvrijheid meer? Waar moet het naar toe, als men in elkanders gezicht niet vriendelijk tegen elkander doet?'
Op het geluid van die klagende stemmen stak ook heer Ollie zijn hoofd door het gat in de deur en blikte verrast de gang op. 'Zie je dat, Tom Poes?' riep hij uit, 'we kunnen zo maar naar buiten stappen! Kom mee, jonge vriend! Volg me!'

Heer Ollie trad uit de cel naar buiten en wenkte Tom Poes. 'Kom mee, jonge vriend!' sprak hij. 'We hebben hier lang genoeg gezeten! Een Bommel laat zich niet opsluiten! Een knap iemand die mij weet tegen te houden! Ha! Ik werp hem met geoefende hand door alle deuren heen, zoals je hebt kunnen zien. In dit Schoonschijnersland bestaan er voor een heer geen muren of belemmeringen, als je begrijpt wat ik bedoel!'

Zo sprekende stapte hij, gevolgd door Tom Poes langs de jammerende cipier en de nog steeds lusteloze bezoeker en begaf zich in de richting van de uitgang.

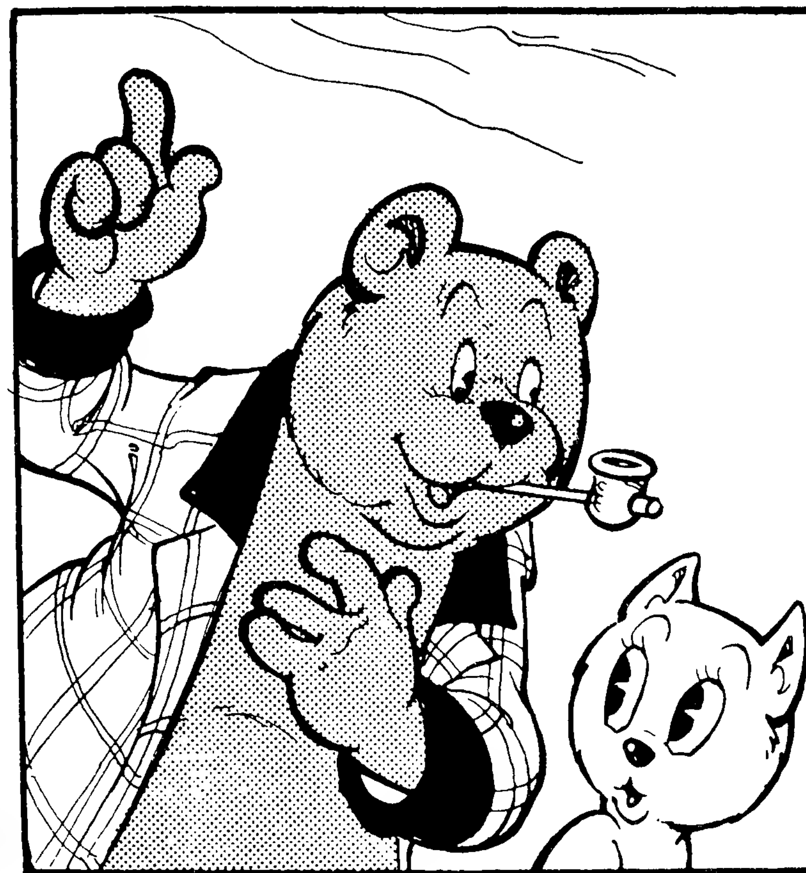
Nu kwam de bewaker echter in actie. Hij rees overeind en snelde hen handenwringend na. 'Heren, waar gaat u heen?' riep hij ongerust. 'U gaat toch niet weg? Dat kunt u niet doen – dat hoort niet zo!'

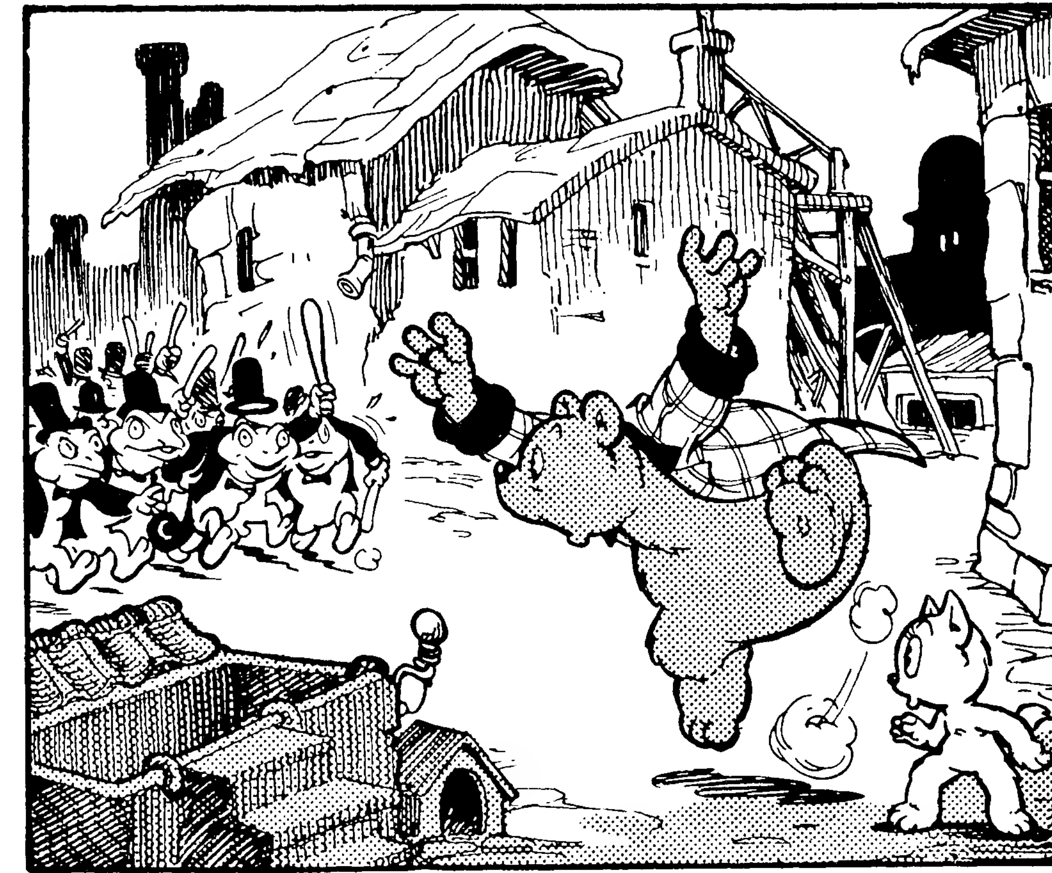
'Stoor me niet!' sprak heer Ollie uit de hoogte over zijn schouder. 'Je hoeft een heer niet te vertellen, wat wel en wat niet hoort, laat dat je gezegd zijn! Kom, jonge vriend, stoor je niet aan deze jammerlijke figuur en volg me!'

Dit bracht de beklagenswaardige cipier tot wanhoop. 'De heren hebben toch geen klachten?' riep hij schreiend. 'Komt toch terug en gaat toch rustig in uw celletje zitten. Ik zal alles doen om het u naar de zin te maken en u het leven te veraangenamen. Daar buiten is het ook zo prettig niet! En kalme, rustige opsluiting is toch niet zo erg? Weest toch verstandig!'

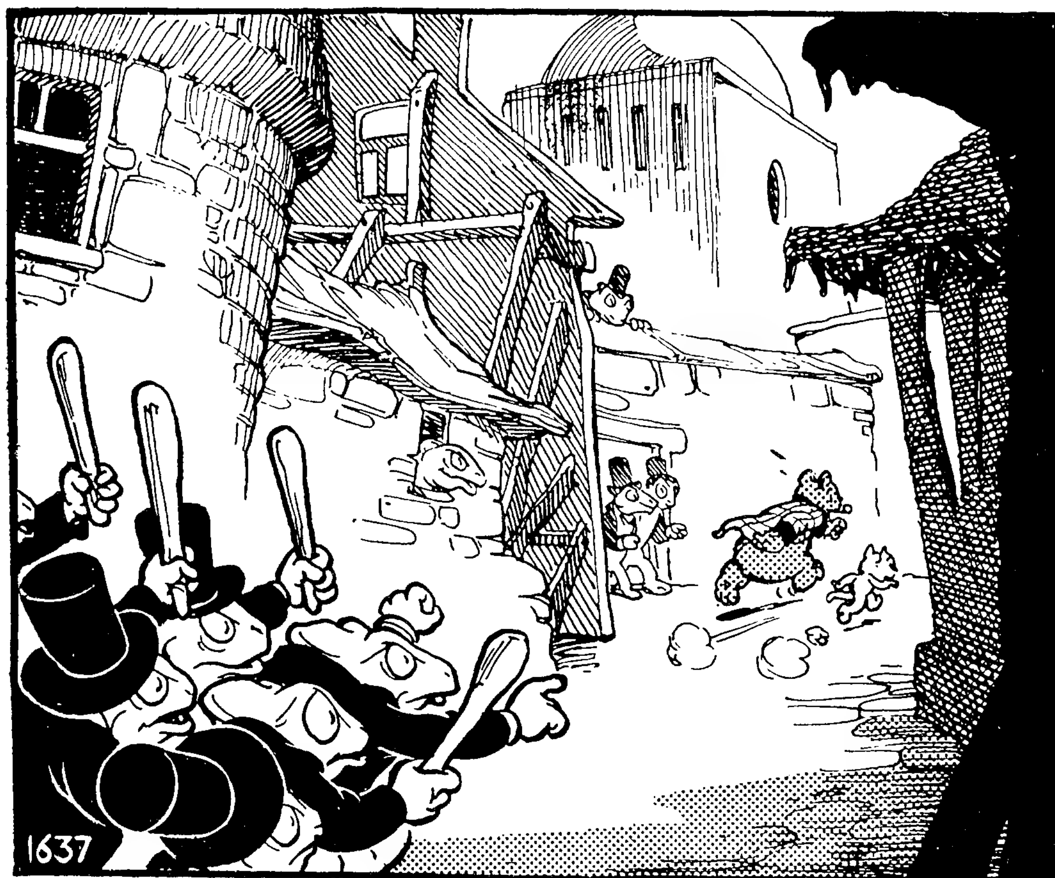
Maar zijn woorden waren vergeefs. De gevangenen verdwenen in de buitenlucht zonder zelfs een woord van troost te spreken...

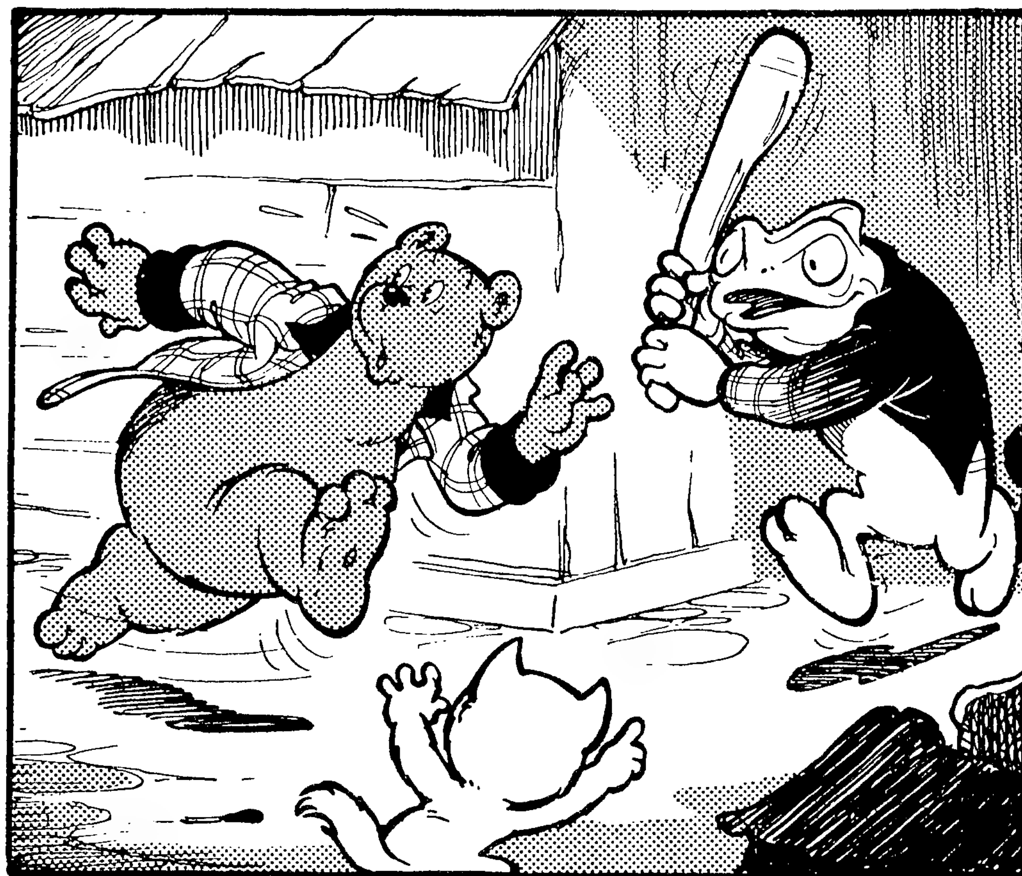
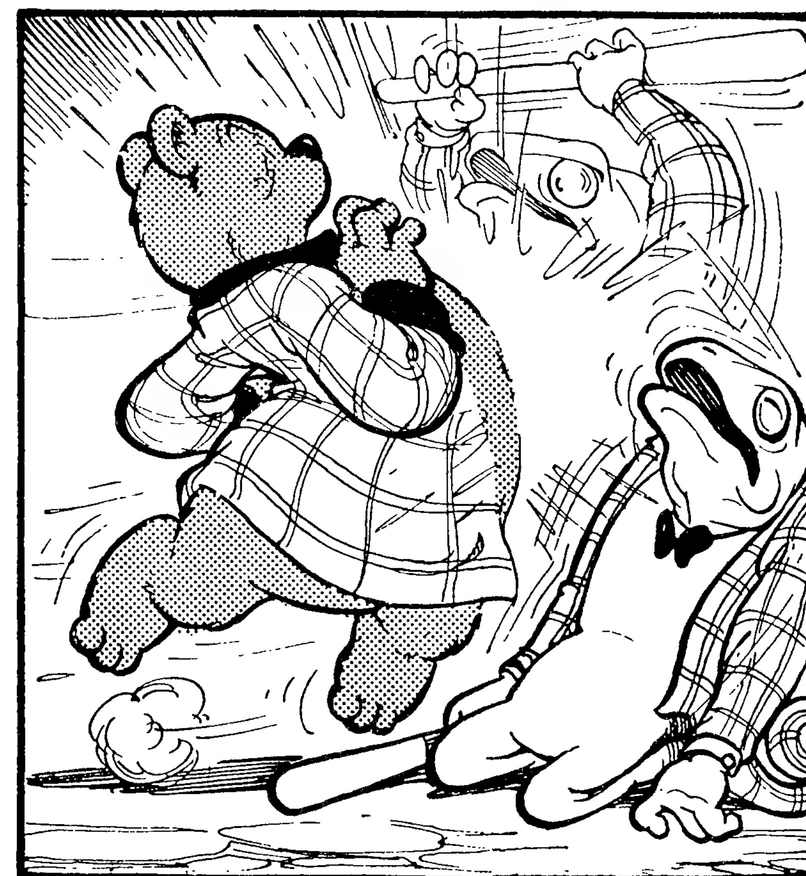

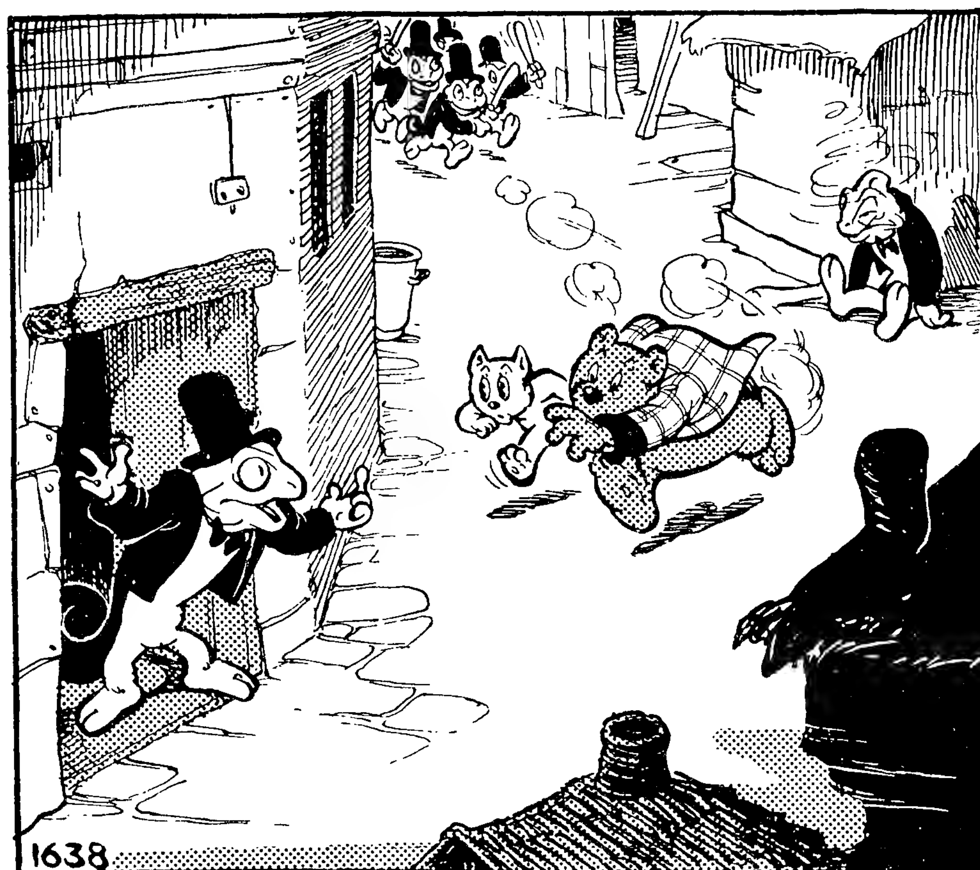

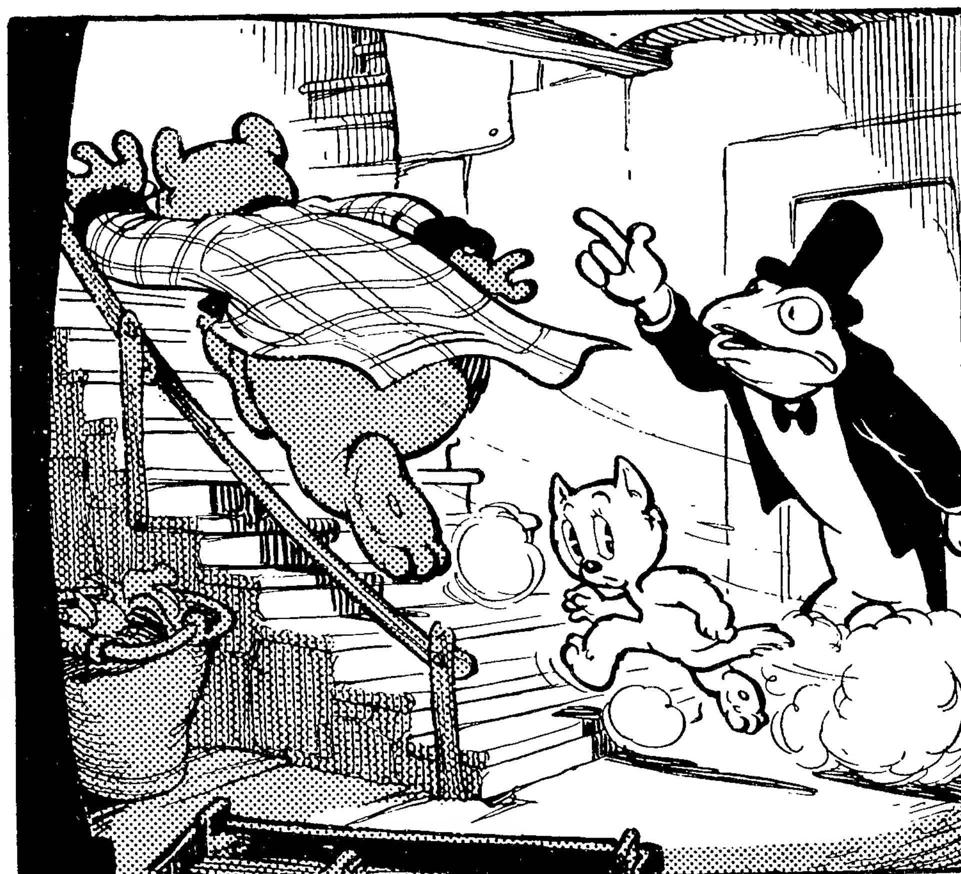
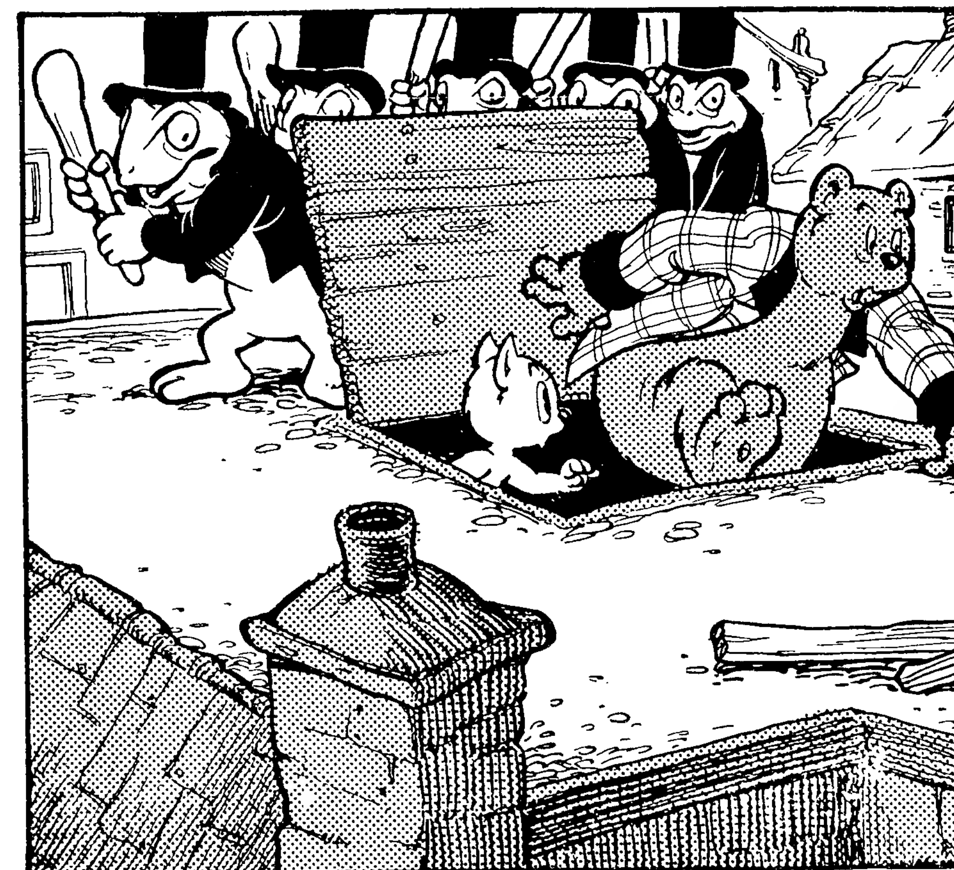
De gevangenenbewaarder staarde een poosje vertwijfeld naar de wegstappende figuren van heer Bommel en Tom Poes. 'De beklagenswaardigen!' mompelde hij. 'Ze begrijpen niet, dat men hier het beste met hen voorheeft! Hoe goed zou een lichte opsluiting voor hen geweest zijn! Een opsluiting in vrijheid, zoals die in het boekje 'Hoe het hoort' zo gevoelig wordt aangeprezen. Maar het zij zo! Wie niet horen wil, moet voelen! Ik zal de ambtenaren van de liefdesdienst moeten waarschuwen!' En met deze woorden greep hij een touw en begon het alarm-carillon te luiden.
'Luister eens, Tom Poes!' sprak heer Bommel een paar straten verder. 'Wat een alleraardigst klokkenspel! Wat een lieve vaderlandse liedjes. Dit is ondanks alle narigheid toch wel een prettig land. Zelfs die gevangenis was niet echt naar, als je begrijpt, wat ik bedoel!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Ik weet het niet, heer Ollie. Ik vertrouw dit land niet. Alles is anders, dan het lijkt en ook dat klokkenspel zal wel een bedoeling hebben!'
'Onzin!' zei heer Bommel. Maar op dat moment bleek plotseling dat Tom Poes gelijk had. Uit een zijstraat kwam namelijk een zwaar gewapende groep Schoonschijners aanhollen, die het blijkbaar op hen voorzien had.
'Blijf staan!' riepen ze, zwaaiend met hun wapens. 'Voor uw eigen bestwil! Blijf toch staan, goede vrienden!' daarbij knersten ze zó akelig met hun tanden, dat heer Bommel en Tom Poes het geschrokken op een lopen zetten...

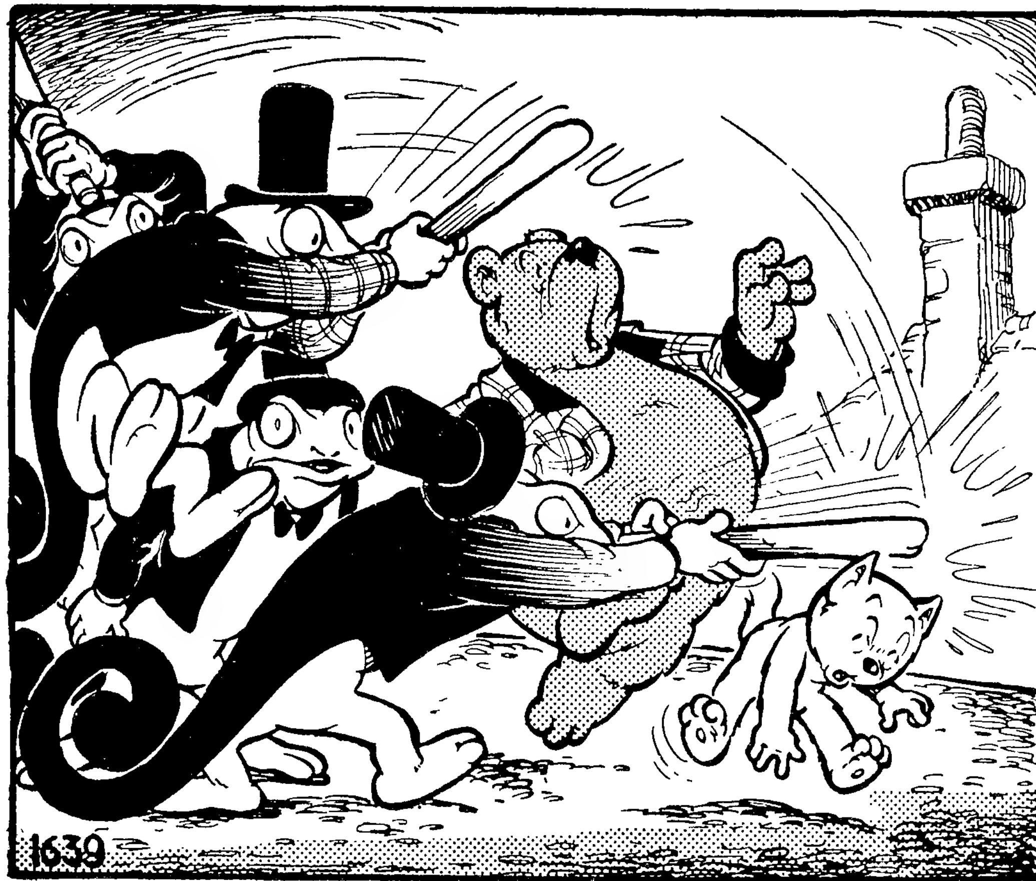

Heer Bommel en Tom Poes vluchtten, door de smalle sloppen, langs de bouwvallen van de stad. Achter hen klonk het gekletter van wapens, het gestamp van vele voeten en het geroep: 'Blijft staan, goede vrienden! Voor uw eigen bestwil, halt!'
Maar zelfs heer Ollie was door zijn ervaringen in dit land al zo veel wijzer geworden, dat hij meer naar het wapengekletter, dan naar de vriendelijke woorden luisterde en hij liep alsof zijn leven er van afhing.
Zo draafden Tom Poes en hij geruime tijd voort, nageoogd door de matte blikken van de omwonende Schoonschijners en het zag er naar uit, dat ze langzaam terrein wonnen op hun achtervolgers.
'Oef!' hijgde heer Bommel tenslotte. 'Ik geloof, dat ze het spoor bijster zijn, jonge vriend! Oef! Het kan nu wel wat minder – ik ben aan het eind – van mijn reuzenkrachten!'
Maar Tom Poes dacht er anders over. 'Kijk uit!' riep hij, wijzend naar een wrede gestalte, die met bloeddoorlopen ogen om een hoek opdook.
Heer Ollie, die niet zo vlug in de gaten had, wat zijn vriend bedoelde, keek verward achter zich en rende zodoende recht op de woesteling af. Deze hief zijn knuppel voldaan omhoog en glimlachte koud.
'Arme verdoolde!' riep hij uit, 'ik vergeef u van harte!' en hij haalde uit om heer Bommel op het hoofd te slaan. Maar deze kon zijn vaart niet zo gauw inhouden. Hij uitte een snerpende angstkreet en liep zijn belager tegen de grond, voordat die de tijd gevonden had tot daden over te gaan...

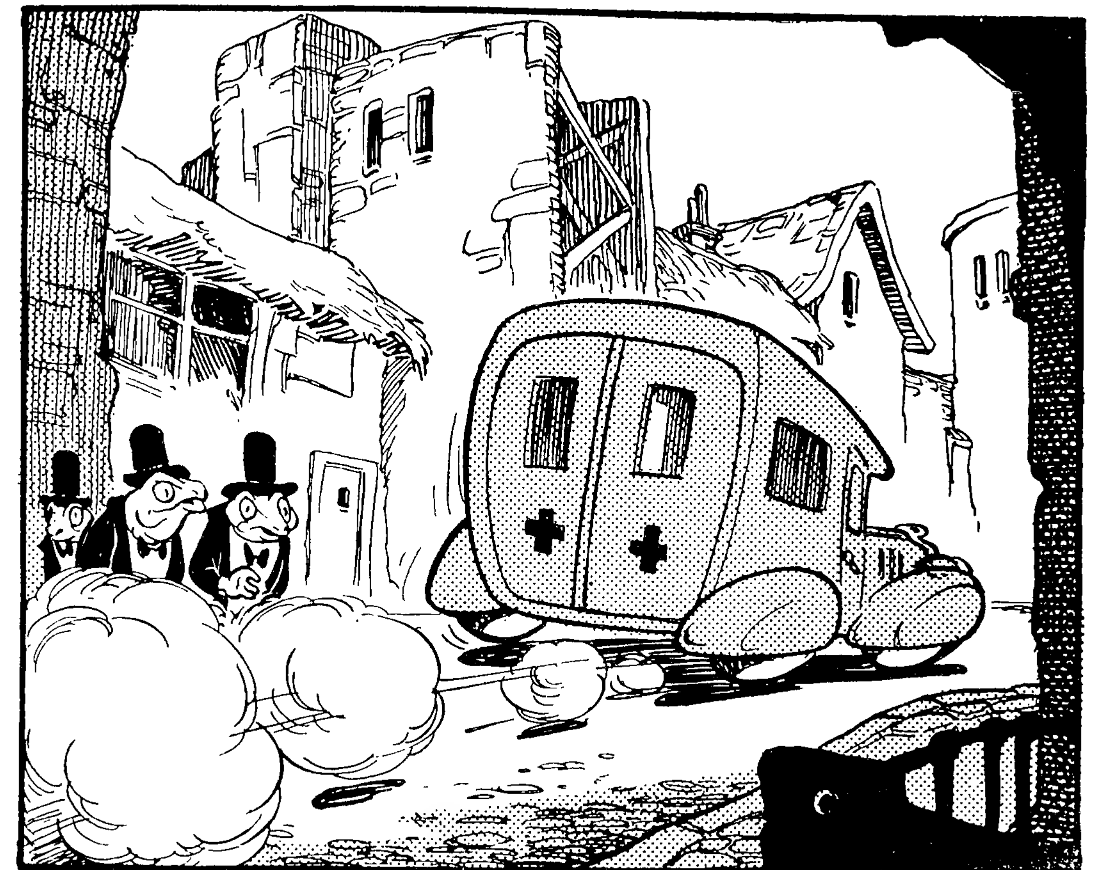

Heer Bommel herstelde zich snel van de botsing en stond enige ogenblikken wat beduusd naar de neergevelde Schoonschijner te kijken.
'Het is toch merkwaardig wat een heer in de bloei van zijn leven vermag!' mompelde hij bewonderend. 'Wàt een kracht!'
Maar Tom Poes liet hem geen tijd. 'We moeten verder, heer Ollie!' zei hij dringend. 'Ik hoor onze achtervolgers al weer dichter bij!'
'Verder!' herhaalde heer Ollie schrikkend. 'Voort, jonge vriend! Volg me... eh... ga jij maar voor... ik weet de weg hier niet zo goed!'
Nu wist Tom Poes de weg evenmin, maar gelukkig werden ze op dit moment geholpen door een vriendelijke Schoonschijner, die medelevend uit de deur van zijn huis trad.
'Arme opgejaagden!' riep hij uit. 'Komt hier! Ik zal u helpen! Vlug! Treedt in!'
'O, eh... dat is erg aardig van u!' hijgde heer Bommel, naar binnen schietend. 'Wij worden een beetje achtervolgd, als u begrijpt, wat ik bedoel! Ze zitten achter ons aan, met knuppels en zo!'
'Juist, dat dacht ik al!' prevelde hun gastheer. Hij sloot de deur bedachtzaam achter zich dicht en ging hen voor, een lange trap op.
'Rechtdoor! Daar wacht u de veiligheid!' hernam hij. 'Wij Schoonschijners staan onze medemensen in nood altijd bij. Er wordt nimmer vergeefs een beroep op onze hulp gedaan. En voor vreemdelingen zoals u hebben wij een extra-warm plekje in ons hart!'
Zo sprekende opende hij een luik in de zoldering en trad opzij. 'Hierdoor, heren!' voer hij voort. 'Op het dak staan enige vrienden van mij. U kunt ze vertrouwen als mijzelf. Zij zullen u verder helpen!'
Tom Poes en heer Ollie klommen vlug de buitenlucht in en keken om zich heen. Maar jammer genoeg zagen ze niemand...

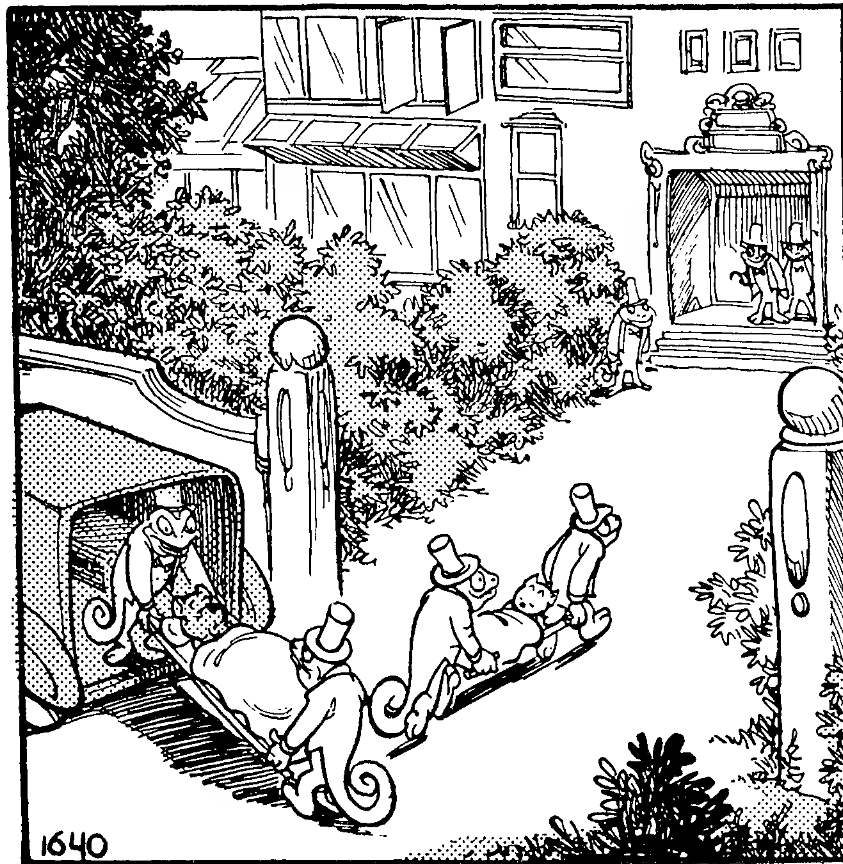

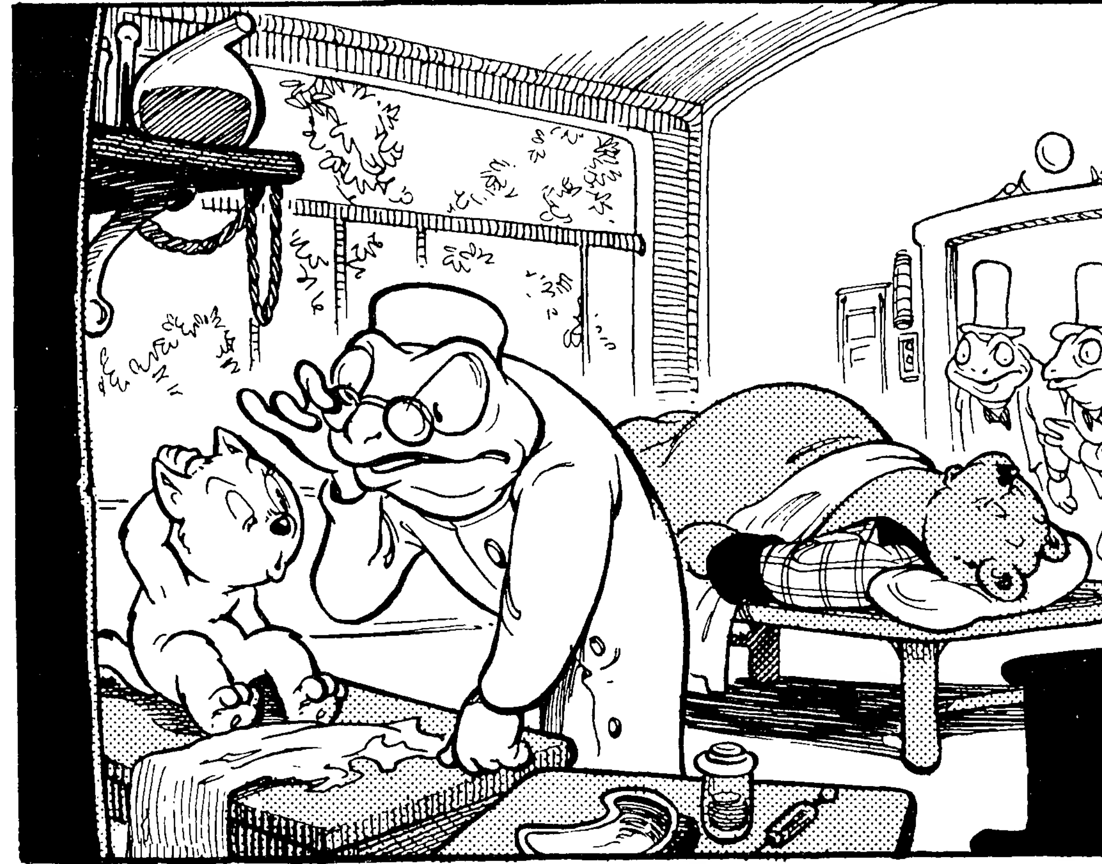

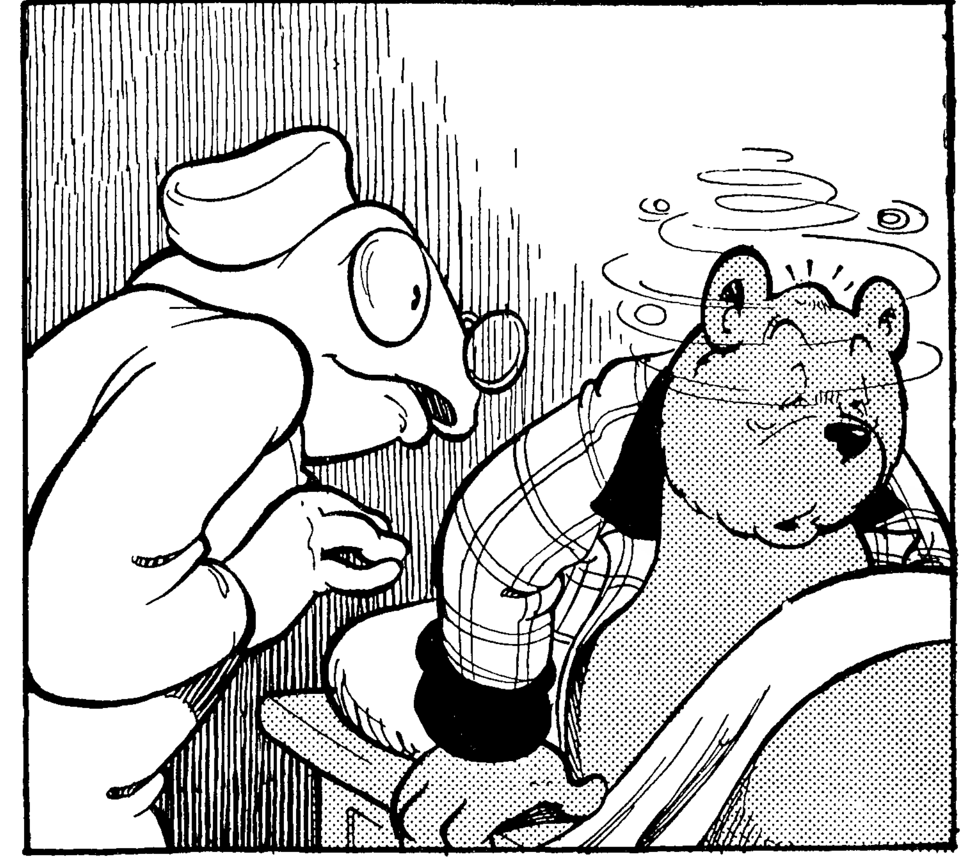

'Ik begrijp niet, waar die vrienden zijn die ons zouden helpen!' zei heer Bommel. Hij was uit het luik op het dak gestapt en keek zoekend rond. 'Die Schoonschijner zei, dat hier een paar lieden zouden staan die we zouden kunnen vertrouwen als ons zelf. En hulp kunnen we heus wel gebruiken!'
'Ja, dat is waar!' zei Tom Poes. Hij draaide zich om en zag toen plotseling enkele ongure figuren met opgeheven knuppels van achter het luik vandaan komen.
'Hier is hulp!' riepen die. 'We zullen u tegen u zelf beschermen, arme vluchtelingen! Hebt geen angst – het is allemaal voor uw bestwil!'
En met deze woorden stortten ze zich op heer Bommel en Tom Poes. Voordat ze een kreet hadden kunnen slaken waren ze reeds neergeslagen en bewusteloos bij de dakrand neergelegd.

Nu bleek pas duidelijk hoe uitstekend alles in deze stad geregeld was, want op het moment, dat de aanvoerder van de groep een fijn fluitje deed horen, stopte er beneden een ziekenwagen langs het trottoir. Enkele vlugge figuren sprongen er uit en spanden een handig vangzeil naast het huis.
'Gooi maar!' riep er een. 'Wees voorzichtig, dat ze zich niet bezeren!' waarschuwde een ander. 'Zachtheid, vrienden, vooral zachtheid!' vermaande een derde. En onder deze en dergelijke kreten werden heer Ollie en Tom Poes één voor één over de dakrand getild en in het vangzeil gegooid. Zonder een moment te verliezen werden ze daarop in de ambulance-auto gedragen, liefdevol op een draagbaar gelegd en vervolgens schokvrij weggereden...

De ziekenauto schoot met loeiende sirene door het stadsgewoel, terwijl in het inwendige enkele ziekenbroeders met zorgzame hand de beide gewonden tegen schokken en stoten vrijwaarden. In de kortst mogelijke tijd bereikte men aldus het stadsziekenhuis, waar inmiddels alles in gereedheid was gebracht om de slachtoffers te ontvangen. De portier opende het voertuig aan de achterzijde en enkele gespierde verplegers haastten zich de beide draagbaren naar buiten te tillen en snel, doch volkomen trilvrij binnen het hospitaal te brengen. Daar waren reeds enige onderzoektafels in gereedheid gebracht en de dienstdoende geneesheer stond vol ongeduld gereed om zijn taak te beginnen.

'Wat zijn de klachten?' informeerde hij kort. 'Geef mij een inzicht in het algemeen ziektebeeld en leg ze intussen hier voorzichtig neer!'

'De beide patiënten ontvluchtten uit de gevangenis!' meldde de eerste ziekendrager. 'Daarop werden ze in hun eigen belang neergeslagen.'

'Met een knuppeltje, neem ik aan?' vroeg de arts. De verpleger knikte. 'Op het achterhoofd,' voegde hij er aan toe.

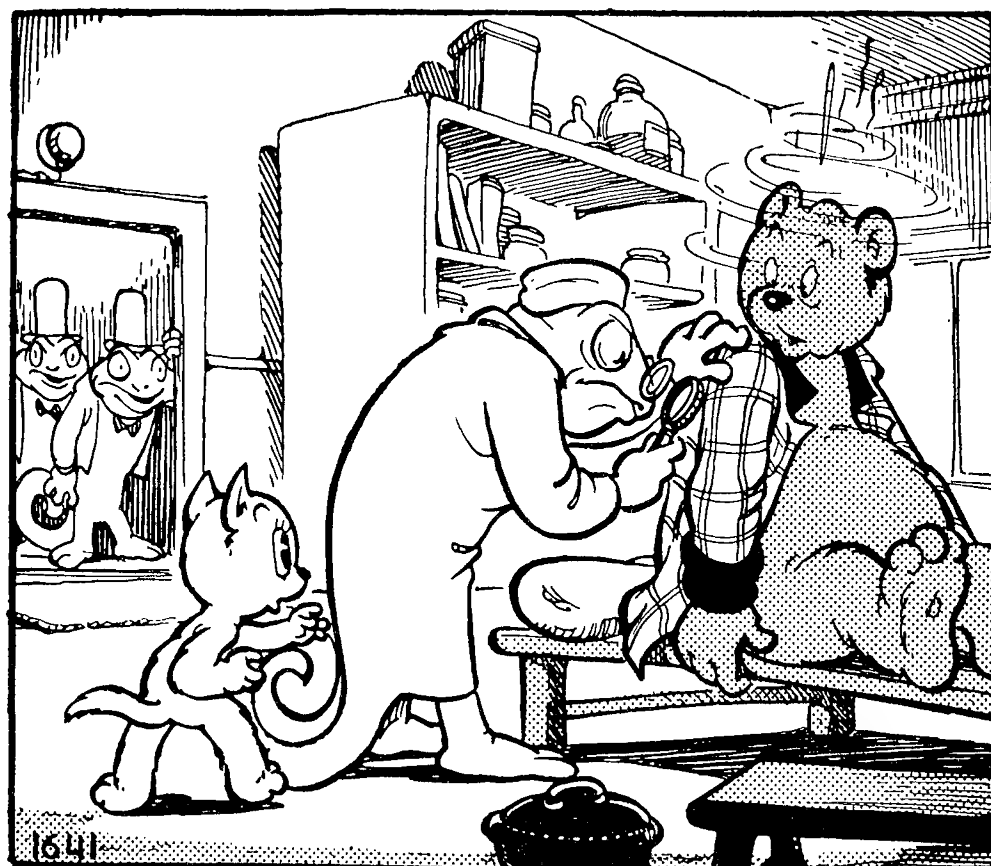
'Mooi!' sprak de dokter, 'een gewoon routine-geval dus! We zullen zien!' En hij boog zich over Tom Poes heen, die juist bezig was bij te komen en zich voorzichtig over zijn buil wreef.

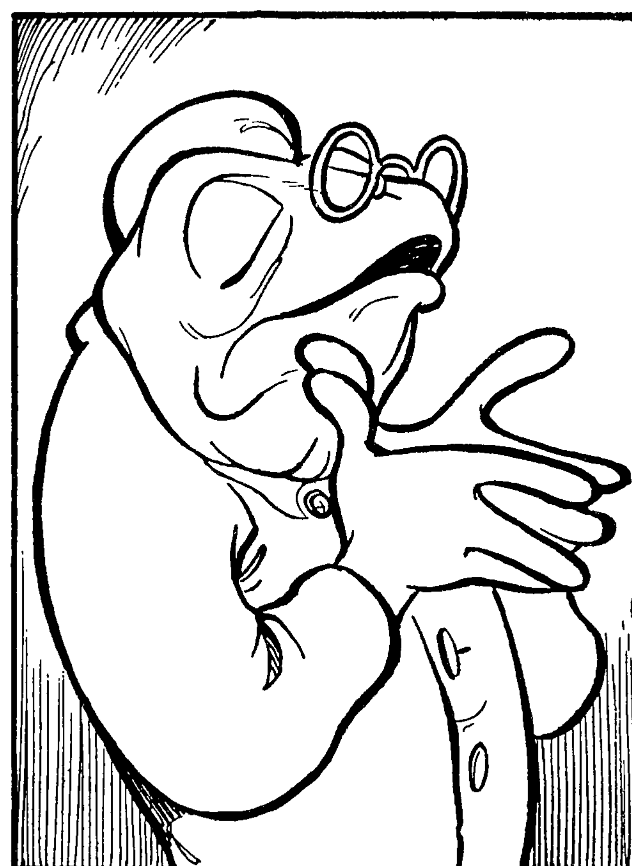
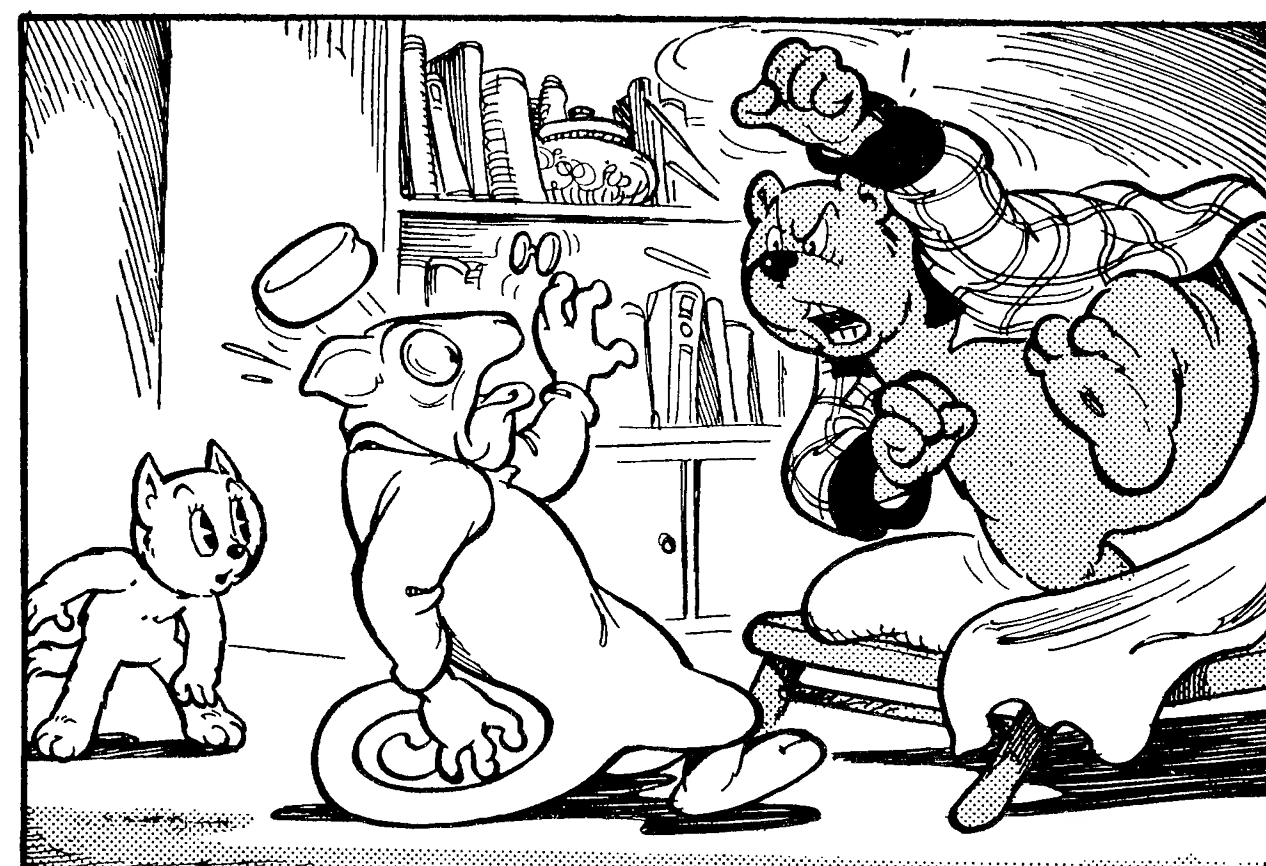
'Dit is niets!' hernam de geneesheer na enige ogenblikken. 'Onbelangrijk!'

'Niets?' vroeg Tom Poes verontwaardigd. 'Ik heb nog nooit zo'n hoofdpijn gehad! Noem dat maar onbelangrijk!'

Doch de arts had zich al afgewend en stond nu voor heer Ollie. 'Aha!' riep hij uit, 'dit is verbazend interessant! Een zéér ongewoon verloop!'

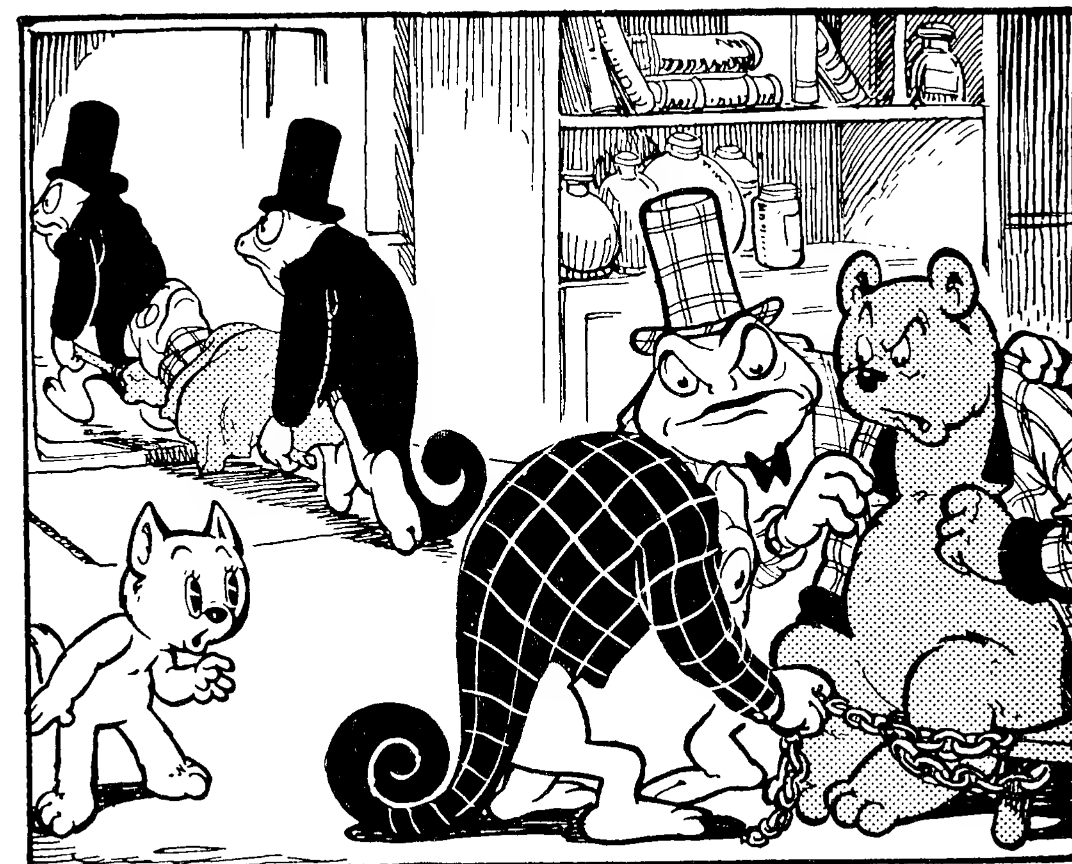
'W-w-wah?' mompelde heer Bommel, zich moeizaam oprichtend. 'W-w-waar ben ik?'

Tom Poes liet zich van de onderzoekbank afglijden en liep verbaasd naar de ligplaats van heer Bommel. De dokter waste intussen aandachtig en langzaam zijn handen en boog zich vervolgens fronsend over de patiënt.
'Hoofdpijn!' klaagde heer Ollie. 'Mpf! Oh! Hoofdpijn!'
'Dat is niets,' zei Tom Poes. 'Dat heb ik ook, maar deze dokter zegt, dat dat volkomen onbelangrijk is.'
'Stil!' vermaande de geneesheer. 'U stoort mijn onderzoek! Dit is een ernstig geval!'
'O, nee!' zei Tom Poes. 'Het is precies eender als het mijne. We hebben allebei een klap op ons hoofd gehad!'
'Opzij!' sprak de arts kort. 'Ik moet een nauwkeurig onderzoek verrichten!' En hij boog zich met grote aandacht dieper over heer Ollie heen en begon ademloos diens jas te beschouwen.
'U kijkt verkeerd!' klaagde heer Bommel. 'De pijn zit in mijn hoofd! Hier achterop, waar die bult is!'
Maar tot grote verbazing van Tom Poes en hemzelf keurde de dokter de getroffen plek geen blik waardig. Hij bleef vol verbazing naar de ruitjesjas staren en richtte zich toen verblekend op.
'Inderdaad een zéér bedenkelijk geval!' zei hij ernstig. 'Wij staan hier voor een ziekelijk geval van Ingebeelde Persoonlijkheid. Dit beklagenswaardige slachtoffer kan niet verkleuren!'
Dit was te veel voor heer Ollie. 'Dat is de grootste onzin, die ik ooit gehoord heb!' viel hij uit. 'In de eerste plaats zit mijn hoofdpijn niet in mijn jas, maar in mijn schedel en in de tweede plaats kan die jas natuurlijk niet verkleuren. Een Bommel koopt lichtechte, vormvaste jassen, die niet verschieten als u begrijpt, wat ik bedoel!'

De ziekendragers en verplegers bij de deur keken enige tijd belangstellend toe, hoe heer Ollie zich opwond en de dokter op zijn plaats zette. Doch na enige tijd begonnen ze wat onrustig te worden en zacht tegen elkander te mompelen. Want naarmate heer Bommel bozer werd, werd de arts zenuwachtiger, en na enige tijd vertoonde zijn smetteloos witte jas enkele flauwe ruitjes.

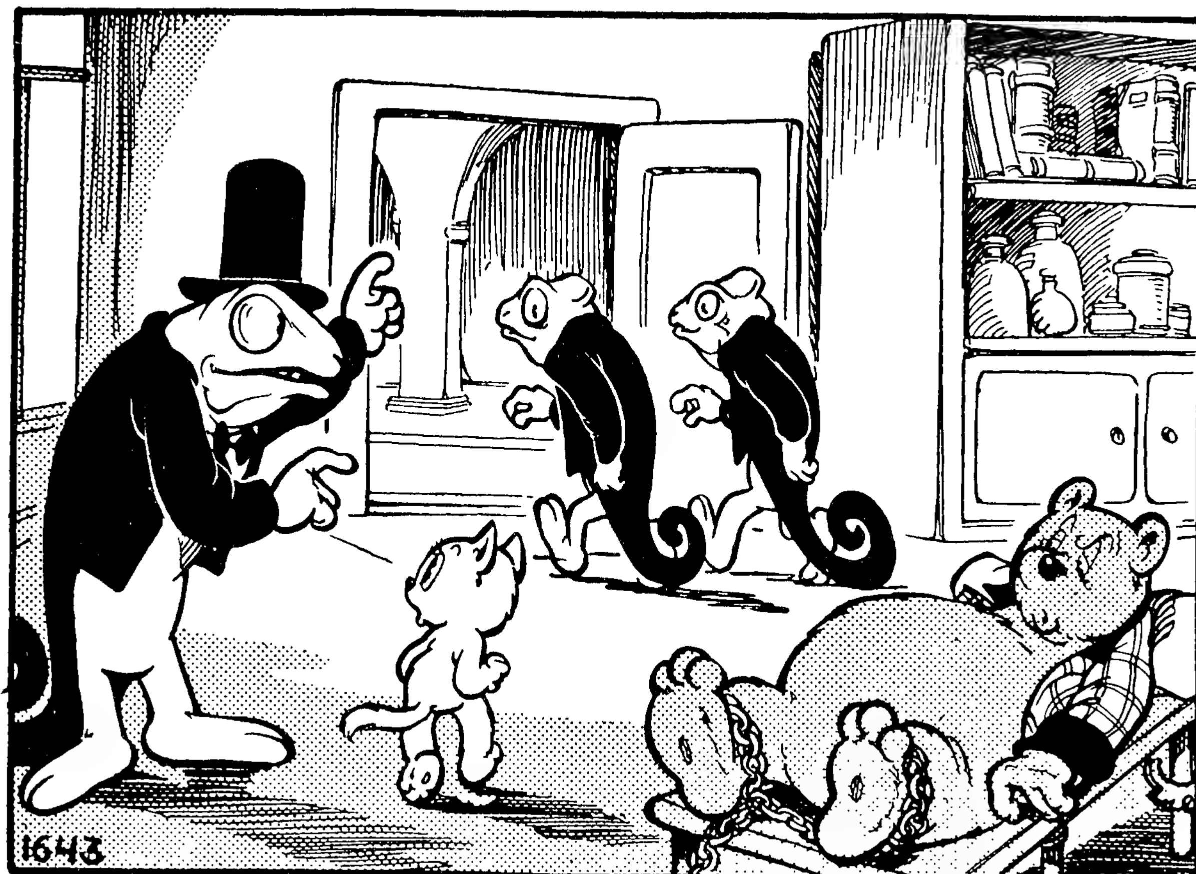
'U bent geen heer!' riep heer Ollie. 'U moest zich schamen! Iemand van stand verkleurt niet, dat begrijpt zelfs een kind! Ik koop mijn textiel altijd in eerste klas zaken! En ik zal mij beklagen over de behandeling hier! Is dit een ziekenhuis of een lapjesfabriek? Wat zijn dit voor toestanden?'

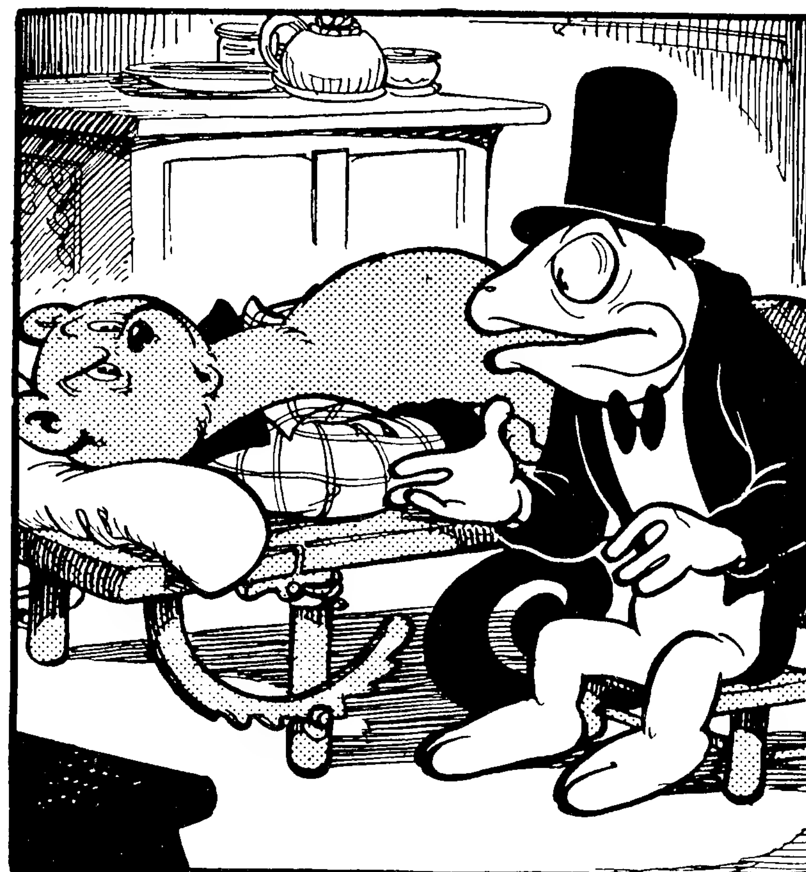
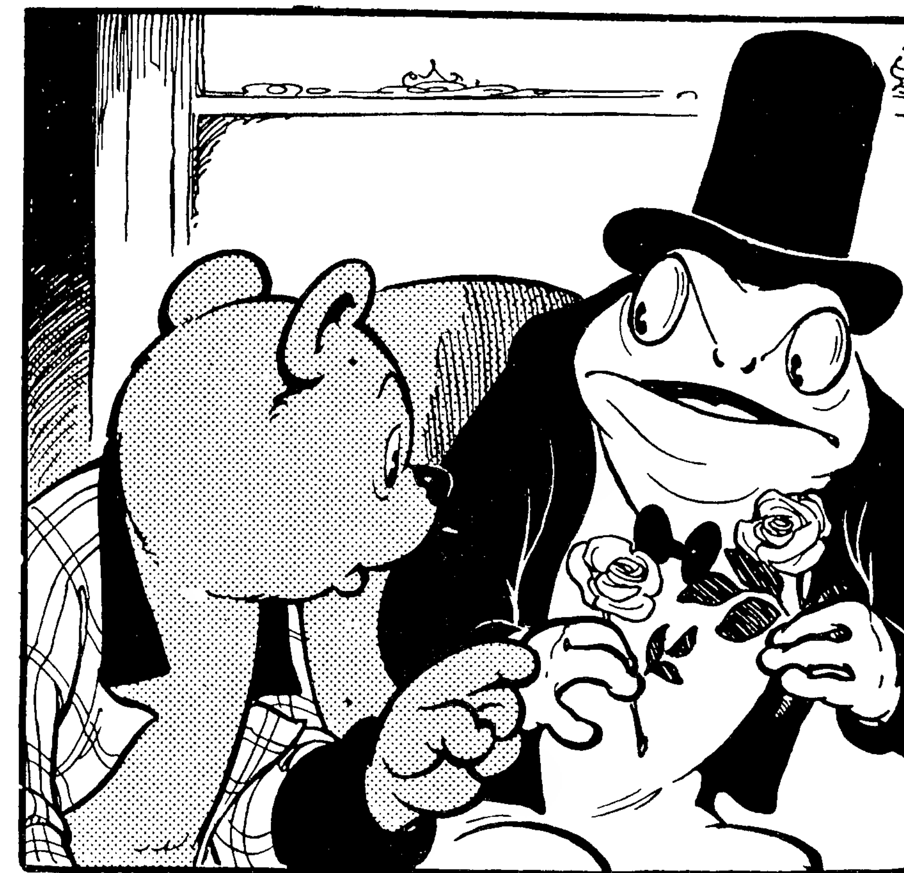
'Kalm, kalm!' riep de geneesheer klaaglijk. 'Het zal u geen goed doen u zó op te winden! Wees toch rustig en vriendelijk – dat zijn wij Schoonschijners altijd!' Het was echter duidelijk, dat de beklagenswaardige arts aan een heftige gemoedsaandoening ten prooi was. Hij had een onrustige blik in de ogen gekregen en het ontging niemand, dat zijn jas nu geheel geruit geworden was.

'Een heer verkleurt niet, dat begrijpt zelfs een kind!' prevelde hij. 'Is dit een ziekenhuis of een textiel-fabriek? Dat heb ik me al eens vaker afgevraagd!'

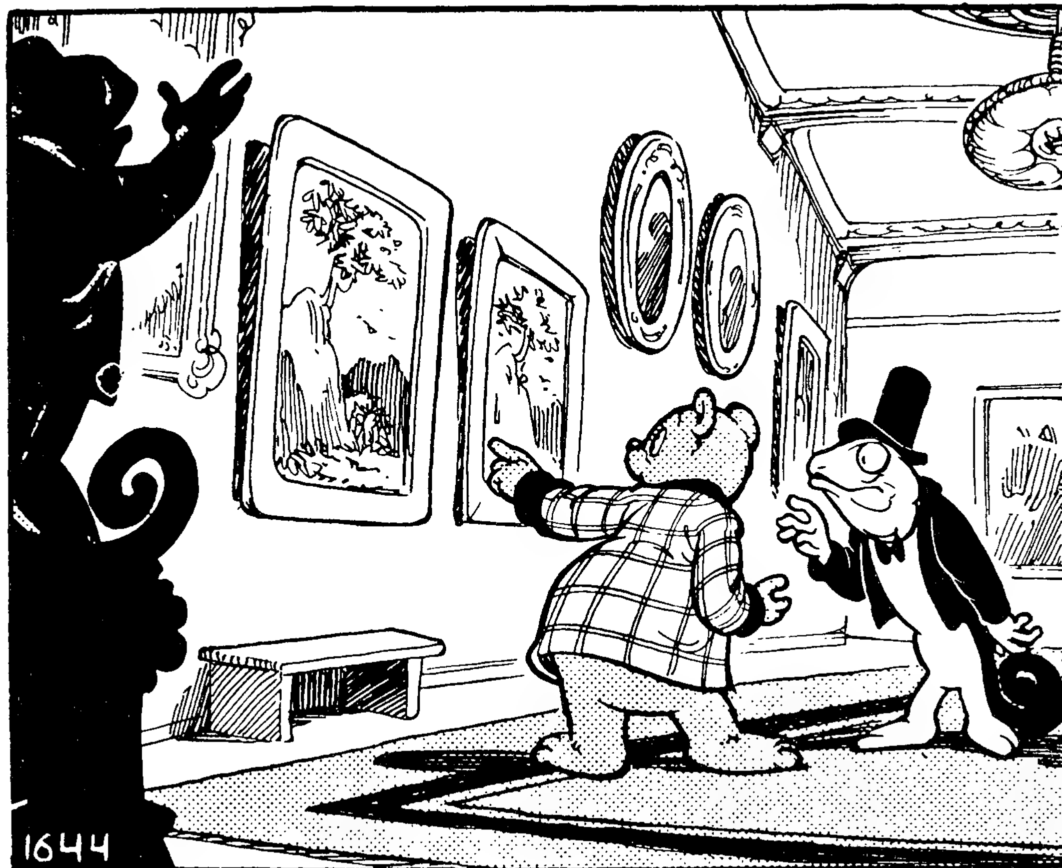
Nu bemoeiden de verplegers zich echter met de behandeling. 'De dokter is verkleurd!' riepen ze ontsteld. 'Deze patiënt is besmettelijk! Een gevaarlijk geval! We moeten de lijders onmiddellijk isoleren!'

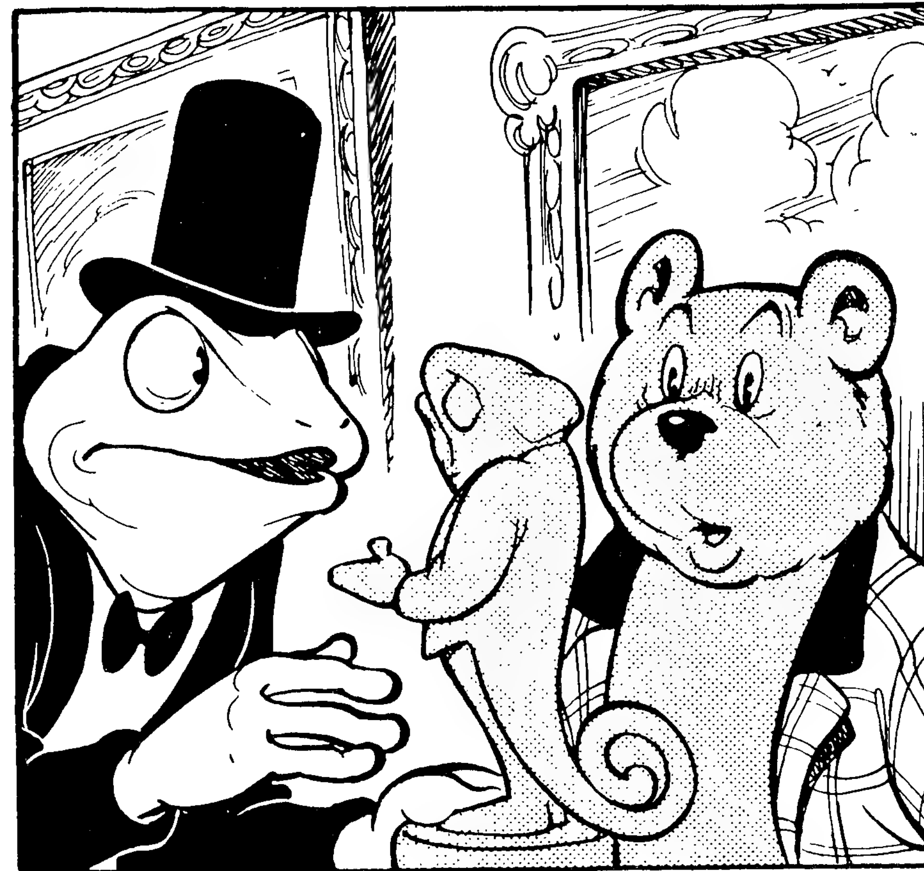
En tot verbazing van Tom Poes stortten de ziekenbroeders zich eensgezind op de arts en droegen hem hevig tegenstribbelend de zaal uit. Inmiddels sprong een ander groepje op heer Ollie af en bevestigde hem met enkele ketens aan zijn bank...

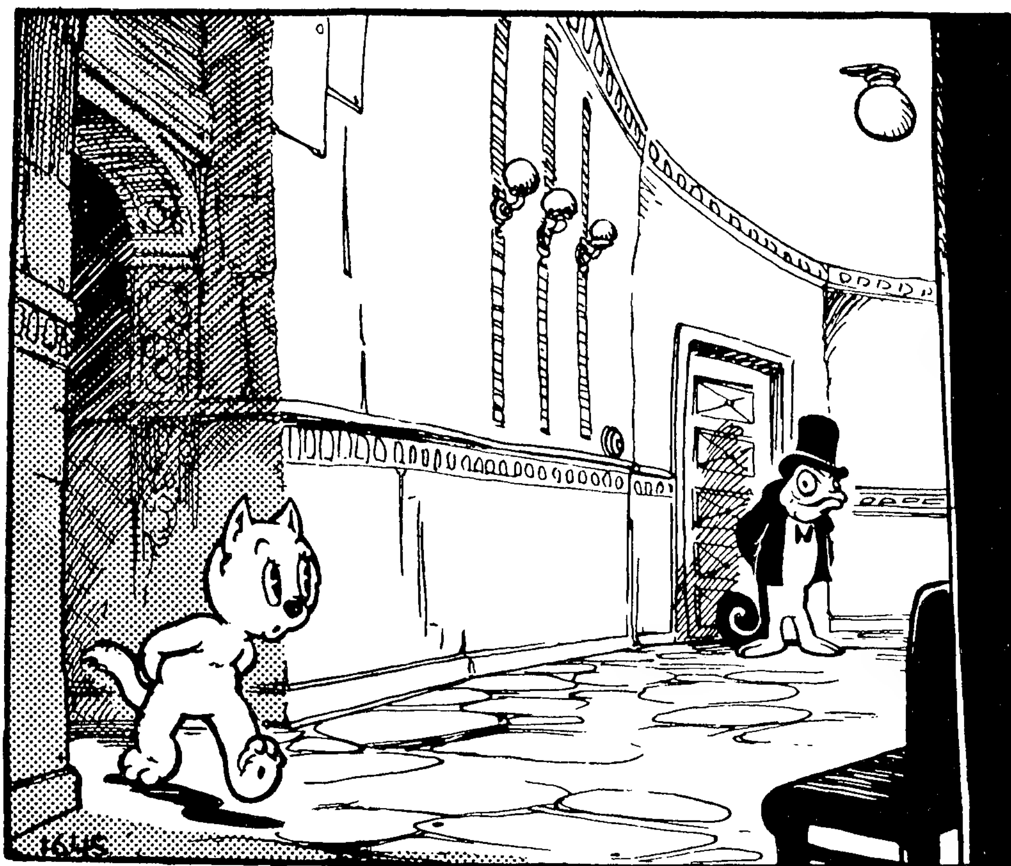

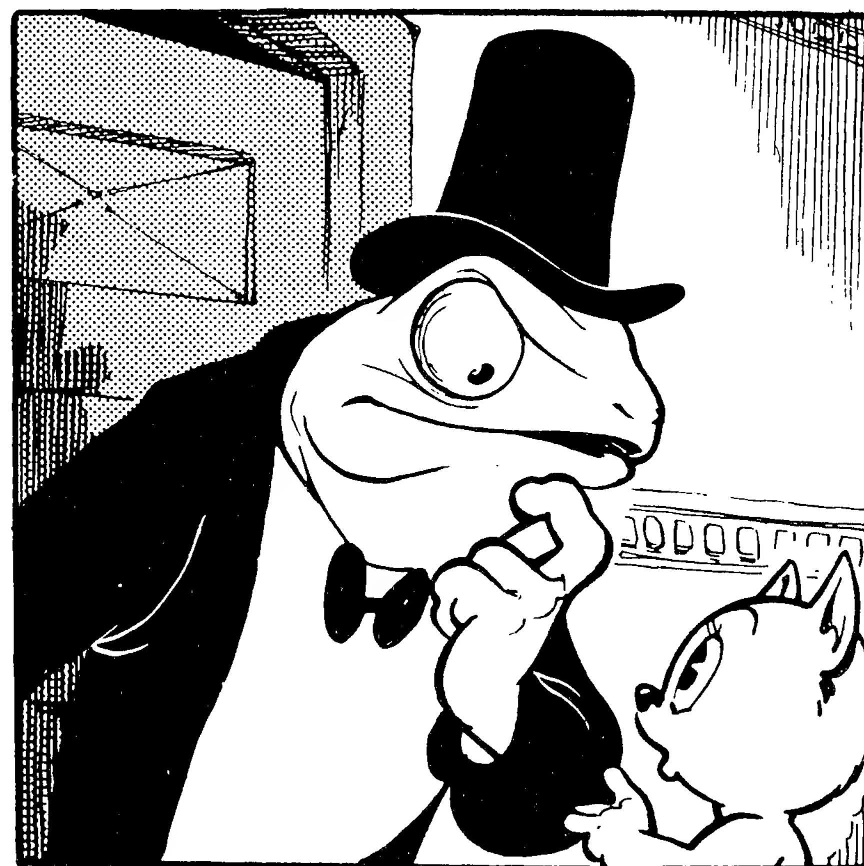
De dokter was dus de zaal uitgedragen en zijn kreten: ‘Een heer verkleurt niet!’ verstierven langzaam in de verte. De rust keerde enigszins weer en Tom Poes wilde net eens naar heer Ollie gaan kijken, toen er een hooggeplaatste arts binnentrad.
Met een enkele beweging stuurde hij iedereen de kamer uit, zodat ook Tom Poes door de ziekenverplegers meegevoerd werd en heer Bommel met de geleerde alleen bleef.
‘Ziezo!’ sprak deze opgeruimd, ‘laten we nu eens zien, wat er aan scheelt. Ga maar gemakkelijk liggen, mijn vriend, en praat vrij uit. Zeg, wat u voor de mond komt en leg uw klachten bloot!’
Zo sprekende ging hij naast de bank zitten waarop heer Ollie scheldend en rukkend vastgebonden lag en keek hem vriendelijk aan.
‘Klachten?’ riep heer Bommel. ‘Ik heb niets anders dan klachten! Alles is hier anders dan het lijkt! Iedereen doet aardig, maar is onaardig, als u begrijpt, wat ik bedoel. Ik ben slecht behandeld en niemand begrijpt mij. En als ik over hoofdpijn klaag, gaat men mijn jas onderzoeken!’
‘Juist!’ sprak de arts. Met een fijne glimlach haalde hij een enigszins verlept bloempje uit zijn linkerzak en uit zijn rechterzak een fraai nagemaakte van papier.
‘Welke van deze twee bloemen vindt u de mooiste?’ vroeg hij rustig.
‘Wel... eh... deze!’ zei heer Ollie verbaasd, op de echte wijzend.
‘Aha!’ zei de geneesheer. ‘U hebt ongelijk! De papieren bloem is mooier, want die is nog gaaf en fraai gevormd, terwijl de echte al slap is en begint te verkleuren! Zelfs een kind zou het verschil zien. Maar u kijkt verkeerd en dat is de oorzaak van uw moeilijkheden. Komaan, ik zal u genezen en uw jas verkleurbaar maken – dan wordt uw leven veel prettiger!’

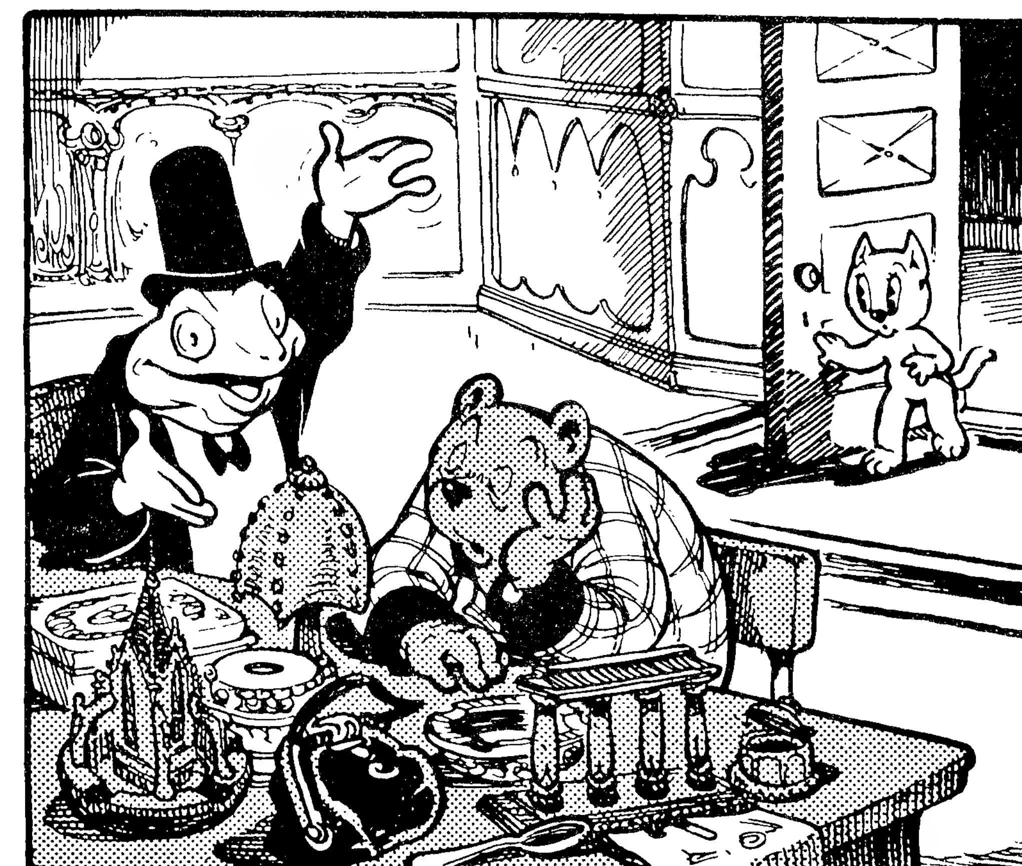

Heer Bommel dacht geruime tijd over de woorden van de dokter na en begon toen zachtjes te grinniken.
'Goed dan,' zei hij berustend. 'U zegt, dat ik ziek ben en dat zal dan wel zo zijn. Hoewel ik het thuis nooit zo gemerkt heb. Maar ik geef toe, dat het leven van een heer de laatste tijd wel eens wat zwaar is. Toen mijn goede vader nog leefde was dat anders, als u begrijpt, wat ik bedoel. Goed, ik wil dan wel eens zien hoe u mij beter maakt!'
Op deze woorden maakte de geneesheer met een milde glimlach de ketens los en voerde heer Ollie mee naar een grote zaal, die zich midden in het ziekenhuis bevond.
'Komaan!' sprak hij opgeruimd, 'waar een wil is, is een weg! Uw geval is volstrekt niet hopeloos, als u maar mee wilt werken. Kijk, gaat u nu eens rustig hier staan en vertel mij welke van deze twee platen u de mooiste vindt.'
Heer Bommel hield halt en keek een poosje naar de wandversieringen, die de arts hem wees. De ene was een schilderij en de andere een gekleurde plaat, maar ze stelden beide hetzelfde landschap voor. Enigszins aarzelend wees hij tenslotte naar de schildering. 'Deze!' zei hij.
'Net wat ik dacht!' riep de dokter uit. 'Een frappant ziektebeeld!' Daarop nam hij een klein beeldje op en hield dit heer Ollie voor. 'En wat vindt u dan van dit plastiekje?' informeerde hij dringend.
'Oh, eh... erg aardig!' zei heer Bommel. 'Ik houd van beeldhouwwerk. Thuis heb ik ook een paar van dit soort dingen, maar dan met mijn eigen portret natuurlijk. Ja, dit is wel mooi!'
'Prachtig! dan is er hoop!' riep de arts blij en hij wees naar een tafel, die helemaal vol stond met precies dezelfde beeldjes.
'Allemaal dezelfde afgietsels!' ging hij voort. 'Allemaal gips! En toch mooi! Net echt, nietwaar? Het is net echte kunst, ja, ja! Wij Schoonschijners staan voor niets!'

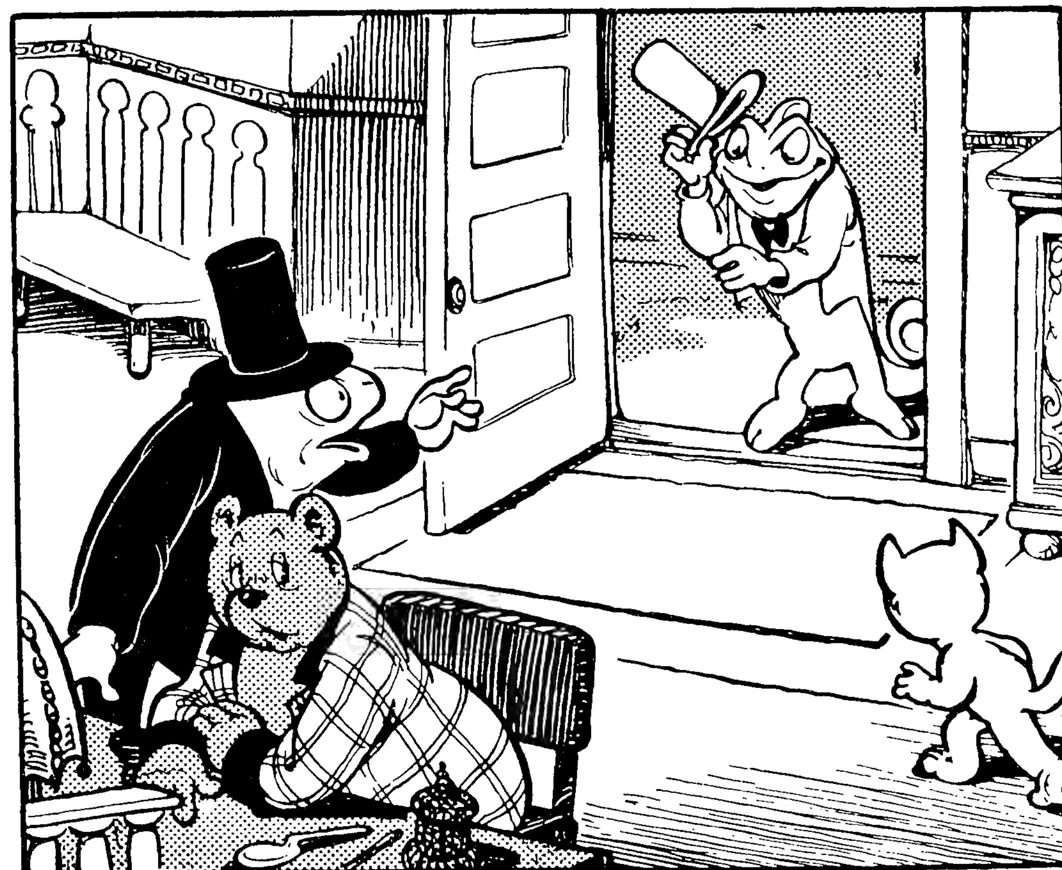

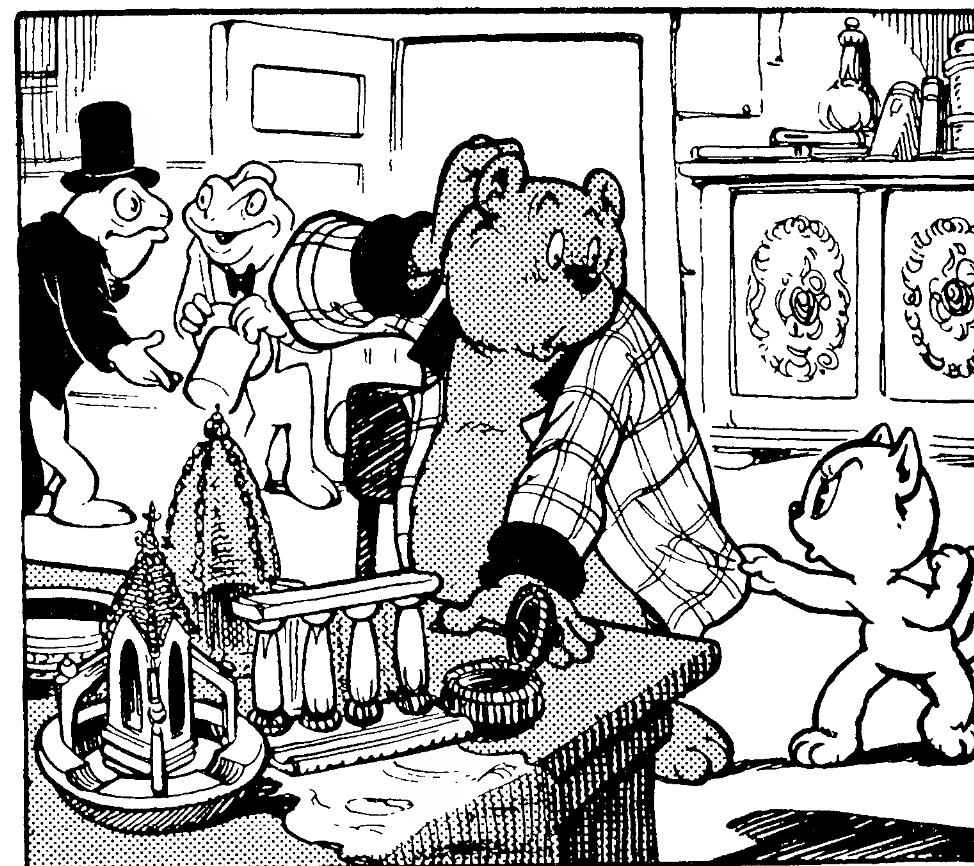

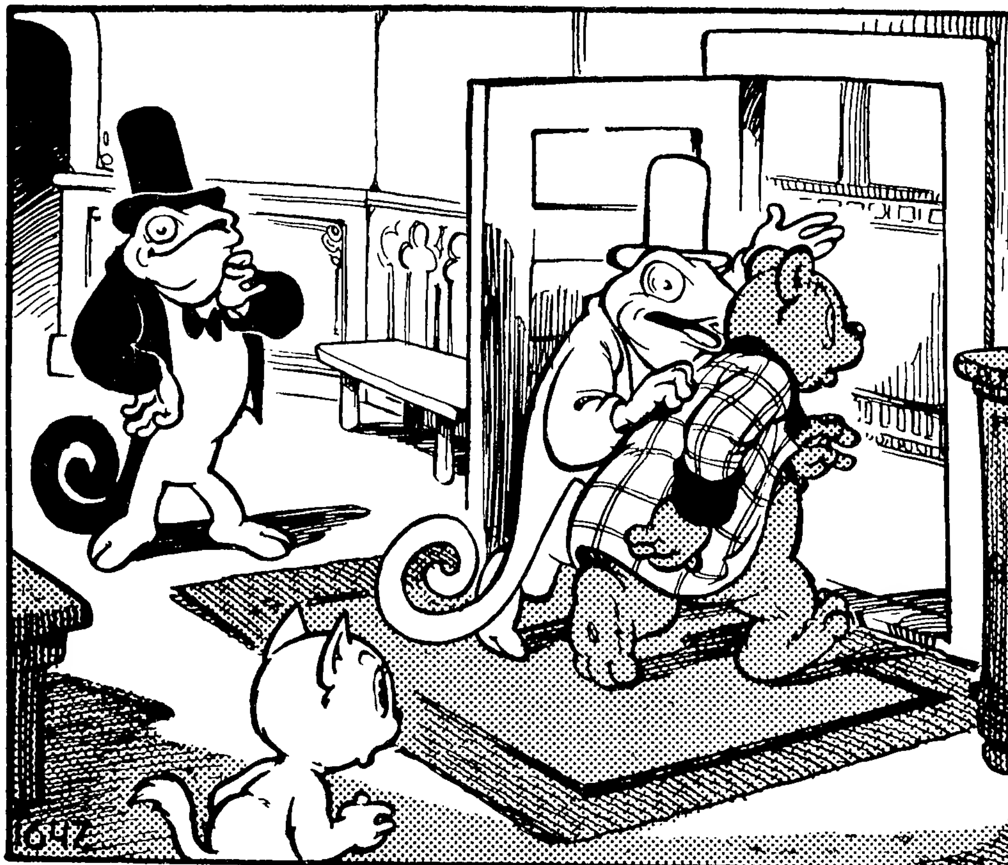
Terwijl heer Bommel behandeld werd, liep Tom Poes vergeten door het ziekenhuis en maakte zich zware zorgen.
'Het loopt verkeerd!' dacht hij. 'Ik had heer Ollie niet uit het oog mogen verliezen! Ik moet hem bevrijden en dan moeten we hier zo vlug mogelijk vandaan! Deze omgeving deugt niet!'
Zo piekerend sloop hij van hoek tot hoek en keek scherp rond of er nergens achtervolgers opdoken. Maar een beetje tot zijn verbazing was er niemand die belangstelling voor hem had.
Dokters en verplegers schuifelden langs hem heen alsof hij niet bestond en niemand legde hem iets in de weg. Daardoor werd hij gaandeweg brutaler en tenslotte liep hij kalm een lange gang in om aan een soort bewaker te gaan vragen waar zijn vriend gebleven was.
'Ik wil heer Bommel bezoeken!' zei hij. 'Kunt u mij ook zeggen in welke zaal die ligt?'
'Is dat die geruite?' vroeg de bewaker. 'Dat geval van persoonlijke kleur? Wel, die is hier, in deze afdeling!' En hij wees met zijn duim op de deur waar hij tegen aan leunde. 'Museum-geneeswijze' stond daarop.
'Maar ik weet niet of u daar naar binnen mag!' vervolgde hij peinzend. 'Ik mag niemand binnenlaten... maar, aan de andere kant... u bent niemand voor zover ik zien kan... hm, het zal wel goed zijn!'
Tom Poes nam geen tijd om te vragen, wat de ander daar precies mee bedoelde. Hij schoof langs hem heen en trad de zaal binnen. Aan een tafel zat heer Bommel, uitgeput naar een uitstalling voorwerpen starend, terwijl de dokter stralend naast hem zat.
'Een plastic-lederen tas!' riep de geneesheer uit. 'Mooi niet waar? Mooier dan echt leer! Kijk het eens glimmen! En dan dit verchroomd-zilveren bestekje! Net ècht zilver, wat? Ja, ja, we komen er wel met u! Ga zo voort, dan gaat uw jas vanzelf verkleuren!'

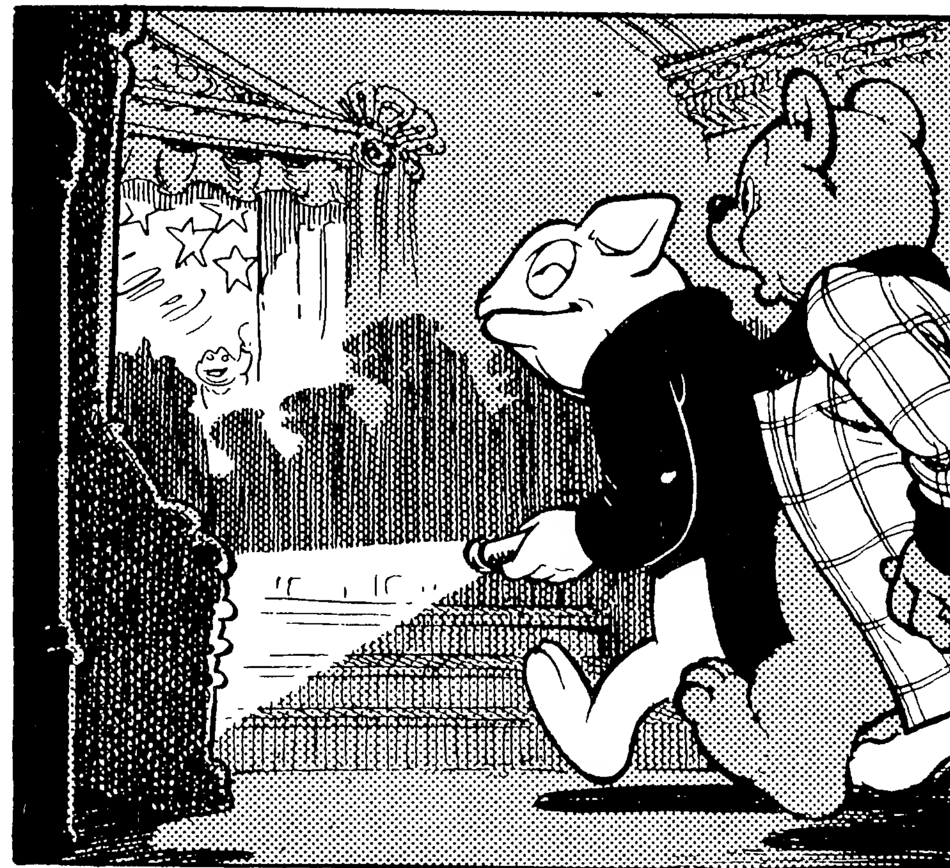

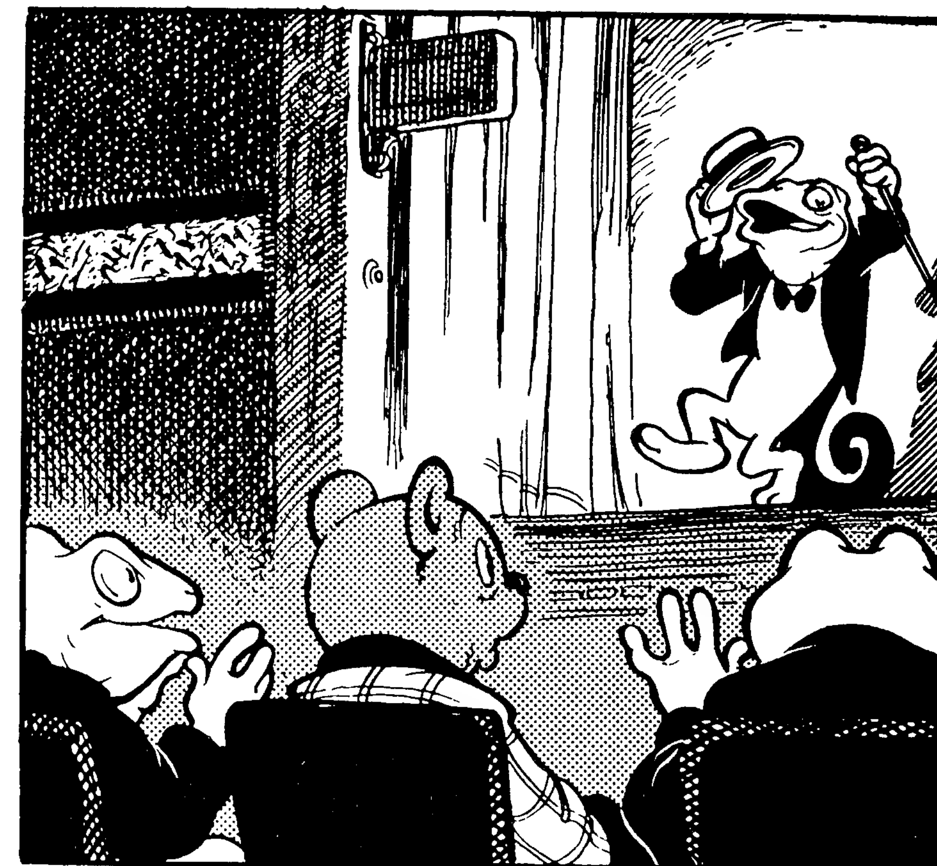

Na enige tijd schoof de geneesheer de hele verzameling gothische asbakken, electrische kandelaartjes en plastic-lederen gebruiksvoorwerpen terzijde en drukte op een belknop.
'Komaan,' sprak hij, 'het wordt tijd, dat we deze fase van het onderzoek beëindigen. De diepere zin ervan zal u, zowel als de jongere lezertjes, wel ontgaan zijn en daarom stel ik voor, dat we nu aan iets leukers beginnen. Iets om eens gezond te lachen!'
'Lachen?' vroeg heer Ollie lusteloos. 'Waarom lachen?'
'U weet toch wel, wat lachen is?' vroeg de arts ontsteld. 'Kom, kom, ik neem toch aan, dat u ook wel eens onbezorgd pret gemaakt hebt? Het zal u goed doen om ereis echt helemaal onbekommerd te kunnen gieren!'
Op dat moment trad er een verpleger binnen, die vragend de hoed afnam.
'Breng deze heer naar de Ontspanningszaal!' sprak de dokter. 'Zet hem op een goede plaats vooraan en zie toe, dat hij zich amuseert!'
'Tot uw orders!' zei de ziekenbroeder, 'het treft want de voorstelling is net begonnen!'
Tom Poes was intussen snel naar heer Bommel toegelopen en trok hem aan de jas. 'Kom mee, heer Ollie!' fluisterde hij, 'laten we maken, dat we weg komen! Vlug! Niemand let op ons!'
Doch heer Bommel wreef zich besluiteloos over het hoofd. 'Het doet me plezier je weer eens te zien, jonge vriend!' zei hij. 'Maar ik geloof niet, dat ik nu met je mee kan gaan. Die arts heeft het goede met me voor, geloof ik – en ik heb behoefte aan een beetje ontspanning, als je begrijpt, wat ik bedoel!'

Zonder zich aan Tom Poes te storen, trad de verpleger op heer Bommel toe en voerde hem met zachte drang naar de deur.
'Deze kant op, meneer!' sprak hij. 'Laat alle zorgen hier maar achter, dan gaan we ons nu eens fijn ontspannen!' En met deze woorden sloot hij de deur geruisloos achter zich dicht.
Door een lange gang ging hij heer Ollie vervolgens voor naar een brede deur, waarop met lichtgevende letters stond: 'Stilte!'
'Hier moeten we naar binnen!' legde hij uit. 'Geen gerucht, wat ik u verzoeken mag. De voorstelling wordt door de radio uitgezonden, daarom zijn alle bijgeluiden storend, vat u?'
'O, juist!' zei heer Bommel, 'Maar waarom wordt deze voorstelling eigenlijk uitgezonden?'
'Omdat iedere Schoonschijner graag naar wat pret luistert, natuurlijk!' legde de verpleger geduldig uit. 'Er is voor de luisteraars niets zo aardig als het gelach van een zaal vol mentaal gedeprimeerden te horen, vat u?'
Zo sprekende leidde hij heer Ollie naar een plaats bij het podium en zette zich daar naast hem neer. 'Helemaal ontspannen!' fluisterde hij. 'U heeft niets te doen dan kijken en doen, wat er op het bordje komt te staan!'
Heer Bommel keek wat beduusd naar de grote menigte Schoonschijners om zich heen. 'Zijn dit allemaal metaal geprimeerden?' vroeg hij. 'Wat betekent dat eigenlijk?'
Zijn woorden gingen echter verloren in het lawaai van een groot orkest, dat losbarstte toen er een dansende figuur met een strohoed op het toneel verscheen. Op hetzelfde ogenblik werd er een bord met het woord 'Applaus' verlicht en begon iedereen wild in de handen te klappen...'

Heer Bommel keek afkeurend naar de wild klappende Schoonschijners om hem heen en richtte toen zijn blikken op het toneel. De dansende figuur met de strohoed was daar tot stilstand gekomen. Hij wachtte tot de fanfares uit het orkest waren weggestorven en drukte toen op een knopje, waarop de verlichte letters 'Applaus' verdwenen. Het handgeklap stierf gehoorzaam weg en nu nam hij met een gezwollen neusstem het woord.

'Hallo lui!' riep hij jolig. 'Daar zijn we dan weer allemaal! Wat gezellig. En daar is Jopie ook! Hallo, Jopie!'

Heer Ollie wilde net vragen wie Jopie was toen er een bordje met 'Gelach' aanfloepte en iedereen begon te gieren. De figuur op het toneel wachtte enige ogenblikken en deed toen door een eenvoudige druk op het knopje de letters verdwijnen, zodat er opnieuw stilte intrad en hij zich weer verstaanbaar kon maken.

'Toen ik daarnet op straat liep,' sprak hij, 'kwam ik m'n schoonmoeder tegen!'

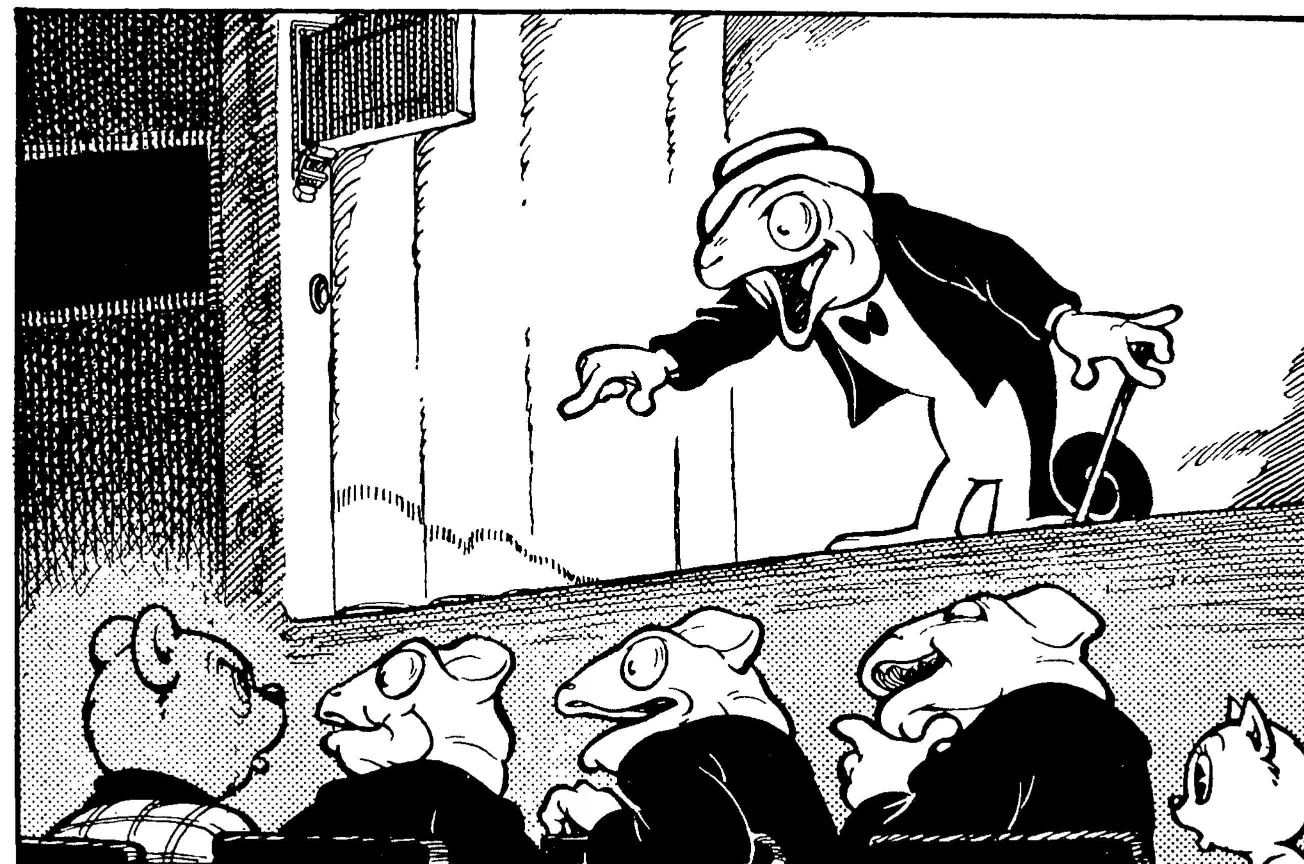
Hier en daar in de zaal steeg een gejuich op en de komiek wachtte glimlachend totdat dit weggestorven was.

'Ja, ja,' hernam hij, 'dat kan je zo hebben, hè? Daar is m'n schoonmoeder, dacht ik! Maar toen ze dichter bij kwam, zag ik, dat het niet m'n schoonmoeder was, maar een aap!'

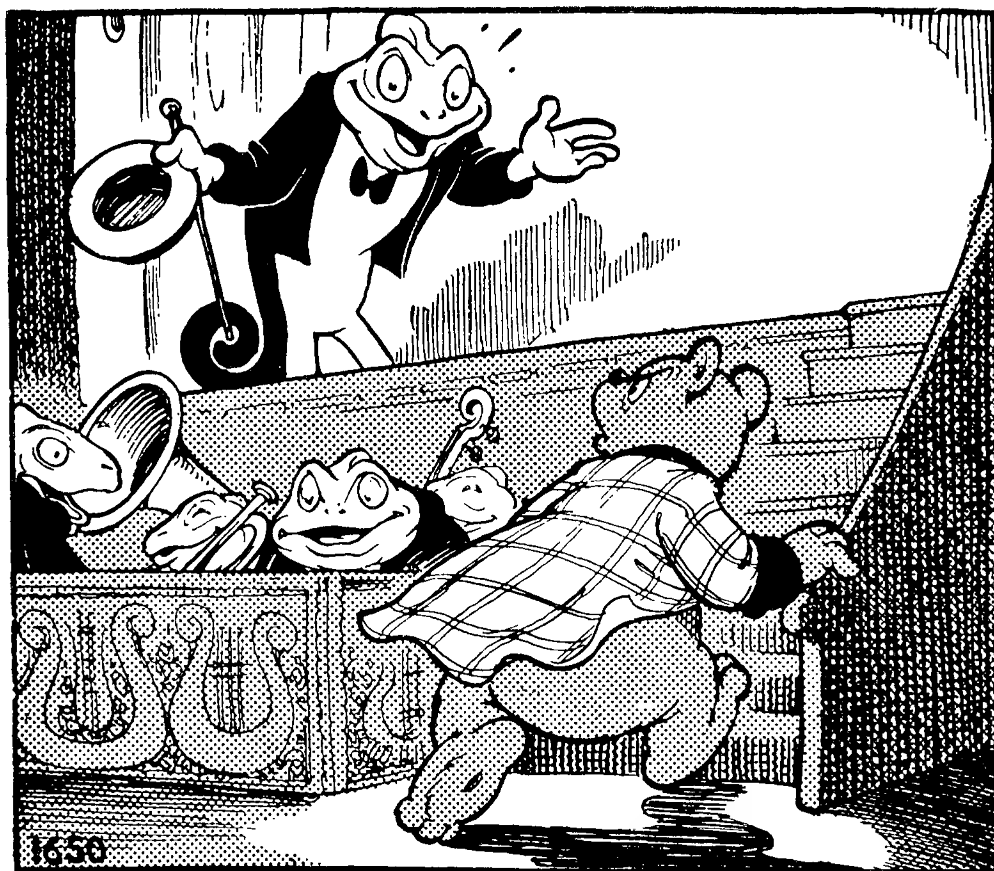
Guitig drukte de grappenmaker weer op het knopje voor de lichtbak 'Gelach!' en nu barstte er een orkaan los. Heer Bommel kruiste echter de armen over de borst en staarde grimmig naar het toneel.

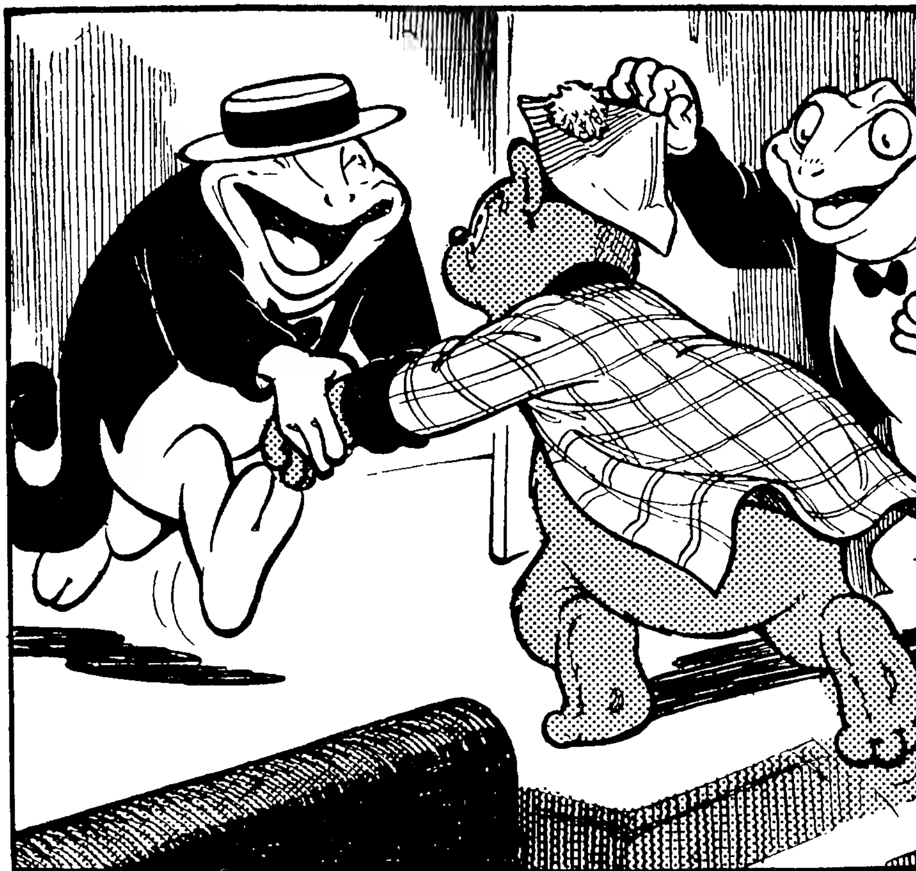
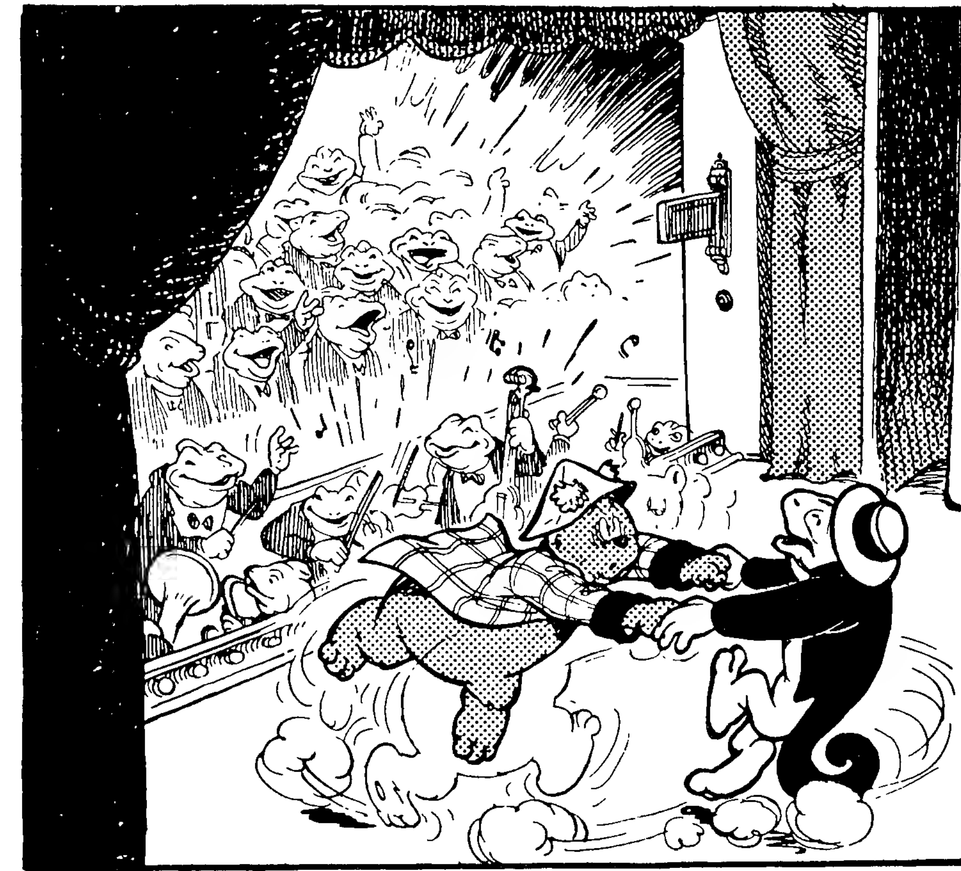
'Wel foei!' riep de verpleger naast hem, 'is mij dat lachen! Maar u doet niet mee, meneer! Hebt u dan geen gevoel voor humor?'

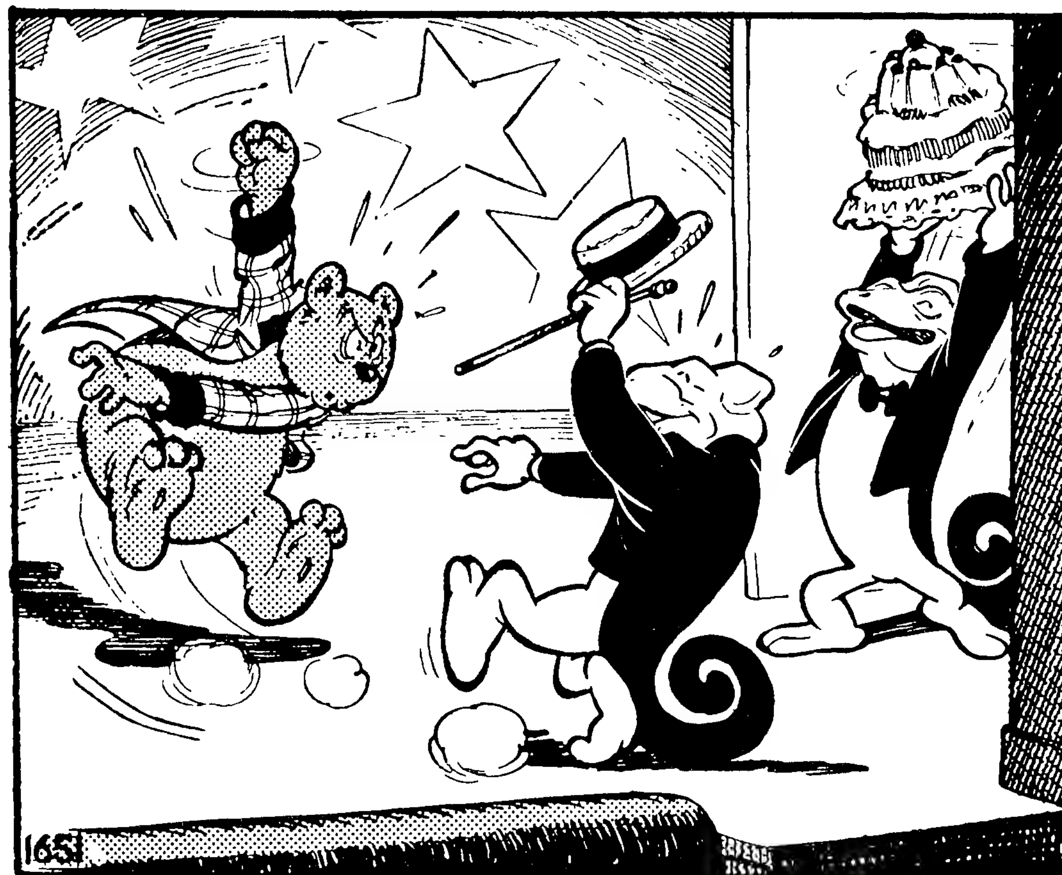

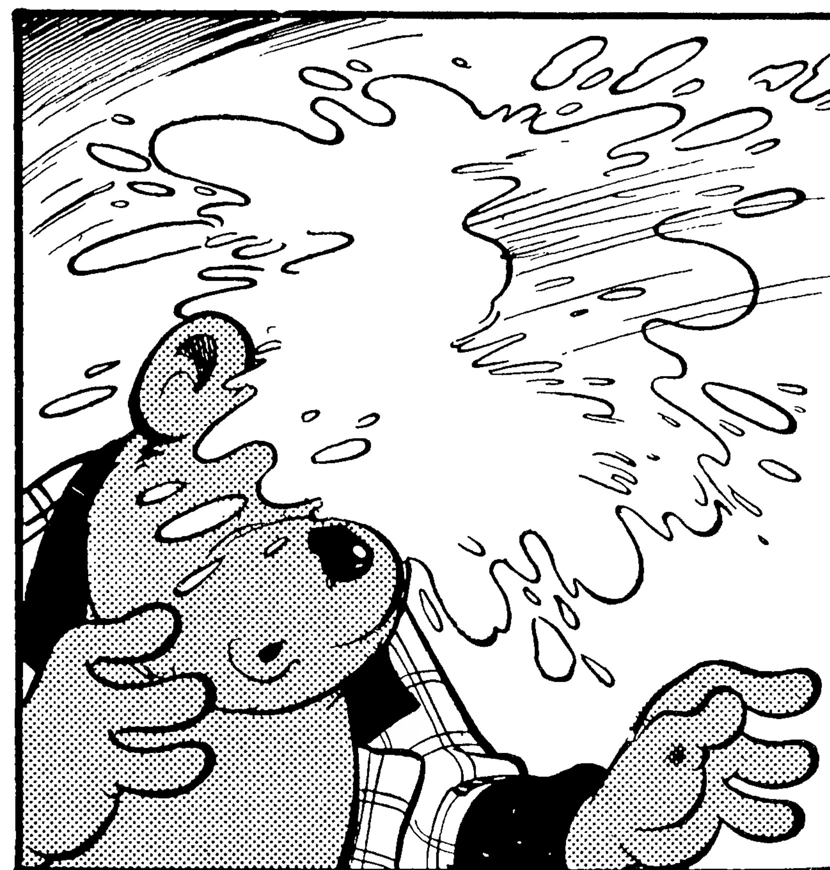

Tom Poes was een beetje verslagen achtergebleven toen heer Bommel met de verpleger was heengegaan. Want hoewel heer Ollie duidelijk had gezegd, dat hij de behandeling wel eens wilde ondergaan, was Tom Poes helemaal niet gerust.
'Dat wordt niets!' sprak hij tot zichzelf, 'heer Bommel komt natuurlijk weer in moeilijkheden. En ik blijf er bij: hoe eerder we uit dit land komen, hoe beter het is!'
Zodoende zocht ook hij de zaal op waar de voorstelling gegeven werd. Nu, die was niet moeilijk te vinden. Al gauw vond hij de deur met het bordje 'Stilte', waarachter een oorverdovend gelach en handgeklap hoorbaar waren, en trad binnen.
Op de voorste rij zat heer Ollie met een grimmig gelaat tussen de gierende Schoonschijners in en het was duidelijk, dat hij op het punt stond moeilijkheden te krijgen.
De komiek op het toneel had hem namelijk in de gaten gekregen en vanzelfsprekend ergerde de begaafde humorist zich aan het gebrek aan waardering, dat uit heer Bommel's trekken sprak.
'Die meneer daar met die ruitjesjas!' riep hij door zijn neus, 'ja, u daar, meneer! Wat kijkt u droevig! U hebt zeker uw schoonmoeder te logeren, niet meneer?'
Dit was te veel voor heer Ollie. Verontwaardigd rees hij overeind en riep iets terug. Maar wat hij zei was volkomen onverstaanbaar in de losbarstende orkaan van gelach om hem heen.
Tom Poes keek bezorgd naar de driftige gebaren en toornige gelaatstrekken van zijn vriend en baande zich voorzichtig een weg door het uitgelaten publiek...

Tom Poes snelde op heer Ollie toe en trok hem aan de jas. 'Kom mee!' riep hij. 'Laten we maken, dat we wegkomen, voordat het te laat is! Dit loopt mis!'
Maar helaas, heer Bommel luisterde niet naar hem. Had hij dat nu maar wel gedaan, dan was hem veel leed bespaard gebleven. Doch de opgewonden heer van Bommelstein liet zich geheel meeslepen door zijn drift. Daar maakte de humorist op het toneel natuurlijk gebruik van. Er is immers niets koddigers denkbaar dan een driftig iemand!
'Aha! Wil meneer even hier komen?' riep hij snaaks. 'Ik zie, dat meneer een paar woordjes zeggen wil! Een applausje voor meneer, dames en heren!'
Zo klom heer Bommel dus onder een daverend handgeklap het podium op om de grapjas de waarheid te gaan zeggen. Zodra hij echter een voet op de planken had gezet, greep de artist hem bij de handen en trok hem op dolkomische wijze naar het midden. Een gereedstaande toneelknecht drukte hem van achter de coulissen een schertshoed op het hoofd en daarop zette het orkest een pittige wals in. Inmiddels was ook het lichtbakje met 'Gelach' weer gaan gloeien en terwijl het gegier uit de zaal aanzwol werd heer Ollie in wervelende vaart rondgesleurd op de maat van de muziek.
'Een uitstekende uitzending!' sprak de geneesheer, die achter zijn radio-toestel toeluisterde. 'Onze programma's staan op hoog peil, al zeg ik het zelf!'

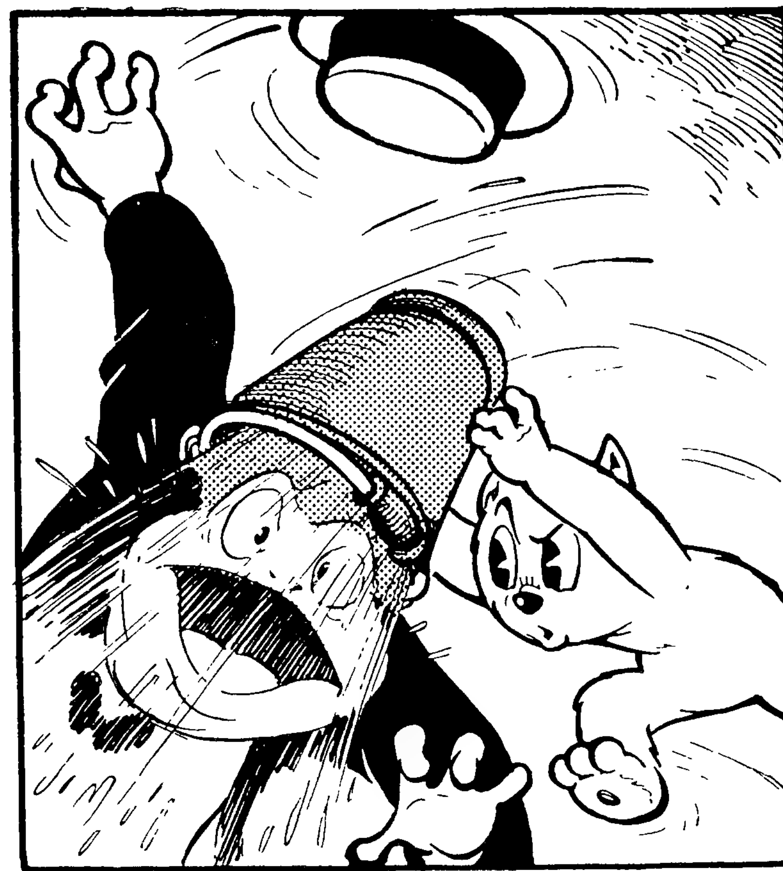
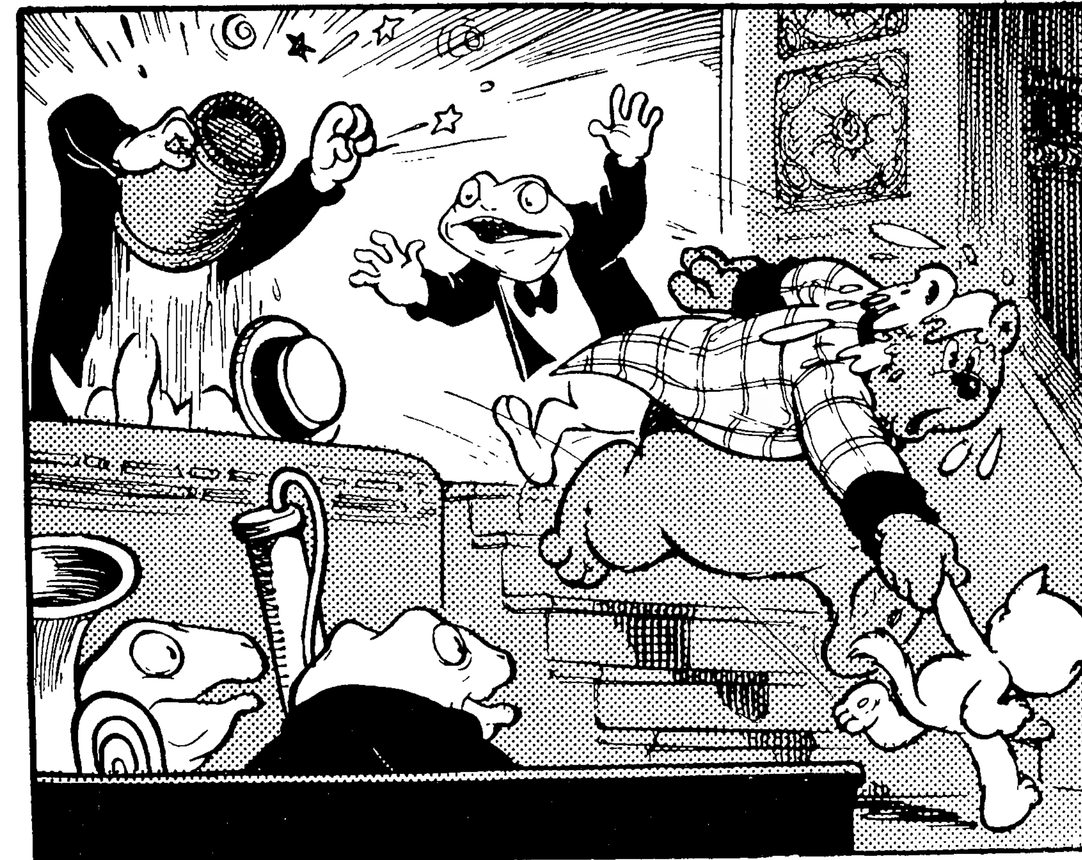

Nu kan men van heer Bommel zeggen, wat men wil, maar als hij boos is, laat hij niet met zich sollen.
'Een toornig heer kent zijn eigen kracht niet!' pleegt hij te zeggen, en daar hield hij zich ook nu aan.
Met een woeste ruk trok hij zich los van de vermakelijk dansende humorist en schreeuwde iets, dat in het gelach en gemusiceer verloren ging.
De komiek zag echter, dat er gevaar dreigde en gaf een wenk naar de toneelknecht, die ernstig en oplettend terzijde naar de voorstelling stond te kijken. Het bleek nu, dat deze knecht uitstekend voor zijn taak berekend was. Met een geoefende greep vatte hij een slagroomtaart van een gereedstaand tafeltje, liet deze even op de hand schommelen en wierp het gebak toen met grote zekerheid naar heer Bommel.

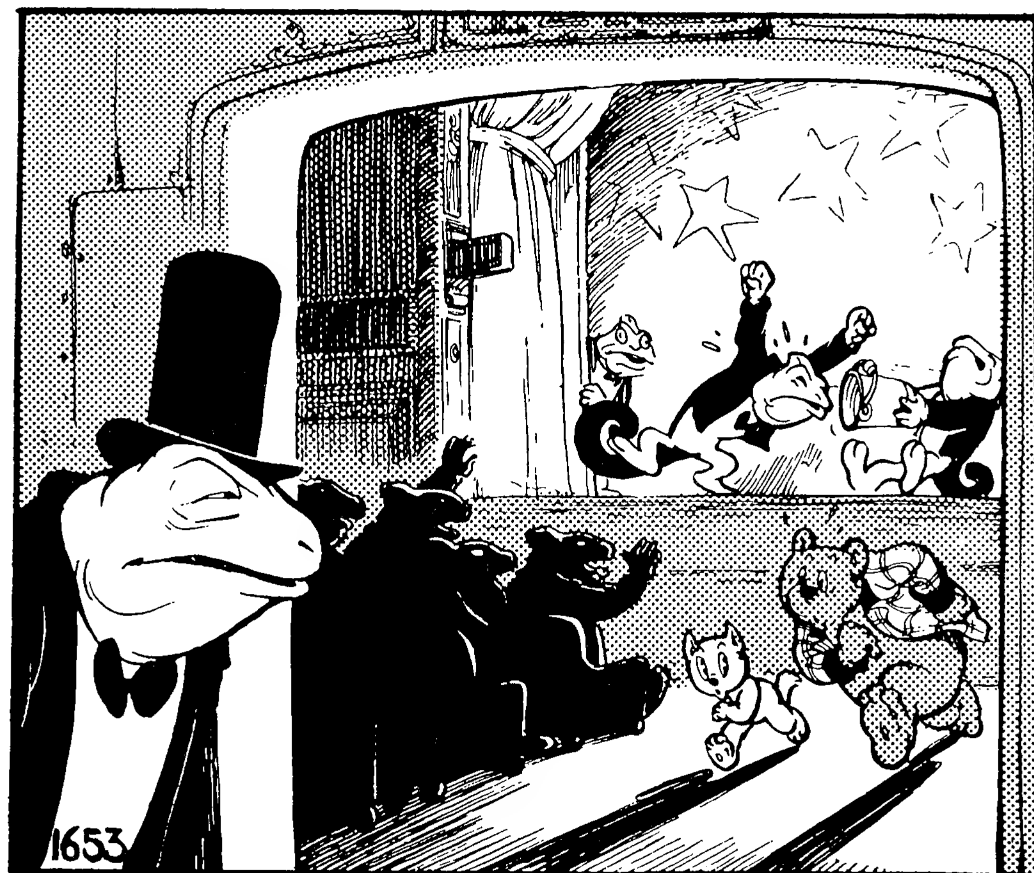
Deze werd zodoende plotseling van ieder uitzicht beroofd. De taart had hem namelijk precies boven de ogen getroffen en de neerduipende room bedekte zijn toornige trekken met een zacht, wit laagje.
Tom Poes had de voorstelling met klimmende ongerustheid gevolgd en hij besloot, dat het nu tijd werd voor krachtiger maatregelen. Enigszins ruw duwde hij de toeschouwers opzij en schuifelde in de richting van het podium. Niemand nam daar veel notitie van omdat de oerkomische gebeurtenissen op het toneel de aandacht teveel in beslag namen. Alleen de verpleger, die dit alles meer had gezien, boog zich wat naar hem toe.
'Wel, foei, is me dat lachen,' sprak hij vormelijk.
Maar Tom Poes gaf geen antwoord...

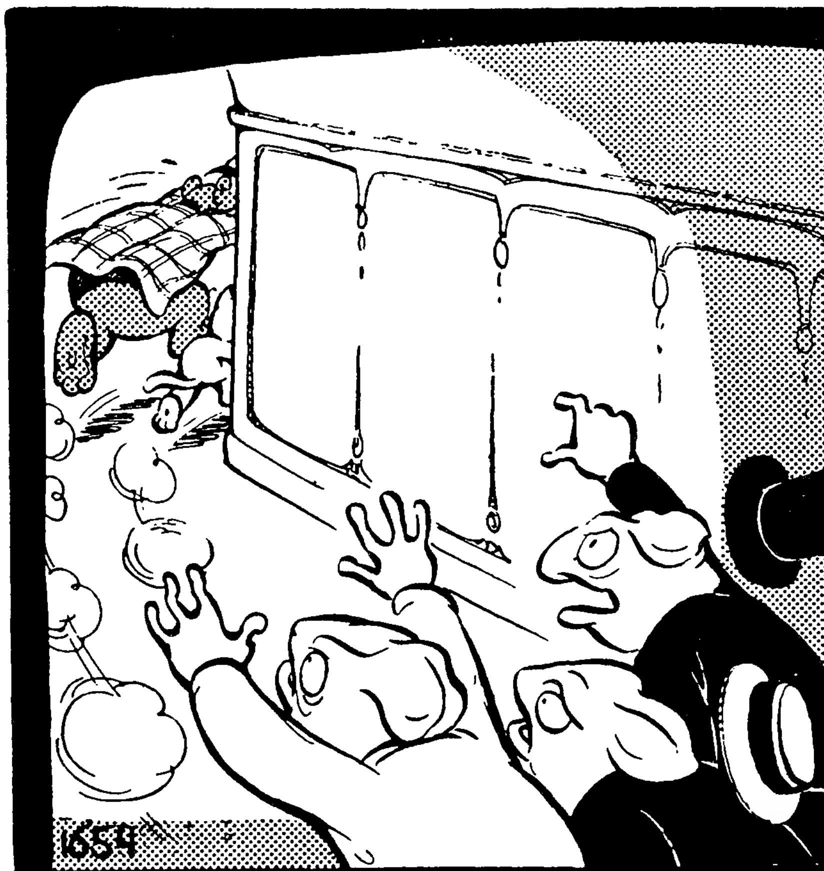
Op het toneel was heer Bommel druk in de weer om de slagroom uit zijn ogen te wrijven. De woede was hem naar de keel gestegen en hij slaakte dreigende, zacht loeiende geluiden, terwijl hij zich stampvoetend over het podium bewoog. De humorist zorgde er voor, dat er voldoende afstand tussen hem en de getroffen heer bleef bestaan en wierp intussen guitige opmerkingen in de zaal. 'Meneer heeft een vuiltje in het oog!' riep hij door z'n neus. 'Meneer schijnt van taart te houden!'

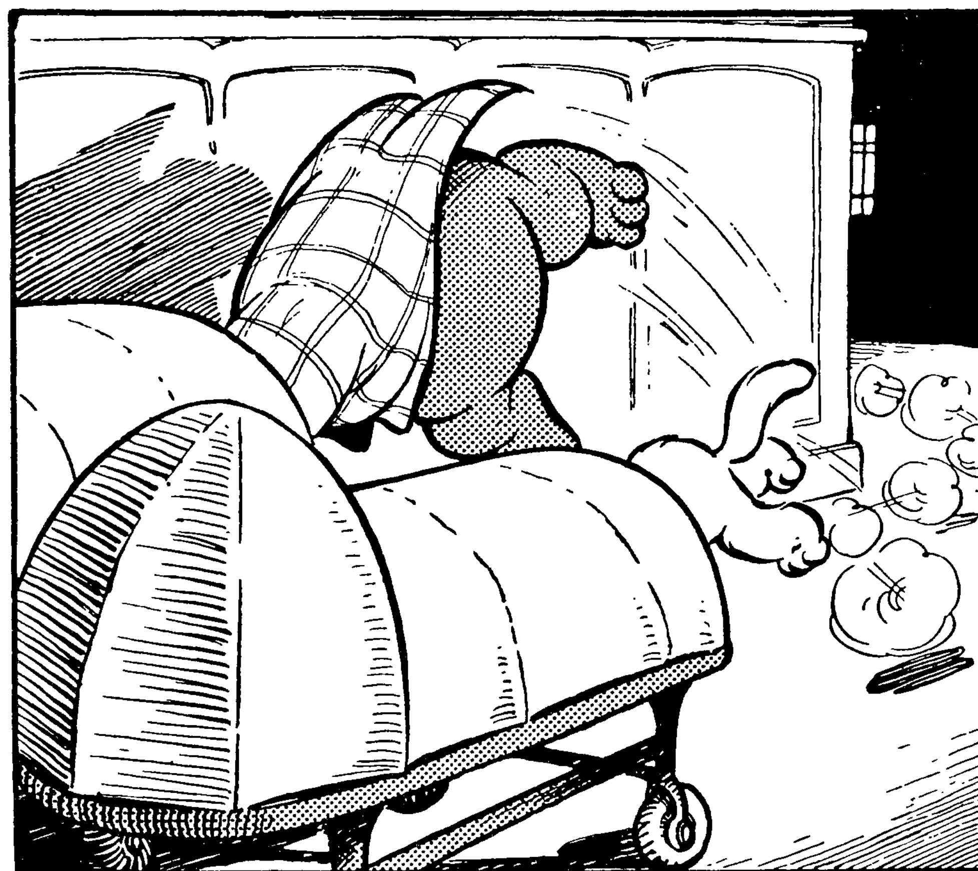
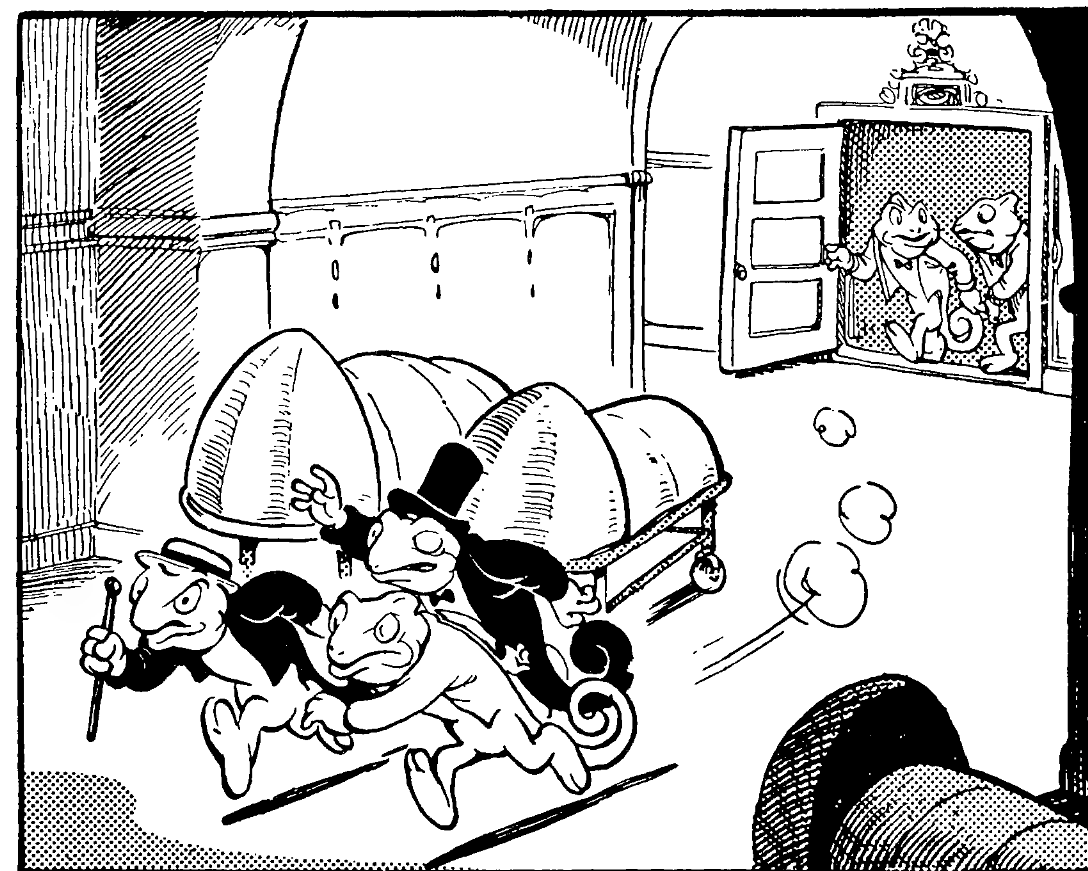
Nu, dat had succes, hoor! Het publiek viel van de stoelen van het lachen en ik kan rustig zeggen, dat het een van de beste uitzendingen der laatste jaren was. Weliswaar zagen de luisteraars thuis natuurlijk niet, waarom er zo'n pret was, maar het geloei uit de luidsprekers gaf in ieder geval een gezellige sfeer in de huiskamers. Tom Poes was intussen op de planken geklommen en snelde naar de plek, waar de toneelknecht achter de schermen naast z'n requisieten stond. En voordat iemand begreep, wat hij van plan was, had hij een emmer water bij het hengsel genomen en deze met een rake zwaai over het hoofd van de komiek gestulpt. De komische neusstem en de rake opmerkingen van de artist gingen plotseling over in een reutelend gegorgel en voordat iemand van de verwarring bekomen was, had Tom Poes heer Ollie bij een arm gevat en in de richting van het trapje getrokken...

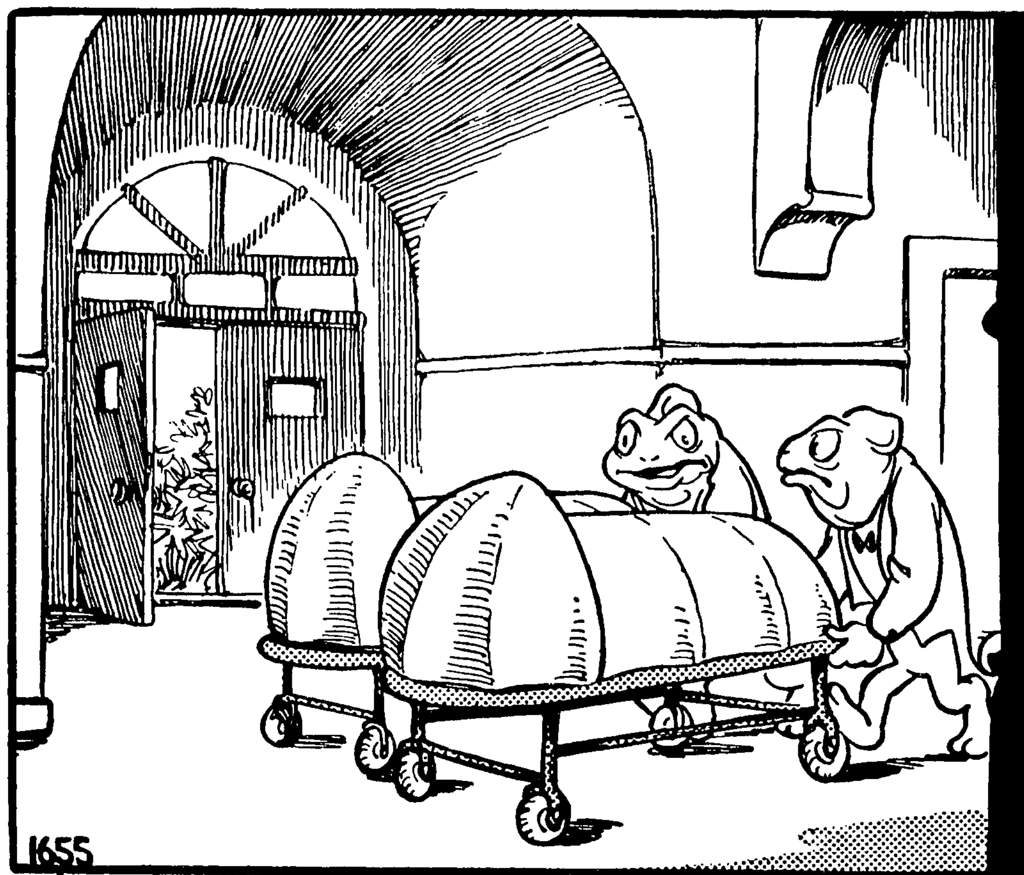

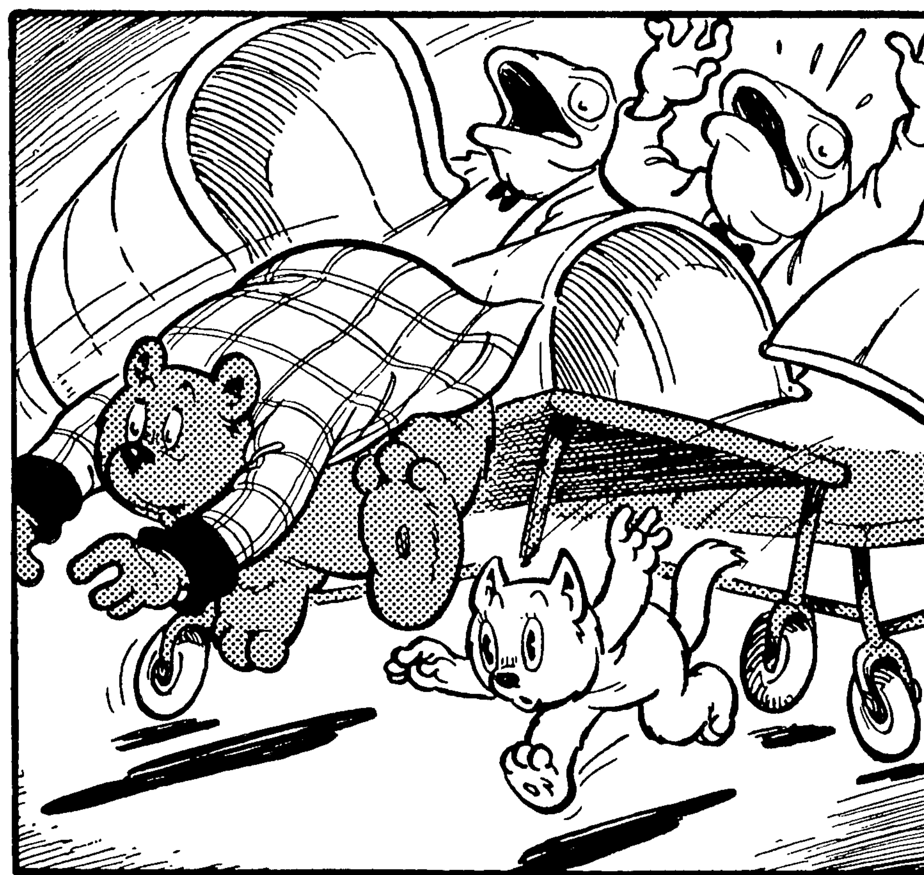
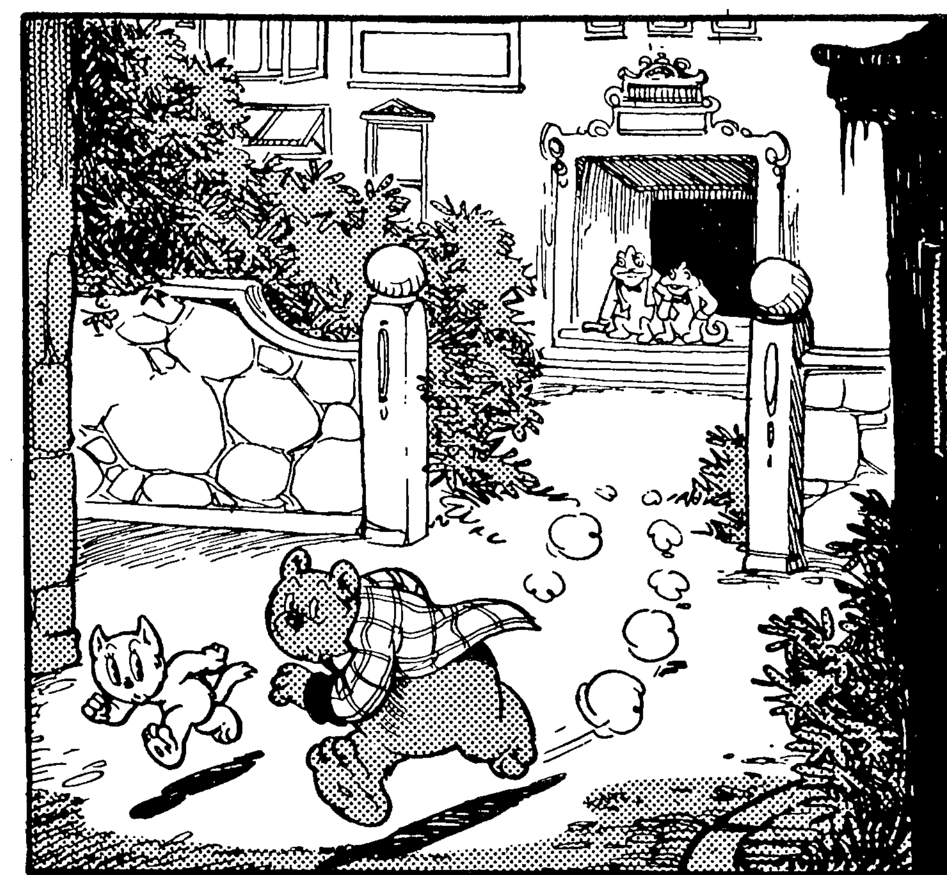

Bij de ingang van de zaal stond een ordebewaker naar de voorstelling te kijken. En hoewel deze beambte al heel wat voorstellingen gezien had, moet toch gezegd worden, dat hij zich deze keer kostelijk amuseerde.
Op het moment echter, dat Tom Poes een emmer water boven de humorist had omgekeerd, begreep hij, dat er iets mis ging. Zijn gelaat betrok en nadenkend staarde hij naar Tom Poes, die heer Bommel van het toneel leidde.
'Hoogst ongebruikelijk!' mompelde hij, terwijl hij afkeurend naar de gierende zaal keek. 'Het komt me voor, dat deze lieden zich ten koste van de humorist vermaken! Dat lijkt me de omgekeerde wereld! Hm! Ik heb die ruitjesjas al vanaf het begin gewantrouwd.'
Op dat ogenblik bereikte Tom Poes de uitgang en slaagde heer Ollie er in om de laatste resten slagroom uit zijn ogen te krijgen en nu snelden ze samen langs de versomberde waker de gang op. Ze werden op de voet gevolgd door de verpleger, die zich uit de verwarring in de zaal losmaakte en naar de vluchtelingen wees.
'Vlug! Er achter aan!' riep hij. 'Die met die ruitjes is een patiënt! Hij kon wel eens gevaarlijk worden!'
'Net wat ik al dacht' gromde de wachter, zich in beweging zettend. 'Het viel me al op, dat die gast geen gevoel voor humor heeft! Zeker een buitenlander?'
'Natuurlijk een buitenlander!' riep de humorist, die zich uit de emmer had losgemaakt en zich nu bij het groepje aansloot. 'Een gevaarlijk type!'

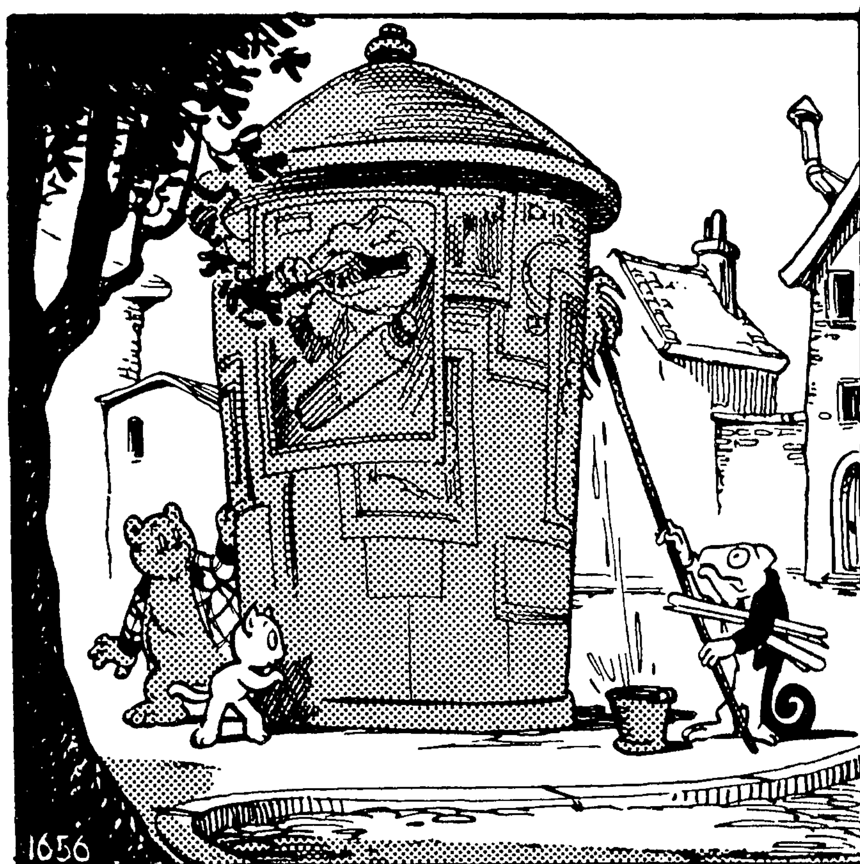

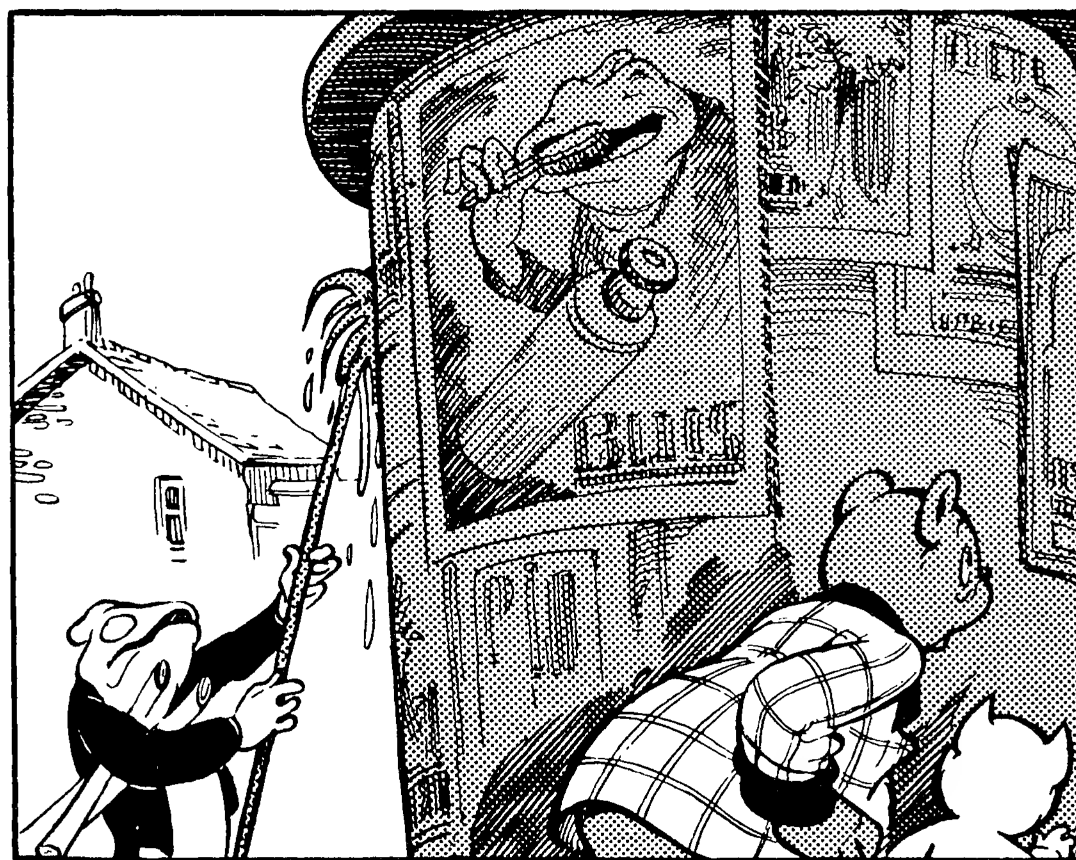
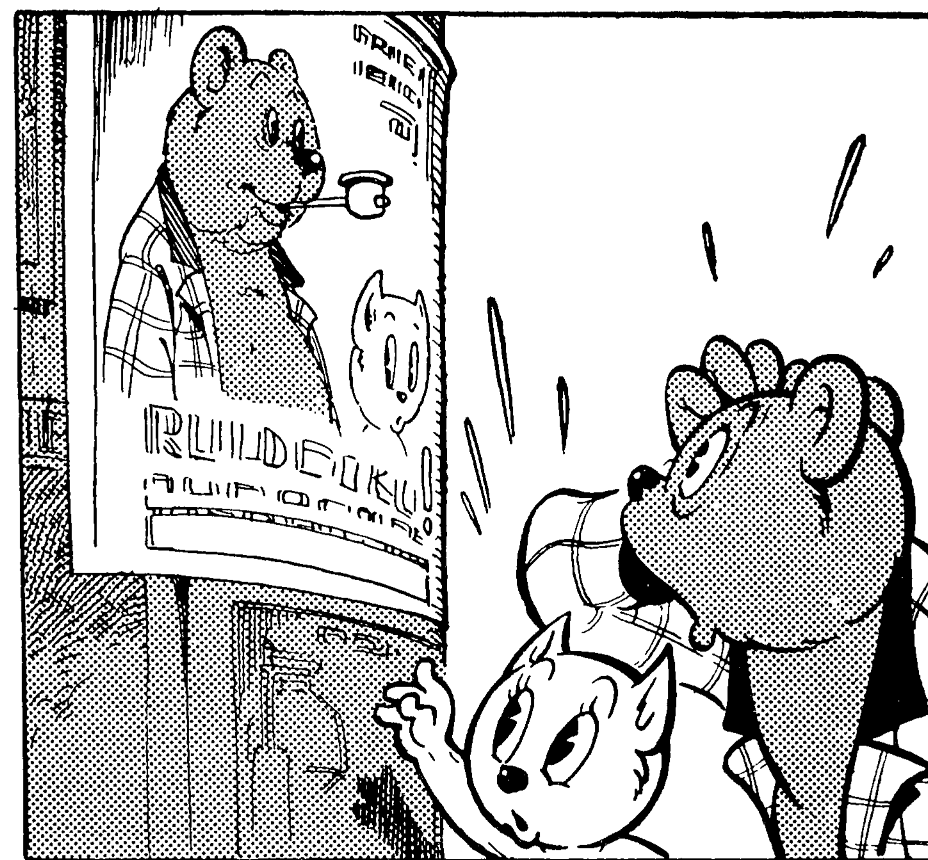
‘Wij zullen deze ongelukkige met grote zachtheid tot betere gedachten brengen,’ mompelde de verpleger, die met sombere opgewektheid de achtervolging van heer Bommel leidde; en eenzelfde gedachte bezielde de zaalwachter en de humorist die hem terzijde stonden. Het door geestdrift gedreven groepje was dan ook tot grote prestaties in staat en begon al spoedig aanzienlijk terrein te winnen op Tom Poes en heer Ollie.
‘Al dit ruwe gedoe put me uit!’ hijgde de laatsgenoemde. ‘Voor het gestel van een heer-athleet is hier teveel bochtenwerk, als je begrijpt wat...’
Maar verder kwam hij niet, want hier leverde het genoemde bochtenwerk een kleine verrassing. Toen zij in volle galop een hoek omsloegen ontwaarden zij daar namelijk een tweetal schokvrije, met linnen overhuifde brancards, die op dit moment niet door patiënten bezet waren – en het was duidelijk, dat deze een welkome uitweg boden. De vluchtelingen verdwenen met een krachtige sprong onder de uitnodigende verwulfsels – en ze waren nog maar net op tijd, want een tel later stoven de achtervolgers om de hoek.
‘Waar is de beklagenswaardige?’ riep de humorist vurig uit. ‘Wij zullen hem leren een grapje te verstaan!’ En met instemming zijner metgezellen ijlde hij voorwaarts door de gangen.
Tom Poes en heer Bommel hoorden met welgevallen naar het wegsterven hunner voetstappen, maar zij kregen geen gelegenheid hun tijdelijke schuilplaatsen te verlaten. Er ging op dat moment namelijk een nabije deur open, en twee vrolijk koutende verplegers traden op de brancards toe. ‘Komaan – onze mooie taak roept ons weer!’ sprak de een; en terwijl de ander bevestigde: ‘Arbeid adelt’, brachten zij elk een der trilvrije voertuigjes in beweging.

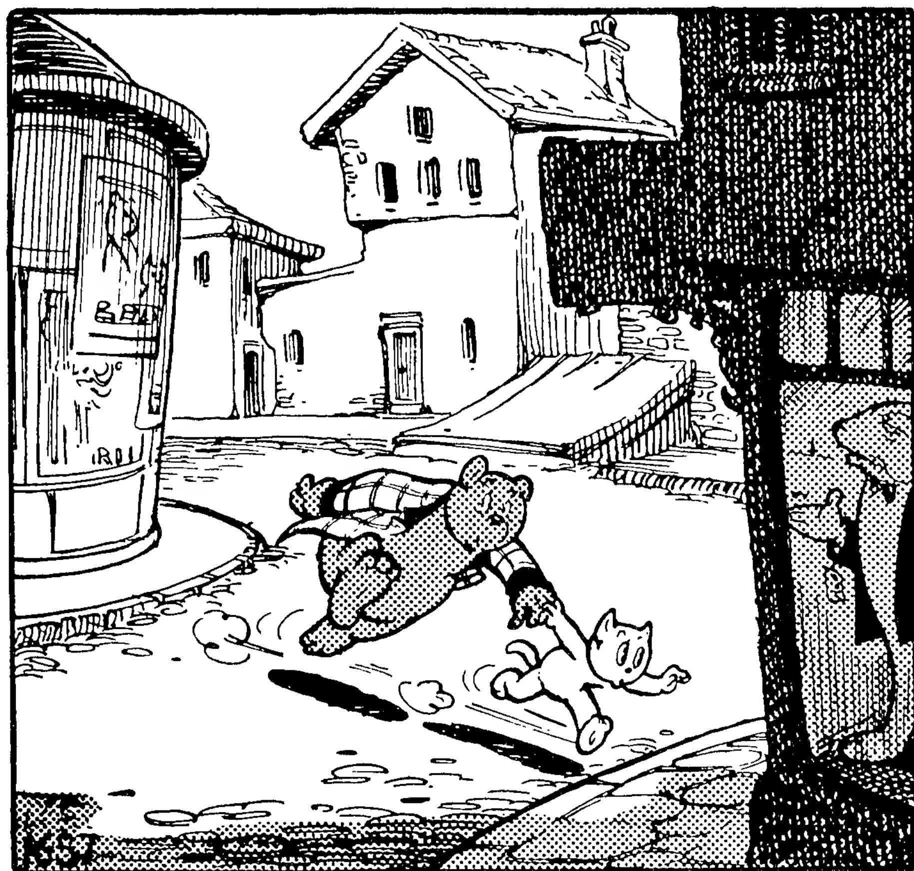

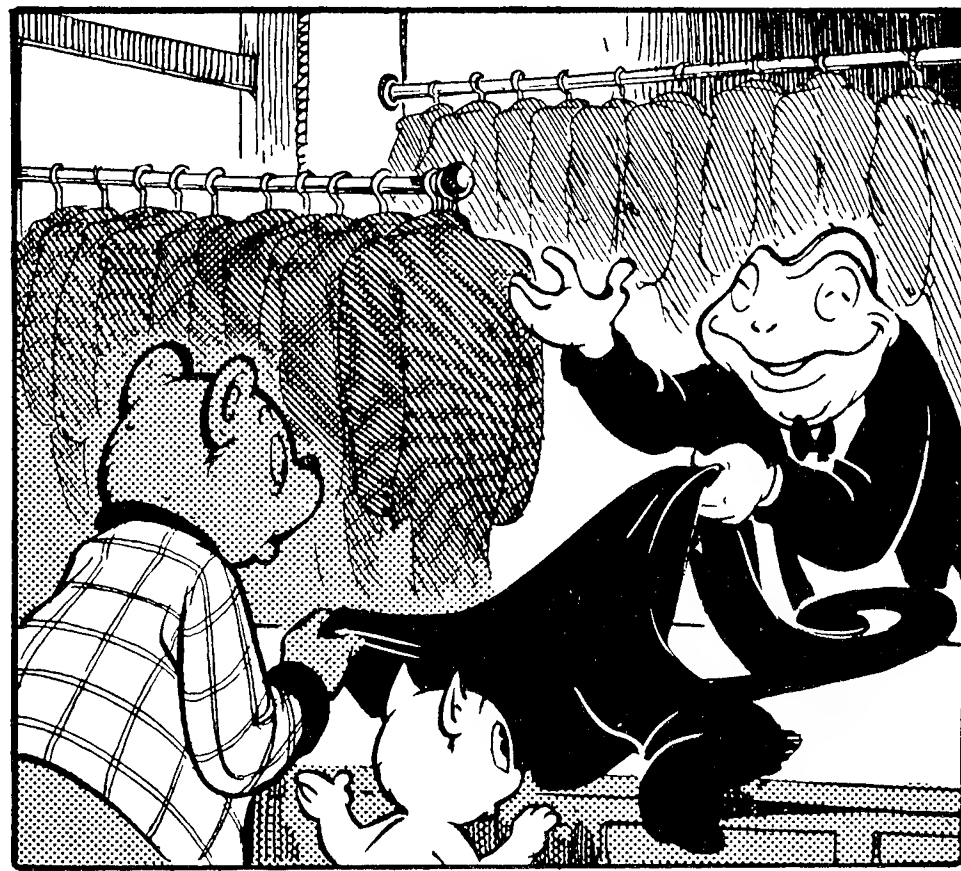
Toen zij bemerkten dat de brancards, waarin zij zich verborgen hadden, in beweging kwamen, hielden Tom Poes en heer Bommel hun adem in; want hun lust om nogmaals ontdekt te worden was niet bijzonder groot en werd nog geringer toen zij het gesprek der duwende verplegers hoorden.
'Wat prachtig is de moderne wetenschap toch!' sprak de ene. 'Wat een zegeningen komen er toch uit voort!'
'Het is bijzonder mooi,' viel de ander bij. 'Denk eens aan; men legt op zindelijke wijze de hersenen bloot, verricht er enkele kleine werkzaamheden in met een mesje... en de patiënt wordt een geheel nieuwe persoonlijkheid! Een betere persoonlijkheid!'
'Dat individu met de ruitjesjas is zich er stellig niet van bewust, welk een zegening de dokter voor hem bedacht heeft,' klaagde de eerste nu. 'Een met zachtheid uitgevoerde hersenoperatie zou toch zo'n verschil voor hem maken... ach, hoe graag zou ik hem gunnen dat hij maar vast in een onzer brancards lag...'
De wens van de trouwe verpleger was, zoals wij weten, reeds vervuld; maar heer Bommel had nu inmiddels een zeker wantrouwen opgevat jegens deze schuilplaats, aangezien hij vreesde dat een langer verblijf zou leiden tot zindelijke bewerkingen van zijn hersenpan; en dus dook hij nu met een rauwe kreet te voorschijn. In gezelschap van Tom Poes rende hij naar een openstaande buitendeur, nagestaard door de verblufte verplegers.
'Daar gaat de ongelukkige!' riepen zij, toen zij weer op adem waren. 'Hoe beklagenswaardig! Hij weet niet wat goed voor hem is!' Maar toen waren Tom Poes en heer Ollie al ver weg.

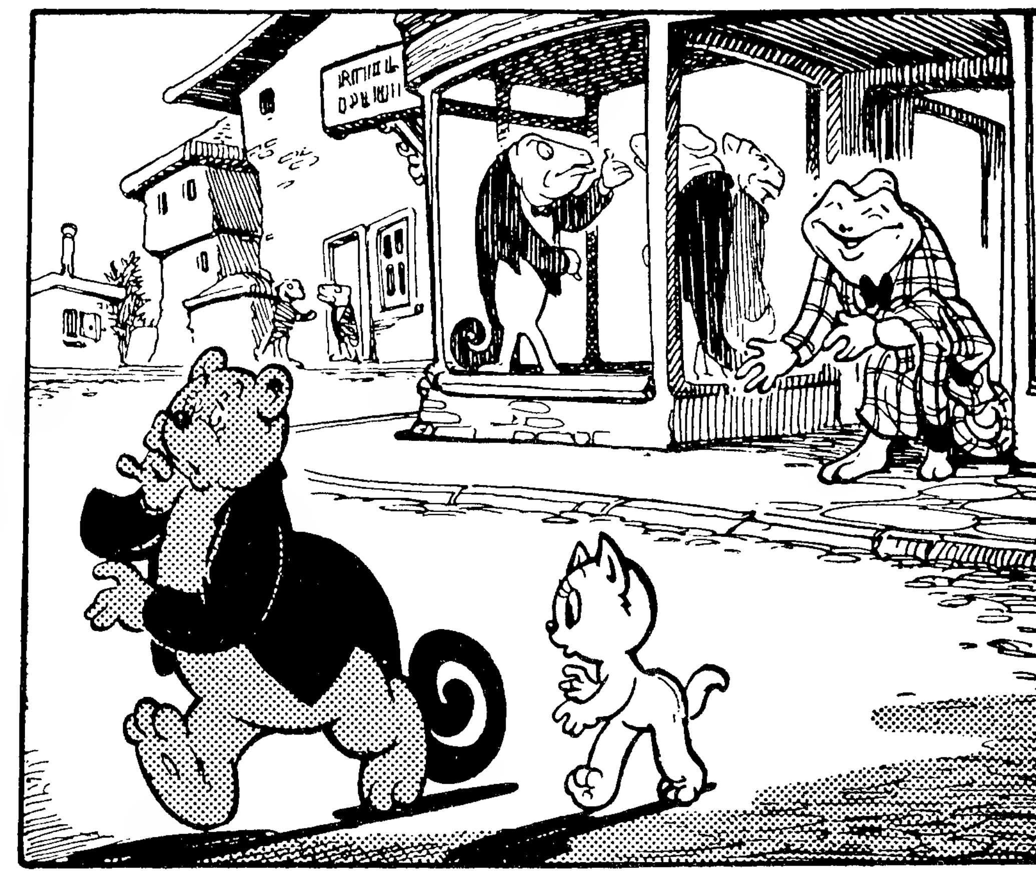

Nadat zij uiteindelijk uit het ziekenhuis ontsnapt waren, zetten heer Bommel en Tom Poes geruime tijd hun vlucht voort, tot zij meenden op veilige afstand gekomen te zijn. Nu bleef heer Ollie in de beschutting van een reclamezuil staan en sprak: 'Ik wens even mijn ademhaling te regelen, jonge vriend! Een heer is een graag sprinter, als je begrijpt wat ik bedoel, maar dit voortdurende vluchten kan ik nauwelijks meer sport noemen! Het is een troost, dat mijn doorzetting en snelheid ons eindelijk in veiligheid hebben gebracht...'
'Ik weet het nog niet,' mompelde Tom Poes. 'We moeten oppassen! Bovendien is er iemand aan de andere kant van deze zuil – ik hoor hem duidelijk!'
Dat was volkomen juist, want aan de andere zijde verrichtte een erkend aanplakker juist zijn eenvoudig, maar bekwaam werk. Tom Poes, die geen prijs stelde op een ontmoeting, beduidde heer Bommel om mee te komen langs de ronding van deze bedenkelijke schuilplaats, maar de Heer van Bommelstein begon bezwaren te gevoelen tegen deze omzichtigheid.
'Het is nu genoeg geweest, jonge vriend!' sprak hij. 'Wij zullen deze vacantie onderbreken en rustig dit onaangename land verlaten, geheel onopvallend! Maak je verder geen zorgen. Een heer weet zijn incognito te bewaren wanneer de omstandigheden dit gebieden. Niemand zal ons herkennen! Ik sta daar persoonlijk voor borg...' Maar nu stokte hij plotseling.
Wat was namelijk het geval? De erkende aanplakker, die zojuist nog een bekendmaking had bevestigd waarop werd opgewekt tot het gebruik van de bekende Smilofix-tandpasta (welke het Schijnverwekkend Camcuflax bevat), had vervolgens nog een ander biljet opgehangen, en op dit biljet viel thans heer Bommel's oog.
'Aanhouding en voorgeleiding verzocht...' stond daar – onder zijn eigen portret! 'Een ziekelijke voortvluchtige, in ruiten gehuld. Dit ernstige geval van ingebeelde persoonlijkheid kan hoogst gevaarlijk zijn! Vastberaden zachtheid is gewenst! Zegt het voort!'

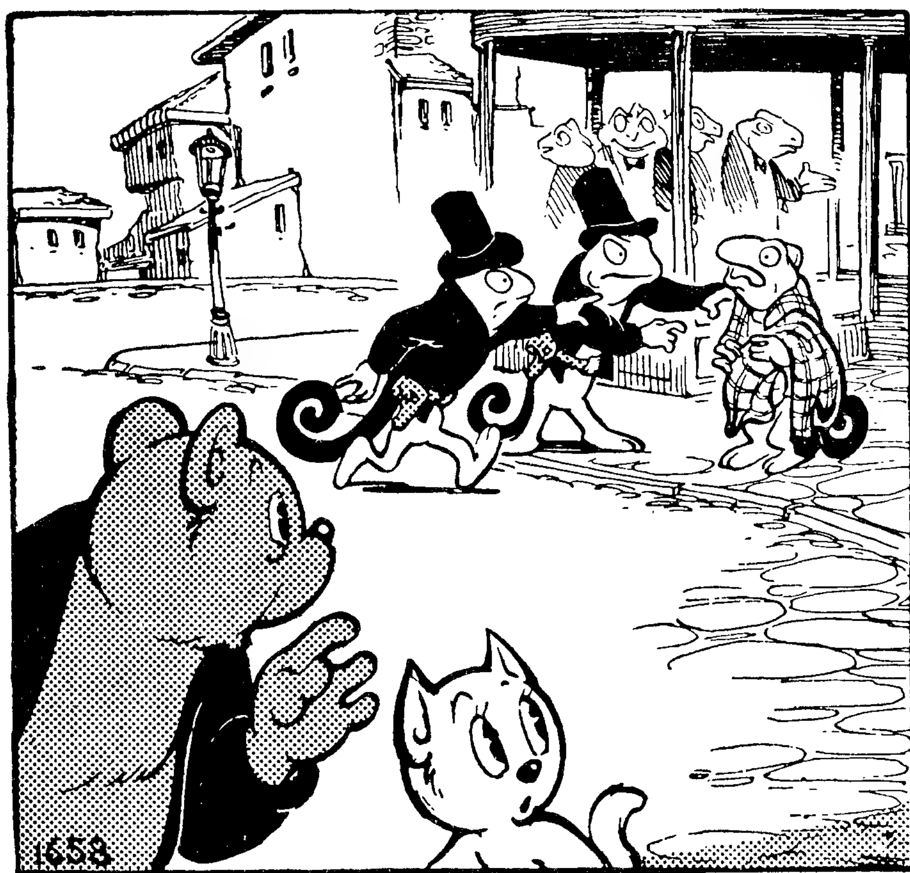

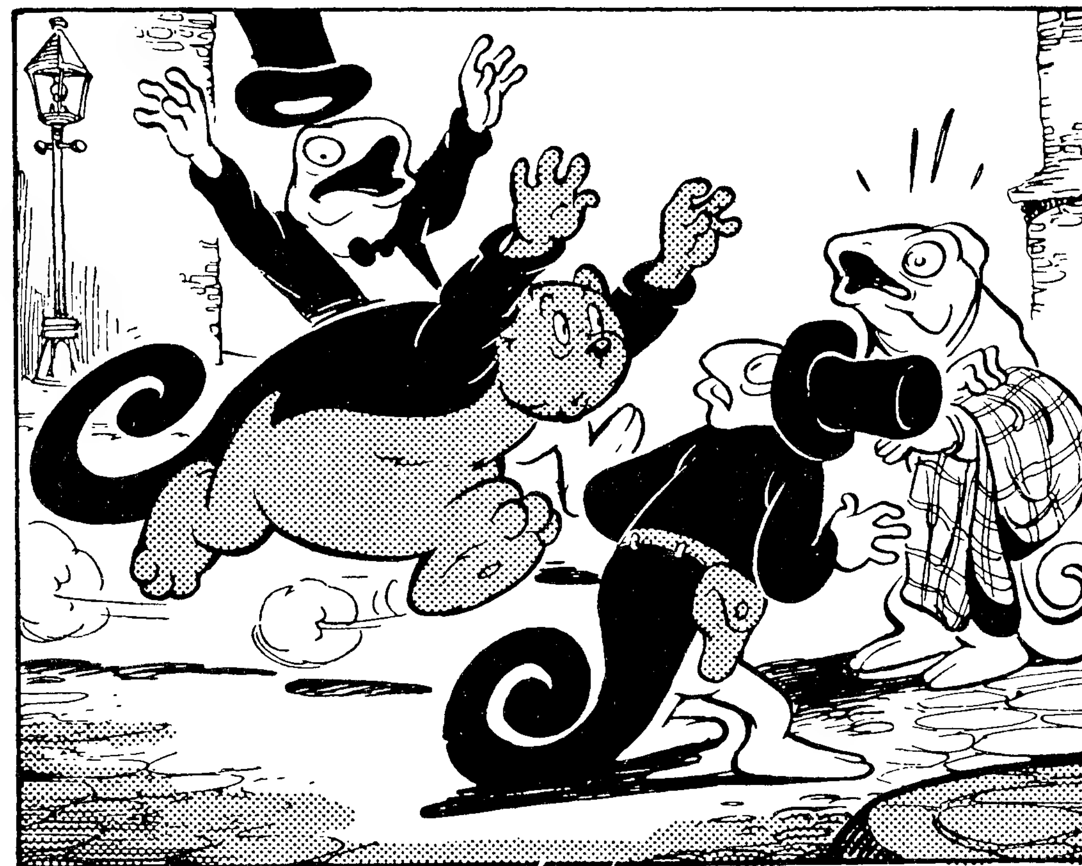
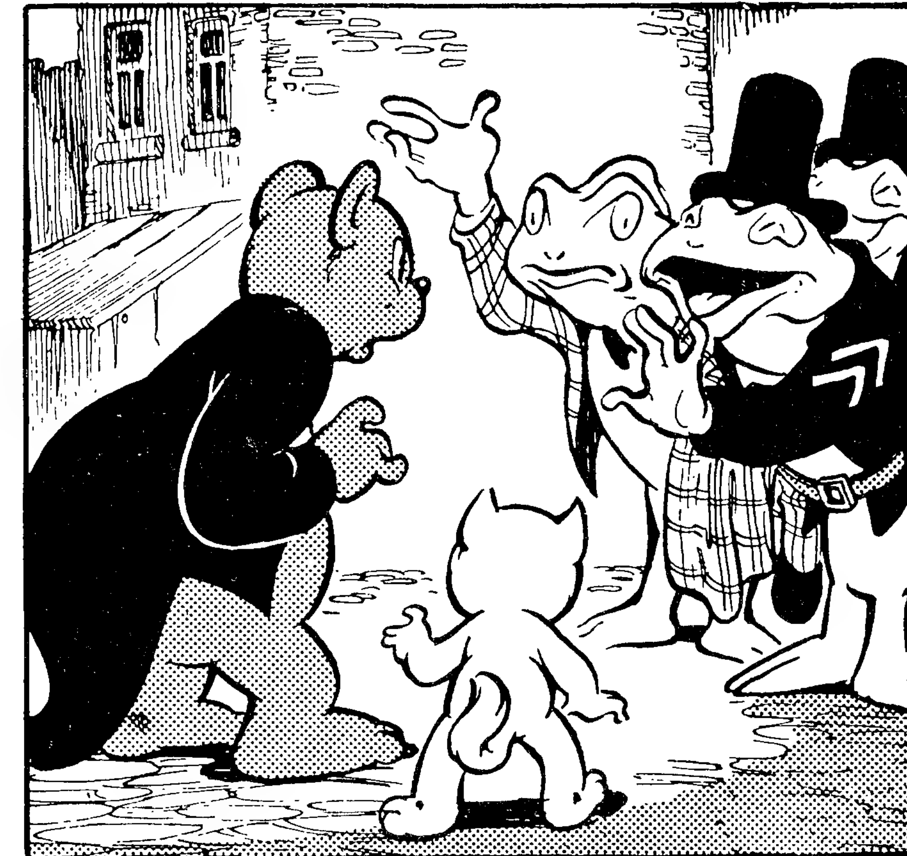

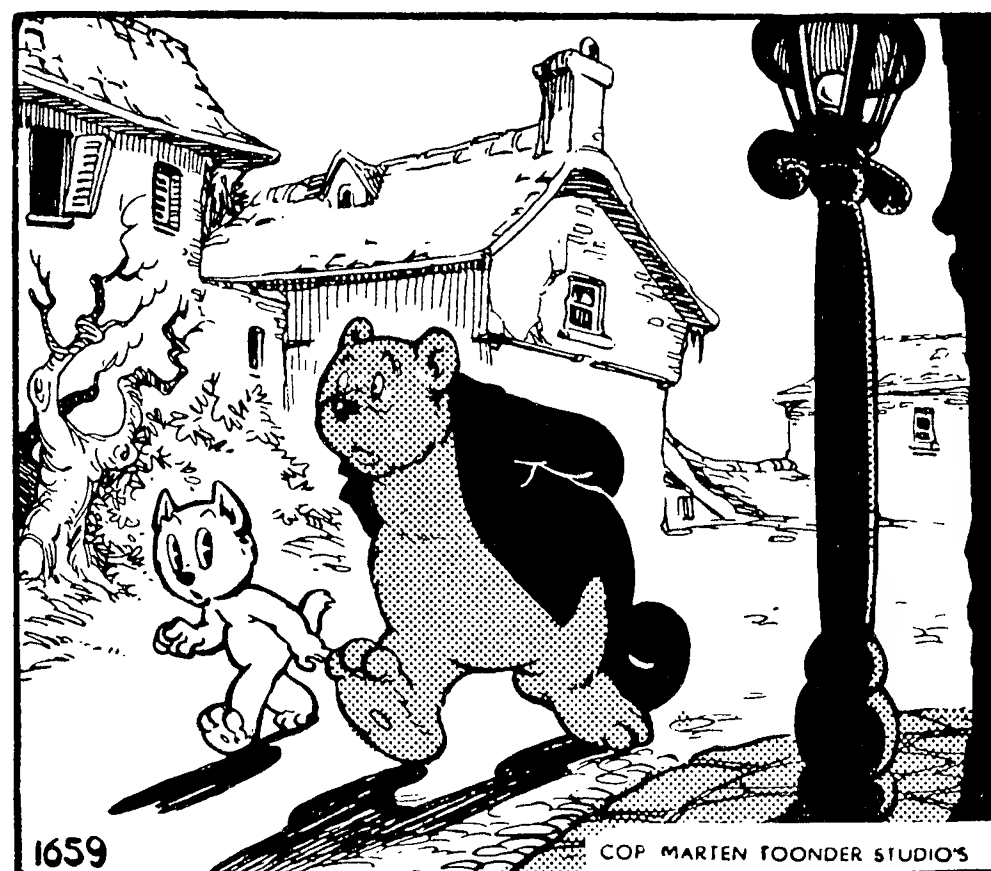
Tom Poes keek een ogenblik naar het aanplakbiljet, waarop de opsporing en aanhouding van heer Bommel werd verzocht, en hij begreep dat de toestand nu zeer gevaarlijk was. 'Iedereen zal u herkennen!' sprak hij. 'Direct maakt de hele stad jacht op ons! We moeten iets doen... een vermomming of zo...'
'Je bedoelt toch niet iets met een baard?' vroeg heer Bommel. 'Dan zou ik namelijk moeten protesteren. Dat staat mij te experimenteel, als je begrijpt...'
Maar Tom Poes wachtte geen bezwaren af. Hij had een gelukkige ingeving gekregen en vatte nu heer Bommel bij de hand om hem mee te sleuren naar een nabijgelegen confectiemagazijn, waar zij dus even later tegenover de innemende manufacturier stonden.
'Een jas!' bestelde Tom Poes.
'Een jas? Bedoel je... een jas?' mompelde heer Bommel. 'Maar mijn jas is toch nog uitstekend! Ik houd niet van verspilling...'

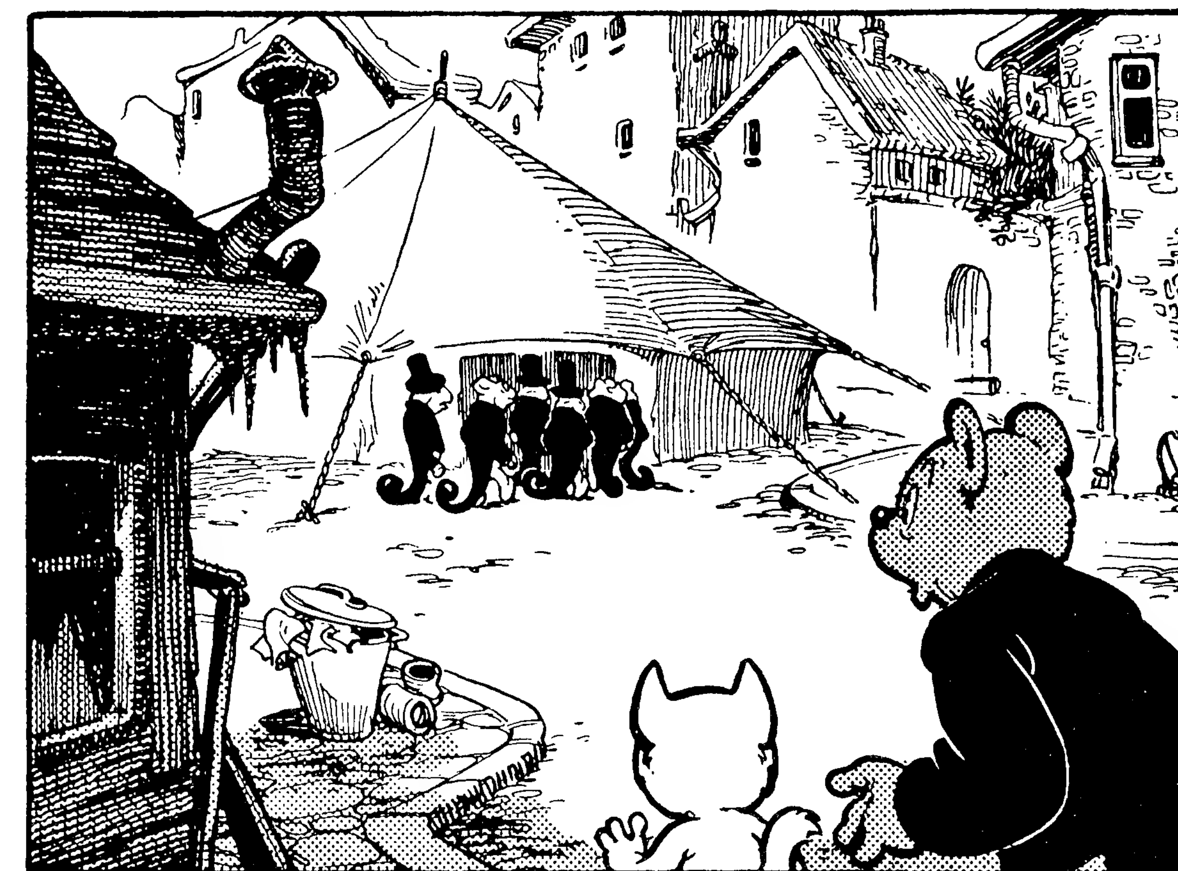
Toen de opgewekte winkelier nu echter een schoonschijnerscolbert voor hem uitspreidde, begon hij de bedoeling te begrijpen. 'Een allerorigineelst seriemodel!' aldus prees de gediplomeerde neringdoende aan. 'Maatvast en prima-verschietend!' Hij bleek zelfs zo verheugd dat hij eindelijk een exemplaar van zijn ruime keuze gelijke jassen kon verkopen, dat hij bereid bleek heer Bommel's ruitjesjas in betaling aan te nemen. 'Voor dit museumstukje heb ik een ruime bijdrage tot de beschaving geleverd,' mompelde hij idealistisch terwijl hij zijn wegstappende klanten na-oogde; 'maar ik moet zeggen dat het een merkwaardig geval is...' Hij bemerkte niet, dat zijn vreugde een verandering bewerkstelligde in zijn eigen onberispelijke kleding.
En intussen was heer Bommel nog slechts ten dele voldaan met de ruil. 'Kan een heer met sportieve opvattingen zich wel lenen tot een dergelijke onwaardige dracht?' zo vroeg hij zich af...

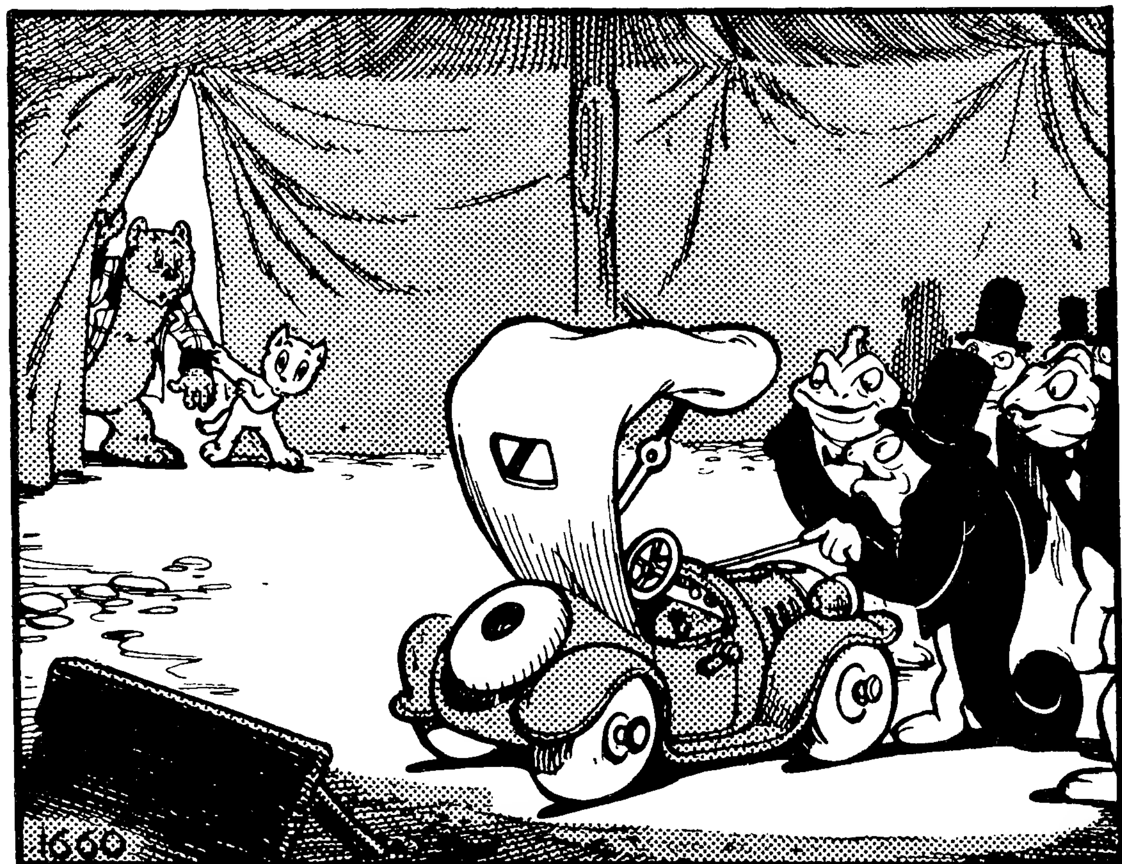

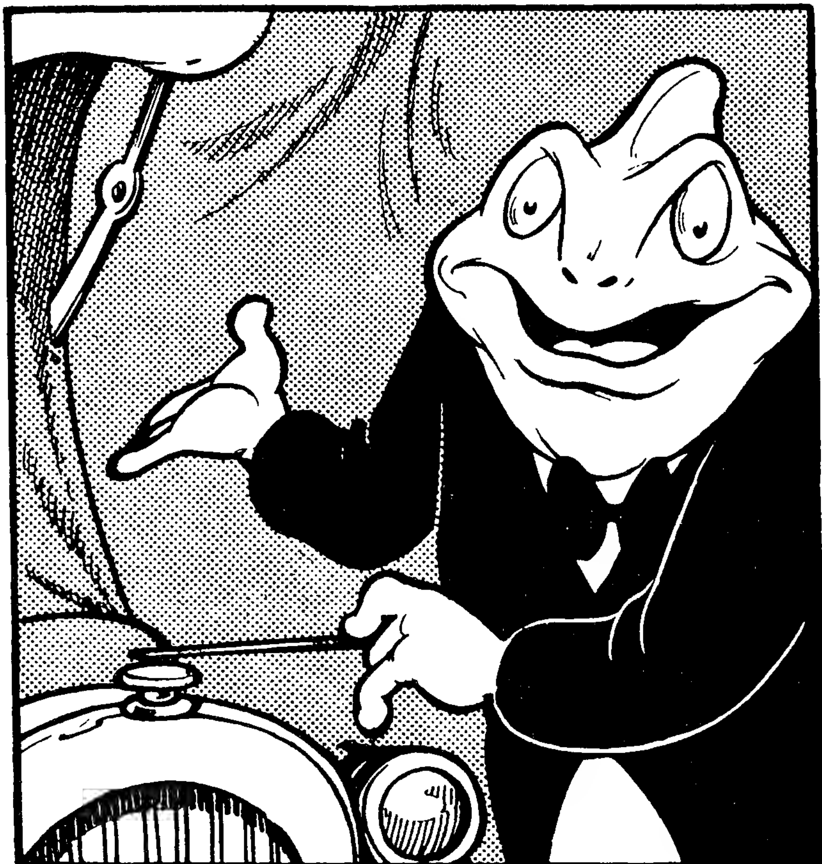
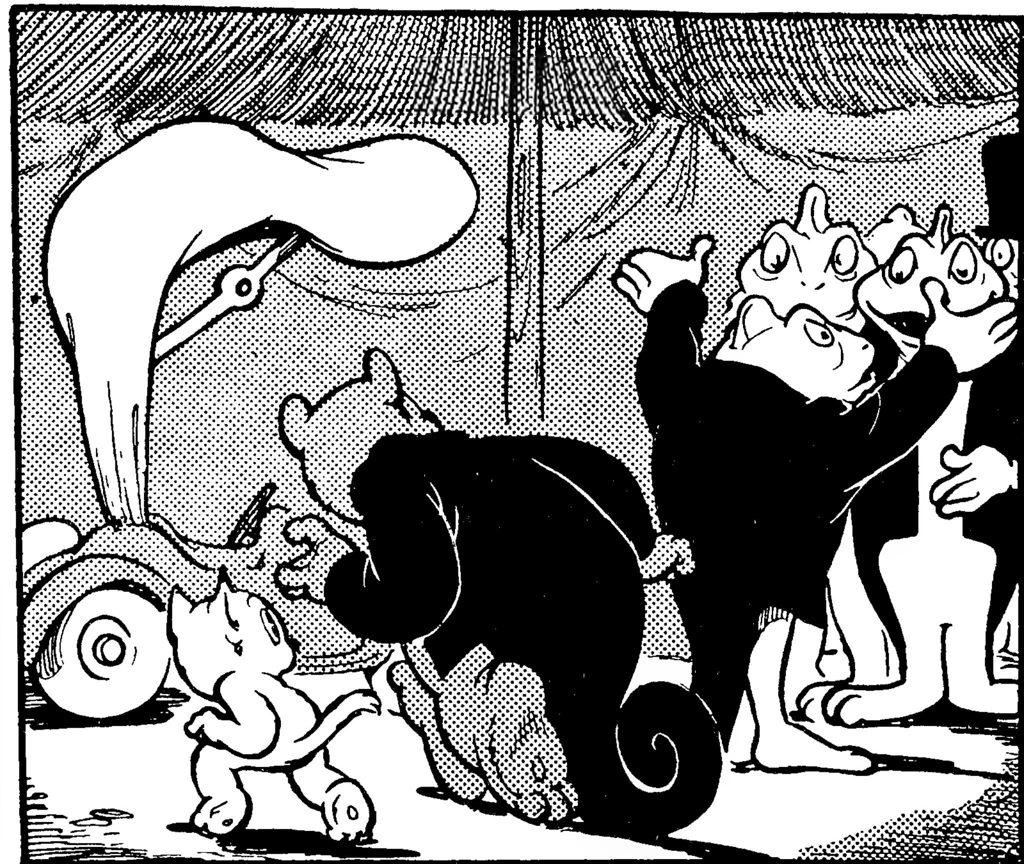
Met snelle pas verwijderden Tom Poes en heer Ollie zich van de winkel, waar de koopman hen met de ruitjesjas over de arm nablikte. Heer Bommel had echter wat hinder van de krulpanden aan zijn Schoonschijnersjas en keek daarom van tijd tot tijd achter zich. Zodoende had hij direct in de gaten, dat er bij het kleding-magazijn iets mis liep. Enige vastberaden agenten traden namelijk plotseling uit een zijstraat te voorschijn en snelden op de nu geheel geruite winkelier af.
'Op heterdaad betrapt!' riepen ze blij. 'Arme ontspoorde! Geef je goedschiks over, dan zullen we het goed met je maken! We zullen je ruitjes zacht verwijderen!'
'Drommels!' mompelde heer Bommel verblekend. 'Ze denken, dat ik die koopman ben! Ik bedoel; ze zien die koopman voor mij aan, bedoel ik, als je begrijpt, wat ik bedoel! Ik moet hem helpen! Ik kan die arme onschuldige toch niet voor mij laten boeten!' En vol edele gevoelens snelde heer Ollie terug naar de winkel, waar de agenten bezig waren, de winkelier te arresteren.
'Ik heb niets gedaan!' protesteerde deze. 'Ik ben aan alles onschuldig! Ik kan het ook niet helpen, dat alles gaat zoals het gaat!'
'Ha! En dàt dan?' riep een der agenten, op het aanplakbiljet met heer Ollie's beeltenis wijzend. 'Ben jij dat, of niet?'
'Nee, dat ben ik!' riep heer Bommel. 'Hier heb je me!'
Doch de agenten en de koopman bekeken hem afkeurend. 'Onzin!' sprak de arrestant tenslotte. 'Iedereen kan zien, dat dat mijn portret is! Ik ben de enige hier met een ruitjesjas!'
'Ga maar gauw weg, vriend!' sprak een der agenten koeltjes. 'Wij houden er hier niet van, dat men bekent voordat men beschuldigd is. Dat doen alleen bolsjewieken!'

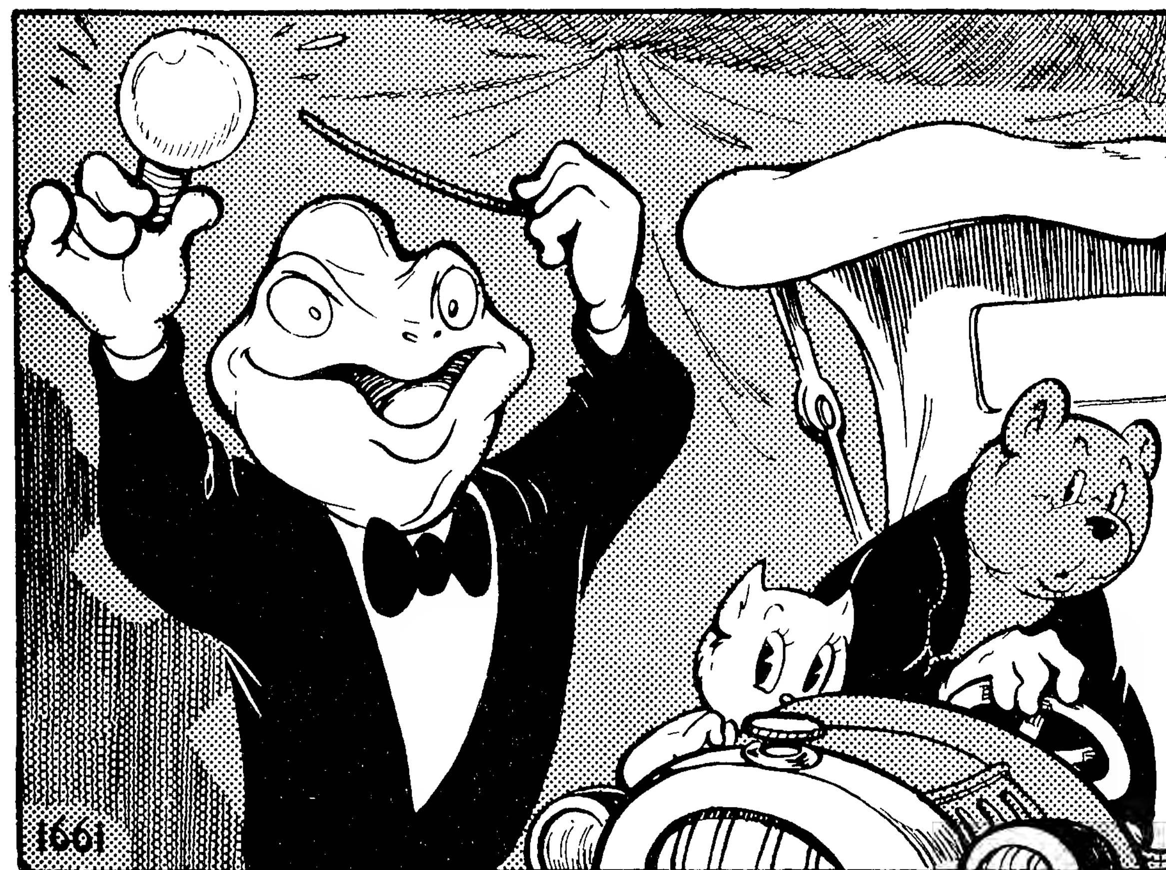
Terneergeslagen vervolgden heer Bommel en Tom Poes hun weg.
'Wat een land!' mompelde heer Ollie, 'wat een toestanden!'
'Ach, we zijn in ieder geval veilig!' zei Tom Poes. 'Niemand zal in u een vreemdeling zien. U draagt nu een jas, als ieder ander. En omdat ik helemaal geen jas heb, besta ik in dit land niet eens! Nu, er kan ons niets gebeuren, hoor!'
'En toch is dit een snert-land!' hield heer Bommel vol. 'Ik loop hier voor aap, met die misselijke krulpanden! Ik wil weg! Ik wil naar huis! Ik heb hier genoeg van!'
'Tja!' mompelde Tom Poes. 'Hadden we de Oude Schicht maar weer, dan zou het niet zo moeilijk zijn...'
'Juist! De Oude Schicht!' riep heer Bommel, plotseling oplevend. 'Vooruit, jonge vriend, denk eens goed na! Wáár kunnen we die in de gauwigheid gelaten hebben?'
'Dat moet ongeveer hier geweest zijn!' zei Tom Poes. 'Hier was dat oploopje, weet u wel? En hier kreeg u die ruzie...'
'Ja, ja,' onderbrak heer Ollie haastig, 'ik weet het allemaal al lang weer! Maar waar is nu de Oude Schicht, vroeg ik! Want daar gaat het om!'
'Hm!' mompelde Tom Poes nadenkend. 'We hebben uw auto achtergelaten op de plek, waar nu dat tentje staat!'
En hij wees naar een grauw-linnen optrekje, midden op de straat. Er voor stond een groepje Schoonschijners in de rij, dat voetje voor voetje naar binnen verdween.

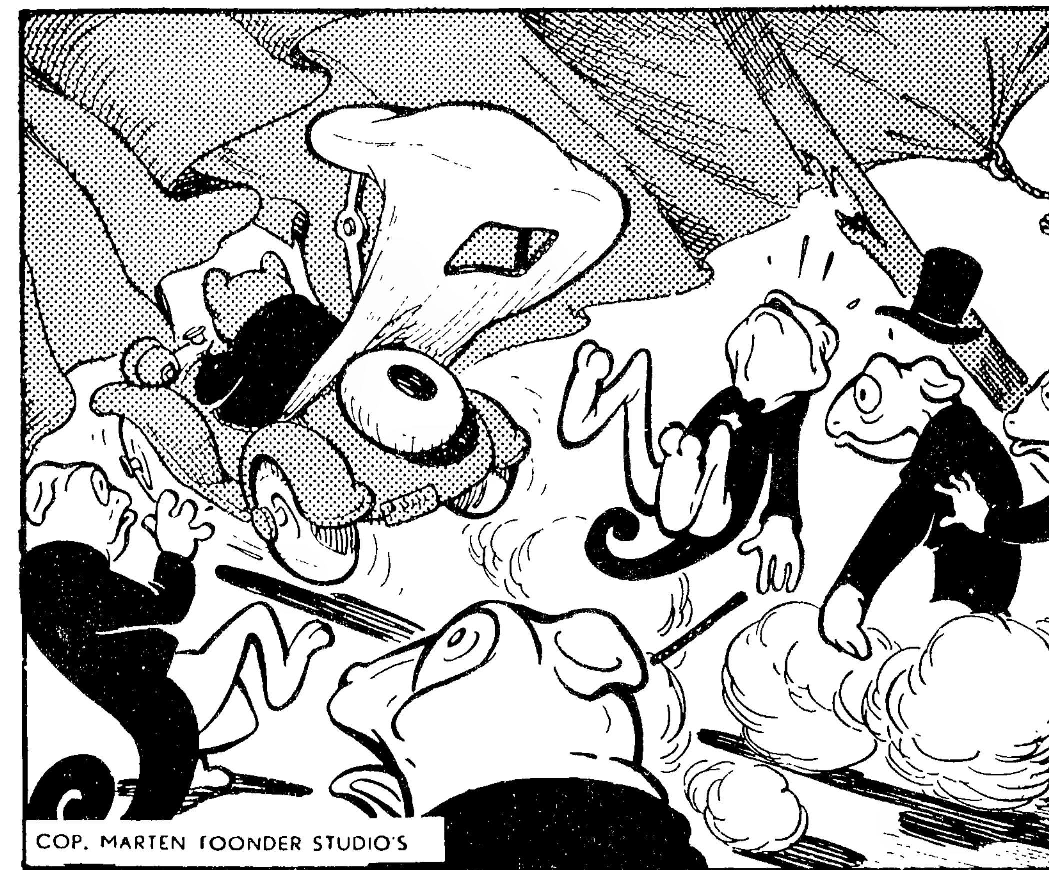

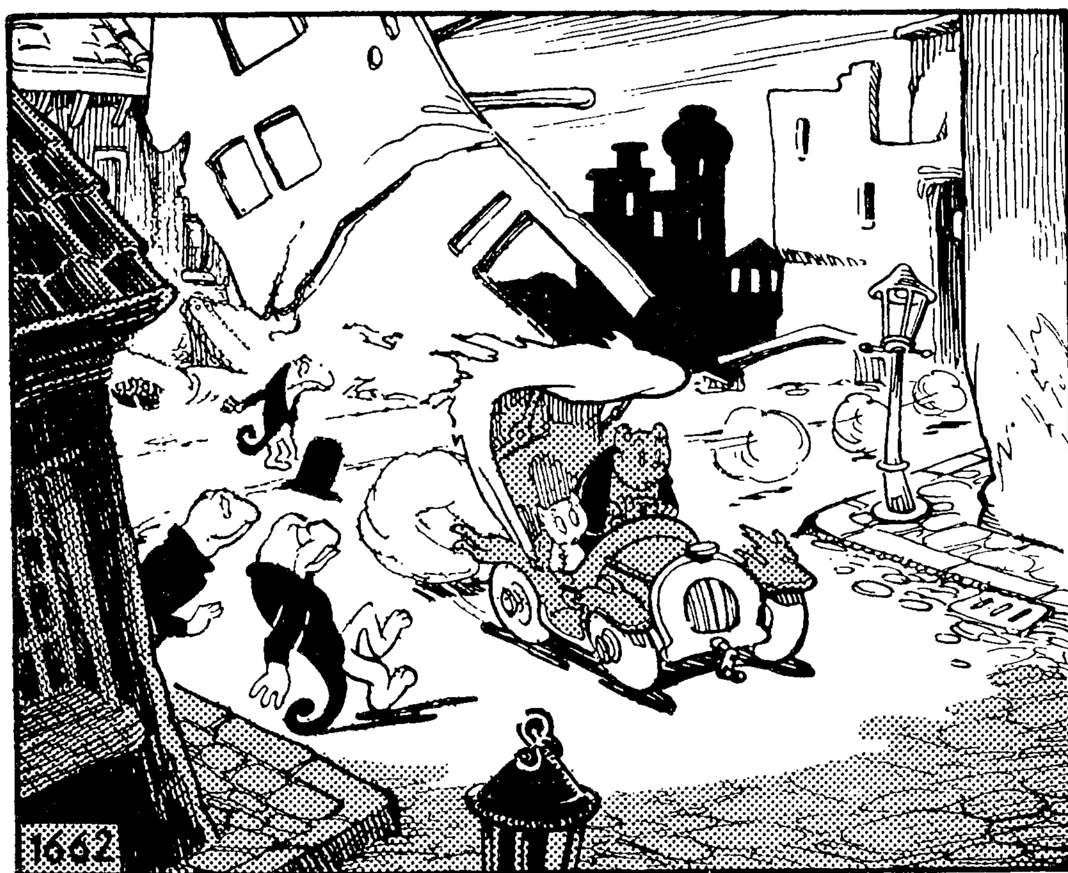
'Kom mee, heer Ollie, laten we eens in die tent gaan kijken!' zei Tom Poes. Doch heer Bommel voelde daar niet veel voor. 'Die jeugd, die jeugd!' bromde hij afkeurend. 'Dat schertst maar en maakt pret en gaat maar naar tenten kijken, terwijl een heer eenzaam en vergeten voor twee moet denken! Foei, jonge vriend! We moeten uit dit land en daarvoor hebben we de Oude Schicht nodig en wanneer we niet ijverig zoeken vinden we hem nooit!'
Tom Poes had intussen, zonder te luisteren, zijn vriend naar het tentje getrokken en duwde hem naar binnen. En tot heer Bommel's grote verbazing stond zijn trouwe automobiel daar, omringd door een groepje Schoonschijners. Een soort gids was juist doende een verklaring te geven.

'Dit merkwaardige voertuig,' sprak hij onderwijzend, 'is van onbekende oorsprong. Het werd hier onbeheerd op straat gevonden en de wetenschap denkt in de richting van een andere planeet of andere onbekende buitenlanders. Want deze wagen bezit een motor, die tenminste twintig jaren oud moet zijn en nochtans niet versleten is. Denkt u dat eens in! Zoiets is volkomen barbaars! Op deze wijze immers, zou er tenslotte geen werk meer zijn! Neen! Neem dan onze fraai verzilverde bordpapieren Schoonschijnauto's, die veel duurder zijn en ook veel echter lijken dan dit ding!'
Terwijl nu de gids zo stond te praten, slopen Tom Poes en heer Ollie achter hem om naar de trouwe auto...

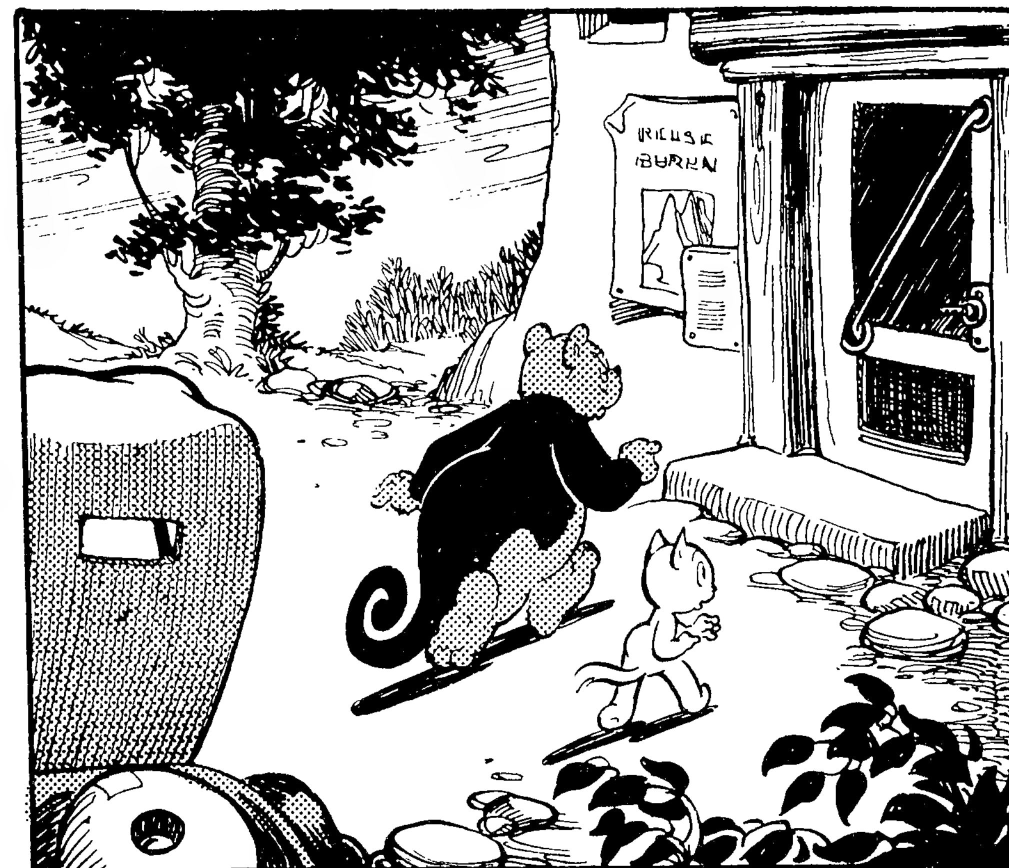

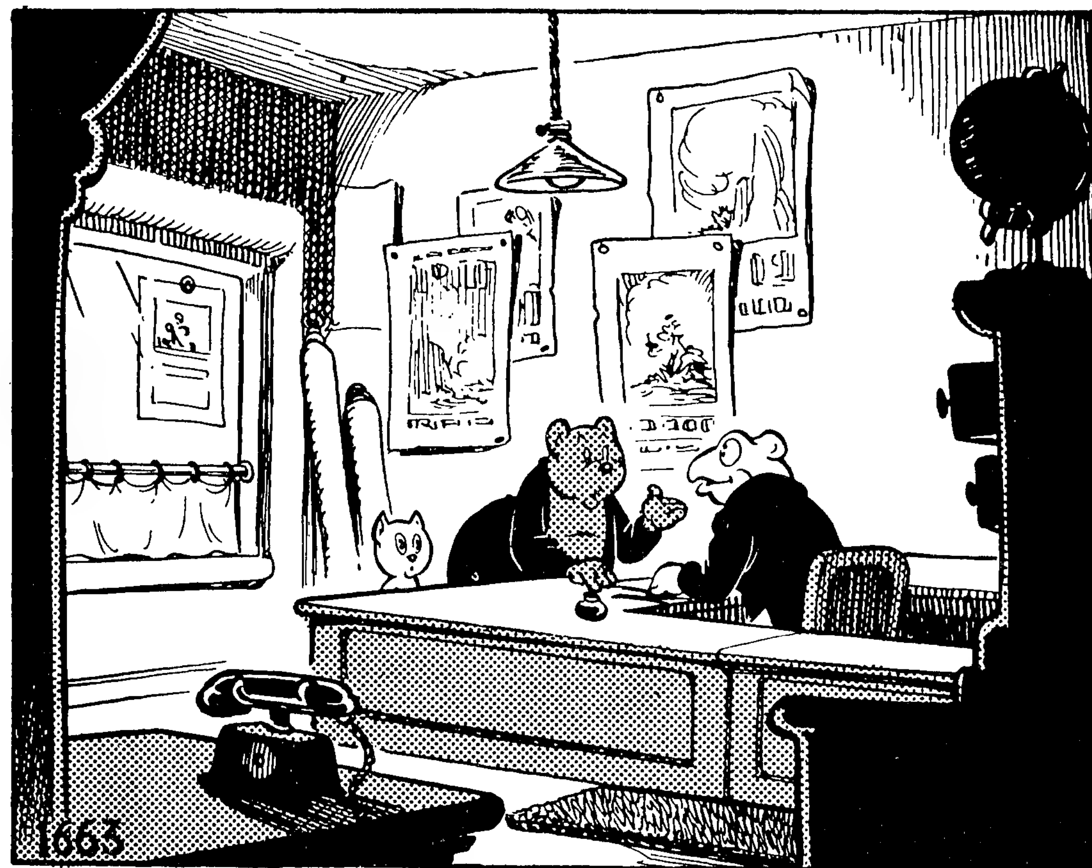
Terwijl heer Bommel en Tom Poes naar de Oude Schicht slopen, vervolgde de gids zijn geleerd betoog, zonder acht op hen te slaan.
'Neemt u nu bij voorbeeld eens een lamp!' riep de spreker uit. 'Een gewone gloeilamp! Het is bekend, dat er landen bestaan, waar deze dingen zó gemaakt worden, dat ze praktisch niet verslijten. Dit zijn achterlijke, armelijke landen, waar de wetenschap nog in de kinderschoenen staat, dat zal u duidelijk zijn! Want wanneer iedereen een keer lampen heeft gekocht, kunnen de lampenfabrieken wel sluiten, nietwaar? Wij schoonschijners daarentegen hebben na lange proefnemingen een lamp vervaardigd, die na een kwartier volkomen versleten is. Een bron van welvaart en industrie is hierdoor voor ons ontsproten en onze Schoonschijnlampen zijn spreekwoordelijk! Als u nu dit voorbeeld toepast op de auto-industrie en u kijkt naar dit vreemde voertuig...'
De gids wendde zich half om en wees naar heer Bommel's trouwe auto. Maar zo doende bemerkte hij plotseling, dat Tom Poes en heer Ollie achter zijn rug om naar binnen waren geklommen.
'Dat gaat niet, heren!' waarschuwde hij. 'Het is verboden de tentoongestelde voorwerpen aan te raken! Direct zal ik de werking van het mechanisme wel verklaren, maar nu moet u...'
De rest van zijn woorden was onverstaanbaar, doordat heer Ollie het mechaniek in beweging bracht, gas gaf en met een krachtig optrekken van de oude motor door de linnen tentwand naar buiten verdween...

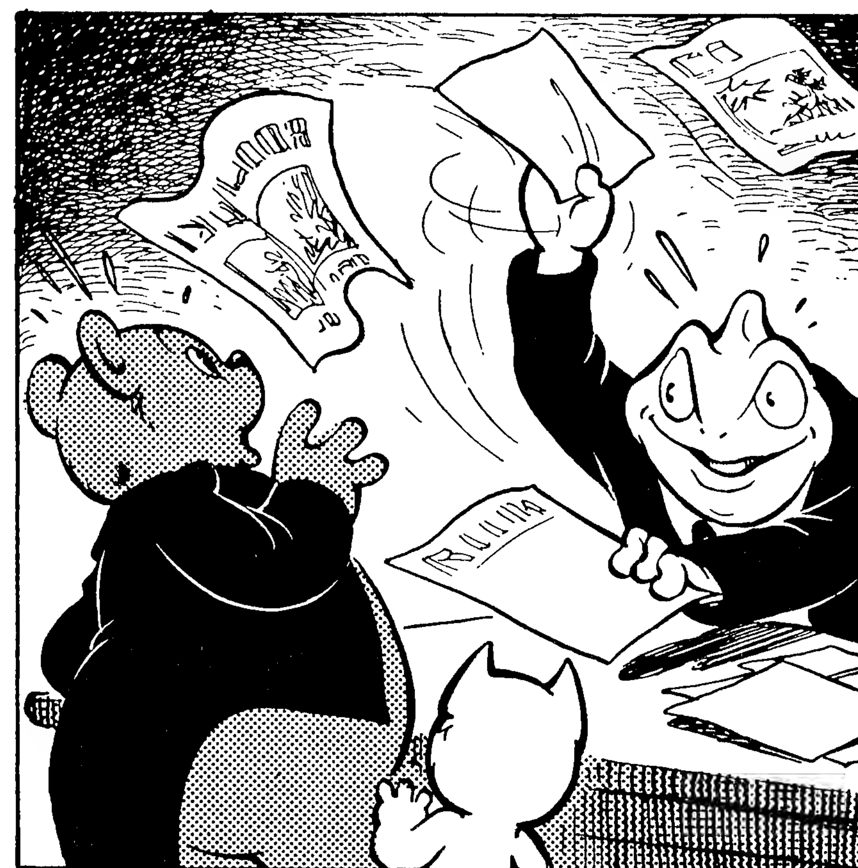
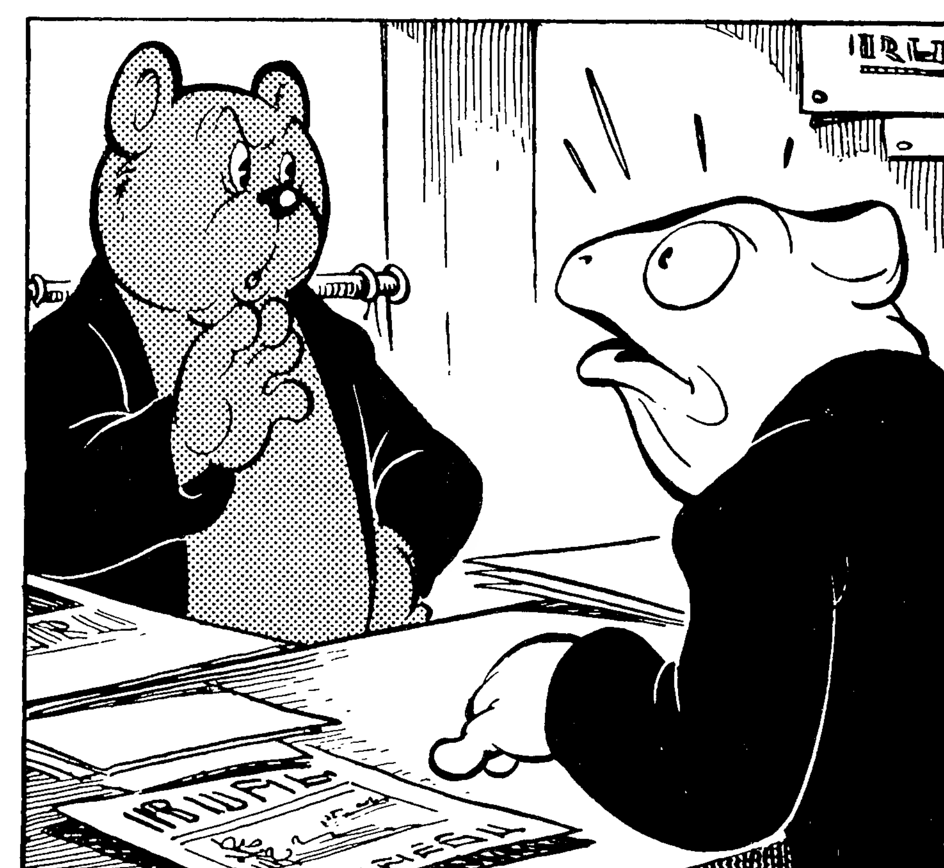

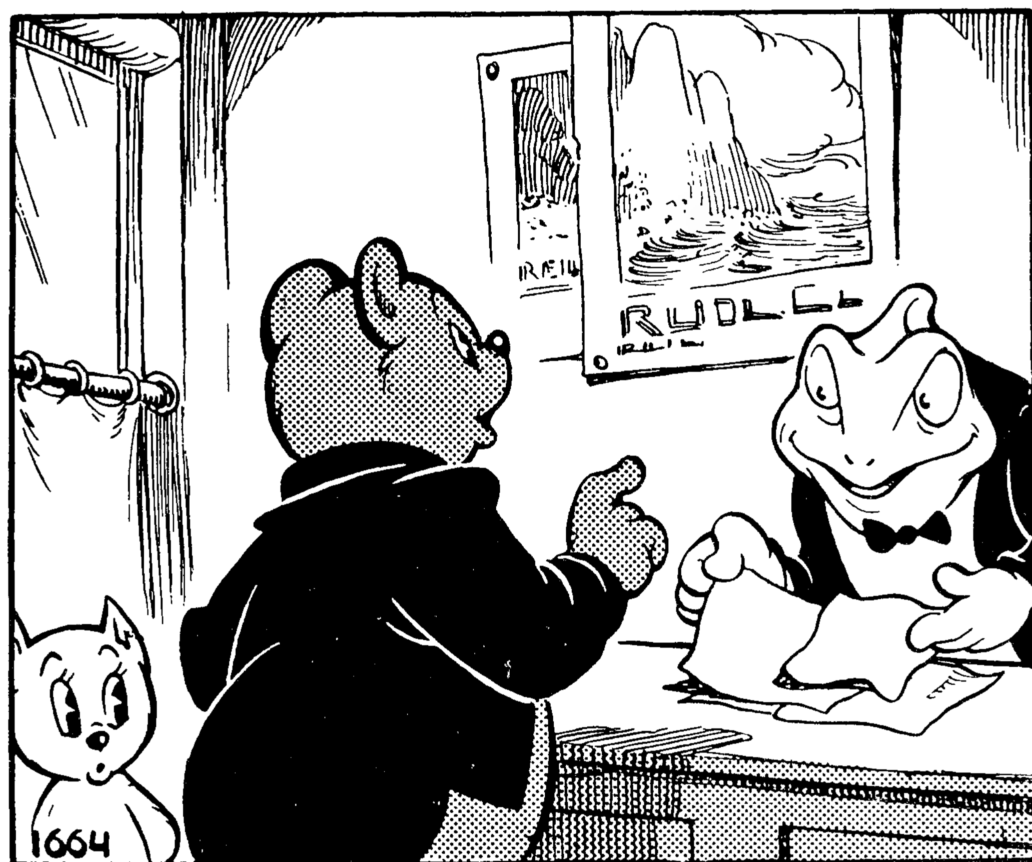

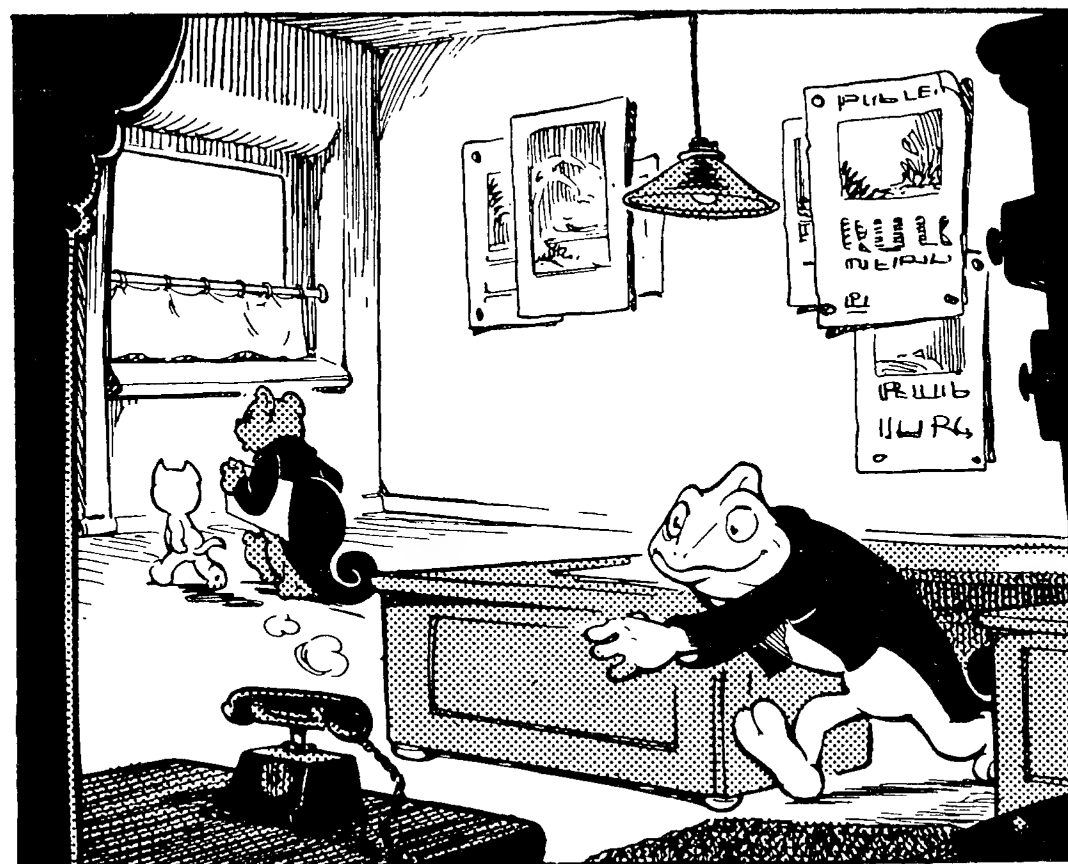
Zonder zich te storen aan de verwarring die hij in de tent achterliet, gaf heer Bommel vol gas en verdween door het linnen.
De gids liet verslagen de lamp zakken en staarde naar zijn verbaasd publiek.
'Dit soort tentoonstellingen heeft in ons land geen zin!' sprak hij moedeloos. 'Altijd komt er iets tussen! Maar komaan, niet getreurd! Ik sluit de zaal en zal aan mijn schuldeisers over een jaar een voorstel doen op welke wijze ik mijn schulden niet betalen zal.'
Intussen was de Oude Schicht al ver van daar. Met loeiende motor schoot het trouwe voertuig door het verkeer; een spoor van ontstelde voorbijgangers achterlatend. En zo geraakte het al spoedig uit de stad op een stille buitenweg.
'Waar moeten we nu naar toe?' riep heer Bommel boven het geraas uit. 'Welke kant moeten we op naar huis?'
Tom Poes keek nadenkend om zich heen, maar ook hij had geen flauw idee waar ze zich ergens bevonden. Gelukkig viel zijn blik echter op een gebouw aan de kant van de weg en dat bracht hem op een idee.
'Daar staat een reisbureau!' riep hij. 'Daar zullen ze de weg wel weten!'
Heer Ollie remde krachtig. 'Jij altijd met je reisbureau's!' zei hij knorrig. 'Er komt altijd ellende van! Maar enfin – door zo'n onderneming zijn we in dat land geraakt – het is dus te verwachten, dat we er ook weer uit zullen raken door zo'n zaak!'

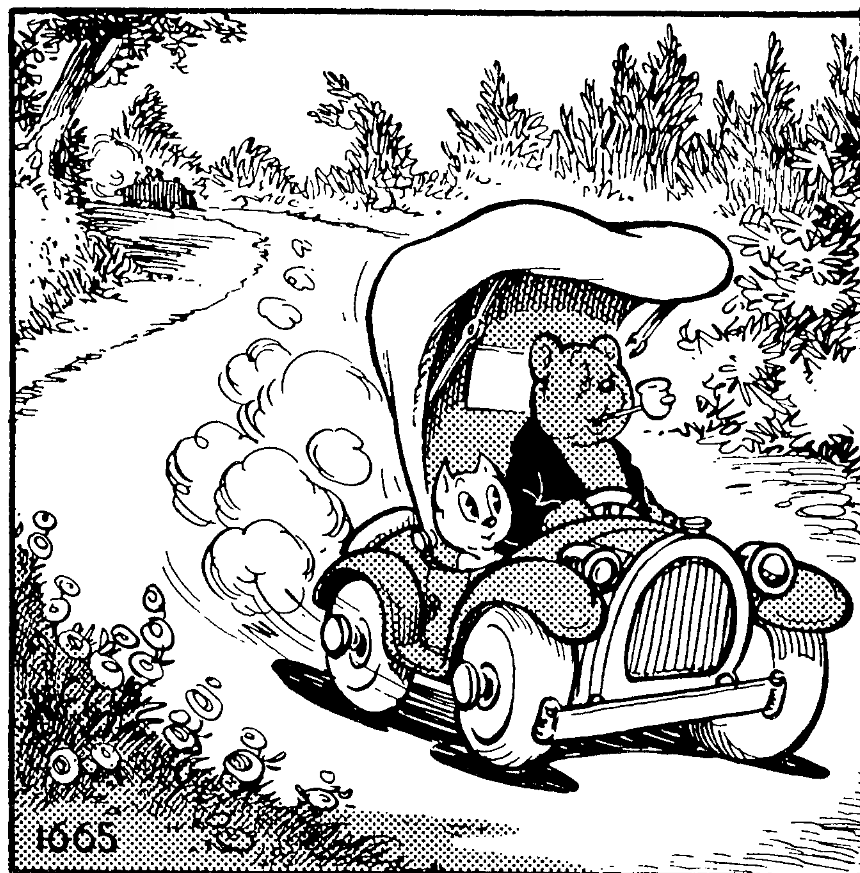

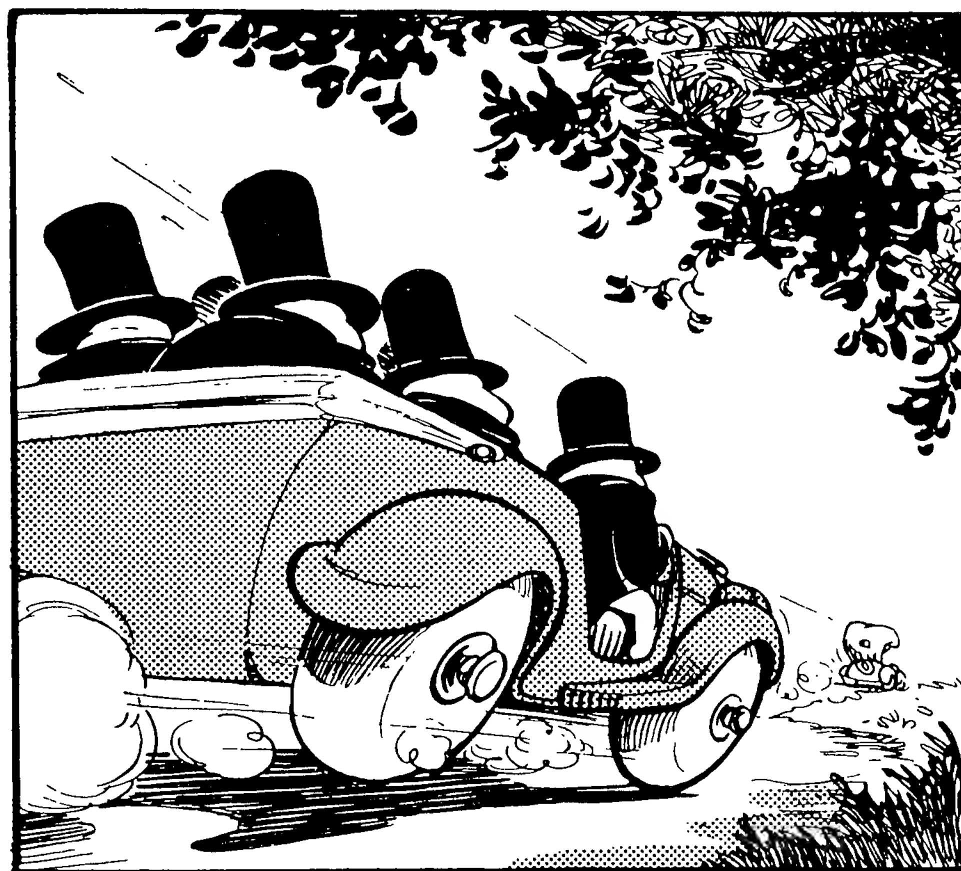
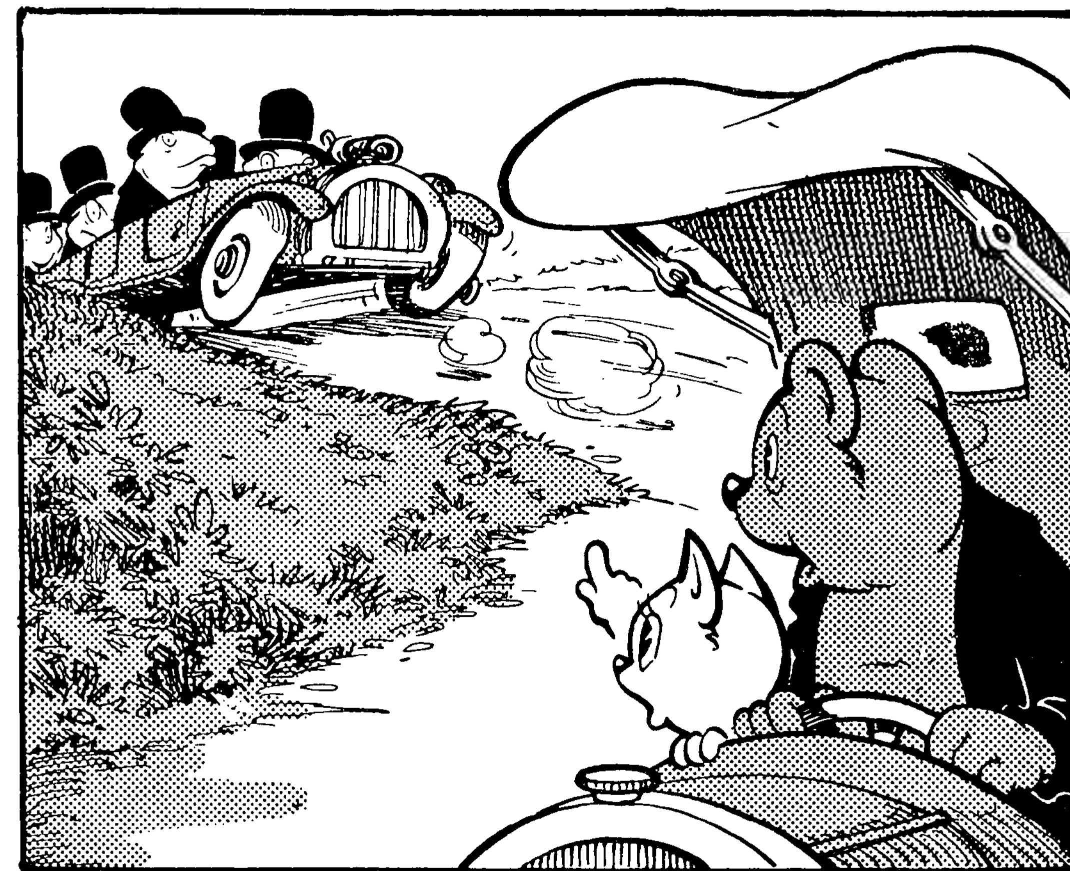
Het reisbureau was gehuisvest in een groot gebouw, dat geheel behangen was met aankondigingen en reclames waarin vermeld werd, dat het ter beschikking stond van iedereen, die er uit wilde. Op het gezicht daarvan vatte heer Bommel weer wat moed en met opgewekte tred begaf hij zich naar de dienstdoende Schoonschijner.
'Ik wil er uit!' sprak hij, naar de affiches wijzend.
'Er uit?' vroeg de ondernemer. 'U wilt naar buiten bedoelt u? U wilt met vacantie, vermoed ik? U wilt eens helemaal u zelf zijn, waarschijnlijk?'
'Juist!' zei heer Ollie, 'mezelf zijn, bedoel ik! En daarom wil ik naar huis!'
'Haha! U schertst!' lachte de reisorganisator. 'Welke Schoonschijner wil er nu met zijn vacantie naar huis? Wat een grap! Nee, kijk, hier heb ik een verzameling alleraardigste adressen voor u, kijk, allemaal reisgidsen en vouwbladen! De wereld staat voor u open! Zeg maar waar u heen wilt: naar Noord of Zuid, naar Oost of West?'
'Naar huis!' hield heer Bommel koppig vol.
'Naar Rommeldam!' verduidelijkte Tom Poes.
De ondernemer verbleekte. 'U bedoelt... eh... u bedoelt, dat u er uit wil?' stamelde hij. 'U wilt buiten Schoonschijn?'
'Juist!' zei heer Ollie voldaan. 'Wijs ons de weg, jonge vriend, dan zullen we je niet langer lastig vallen.'
'Maar heren, dat gaat toch niet!' klaagde de beambte handenwringend. 'U kunt gaan waar u wilt! De wereld staat voor u open, u bent volkomen vrij... maar u kunt toch niet buiten Schoonschijn gaan? Onmogelijk!'

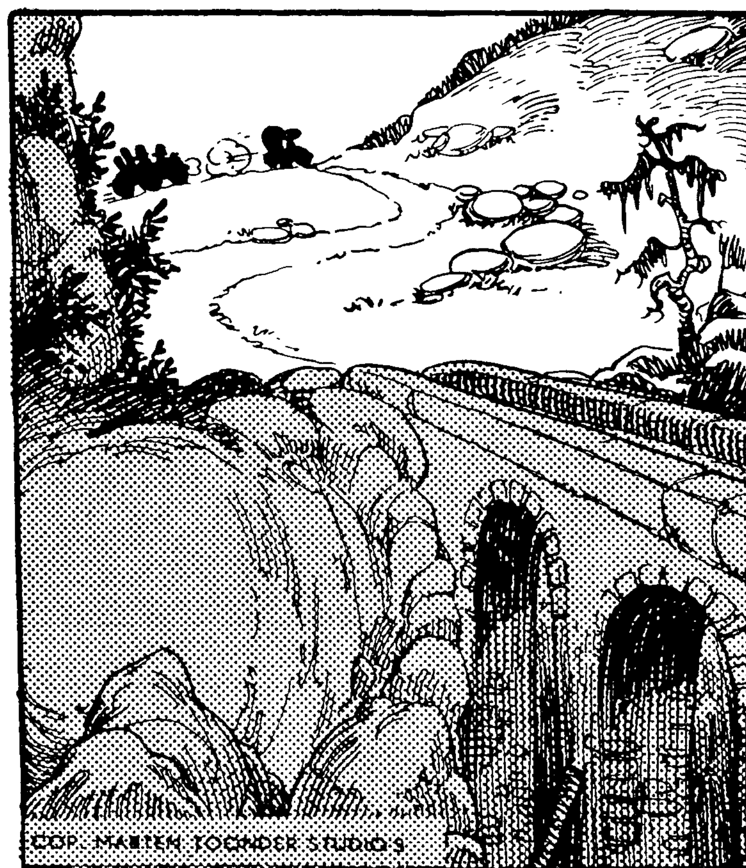

Heer Bommel richtte zich in zijn volle lengte op en trok zijn gelaat in een ernstige plooi.
'Laten we nu alle scherts terzijde stellen!' waarschuwde hij. 'Er is reeds te veel met mij omgesold. Een Bommel heeft gevoel voor humor en zo, maar ergens moet de grens liggen, als u begrijpt wat ik bedoel. 'Ollie, jongen, laat niet met je spotten,' zei mijn vader altijd en daar houd ik mij aan. Wijs ons nu dus vlug en goed de weg om buiten dit Schoonschijnland te raken, waarde vriend! Ik wil naar huis!'
'Maar dat kunt u toch niet menen!' jammerde de beambte wanhopig. 'Denk toch even rustig na...'
'Ik wil naar huis!!!' loeide heer Bommel, die zijn geduld plotseling geheel verloor en er was zo'n dreigende blik in zijn ogen, dat de reisbureau-ondernemer met sidderende vingers enkele papieren in orde maakte en de weg uitduidde op een overzichtelijk kaartje. Maar zodra heer Ollie en Tom Poes zijn winkel verlaten hadden, snelde hij met een zenuwtrek om de mond naar zijn telefoon en draaide het nummer van de politieke veiligheidsdienst.
'Vlug!' hijgde hij. 'Zojuist hebben enkele reizigers mijn onderneming verlaten die buiten Schoonschijn willen. Ja, ze willen deze wereld uit, de ongelukkigen!... Inderdaad, ze waren gevaarlijk, ja! De dikste heeft hard tegen me geroepen en me dreigend aangekeken! Hij deed niet eens meer alsof hij vriendelijk was... Het moeten spionnen zijn, dat kan niet anders. Ja, ik ben bang, dat ze het Schoonschijn-geheim-van-net-echt aan het buitenland gaan verkopen...'

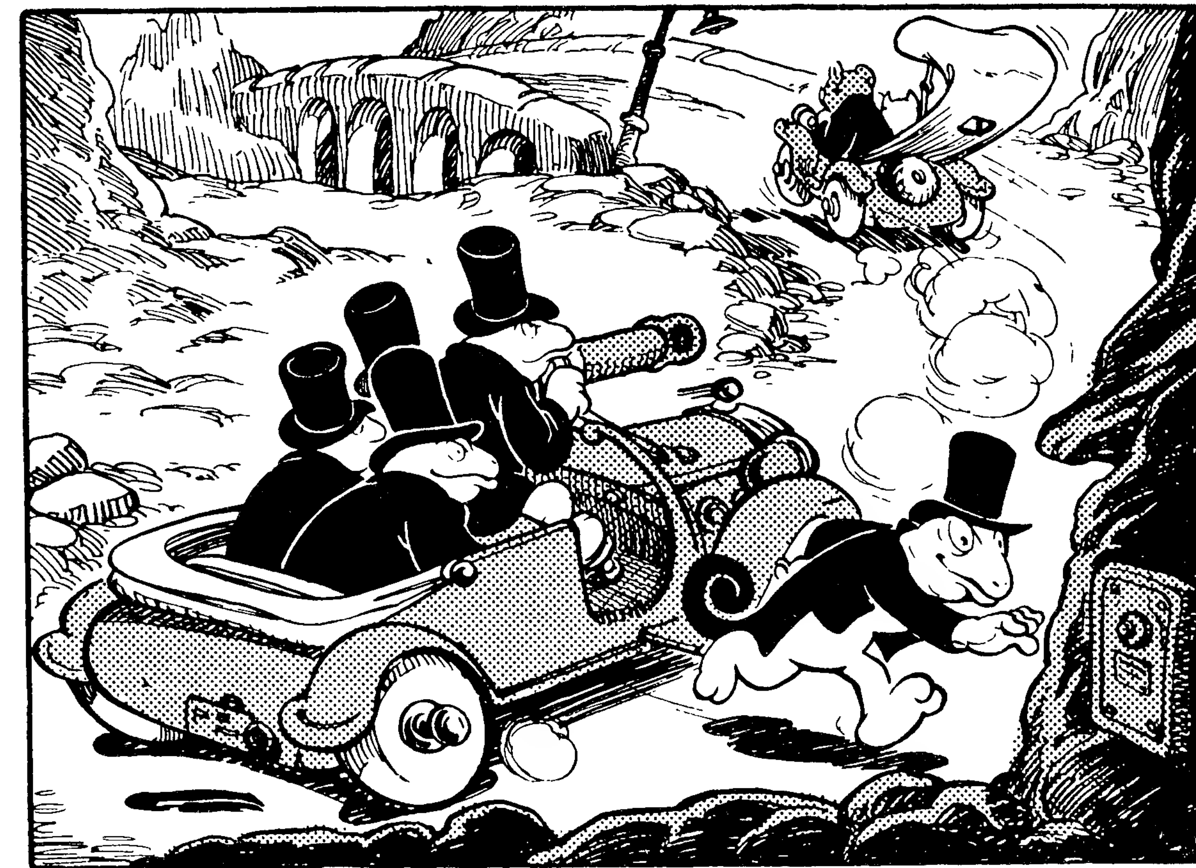

Heer Bommel bediende het stuurrad van de Oude Schicht en Tom Poes bestudeerde het kaartje, dat ze in het reisbureau gekregen hadden en zodoende raakten ze al gauw op de verwaarloosde weg die buiten het land van Schoonschijn voerde.
Ze hadden het best naar hun zin en voor het eerst sinds weken speelde er een glimlach om heer Ollie's zorgelijke gelaatstrekken.
'Voort!' sprak hij. 'Weg uit deze muffe contreien, jonge vriend! Een heer kan hier niet aarden! Er gaat toch maar niets boven zijn zoals men is, als je me volgen kunt! Ik zal dan ook blij zijn, wanneer ik mijn eigen jas weer kan aantrekken en ik deze misselijke krulpanden kan weggeven voor een goed doel!'
'Hm!' zei Tom Poes, die achterom zat te kijken. 'Ik weet niet, of we wel zo gemakkelijk uit dit land zullen raken, heer Ollie! Het schijnt dat we achtervolgd worden!'
Heer Bommel wierp een korte blik achter zich en uitte een gesmoorde kreet. Nu dat was geen wonder. Achter hem was een grote auto zichtbaar, die met grote snelheid voortraasde en langzaam de Oude Schicht inhaalde. Het voertuig was zwaar bemand met donkergeklede figuren en alles wees er op, dat dit een afdeling van de politieke veiligheidsdienst moest zijn.
'We moeten op zachte wijze die spionnen-auto tot staan brengen, XY 725!' sprak de gedaante, die naast de chauffeur zat.
'Heel goed, chef!' fluisterde de aangesprokene, 'ik zal het kanon in stelling brengen!'

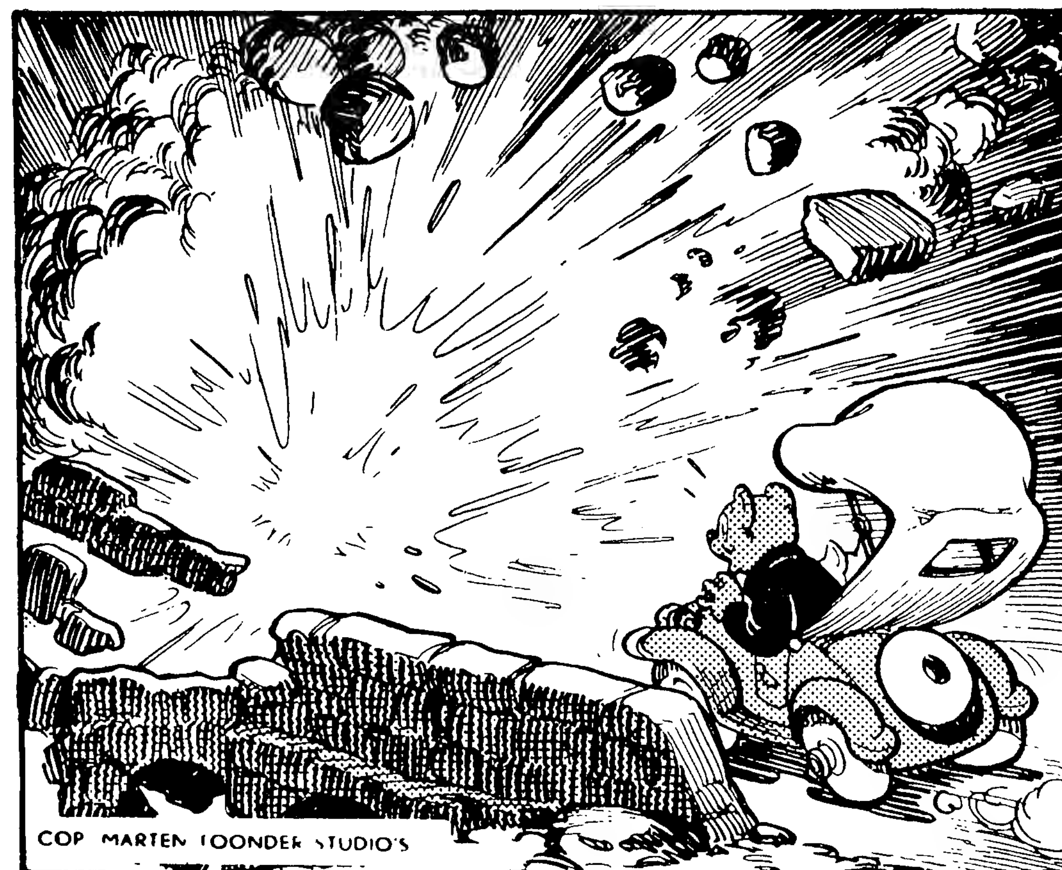

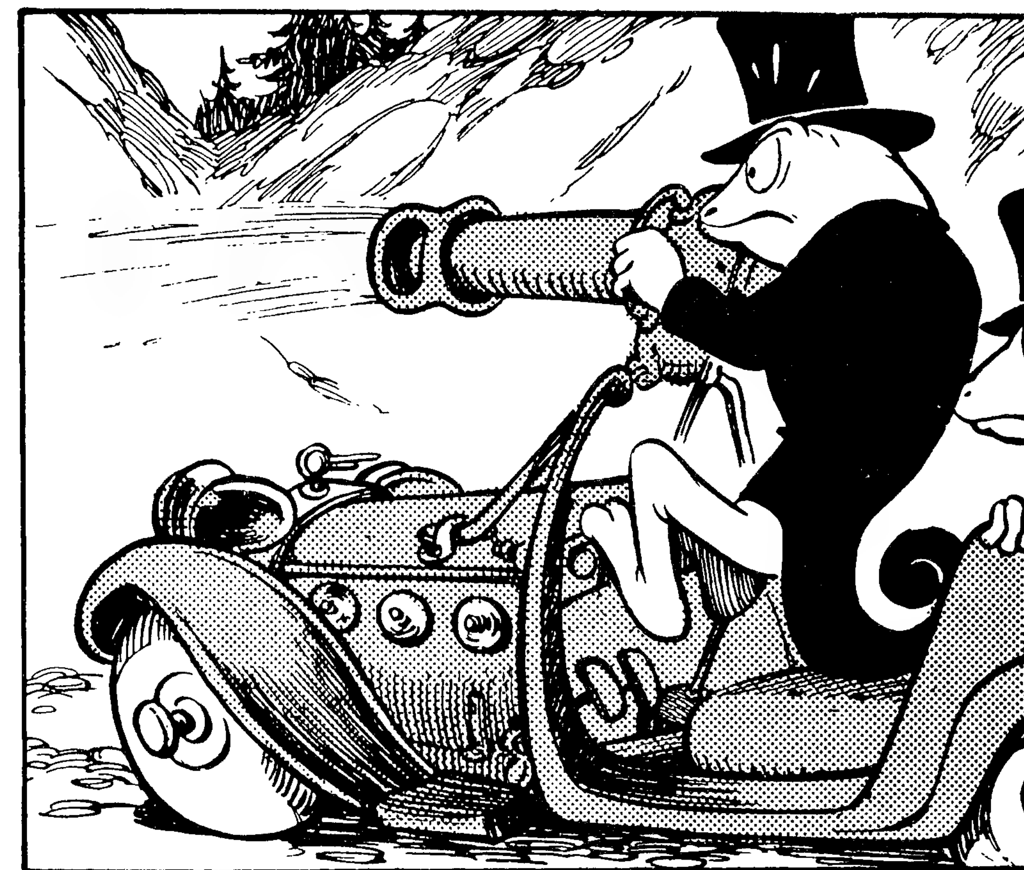

De auto van de veiligheidsdienst won langzaam maar zeker veld op de Oude Schicht. Het was duidelijk, dat men bij de bouw van dit voertuig geen Schoonschijnmotor had gebruikt. Het krachtige geronk en de niet-uit-elkaar-vallende carrosserie verrieden een buitenlands merk van goede kwaliteit.
Dat hadden heer Bommel en Tom Poes natuurlijk ook in de gaten. Met verbeten gelaat hanteerde heer Ollie het stuurwiel en koerste scherp langs de diepe kuilen in de slecht onderhouden weg.
'Daar voor ons is een brug!' riep Tom Poes boven het gedaver uit. 'En aan het einde van die brug is een tunnel door een bergwand! Dat moet de uitgang uit dit land zijn!'

Heer Bommel antwoordde niet, doch reed met onverminderde snelheid de smalle brug op. Vreemd genoeg deden hun achtervolgers dat niet. Piepend en knarsend remde de zware wagen en de Schoonschijner die naast de chauffeur zat, wendde zich met een kort gebaar om.
'Blaas de brug op QX 795!' beval hij met omfloerste stem. 'En jij YZ 803, richt het kanon!'
'In orde chef!' fluisterden de aangesprokenen. Ze drukten hun hoeden in de ogen en togen aan het werk. Met enkele eenvoudige handgrepen richtte YZ 803 het kanonnetje op de voortsnellende Oude Schicht. Intussen snelde QX 795 op een drukknop toe, die voor het opblazen van de brug op een daartoe geëigende plek gemonteerd was...

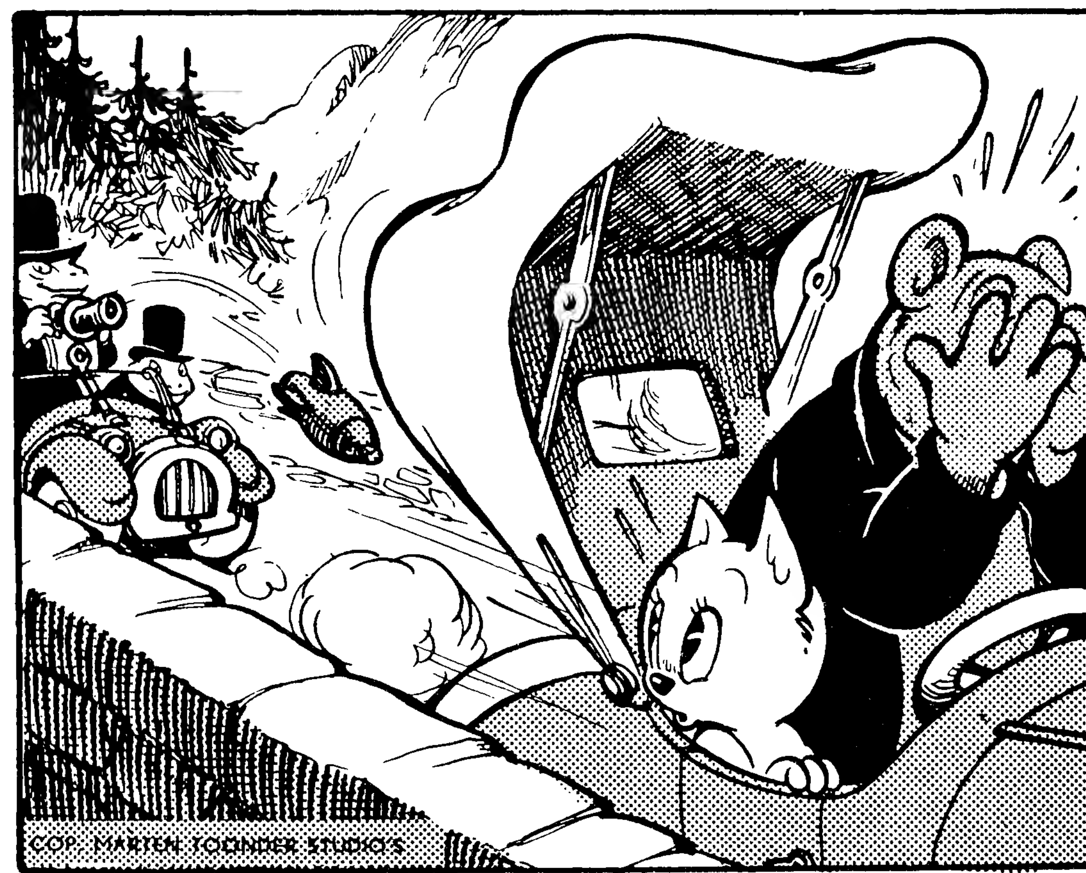

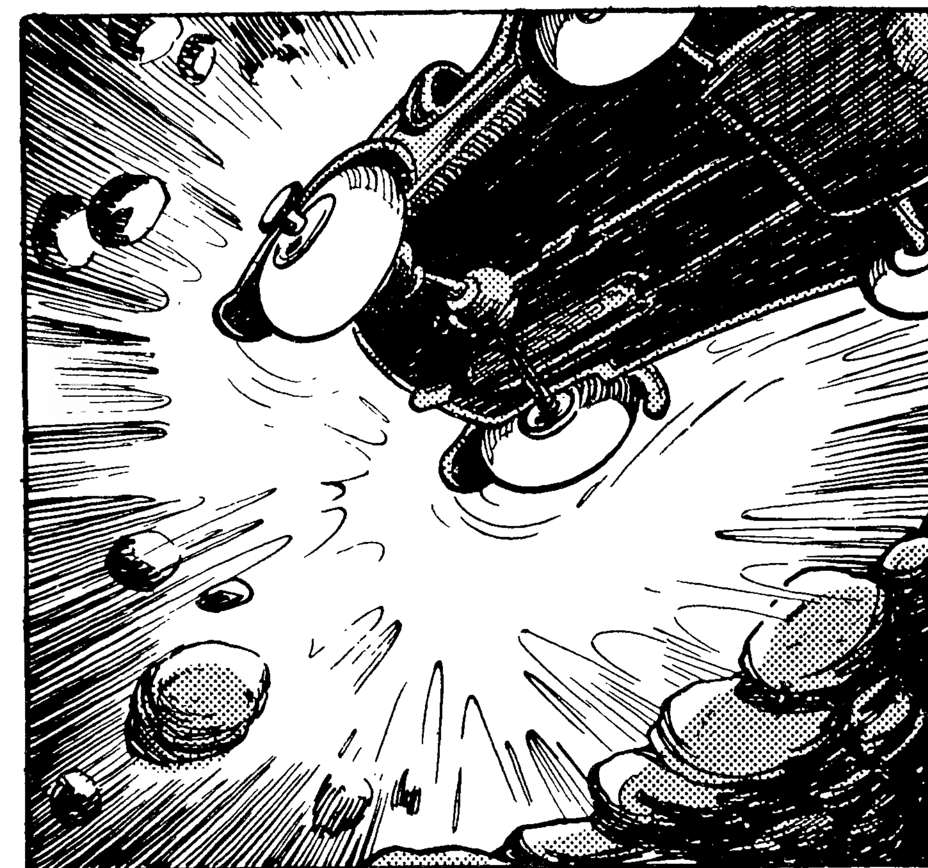

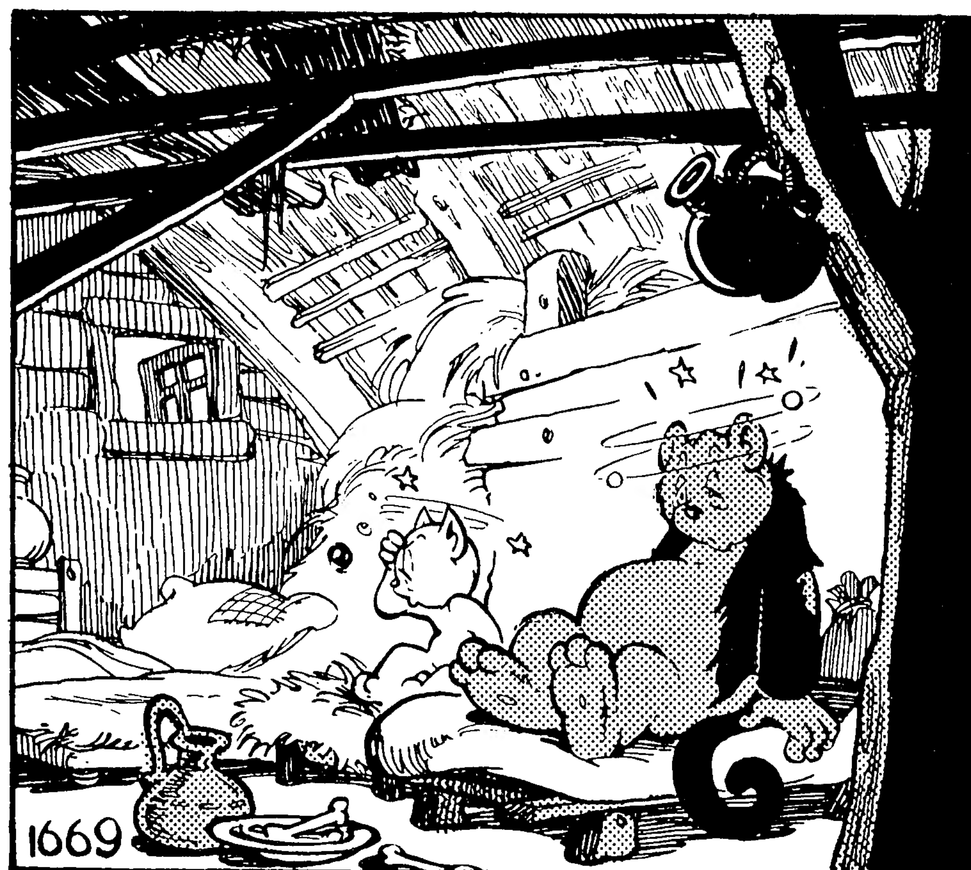
De hooggeplaatste Schoonschijner, die als aanvoerder van het groepje veiligheidsbeambten gedoodverfd kan worden, tuurde met scherpe blik de weg af en schatte de afstand tot de voortrazende Oude Schicht.
'Opgelet!' sprak hij koud. 'Hier moet keurig en rustig gewerkt worden, heren! Fris, schoon werk, daar houd ik van! Dus alles netjes doen en geen rommel maken. Nog twee seconden... en dan op de knop gedrukt!'
'Nog een paar seconden, heer Ollie!' riep op dat moment Tom Poes, 'dan hebben we de rotswand bereikt!'
'Mooi!' schreeuwde heer Bommel met overslaande stem, 'het gevaar is trouwens geweken! Die kerels rijden niet langer achter ons aan en het is een knap iemand die een heer op het toppunt van zijn snelheid tegenhoudt! Ik zou...'
De rest van zijn zin ging verloren in het machtige geluid van een zware ontploffing. De veiligheidsbeambte QX 795 had namelijk op de knop gedrukt en vlak voor de rampzalige automobiel vloog een gedeelte van de brug de lucht in.
'Heel goed, mijn vriend!' sprak de chef koel. 'Nu zullen we onze arbeid tot een goed en zeker einde brengen door een kleine granaat op ginds voertuig te deponeren. Dan is er geen spoor meer van dat beklagenswaardige troepje meer over. Richt goed, YX 803! In hun eigen belang mogen die verdoolden de andere kant van die berg niet bereiken. Immers, zoals we allen weten, buiten Schoonschijn is geen leven mogelijk!'
De beambte YZ 803 nam de hoge cylinderhoed van het hoofd. 'In orde chef!' zei hij eerbiedig en gaf vuur...

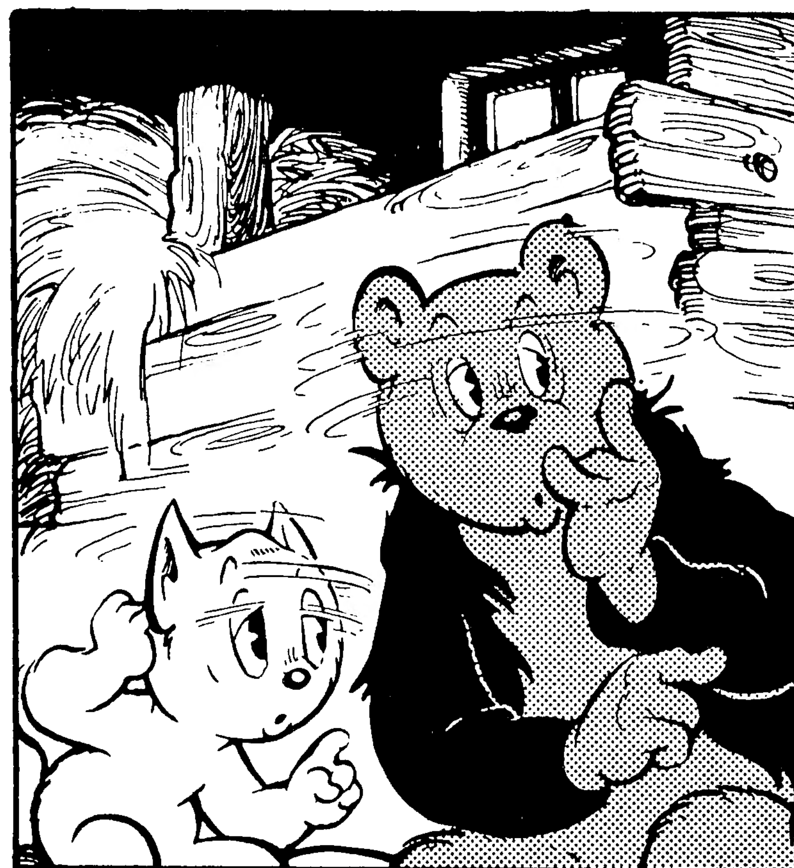
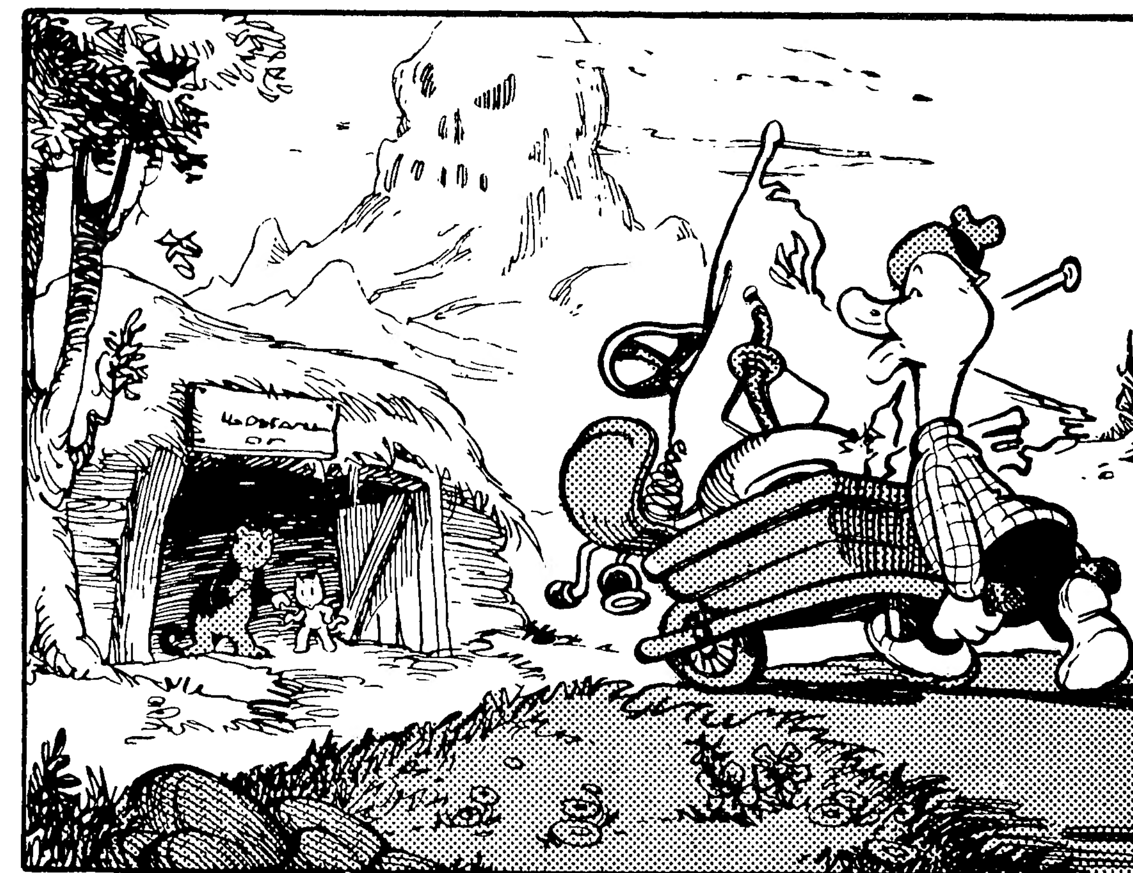

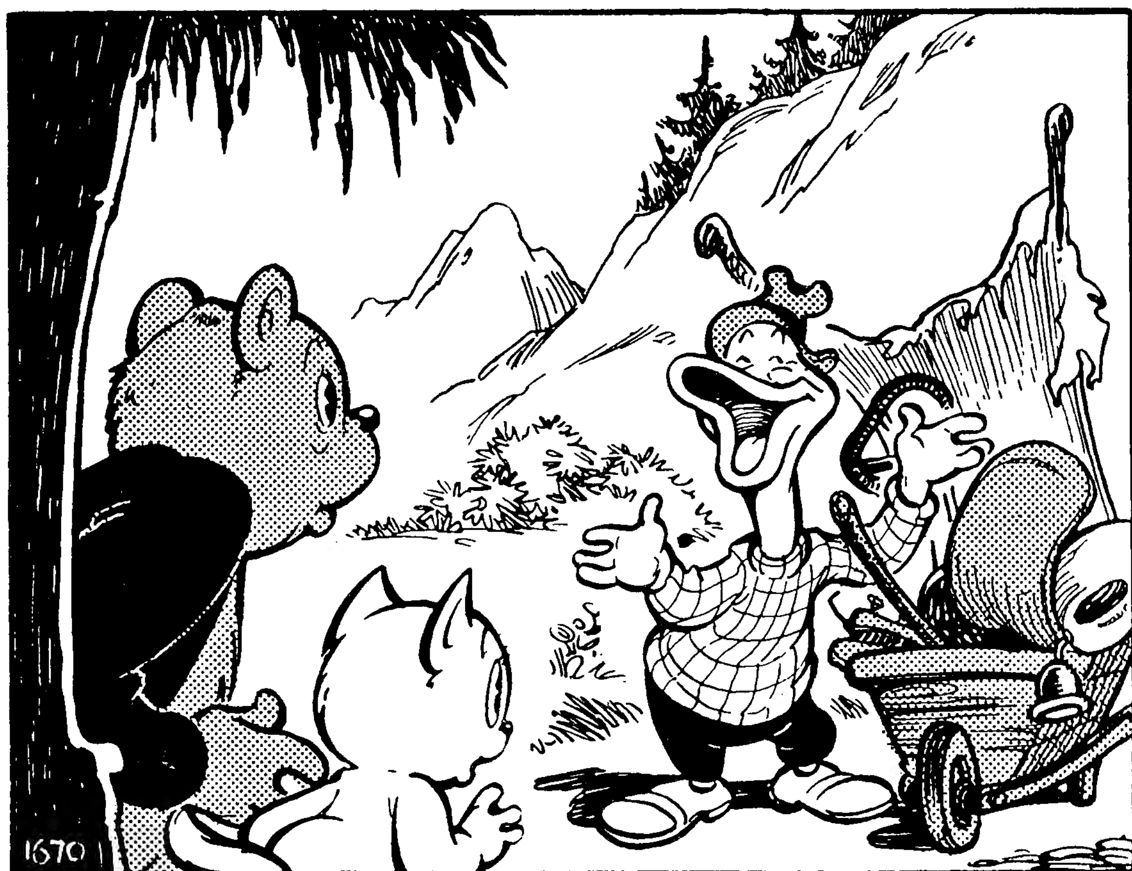

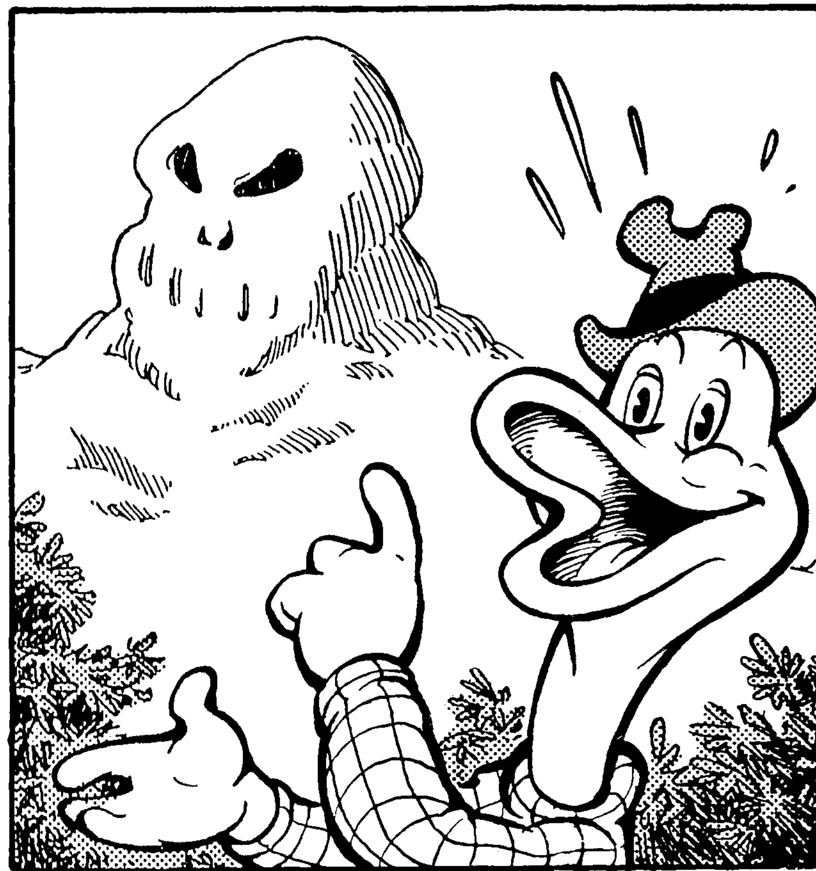
Toen er plotseling vlak vóór de Oude Schicht een gedeelte van de brug de lucht in vloog, slaakte heer Bommel een enkele kreet en sloeg de handen voor de ogen. 'We zijn verloren!' stamelde hij gebroken.
Doch Tom Poes gaf het zo gauw niet op. 'Rem dan!' riep hij opgewonden en hij probeerde voor heer Bommel langs de handrem te grijpen. Een vreemd gierend geluid stoorde hem echter in dat voornemen. Verwilderd wierp hij een blik achter zich en ontwaarde toen een kleine granaat, die blijkbaar uit het kanonnetje op de achtervolgende auto was afgevuurd en recht op heer Bommel's rampzalige voertuig afsuisde.
'Hier valt maar één ding te doen!' dacht Tom Poes. 'Niet remmen, maar gas geven!' En hij drukte heer Bommel's voet naar beneden, zodat de Oude Schicht loeiend vooruit schoot. De granaatschieter had daar niet op gerekend, en dus niet geheel zuiver gemikt. Maar dat wist hij niet en hij kwam het ook nooit te weten. Want toen het helse projectiel, in plaats van op de auto, achter het voertuig op de brug uit elkaar sprong, werd de Oude Schicht door de geweldige luchtdruk de lucht ingeslingerd en verdween door een opening in de rotswand uit het gezicht.
Toen de rook- en stofwolken waren opgetrokken monsterde de chef van de veiligheidsdienst de nu verlaten brug en knikte tevreden. 'Mooi werk!' sprak hij tevreden. 'Het maakte helaas een beetje lawaai en er is een en ander kapot gegaan. Maar ja, wat wil men? Wie de vrede wil, moet zich voorbereiden op de oorlog, dat weet ieder beschaafd schepsel!'

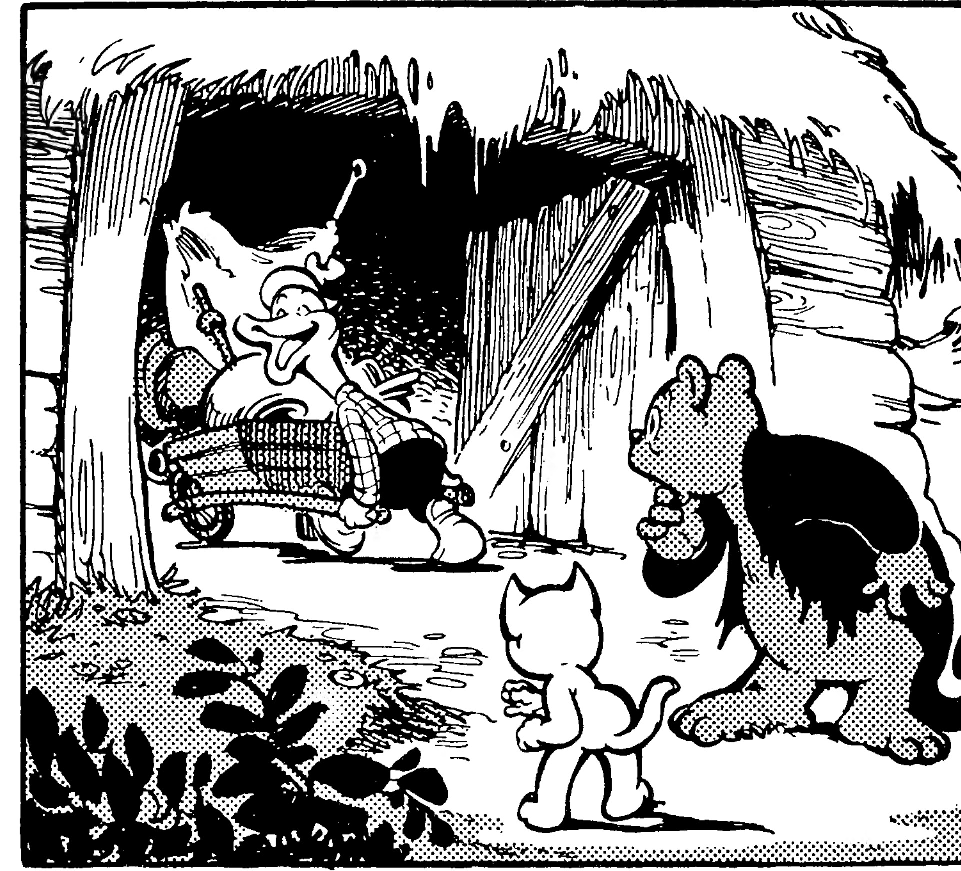

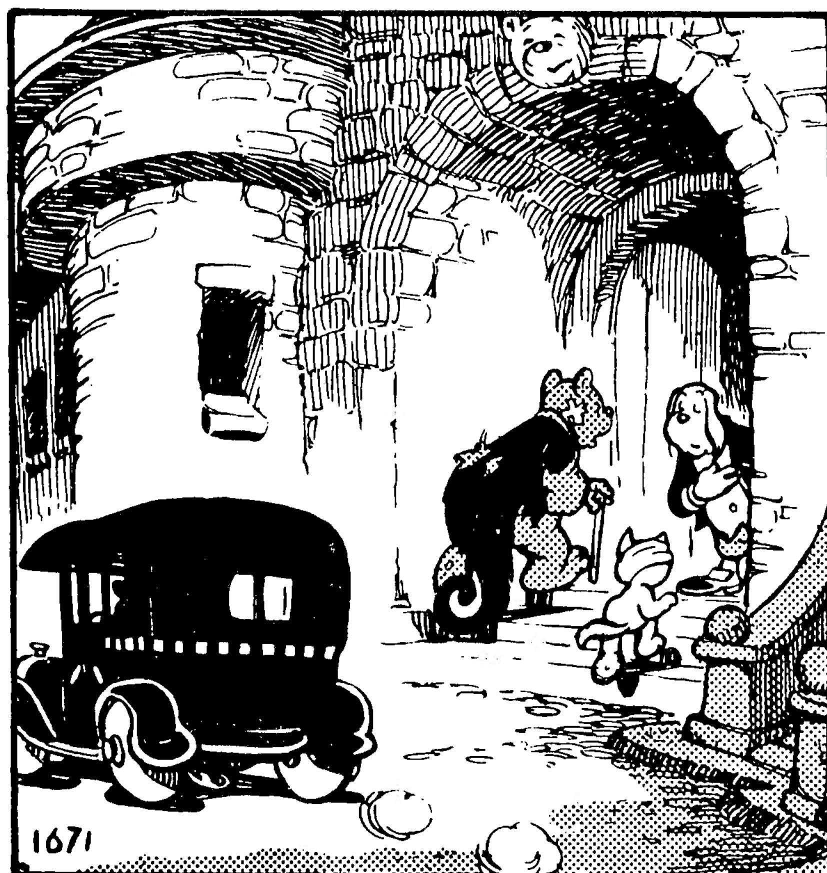
Tom Poes kwam heel langzaam weer bij. Kreunend sloeg hij de ogen op en keek versuft om zich heen. De omgeving was hem volkomen onbekend en ook overigens had hij nogal moeite om zich te herinneren wat er gebeurd was. Tot zijn verbazing bevond hij zich in een bouwvallige ruimte, die het meest op een vervallen schuur leek. Heer Bommel lag in een soort krib naast de zijne en maakte gesmoorde geluiden, die er op wezen, dat ook hij bezig was tot zichzelf te komen. Op de grond stonden een paar waterkruiken en een bord met afgekloven kluiven en overal lag rommel. 'Waaa-waar zijn we-we?' stamelde heer Bommel met dikke tong. Hij kwam wat overeind en betastte duizelig zijn schrammen en builen. 'Wawa-waar zijn we?' herhaalde hij moedeloos.
'Ik weet het niet!' zei Tom Poes zwakjes. 'Het laatste wat ik me herinner is, dat er een soort bom achter de Oude Schicht ontplofte en dat we de lucht in geslingerd werden.'
'Oh!' zei heer Ollie, terugvallend op zijn matras. 'Dan is dit zeker de Schoonschijnershemel of zo!' En hij sloot vermoeid de ogen.
Maar op dat moment klonk er buiten een naderend geknars en gepiep, dat begeleid werd door een bekende stem die een eenvoudig lied zong. Tom Poes liet zich van zijn bed zakken en strompelde naar de deur, gevolgd door heer Bommel. Een vreemd toneeltje ontrolde zich aan hun oog. Want niemand minder dan Wammes Waggel naderde de schuur, een kruiwagen voor zich uit duwend, volgestapeld met onderdelen van de Oude Schicht. En op de achtergrond verhief zich de vreemde bergformatie in de vorm van een schedel, die Tom Poes zich nog herinnerde van de reclameplaten voor het land van Schoonschijn...

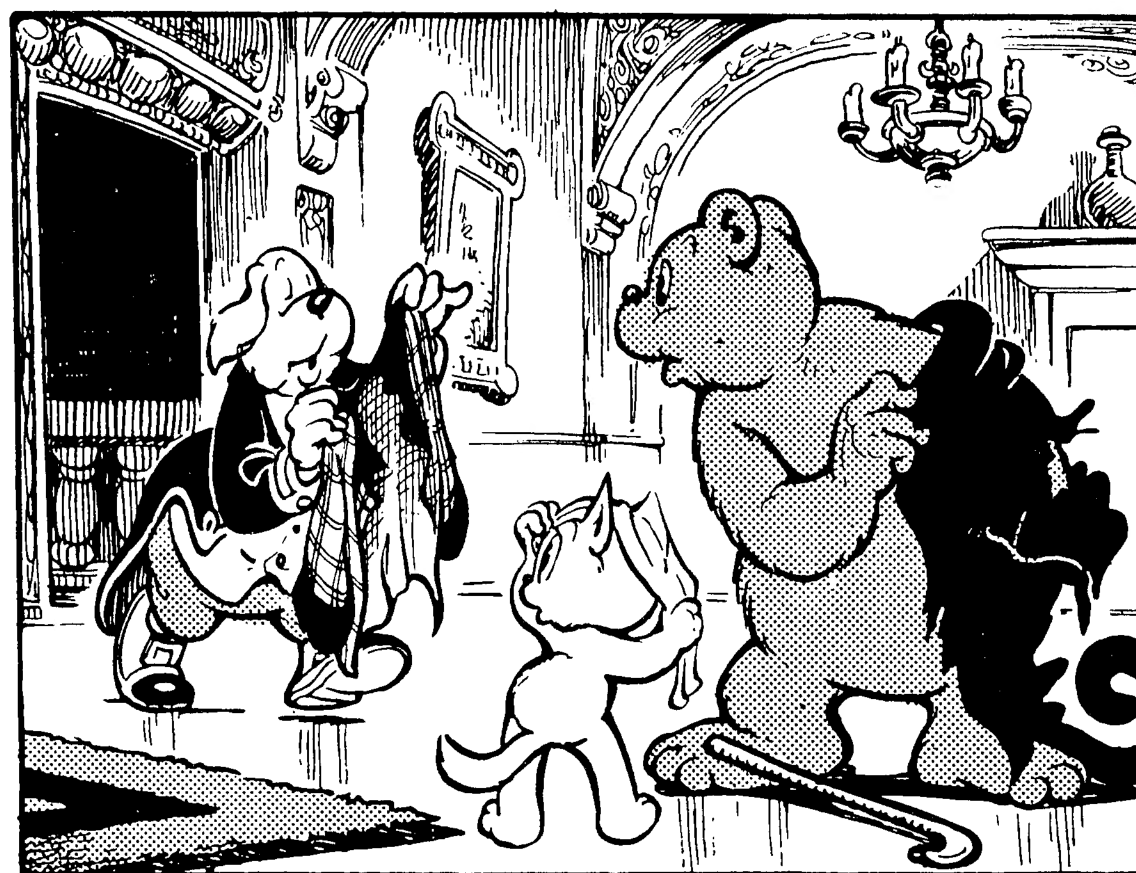

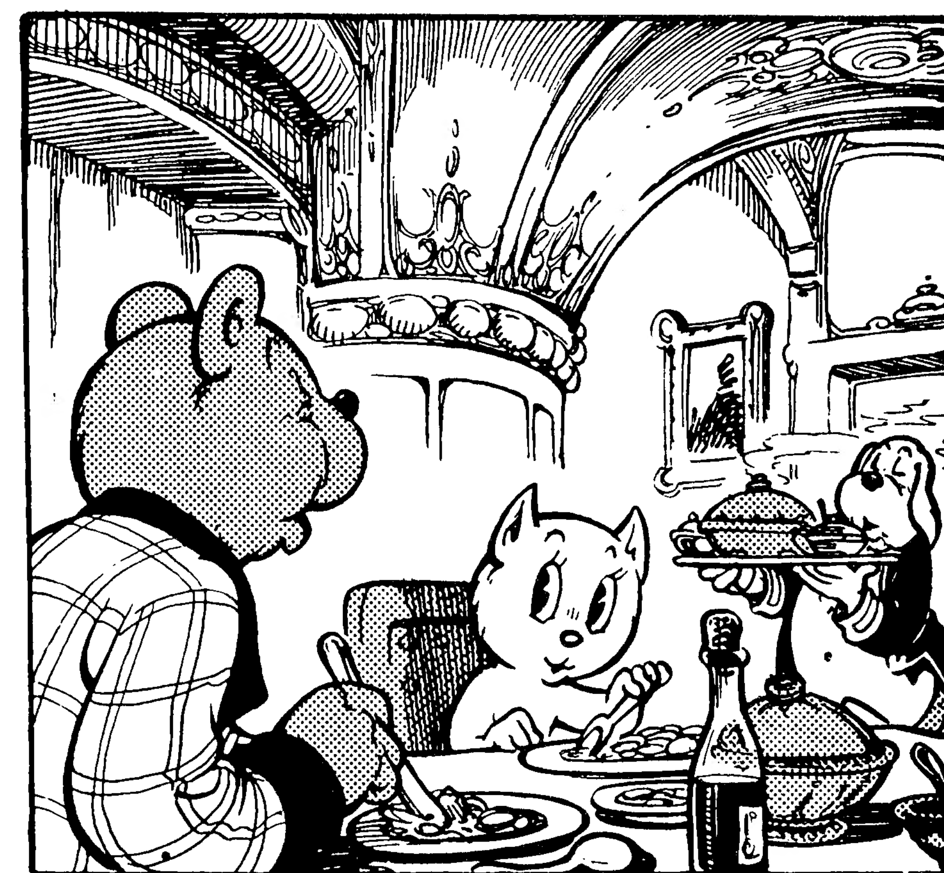

Wammes Waggel zette zijn kruiwagen neer en begon blij te lachen. 'Hallo luidjes!' riep hij. 'Hoe gaat het? Lekker?'
'Helemaal niet lekker!' zei heer Bommel, verontwaardigd zijn builen betastend. 'Ik voel me ellendig! Wat is er gebeurd, jonge vriend? Hoe komen we hier? Waar zijn we hier? Wat doe jij hier?'
'Hihihihi!' zei Wammes, 'U weet ook niet veel! U ziet toch wat ik hier doe? Ik krui de onderdelen van de Oude Schicht naar het hospitaal, heel gewoon! Ik krui altijd alles wat er uit de gaten van die berg komt, naar mijn hospitaal, daar zit een goede zaak in!'
Heer Bommel keek fronsend naar de ruwe berg en dacht na. 'Is dat niet...' begon hij peinzend.
'Juist!' zei Tom Poes. 'Dat is de berg van het land van Schoonschijn! Het schijnt, dat we er weer uitgeraakt zijn door die ontploffing!'
'Ik weet niet wat dat is met die Schoonschijn!' zei Wammes, 'maar als je die leuke rots daar bedoelt, daar komen alle klanten voor m'n hospitaal uit. Jullie rolden door de neusgaten naar beneden en verleden week kwam er nog iemand door een holle kies kruipen. Het is een reuze zaak, hoor!'
'Over welk hospitaal heb je het toch?' vroeg heer Bommel geprikkeld. Wammes keek hem een beetje verontwaardigd aan. 'Wel, dàt natuurlijk!' zei hij, op de oude schuur wijzend. 'Ik ben blij, dat jullie zo gauw weer beter zijn, want dat geeft weer ruimte! Nu kan ik de volgende patiënt in elkaar gaan zetten!'
Hij vatte de kruiwagen weer op en reed de overblijfselen van de Oude Schicht het oude gebouwtje binnen.
'Toch wel aardig!' zei heer Ollie. 'We zijn weer in het vaderland, merk je dat, Tom Poes?'

Het zou mij te ver voeren de terugtocht van Tom Poes en heer Bommel op de voet te volgen. Om dus kort te gaan: nadat zij Wammes Waggel hadden betaald en hem hadden gevraagd de Oude Schicht thuis te bezorgen, zochten ze ergens een taxi-onderneming op en reden naar Bommelstein.

Daar kwamen ze aan op een winderige achtermiddag en de bediende Joost deed hen open.

'Heer Olivier!' riep de trouwe knecht, geschokt naar de pleisters en draagbanden starend. 'Hebt u een ongeluk gehad als ik zo vrij mag zijn?'

'Ja, een groot ongeluk, Joost!' sprak heer Bommel. 'We zijn terecht gekomen in het land van Schoonschijn! Een vreselijk land! Alles is daar namaak, de kunst, het marmer, de bouwstijlen, de vriendelijkheid, de rechtspraak, àlles! Ze zeggen daar, dat je vriendelijk en goed voor je medeburgers moet zijn en slaan je intussen op je hoofd. En als een paar schurken een heer aanvallen, zegt de rechter, dat de meerderheid altijd gelijk heeft en dan gaat de heer de gevangenis in. Maar het ergste is nog, dat men daar jassen draagt, die de kleur van de omgeving aannemen!'

'Tut! tut! Wat u zegt!' zei Joost. 'Dat land kan niet zo ver weg zijn, met uw welnemen. Alles wat u daar opnoemt heb ik hier in de buurt ook al eens meegemaakt. Maar dat van die jas is bedenkelijk. Ik zal onmiddellijk uw nieuwe ruitje van boven halen, als u mij toestaat! En... eh... het eten kan over een half uur worden opgediend, heer Olivier!'

Zo gebeurde het dus. Heer Bommel kon de krulpanden wegwerpen en even later in een stralend humeur met Tom Poes aan tafel gaan. 'Er gaat toch maar niets boven een vacantie in eigen huis!' zoals hij zei.

In deze serie verschijnen:

MV 5 *De Drakenburcht*
MV 16 *De Bergmensen*

MV 6 *Het Verdwijneiland*
MV 17 *Het geheim van het Noorderlicht*

MV 7 *De Reuzenvogel*
MV 22 *De Meester-Schilder*

MV 9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
MV 13 *De laatste Markies van Carabas*

MV 10 *De zieke hertog*
MV 21 *De Superfilm-onderneming*

MV 8 *De rare uitvinding*
MV 14 *Het land van de blikken mannen*

MV 26 *De talisman*
MV 31 *De zeeslang*

MV 11 *Het monster-ei*
MV 15 *De betoverde spiegel*

MV 12 *Kaspar de draak*
MV 29 *De geheimzinnige sleutel*

MV 27 *De nieuwe ijstijd*
MV 30 *De grootgroeiers*

MV 20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
MV 33 *De Pier-race*

MV 23 *De Chinese Waaier*
MV 24 *De wonderdokter*

MV 25 *De watergeest*
MV 38 *Kwetal de breinbaas*

MV 28 *Het monster van Loch-Ness*
MV 43 *De Partij van de Blijheid*

MV 32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
MV 44 *Mom Bakkesz*

MV 34 *Het vibreerputje*
MV 46 *De geheimzinnige gaper*

MV 35 *Solfertje*
MV 48 *Het wroegwezen*

MV 36 *Horror de Ademloze*
MV 45 *De kneep van Knipmenis*

MV 39 *Het Lijm-Teem*
MV 47 *De Partenspeler*

MV 41 *Het Wegwerk*
MV 42 *Eh... dinges*

MV 40 *De Volvetters*
MV 49 *De Schoonschijners*

MV 37 *De betoverde prinses*
MV 50 *De gebroeders Weeromstuit*

Deze deeltjes zijn geautoriseerde uitgaven, waarbij rechtstreeks van de oorspronkelijke tekeningen werd gereproduceerd. De teksten werden aan de hand van de krantenstrips opnieuw gezet.